

Jaarstukken

2013

INHOUD JAARSTUKKEN 2013

blz.

1. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	3
2. Jaarverslag	5
2.1 Algemene toelichting en afkortingen lijst	7
2.2 Programmaverantwoording	13
2.2.1 Programma 1 De burger als Partner	14
2.2.2 Programma 2 De burger als Kiezer	36
2.2.3 Programma 3 De burger als Klant	49
2.2.4 Programma 4 De burger als (wijk)bewoner	69
2.2.5 Programma 5 De burger als Onderdaan en belastingbetaler	99
2.2.6 Programma 6 Bedrijfsvoering	114
2.2.7 Financiering en algemene dekkingsmiddelen	122
2.2.8 Gebruik post onvoorziene uitgaven	126
2.2.9 Resultaatbepaling en -bestemming	127
2.3 Paragrafen	129
2.3.1 Paragraaf 1 Lokale heffingen	130
2.3.2 Paragraaf 2 Weerstandsvermogen	136
2.3.3 Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen	140
2.3.4 Paragraaf 4 Financiering	151
2.3.5 Paragraaf 5 Bedrijfsvoering	155
2.3.6 Paragraaf 6 Verbonden partijen	159
2.3.7 Paragraaf 7 Grondbeleid	167
3. Jaarrekening	173
3.1 Programmarekening met toelichting	175
3.1.1 Resultaatbepaling en –bestemming	176
3.1.2 Overzicht aanwending post onvoorziene uitgaven	179
3.2 Balans met toelichting	181
3.2.1 Balans per 31 december 2012	182
3.2.2 Toelichting op de balans per 31 december 2012	184
3.2.3 Staat van vaste activa	185
3.2.4 Specificatie vlottende activa	186
3.2.5 Staat van reserves met toelichting en bestedingsoverzichten	192
3.2.6 Staat van voorzieningen met toelichting en bestedingsoverzichten	203
3.2.7 Staat van vaste schulden	207
3.2.8 Specificatie vlottende passiva	208
3.2.9 Overige niet uit de balans blijvende verplichtingen met borgstellingen en garanties	213
3.3 Overige toelichtingen	217
3.3.1 Rechtmatigheid analyse (afwijkingen tussen begroting na wijziging en rekening)	219
3.3.2 Overzicht verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SISA)	237
3.3.3 Overzicht eenmalige lasten en baten	243
Bijlagen	249
1 Doorgeschoven prestaties van 2013 naar 2014	250
2 Stand van zaken investeringen en investeringsvolume	253
3 Monitor prestatieafspraken Woonvisie gemeente 2010-2015	265
4 Overzicht nog te leveren prestaties ISV oud vóór 31 december 2014	268
5 Monitor verloop voorraadontwikkeling Ridderkerk	270
6 Planning actualisering bestemmingsplannen	271
7 Gerealiseerde bezuinigingen	274
8 Specificatie bespaarde rente	282
9 Voortgang prestatie informatie 2013	283
10 Staat van de gemeente Ridderkerk	288
11 Over te dragen boekwaarden materiële vaste activa van Ridderkerk aan de GR BAR	290
12 Restantkredieten per 31 december 2013 van Ridderkerk aan de GR BAR	291

1. CONTROLEVERKLARING

2. JAARVERSLAG

2.1 ALGEMENE TOELICHTING

2.1 Algemene toelichting

1. Stand van zaken actiepunten accountantscontrole t/m rekening 2013

Naar aanleiding van de door de accountant uitgevoerde interim controle en de controle van de jaarstukken 2013 hebben wij de daaruit voortvloeiende aandachts- en verbeterpunten in een overzicht samengevat. Dit overzicht wordt separaat aangeboden bij de jaarstukken.

2. Cijfermatig resultaat 2013

Er was een geraamd voordelig saldo na de slotwijziging 2013 van € 616.100. Na de slotwijziging is er dus nog een aanvullend voordeel ontstaan van € 1.855.200 -/- € 616.100 = € 1.239.100. Dit aanvullend voordeel is op hoofdlijnen als volgt te specificeren:

		waarvan structureel
Vrijval voorziening overschrijdingsregeling bijzonder basisonderwijs	203.900	
Opbrengst leges burgerzaken	-94.100	-40.200
Besluit bijstand zelfstandigen	97.300	50.000
Minimabeleid	299.600	133.500
Voorzieningen gehandicapten	117.700	
Huishoudelijke verzorging Wmo	332.300	100.000
Inkomsten Wmo (verhaal en eigen bijdrage CAK)	84.100	
Participatiebudget re-integratie	123.100	
Openbare verlichting	150.300	
Beheer openbaar groen	-113.600	
Opbrengst leges omgevingsvergunningen	221.500	
Hogere kosten bedrijfsvoering (afdelingskosten en concernoverhead)	-406.300	
Algemene uitkering gemeentefonds volgens decembercirculaire	430.600	
Opname opgebouwd vakantiegeld BAR-personeel op de balans	-556.600	
Per saldo vrijval verliesvoorzieningen grondexploitaties	64.100	
Overige verschillen	<u>285.200</u>	<u>151.600</u>
	<u>1.239.100</u>	<u>394.900</u>

3. Leeswijzer

In onderdeel 1 wordt het oordeel van de accountant in een verklaring weergegeven.

Onder 2.1 Algemeen staat een samenvatting op hoofdlijnen van de uitkomsten van de rekening 2013. Ook is daar een lijst met afkortingen opgenomen.

In het onderdeel 2.2 *Programmaverantwoording* is per programma aangegeven:

- Welke effecten/doelen wij bereikt hebben;
- Wat wij daarvoor gedaan hebben;
- Wat het heeft gekost.

Onder elk raadsprogramma worden onder het kopje Algemeen de doelen uit de begroting 2013 gepresenteerd en daarna onder het kopje Realisatie wat van die doelen de stand van zaken is. Onder het kopje Wat heeft het gekost is op hoofdlijnen weergegeven wat de baten en lasten van het betreffende raadsprogramma zijn geweest. Tegelijkertijd is op hoofdlijnen aangegeven waaruit het gerealiseerde resultaat (voor en na bestemming) per raadsprogramma bestaat ten opzichte van de begroting na wijziging. Onder 3.3.1 Analyse afwijkingen tussen begroting na wijziging en programmarekening treft u een uitgebreidere versie van deze analyse aan.

Daarnaast worden in onderdeel 2.3 de *Paragrafen* gepresenteerd. Er wordt een toelichting gegeven op de stand van zaken van een aantal belangrijke beleidsonderwerpen. Deze vormen als het ware een thematische dwarsdoorsnede van de programmajaarrekening.

Een totaaloverzicht van de gerealiseerde lasten en baten inclusief een cijfermatige analyse van afwijkingen vindt u terug in het onderdeel 3.1 *Programmarekening met toelichting*.

In onderdeel 3.2 *Balans met toelichting* is de informatie over de vermogenspositie van de gemeente opgenomen. Hierin zijn onder andere ook de bestedingsoverzichten van de reserves en voorzieningen opgenomen. De toelichting op de balans is op onderdelen uitgebreider dan in vorige jaarrekeningen.

In onderdeel 3.3 Overige toelichtingen treft u de rechtmatigheid analyse aan en enkele andere voorgeschreven overzichten die onderworpen zijn aan de accountantscontrole.

Onder bijlagen treft u de overzichten aan die niet onderworpen zijn aan de accountantcontrole.

Afkortingenlijst

Afkorting	Betekenis
AO	Administratieve Organisatie
AVR	Afval Verwerking Rotterdam
AB	Algemeen Bestuur
ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
AOW	Algemene OuderdomsWet
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
AWB	Algemene Wet Bestuursrecht
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
AZ	Algemene Zaken
arbo	arbeidsomstandigheden
BAR	Barendrecht Albrandswaard Ridderkerk
BI-zone of BIZ	Bedrijven Investeringszone
BIZ	Bedrijven InvesteringsZones
BCF	Beleidsgestuurde Contract Financiering
BBZ	Besluit bijstandverlening zelfstandigen
Bibop	Bevordering integriteits beoordelingen door het openbaar bestuur
BN	Budgetair neutraal
BOA	Bijzondere Opsporings Ambtenaar
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
B&W	Burgemeester en Wethouders
CJG	Centrum Jeugd en Gezin
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CU	Christen Unie
CDA	Christen-Democratisch Appèl
CAO	Collectieve ArbeidsOvereenkomst
CMS	Content Management Systeem
DCMR	Dienst Centraal Milieubeheer Rijnmond
DigiD	Digitale iDentiteit
DKD	Digitale Klantdossier
DMS	Document Management System
ESF	Europees Sociaal Fond
GBA	Gemeentelijke Basisadministratie persoonsgegevens
Gft	Groente fruit en tuin
GGD	Gemeentelijke of Gemeenschappelijke gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke GezondheidsZorg
OGZRR	Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Rotterdam-Rijnmond
GOSA	Gemeentelijk Overleg Sluitende Aanpak
GRNR	Gemeenschappelijke regeling Nieuw-Reijerwaard
GVOP	Gemeenschappelijke Voorziening voor Officiële Publicaties
Halt	Het alternatief
HNW	Het Nieuwe Werken
HH	Huishoudelijke Hulp
HR	Human Resource
HVC	HuisVuil Centrale

ICT	Informatie- en CommunicatieTechnologie
IOAW	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte werkloze Werknemers
ISV	Investeringsbudget stedelijke vernieuwing
KVO	Keurmerk Veilig Ondernemen
KCC	Klant Contact Centrum
KC	Korfbal Club
KCR	Korfbal Combinatie Ridderkerk
KING	KwaliteitsInstituut Nederlandse Gemeenten
LEA	Locale Educatieve Agenda
LZN	Lokale Zorg Netwerken
MJOP	Meerjaren Onderhouds Plan
MOP	Meerjaren Onderhouds Plan
MOE-landers	Midden- en Oost- Europa (personen uit-)
MAR	Milieuservices AVR Ridderkerk
mGBA	modernisering Gemeentelijke BasisAdministratie persoonsgegevens
MFA	Multi functionele ruimte
NV	Naamloze Vennootschap
NARIS	NARInformatieSysteem
NUP	Nationaal UitvoeringsProgramma dienstverlening en e-overheid
NAR	Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement
NV MAR	NV Milieuservices AVR Ridderkerk
OVV	Onderzoeksraad Voor Veiligheid
OZB	Onroerend Zaak Belasting
Oliver	Openbaar lichaam volwassenen educatie rijnmond
OM	Openbaar Ministerie
OV	Openbaar Vervoer
POP	Persoonlijke Ontwikkel Plannen
Pgb	Persoonsgebonden budget
pm	Pro memorie
PSV	Provinciale Structuur Visie
PZH	Provincie Zuid-Holland
REO	Regionaal Economisch Overleg
REA	Regionaal Educatieve Agenda
ROTS	Regionaal Opsporingsteam Sociale Recherche
RIEC	Regionale Informatie en ExpertiseCentra
RET	Rotterdamse Elektrische Tram
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
SiSa	Single information Single audit
SVB	Sociale VerzekeringsBank
SW	Sociale Werkvoorziening
SWOR	Stichting Welzijn Ouderen Ridderkerk
SLoK	Stimulering Lokale Klimaatinitiatieven
SWOT	Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats
TCF	Tax Control Framework
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemers Verzekeringen
VRR	Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond

VDP	Vereniging Directeuren Publieksdiensten
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
VRI	Verkeersregelingsinstallatie
VRM	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
VVD	Volkspartij voor Vrijheid en Democratie
VAVO	Voortgezet Algemeen VolwassenenOnderwijs
VSV	Voortijdige School Verlaters
WEB	Wet Elektronische Bekendmaking
WOZ	waardering onroerende zaken
WPR	Waterplan Ridderkerk
WSHD	Waterschap Hollandse Delta
WW	WerkloosheidsWetsuitkering
WABO	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht
WGR	Wet Gemeenschappelijke Regelingen
WIK	Wet Inkomensvoorziening Kunstenaars
IOAZ	Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen
WIJ	Wet Investeren in Jongeren
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wro	Wet ruimtelijke ordening
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
Wajong	Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten
WWB	Wet Werk en Bijstand
WWIK	Wet Werk- en Inkomen Kunstenaars
Wwnv	Wet werken naar vermogen
WOP	Wijk Ontwikkelings Programma

2.2 PROGRAMMAVERANTWOORDING

2.2.1 Programma De burger als Partner

1 Inleiding

Het programma De burger als Partner is hét programma waarmee kan worden gestuurd en bijgestuurd. Met één oogopslag is inzichtelijk waar de beslispunten zitten. Het geeft een integraal overzicht van alle nieuwe ontwikkelingen en de keuzes die door de gemeenteraad gemaakt kunnen worden. Het is daarmee een krachtig sturingsinstrument en geeft richting aan alle andere programma's.

Binnen het programma De burger als Partner staat de *beleidsontwikkeling* centraal. Op basis van signalen uit de samenleving, van andere overheden, vanuit de politiek of vanuit de ambtelijke organisatie wordt nieuw beleid ontwikkeld, wordt bestaand beleid aangepast aan de actualiteit en worden beleidsnota's verder uitgewerkt. Na uitwerking binnen het programma De burger als Partner en vaststelling binnen het programma De burger als Kiezer komen alle vastgestelde nota's, kaders, notities en uitgangspunten terecht in programma 3. De burger als Klant, programma 4. De burger als Wijkbewoner en programma 5. De burger als Onderdaan en Belastingbetaler.

In dit programma staat *de burger als partner* centraal. De burger als partner heeft recht op kwaliteit van beleid en wil serieus genomen worden in het kader van de beleidsontwikkeling van de gemeente. Daarbij kunnen we in het bijzonder denken aan een aantal wijkoverstijgende beleidsvelden zoals ruimtelijke ontwikkeling, economie en bedrijven, sociale en maatschappelijke voorzieningen en onderwijs.

In Ridderkerk proberen we op de hierboven genoemde ontwikkelingen in te spelen door vanuit de genoemde waarden gebruik te maken van de volgende principes:

- De gemeente werkt samen met haar partners en inwoners aan het bereiken van de gewenste maatschappelijke ontwikkelingen. Vanuit het besef dat de gemeente niet 'alwetend' is betreft zij de partners en inwoners ook bij het duiden van de situatie en het ontwikkelen van beleid.
- De gemeente werkt wijkgericht waar het kan, en 'stedelijk' waar het moet. Inwoners zijn meer betrokken bij de wijk, of soms zelfs de buurt of de straat, dan bij de hele gemeente. Het herstellen van de binding en daarmee het vertrouwen kan dan ook het best daar beginnen.
- De gemeente werkt samen met andere gemeenten (met name Barendrecht en Albrandswaard en binnen de Stadsregio maar op onderdelen ook met andere gemeenten) vanuit de overtuiging dat samenwerking ruimte biedt aan eigenheid en de eigenheid ook kansen biedt voor die samenwerking. De leidende principes hierbij zijn: het verhogen van de kwaliteit, het verlagen van de kwetsbaarheid en het beheersen van de kosten.
- De organisatie moet zodanig aangestuurd worden dat ze voldoende wendbaar is om de dynamiek in de samenleving aan te kunnen. Processturing en projectmatig werken zijn daarbij de leidende principes. De organisatie werkt resultaatgericht. Dit doen we door de ontwikkeling en uitvoering van beleid te monitoren en te evalueren of het gewenste resultaat bereikt wordt. Instrumenten hiervoor zijn ondermeer de Planning & Control-cyclus, de Burgermonitor en de Waarstaatjegemeente enquête.

2 Algemeen

De Structuurvisie Ridderkerk geeft inzicht in het beleid voor de lange termijn voor Ridderkerk. Deze is in juni 2009 vastgesteld. De keuzes die de raad in de Structuurvisie heeft gemaakt, worden verder uitgewerkt en op haalbaarheid en consequenties onderzocht. Daarbij wordt invulling gegeven aan de acht uitdagingen die in de Structuurvisie zijn geformuleerd. Het gaat daarbij om het zorg dragen voor *een gezonde bevolkingsopbouw, herpositionering van de woonwijken, continueren van werkgelegenheid, meer handjes op de werkvloer, verbeterde positie van openbaar vervoer en langzaam verkeer, versterkte identiteit en sociale samenhang op wijkniveau, voorzieningen op peil en een duurzaam en milieubewust Ridderkerk*.

Om in de toekomst deze uitdagingen aan te gaan en er invulling aan te geven wordt gewerkt aan vier centrale thema's:

1. De Wijk Centraal
2. Ondernemende kern
3. Mobiliteit op maat
4. Verbindend landschap

Gelet op het coalitieakkoord wordt afgewogen op welke onderwerpen de huidige structuurvisie moet worden herzien en welke consequenties dit heeft voor de ambities zoals die in de structuurvisie zijn verwoord.

Naast de uitwerking van de structuurvisie is er nog een aantal belangrijke ontwikkelingen dat verder uitgewerkt dient te worden en waar de komende jaren invulling aan wordt gegeven. Het betreft de verdere uitwerking van het *coalitieakkoord* en de *bestuurskrachtmeting*. Tenslotte is er natuurlijk ook altijd sprake van autonome (nieuwe) ontwikkelingen. Hierop dient binnen dit programma een antwoord gevonden te worden. Een van de belangrijkste ontwikkelingen die op ons afkomt is de decentralisatie van Rijkstaken. Het is een uitdaging om hier de komende jaren op een verantwoorde wijze invulling aan te geven.

3 Realisatie

Wonen

In 2013 zijn lichte tekenen van herstel zichtbaar geworden op de woningmarkt. Dit heeft ook geresulteerd in een aantal stappen vooruit bij een aantal projecten. De grond bij de Schoolmeesterswoning is verkocht, het bestemmingsplan is vastgesteld en in het eerste kwartaal 2014 is gestart met de daadwerkelijke bouw van de woningen. Bij het project Het Zand is voor de eerste fase een koopovereenkomst gesloten met de ontwikkelaar en is het bestemmingsplan vastgesteld. Naar verwachting wordt er in 2014 daadwerkelijk gestart met de bouw. Daarnaast zijn de gesprekken over een koopovereenkomst voor de tweede fase gestart. Ook bij de laatste fase centrumplan is een nieuwe stap gezet. De raad heeft ingestemd met het stedenbouwkundige plan, het bestemmingsplan is in voorbereiding en er is overeenstemming met de ontwikkelaar.

In 2013 is in BAR-verband zowel ambtelijk als bestuurlijk samen opgetrokken in de stadsregio. Dit heeft geresulteerd in een gezamenlijke reactie op de nieuwe verordening woonruimtebemiddeling. Daarnaast is ook gezamenlijk opgetrokken in het proces om te komen tot nieuwe woningmarktafspraken. Dit proces wordt in 2014 vervolgd.

Decentralisaties

Het sociale domein is aan een grote omslag begonnen. De gemeente wordt als eerste overheid gezien, dicht bij de burger. De gemeente wordt gezien als de poortwachter voor de ondersteuning die mensen nodig hebben om te participeren in de maatschappij. Dit sluit aan op het lopende proces van de 'civil society', de kanteling in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en Welzijn Nieuwe Stijl en vormt de basis voor de drie decentralisaties van rijkstaken naar de gemeenten. Door de drie decentralisaties (Participatie, Jeugdzorg en extramurale begeleiding en zorg in het kader van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten) wordt alles in beweging gezet. Het gaat niet alleen om het aanbieden van nieuwe voorzieningen op de oude wijze. Een nieuwe integrale visie en een andere werkwijze zijn nodig voor alle drie de decentralisaties. Hierbij wordt ook een verbinding gelegd met het passend onderwijs. Dit gaat verder dan decentralisatie en betekent een transformatie.

AWBZ naar Wmo

De in 2013 bereikte resultaten zijn binnen het project decentralisatie begeleiding AWBZ en Wmo behaald. Hiervoor is een BAR-brede projectorganisatie opgezet. Binnen het project zijn onderstaande acties uitgevoerd. In de BAR-breed vastgestelde uitgangspuntennota 2.0 is de visie op de kanteling geactualiseerd. Inzetten op eigen kracht en het netwerk om participatie en zelfredzaamheid van burgers te bevorderen staat centraal. Op basis hiervan zijn uitgangspunten geformuleerd voor bestuurlijk contracteren, persoonsgebonden en persoonsvolgend budget (PGB/PVB), voorzieningen en de toegang. De zorgaanbieders en welzijnsinstellingen werken,

zelfstandig en onder regie van de gemeente steeds beter samen. Ook (vertegenwoordigers van) de nieuwe cliënten zijn geraadpleegd.

Er is een koepelcontract getekend met zorg- en welzijnsaanbieders. Op basis hiervan wordt het inkoopproces voortgezet. Voor de Huishoudelijke Hulp zijn een visie en tarieven voor 2014 vastgesteld. Hiervoor is gekozen voor een nieuw innovatief model. De aanbesteding van het Wmo- en het leerlingenvervoer heeft voor het eerst gecombineerd plaatsgevonden. Het nieuwe contract is vanaf 1 augustus 2013 gestart.

Thuis in de Wijk

In september 2013 is de Startnotitie Thuis in de Wijk vastgesteld. Begin 2014 zal het implementatieplan worden opgeleverd. Doel is te komen tot een op de maat van de wijk gesneden aanpak en werkwijze met als inzet:

- De zelfregie en samen- en zelfredzaamheid van burgers te vergroten en te faciliteren zodat de burger en zijn omgeving in staat worden gesteld (mede) zelf vorm te geven aan maatschappelijke participatie;
- Ervoor te zorgen dat er samenhang komt in de dienstverlening waardoor deze daadwerkelijk wordt gericht op de behoefte (vraag) van de burger, de thematiek en de samenstelling van de wijk;
- Goede aansluiting van 0^e en 1^e lijns dienstverlening en zorg te faciliteren waardoor duurdere 2^e lijns zorg kan worden verminderd of worden uitgesteld;
- Zorg te dragen voor een goede toegankelijkheid van de dienstverlening (zowel fysiek als via ICT en internet).

Subsidiebeleid

In 2013 is een nieuwe kadernotitie subsidiebeleid en een nieuwe algemene subsidieverordening ontwikkeld. Deze worden in januari 2014 ter besluitvorming aan de raad voorgelegd en zal daarmee vanaf 1 januari 2015 kunnen worden geëffectueerd. De belangrijkste pijlers van het nieuwe subsidiebeleid zijn participatie, sociale cohesie en eigen verantwoordelijkheid. In 2014 worden per beleidsterrein specifieke subsidiëcriteria, zogenaamde beleidsregels, ontwikkeld. Dit in nauw overleg met de bij de betreffende beleidsterreinen betrokken partijen en belanghebbenden.

Sportnota

In 2013 is een start gemaakt met het ontwikkelen van een nieuwe integrale sportnota. In het eerste kwartaal van 2014 zal hierover gesproken worden met de partijen uit het veld. Rondom de zomer wordt de sportnota ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

Erfgoed

In 2013 is het erfgoedbeleid vastgesteld. Met dit nieuwe kader kan de gemeente optimaal invulling geven aan het beschermen en koesteren van het erfgoedbeleid. Dat betreft dan zowel monumenten, cultuurlandschappen als archeologie.

Duurzaamheid

Als uitwerking van het nieuwe coalitieakkoord heeft in 2013 een brede verkenning plaatsgevonden naar diverse projecten op het gebied van duurzame energie. Dit heeft eind 2013 geresulteerd in een programma Duurzaamheid. Dit is in januari 2014 door de raad vastgesteld. In dit programma is een zestal projecten opgenomen. Het betreft projecten op het gebied van optimale communicatie en voorlichting, projecten op het gebied van duurzame energie en een project om een duurzaamheidsnetwerk en een kenniscentrum op te starten. Dit wordt in 2014 verder uitgewerkt.

Ondernemende kern

In 2013 is hernieuwde inzet op economie gepleegd. Centraal hierbij stond het versterken van de contacten met het bedrijfsleven. De banden met de diverse ondernemers- en winkeliersverenigingen zijn aangehaald, relevante netwerkbijeenkomsten zijn bezocht en er zijn ca. 100 bedrijfsbezoeken afgelegd. Verder is de communicatie met het bedrijfsleven verbeterd. Dit heeft onder meer vorm gekregen in aanpassing van de website en ambtelijke aanwezigheid bij de bestuursvergaderingen van het ondernemersplatform. Met het bestuur van het

ondernemersplatform zijn nieuwe afspraken gemaakt over samenwerking en participatie op inhoudelijke thema's. Hierdoor is de effectiviteit van de samenwerking toegenomen en zijn diverse thema's concreet opgepakt.

4 Doelen, effecten, prestatie-indicatoren en activiteiten Programma 1 De burger als Partner

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerndoel: In Ridderkerk wordt de burger serieus genomen in het kader van de beleidsontwikkeling van de gemeente</p> <p>De gemeente betreft burgers in voldoende mate bij de totstandkoming van beleid.</p>	<p>Oordeel betrokken burger bij totstandkoming plannen.*</p> <p>Realisatie 2009: 5,2</p> <p>Realisatie 2010: 6,0</p> <p>Realisatie 2011: 5,6</p> <p>Realisatie 2012: 5,5</p> <p>Streefcijfer 2013: 6,0</p> <p>Realisatie 2013: 5,4</p>		<p>De burgers worden conform de uitgangspunten voor participatie betrokken bij de totstandkoming van plannen. Het afwegingskader dient als hulpmiddel om onze keuzes te maken. We communiceren daarnaast dat: als inwoners niet worden uitgenodigd, en toch zelf willen meedenken, hen dat vrij staat en wij hun mening eveneens serieus nemen.</p>	
	<p>Oordeel interesse gemeente in mening burgers.*</p> <p>Realisatie 2009: 5,0</p> <p>Realisatie 2010: 6,0</p> <p>Realisatie 2011: 6,0</p> <p>Realisatie 2012: 6,1</p> <p>Streefcijfer 2013: 6,0</p> <p>Realisatie 2013: 6,0</p> <p>Oordeel voldoende inspraakmogelijkheden plannen.*</p> <p>Realisatie 2009: 5,3</p> <p>Realisatie 2010: 5,8</p> <p>Realisatie 2011: 5,8</p> <p>Realisatie 2012: 5,7</p> <p>Streefcijfer 2013: 5,9</p> <p>Realisatie 2013: 5,6</p>	<p>We passen consequent het afwegingskader participatie toe bij het ontwikkelen van nieuwe plannen.</p>	<p>Uit de evaluatie van de uitgangspunten voor participatie is als aandachtspunt gekomen, dat beide partijen, dus gemeente én burgers, nóg meer aandacht moeten hebben voor onze respectvolle communicatie, tijdens en na participatietrajecten.</p>	
			<p>Bij de evaluatie van de uitgangspunten voor participatie zijn door de respondenten geen mogelijkheden genoemd die we niet al hebben.</p>	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerndoel: In Ridderkerk hebben we leefbare en vitale wijken.</p> <p>Integrale (en tijdige) afweging in ruimtelijke functies.</p>	<p>Actuele bestemmingsplannen: ieder bestemmingsplan binnen 10 jaar herzien conform het actualiseringschema van oktober 2012.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Bestemmingsplannen herzien conform het in oktober 2012 aangeboden actualiseringschema. Actualiseren van het schema bestemmingsplannen voor de begrotingsbehandeling. 	<p>Zie bijlage 6 in deze jaarrekening.</p>	
<p>Diversiteit aan woonmilieus: voldoende en gevarieerd woningbestand voor alle doelgroepen.</p>	<ol style="list-style-type: none"> Uitvoeren van het in juni 2011 met de Stadsregio gesloten Convenant Woningmarkt 2010 – 2015 (zie afzonderlijk opgenomen tabel in deze begroting). Uitvoering geven aan de prestatieafspraken die in februari 2012 zijn vastgelegd met Woonvisie (zie afzonderlijk opgenomen tabel in deze begroting). 	<p>Ongeveer 40 woningen opleveren.</p> <p>De planning van de woningbouw, zoals ten grondslag ligt aan het met de Stadsregio gesloten Convenant, wordt niet gehaald.</p> <p>Er is een bijgestelde planning opgenomen als aparte bijlage in deze begroting.</p>	<p>Zie bijlage 3 in deze jaarrekening.</p>	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerndoel: In Ridderkerk hebben we leefbare en vitale wijken.</p> <p>Versterkte identiteit en samenhang van ontwikkelingen op wijkniveau.</p>	<p>We beschikken over actuele wijkontwikkelingsprogramma's. Iedere wijk heeft bij het WOP een uitvoeringsprogramma dat jaarlijks wordt gemonitord bij de 1^e tussentijdse rapportage.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Najaar 2012 start opstellen WOP Centrum, 2013 WOP Centrum vaststellen. Voorjaar 2013 start opstellen WOP Rijnsoord, eind 2013 – begin 2014 WOP Rijnsoord vaststellen. 	<p>Het WOP Centrum is nog niet gereed. In oktober 2013 is het WOP Slikkerveer vastgesteld. Er is nog niet gestart met het WOP Rijnsoord.</p>	<p>Het opstellen van het WOP Centrum duurt langer dan gepland omdat in het Centrum meer tijd uitgetrokken moet worden voor de participatie van bewoners en andere belanghebbenden. Het WOP Centrum zal in het voorjaar van 2014 worden opgeleverd. Omdat het WOP Slikkerveer later is vastgesteld dan oorspronkelijk gepland, is nog niet gestart met het WOP Rijnsoord. De planning is nu om te starten in 2014.</p>
<p>Versterkte identiteit en samenhang van ontwikkelingen op wijkniveau.</p>	<p>We beschikken over adequate wijkteams. We beschikken over een beschrijving van de rollen en onderlinge verwachtingen van wijkteams. Iedere wijk heeft een jaarplan, waarin ook de acties van de partners staan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Doorontwikkeling van wijkregisseurs. Samenwerking met partners op wijkniveau. 	<p>In bijna alle wijken zijn de wijkteams operationeel. Alleen in Oostendam moet het wijkteam nog vorm krijgen. De wijkspreekuren zijn ook gestart in alle wijken. In Oostendam wordt met het wijkoverleg gesproken over de behoefte aan een wijkspreekuur in die wijk. De doorontwikkeling van wijkregie krijgt onder andere vorm door het opstellen van gezamenlijke jaarplannen in 2014 met Woonvisie, politie en Sport en Welzijn.</p>	
<p>Behoud en beleven van cultuurhistorische waarden.</p>	<p>We beschikken over een integraal erfgoedbeleid.</p>	<p>Vaststellen van een uitgewerkt erfgoedbeleid op het terrein van archeologie, monumenten en cultuurlandschap. Naast wettelijke taken onder andere ook een subsidieregeling voor gemeentelijke monumenten en projecten op het gebied van communicatie en informatie.</p>	<p>Het erfgoedbeleid is door de raad vastgesteld.</p>	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerndoel: In Ridderkerk hebben we leefbare en vitale wijken.</p> <p>Bijdragen aan een brede, doorgaande ontwikkelingslijn voor alle kinderen en jongeren van 0-23 jaar.</p> <p>Het stimuleren van een sociaal samenhangende en actieve wijk.</p>	<p>Brede scholen in alle wijken.</p>	<p>Elk jaar worden in overleg met het veld de acties vastgesteld en uitgevoerd. In het LEA-overleg van 15 juni 2012 is afgesproken dat de visie Brede school Ridderkerk in 2013 zal worden geactualiseerd.</p>	<p>Een aanvulling op de notitie Brede School is opgesteld en is in het volgende Lokaal Educatieve Agenda (LEA)-overleg besproken. De notitie Brede School samen met de aanvulling vormt de basis van de samenwerking binnen de Brede School.</p>	
<p>Kinderen hebben kwantitatief en kwalitatief voldoende ruimte om te spelen in de eigen wijk (3% van het stedelijk gebied is ingericht als speelruimte).</p>	<p>Oordeel burger speelmogelijkheden.* Realisatie 2009: 6,9 Realisatie 2010: 7,0 Realisatie 2011: 7,3 Realisatie 2012: 7,1 Streefcijfer 2013: 7,2 Realisatie 2013: 7,3</p>	<p>Uitvoering van het uitvoeringsprogramma speelbeleid (concrete acties zijn benoemd in programma 4).</p>	<p>Uitvoering van het uitvoeringsprogramma speelbeleid (concrete acties zijn benoemd in programma 4).</p>	
<p>Kwaliteit buitenruimte op peil houden.</p>	<p>Kwaliteit is minimaal op het niveau zoals vastgelegd in het beleidskader Duurzaam Beheer.</p>	<p>Uitvoeren van het (nieuwe) Beleidskader Duurzaam Beheer.</p>	<p>De evaluatie Beleidskader Duurzaam Beheer (2009) is in de raad van januari 2014 vastgesteld. De laatste ontwikkelingen omtrent (toekomstige) bezuinigingen worden hierin meegenomen.</p> <p>De raad wordt hierover met een raadsinformatiebrief geïnformeerd. In 2013 zijn de onderhoudsbestekken in Ridderkerk nogmaals met één jaar verlengd op basis van het huidige beleidskader en aangepast aan de doorgevoerde bezuinigingen.</p>	
<p>Kerndoel: Ridderkerk is een ondernemende kern. De waterkwaliteit en -kwaliteit verbeteren.</p>	<p>We beschikken over een actueel Gemeentelijk Rioleringsplan.</p>	<p>Uitvoeren van het vastgestelde beleid (in programma 4).</p>	<p>De werkzaamheden voortkomend uit het vastgesteld beleid zijn in uitvoering.</p>	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerdoel: Ridderkerk is een ondernemende kern.</p> <p>In Ridderkerk krijgt de bestaande werkgelegenheidsstructuur de ruimte om te vernieuwen.</p>	<p>Oordeel ondernemers over ondernemersklimaat: 6,9 (bron: onderzoek Ecorys oktober 2011). Realisatie 2013: Het onderzoek is niet uitgevoerd.</p>	<p>Cornelisland:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Start uitgifte fase III. • Uitgifte bedrijfsterrein Staelduinsebos tot bedrijventerrein. 	<p>Cornelisland: Het perceel van Erfgoed BV is uitgegeven (fase II).</p> <p>Het proces van uitgifte van fase III (Kop van Cornelisland) is gestart. Het bouwrijp maken van fase III is gestart. Proces van uitgifte van fase IV (langs de A15) is eveneens gestart.</p> <p>Het bestemmingsplan is in mei 2013 vastgesteld. Een gedeelte van het perceel Staelduinsebos is uitgegeven aan Post NL.</p>	<p>Het bouwrijp maken van fase III is eerder opgepakt, omdat Post NL zich op het perceel van het Staelduinsebos heeft gevestigd.</p>
<p>In Ridderkerk krijgt de bestaande werkgelegenheidsstructuur de ruimte om te vernieuwen.</p>	<p>Oordeel ondernemers over ondernemersklimaat: 6,9. Ecorys oktober 2011). Realisatie 2013: Het onderzoek is niet uitgevoerd.</p>	<p>Uitvoeren van de voornemens die vastgelegd zijn in de nieuwe notitie economisch beleid.</p>	<p>De contacten met het bedrijfsleven (zowel individueel als collectief) zijn geïntensiveerd. Kansen en knelpunten worden hierdoor tijdig gesignaleerd en opgepakt.</p>	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerndoel: Ridderkerk is een ondernemende kern.</p> <p>Continuëren en waar mogelijk uitbreiden werkgelegenheid.</p>	<p>Het aantal arbeidsplaatsen in 2011 was 19.292. Het streefcijfer voor 2013 is 19.292 arbeidsplaatsen. Realisatie 2013: 18.896</p>	<p>De Wet werken naar vermogen (Wwvn) is door de val van het 1^e kabinet Rutte controversieel verklaard. Naar verwachting wordt deze op een later tijdstip, wellicht 1 januari 2014, alsnog ingevoerd. Naast het nieuwe beleidskader waarbinnen, onder andere, gekeken wordt naar de huidige inzet van de re-integratie-instrumenten, worden in het voortraject ook de voorbereidingen getroffen voor de mogelijke vorming van één gemeenschap-pelijke sociale dienst van de BAR-gemeenten.</p> <p>De voorgenomen activiteiten om de werkgelegenheid in Ridderkerk te bevorderen worden in de nota economisch beleid (najaar 2012) beschreven.</p>	<p>De voorgenomen invoering van de Wwvn is niet doorgestaan. Hiervoor in de plaats is de Participatiewet gekomen. De Participatiewet heeft als verwachte ingangsdatum 1 januari 2015 vanwege het recentelijk gesloten Sociaal akkoord. De uitwerking en invoering vindt plaats in BAR-verband. Het samengaan van de afdelingen sociale zaken van de BAR-gemeenten vindt plaats door de geplande vorming van de BAR-organisatie. Dit betekent dat er niet apart een gemeenschap-pelijke sociale dienst wordt gevormd. Nauwe samenwerking tussen de bedrijfscontactfunctionaris en de regisseurs werk heeft geleid tot extra plaatsingen van mensen vanuit een uitkeringssituatie bij bedrijven.</p>	
<p>Kerndoel: Ridderkerk is een ondernemende kern.</p> <p>Transparantie over tarieven grondtransacties.</p>	<p>Jaarlijkse geactualiseerde nota richtlijnen grondprijzen.</p>	<p>Jaarlijks wordt de evaluatie van de nota richtlijnen grondprijzen Ridderkerk aan de gemeenteraad aangeboden op basis waarvan de prijzen worden geactualiseerd.</p>	<p>De Nota richtlijnen grondprijzen Ridderkerk 2013 is in april 2013 door de raad vastgesteld. De Nota richtlijnen grondprijzen Ridderkerk 2014 is in december 2013 door de raad vastgesteld.</p>	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerndoel: Ridderkerk is een ondernemende kern.</p> <p>De samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en overheid wordt verbreed en verbeterd.</p>	<p>Er is een structureel overleg tussen gemeente, onderwijs en ondernemers.</p>	<p>De samenwerking tussen overheid, onderwijs en ondernemers wordt in overleg met Barendrecht verder uitgebouwd. Daarbij worden de kansen benut die de ontwikkeling van bedrijventerrein Nieuw Reijerwaard biedt.</p>	<p>Een start is gemaakt met het inventariseren van behoeften voor nadere samenwerking bij onderwijspartners en bij het bedrijfsleven. Naar aanleiding van deze inventarisatie is besloten om begin 2014 met een aantal Ridderkerkse bedrijven aan te sluiten bij de SOB (Samenwerking Onderwijs Bedrijfsleven) in Barendrecht.</p>	
<p>Gemeente en centrumondernemers werken samen op basis van vertrouwen.</p>	<p>Oordeel burger over winkelvoorzieningen*. Realisatie 2009: 8,1 Realisatie 2010: 8,2 Realisatie 2011: 8,1 Realisatie 2012: 8,0 Streefcijfer 2013: 8,1 Realisatie 2013: 7,8</p>	<p>Het overleg met de centrumondernemers wordt voortgezet en waar mogelijk uitgebouwd. De ondernemers hebben aangegeven dat zij het waarderen dat er een structureel centrumoverleg is, waarbij ook met de wethouder van gedachten kan worden gewisseld.</p>	<p>Er is regelmatig en open overleg met centrumwinkeliers, pandeigenaren en de winkeliers in de diverse wijk-/ buurtwinkencentra. Ondernemers/winkeliers weten hierdoor sneller en eerder de gemeente te vinden. Daarnaast is de gemeente (binnen haar mogelijkheden) actief om de samenwerking tussen de winkeliers te versterken.</p>	
<p>Kerndoel: In Ridderkerk bieden we mobiliteit op maat.</p> <p>Verbeterde positie Openbaar Vervoer.</p>	<p>Oordeel burger openbaar vervoer*. Realisatie 2009: 7,0 Realisatie 2010: 7,1 Realisatie 2011: 7,2 Realisatie 2012: 7,0 Streefcijfer 2013: 7,0 Realisatie 2013: 7,2</p>	<p>Met de Stadsregio blijft intensief overleg gevoerd worden over de maximaal te behalen kwaliteit.</p>	<p>De kwaliteit van het busvervoer is in 2013 op peil gebleven. Voor 2014 mag het kwaliteitsniveau van 2013 verwacht worden. Planning professionalisering buurtbus: vanaf maart 2014 is het concept buurtbus omgevoerd tot maatwerkvervoer met een uitgebreidere dienstregeling met twee bussen.</p>	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerndoel: In Ridderkerk bieden we mobiliteit op maat.</p> <p>Bereikbaarheid verbeteren.</p>	<p>Oordeel burger over bereikbaarheid buurt met de auto*.</p> <p>Realisatie 2009: 7,9 Realisatie 2010: 8,0 Realisatie 2011: 8,0 Realisatie 2012: 8,0 Streefcijfer 2013: 8,0 Realisatie 2013: 7,9</p>	<p>Voor zover de financiën het toelaten, worden projecten uit de module Langzaam verkeer, de module Parkeren en het verkeerscirculatieplan centrum in voorbereiding en uitvoering genomen. Indien mogelijk wordt dit gepland in combinatie met groot onderhoud.</p>	<p>In het eerste kwartaal 2014 zal het resultaat bekend worden van het onderzoek of het fietspad Vlietlaan zuidzijde een tweekertrichtingen fietspad kan worden.</p>	
<p>Kerndoel: In Ridderkerk hebben we verbindend groen.</p> <p>In- en rond de wijken is voldoende groen.</p>	<p>We gaan zorgvuldig om met ons gemeentelijk bomenbestand.</p>	<p>Uitvoeren van het bomenbeleidsplan (concrete acties zijn benoemd in programma 4).</p>	<p>In het plantseizoen 2012-2013 zijn 309 bomen gekapt en 328 aangeplant, waarvan 56 stuks op het terrein van Rijkswaterstaat aan de Kruisweg. In de zomerperiode zijn vanwege iepen- en kastanjebloedingsziekte 26 bomen uitgevallen. In oktober is gestart met boomvervangings in de Brasem, Dolfinpark en Geerlaan bij de winkels.</p>	
<p>Kerndoel: In Ridderkerk is het voorzieningsniveau op peil.</p> <p>Effectiviteit en kwaliteit van jeugd- en onderwijsbeleid verbeteren.</p>	<p>Het aantal VSV-ers was op 1 juni 2011 14,2 procent van de jongeren tussen 18 en 23 jaar. Het aantal VSV-ers was op 1 juni 2013 12,15 procent. Het streven voor 2013 is om dit nog verder omlaag te brengen. Realisatie 2013: het aantal VSV-ers was op 1 oktober 2013 12,1 procent.</p>	<p>Er wordt samen met de partners uit het Lokaal Educatieve Agenda (LEA)-overleg een visie onderwijs / jeugd opgesteld.</p> <p>Met de komst van de wet Passend Onderwijs wordt in BAR-verband binnen het Regionaal Educatieve Agenda (REA)-overleg afgesteld over de aansluiting Passend Onderwijs en Jeugdzorg.</p>	<p>Binnen het LEA-overleg zijn de twee onderwerpen Brede School en de doorlopende leer- en ontwikkelingslijnen uitgewerkt en besproken.</p> <p>Verschillende Regionaal Educatieve Agenda (REA)-overleggen hebben plaatsgevonden met de samenwerkingsverbanden van het onderwijs. Hierbij zijn de plannen van het onderwijs en gemeenten op het gebied van Passend Onderwijs en Jeugdzorg met elkaar afgestemd.</p>	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerndoel: In Ridderkerk is het voorzieningenniveau op peil.</p> <p>Accommodatievraagstukken ten aanzien van onderwijs en welzijn worden integraal afgewogen.</p>	<p>Oordeel burgers over onderwijs*. Realisatie 2010: 7,4 Realisatie 2011: 7,4 Realisatie 2012: 7,5 Streefcijfer 2013: 7,4 Realisatie 2013: 7,5</p> <p>Oordeel burgers over welzijnsvoorzieningen*. Realisatie 2009: 5,9 Realisatie 2010: 6,1 Realisatie 2011: 6,4 Realisatie 2012: 6,2 Streefcijfer 2013: 5,9 Realisatie 2013: 6,1</p> <p>Oordeel burgers over sportvoorzieningen*. Realisatie 2009: 7,6 Realisatie 2010: 7,6 Realisatie 2011: 7,6 Realisatie 2012: 7,4 Streefcijfer 2013: 7,6 Realisatie 2013: 7,5</p>	<p>In overleg met de LEA-partners wordt een beleidsparagraaf bij de notitie overcapaciteit opgesteld.</p>	<p>De beleidsparagraaf is met instemming van de schoolbesturen door het college vastgesteld. De beleidsparagraaf is gelijktijdig met de Nota Maatschappelijk Vastgoed aan de raad ter informatie aangeboden.</p> <p>De schoolbesturen is in mei 2013 gevraagd een beeld te geven van de huisvestingssituatie over 10 jaar, daarbij mede gelet op de behoefte van andere maatschappelijke instellingen in de betreffende wijk. Het gesprek hierover wordt in 2014 vervolgd.</p>	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerndoel: In Ridderkerk is het voorzieningsniveau op peil.</p> <p>Toegankelijke gezondheidszorg.</p>	<p>Oordeel burgers over gezondheidszorg*: Realisatie 2009: 7,3 Realisatie 2010: 7,1 Realisatie 2011: 7,3 Realisatie 2012: 7,5 Streefcijfer 2013: 7,3 Realisatie 2013: 7,3</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren van het werkplan 2013 (en verder) samen met CJG partners. • Herijking lokaal gezondheidsbeleid. <p>Periodieke quickscan naar tevredenheid cliënten. Ontwikkelen ouder- en jongerenparticipatie binnen CJG.</p>	<p>Er is een buurtsportcoach aangesteld die als taak heeft een aanpak te ontwikkelen die ertoe leidt dat prioritaire doelgroepen meer in beweging komen.</p> <p>Een van de manieren is de bestaande initiatieven en organisaties in een keten met elkaar te laten samenwerken.</p> <p>Deze coördinator heeft alle bestaande initiatieven en laagdrempelig beweegaanbod geïnventariseerd en in een database gezet. Deze database kan worden geraadpleegd door verwijzers.</p> <p>De nieuwe nota Volksgezondheid, 'Positieve Gezondheidszorg in Ridderkerk' is vastgesteld in december 2013.</p> <p>Het werkplan 2013 is uitgevoerd en wordt geëvalueerd met professionals en management van kernpartners CJG. Tevredenheid van cliënten wordt standaard gemeten door de zorgaanbieders. Er wordt eind 2013 / begin 2014 een quick scan uitgevoerd naar de inzet van gezinscoaches. In het eerste kwartaal 2014 wordt hierover in de commissie teruggekoppeld.</p> <p>Er is inmiddels een ouderklankbord-groep samengesteld die al een aantal keer bijeen is geweest. De voortgang van deze groep wordt in 2014 geborgd. Jongeren worden via de Jongerenraad benaderd.</p>	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerdoel: In Ridderkerk is het voorzieningsniveau op peil.</p> <p>Goed functionerend stedelijk Jongeren centrum.</p>	<p>Oordeel burger welzijnsvoorzieningen*. Realisatie 2009: 5,9 Realisatie 2010: 6,1 Realisatie 2011: 6,4 Realisatie 2012: 6,2 Streefcijfer 2013: 6,1 Realisatie 2013: 6,1</p>	<p>Volgen van de ontwikkelingen rond De Loods door deelname aan het gebruikersoverleg. In de productafspraken met Sport en Welzijn worden prestatie- en rapportageafspraken over het jeugd- en jongerenwerk, waaronder De Loods, opgenomen.</p>	<p>De aanbevelingen uit de evaluatie zijn opgepakt en de voortgang is en wordt in het gebruikersoverleg besproken. Indien dit leidt tot ontwikkelingen waarover de raad geïnformeerd dient te worden of waarvoor besluitvorming door de raad noodzakelijk is, wordt dit aan de raad voorgelegd.</p>	
<p>Voldoende cultureel aanbod.</p>	<p>Oordeel burger cultuur*. Realisatie 2009: 6,3 Realisatie 2010: 6,3 Realisatie 2011: 6,3 Realisatie 2012: 6,1 Streefcijfer 2013: 6,3 Realisatie 2013: 6,1</p>	<p>Voor het in stand houden van culturele voorzieningen zijn afspraken gemaakt met de maatschappelijke partners zoals bibliotheek A tot Z en ToBe.</p>	<p>Voor 2013 zijn ter handhaving van het huidige voorzieningsniveau subsidies verstrekt en prestatieafspraken gemaakt met de Bibliotheek A tot Z, Stichting ToBe, Hofplein Rotterdam en de Stichting Evenementen Ridderkerk.</p>	
<p>Alle minima zijn in staat deel te nemen aan de samenleving.</p>	<p>In 2012 beschikken we over een nieuw beleidskader minimabeleid.</p>	<p>Uitvoeren van de concrete acties in het beleidskader minimabeleid.</p>	<p>In oktober 2013 is de armoedenota vastgesteld. Er is een aantal moties aangenomen waaronder de motie van computers voor kinderen van minima. Deze motie is uitgewerkt en is in december 2013 afgedaan. De uitvoering loopt tot medio 2015.</p>	<p>In 2014 wordt de Verordening Maatschappelijke Participatie vernieuwd waarbij speciale aandacht voor de kinderen zal worden gegeven. Ook wordt er een alternatief voor de Rotterdam Pas geboden via deze verordening.</p>

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerndoel: In Ridderkerk is het voorzieningsniveau op peil.</p> <p>Alle inwoners van Ridderkerk zijn in staat deel te nemen aan de samenleving.</p>	<p>We beschikken over een actuele Wmo-nota.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren van acties uit het Wmo-beleidsplan. • Voorbereidingen overdracht taken uit de AWBZ. • Voortzetting decentralisatie jeugdzorg. 	<p>De raad heeft voor de begrotingsraad het factsheet Wmo ontvangen met de laatste stand van zaken rond de acties van het Wmo-beleidsplan.</p> <p>Het projectplan decentralisatie Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) is herijkt. In april is op de Wmo-conferentie de stand van zaken belicht.</p> <p>De uitgangspuntennota 2.0 AWBZ/Wmo is vastgesteld in de gemeenteraad. De visie op het sociale domein is vastgesteld. Met de welzijns- en zorgaanbieders is een koopelovereenkomst gesloten in het kader van bestuurlijk contracteren.</p> <p>De decentralisatie Jeugdzorg wordt zowel op stadsregionaal als op BAR-niveau voortgezet. Inmiddels zijn de Contourennota en Uitgangspuntennotitie vastgesteld. Het meerjarig beleidskader wordt in eerste half jaar 2014 aangeboden.</p>	
<p>Kerndoel: In Ridderkerk hebben we een volwassen partnerschapsrelatie met onze maatschappelijke instellingen.</p> <p>De activiteiten van onze maatschappelijke partners dragen bij aan de gewenste maatschappelijke effecten.</p>	<p>Voor de maatschappelijke partners is duidelijk welke maatschappelijke effecten de gemeente verwacht voor het verstrekken van subsidie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Subsidiebeschikking conform BCF-systematiek / nieuwe verordening. • Er wordt een nieuw subsidiebeleid vastgesteld. 	<p>In april is de startnotitie subsidiebeleid aan de raad gestuurd. De nieuwe subsidieverordening en kadernotitie subsidiebeleid worden begin 2014 door de raad vastgesteld en zullen voor het eerst van toepassing zijn op subsidieaanvragen voor 2015. In 2014 worden per beleidsterrein specifieke beleidsregels ontwikkeld.</p>	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
Kerdoel: Ridderkerk is duurzaam en milieubewust.				
Verbeteren van de luchtkwaliteit.	Ontwikkelen of herzien van beleid, visie of actieplan voor luchtkwaliteit.	Uitvoeren van maatregelen uit het actieplan Luchtkwaliteit (zie voor concrete maatregelen programma 4).	Er zijn geen afwijkingen in het opgezette actieplan Luchtkwaliteit. De uitvoering is conform planning verlopen.	
Verminderen van het aantal geluidgehinderten.	Ontwikkelen of herzien van beleid, visie of actieplan voor geluid.	Doorgaan met sanering van A-lijst. Actualisatie van actieplan geluid in 2013 (vijftalig). Uitvoeren van maatregelen uit het lopende actieplan geluid (zie voor concrete maatregelen programma 4).	In samenwerking met de DCMR is gestart met de sanering van de laatste woningen van de A-lijst. Dit is deels een administratieve handeling. In 2013 is gestart met het opstellen van het Actieplan Geluid door DCMR. De acties worden geformuleerd mede naar aanleiding van de knelpunten uit de geluidbelastingkaarten en de geluidmeetronde.	Het actieplan wordt in 2014 vastgesteld.
Vermindering van het klimaatprobleem en stimuleren van het gebruik van duurzame energie.	SLoK projecten uitgevoerd.	SLoK is eind 2012 afgelopen. Afhankelijk van de evaluatie en het verkennende onderzoek naar het vervolg worden in 2013 nieuwe projecten benoemd.	De nieuwe regionale duurzaamheidsagenda is vastgesteld. Er is actief gewerkt aan het opzetten van een duurzaamheidsnetwerk en het realiseren van projecten op het gebied van duurzame energie. Dit heeft geresulteerd in een concept programma Duurzaamheid.	In 2014 wordt verder verkend wat de regionale duurzaamheidsagenda betekent voor Ridderkerk.
Het beheersen van de gemeentelijke bodemproblematiek.	Ontwikkelen of herzien van beleid, visie of actieplan voor bodem.	Uitvoering van het bodembeleid (zie voor concrete maatregelen programma 4).	Op basis van de reeds vastgestelde bodemkwaliteitskaarten is gewerkt aan de Nota Bodembeheer. Met deze Nota worden regels geformuleerd voor het bodembeheer (grondstromenbeleid). De Nota Bodembeheer is in concept klaar en wordt na participatie aan de raad aangeboden.	Besluitvorming door de raad schuift door naar het tweede kwartaal van 2014. Oorzaak hiervan is een aantal onlangs vastgestelde omissies in de bodemkwaliteitskaart. Omdat de bodemkwaliteitskaart de basis is voor de Nota hebben deze omissies ook gevolgen voor de Nota. Genoemde stukken worden hierop aangepast.

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
Kerndoel: Ridderkerk is duurzaam en milieubewust.				
Verlagen van risico's binnen de gemeente bij de productie, het vervoer, de opslag en het gebruik van gevaarlijke stoffen.	Ontwikkelen of herzien van beleid, visie of actieplan voor externe veiligheid.	Borging en uitvoering van de maatregelen uit de veiligheidsvisie (zie voor concrete maatregelen programma 4).	Het Beheerplan Groepsrisico Kijfhoek is van kracht geworden. Het beheerplan is een aanvulling op de Visie Externe Veiligheid en heeft betrekking op de omgeving van het rangeerterrein Kijfhoek. De beleidsregels geven aan hoe de colleges en raden wijzigingen in het groepsrisico afwegen bij de besluitvorming over ruimtelijke plannen binnen het invloedsgebied van het rangeerterrein.	
Een schaa sprong realiseren ten aanzien van het milieubeleid.	Ontwikkelen of herzien van beleid, visie of actieplan voor milieu.	Uitvoering van het milieuprogramma (zie voor concrete maatregelen programma 4). Een tussentijdse evaluatie van het milieuprogramma in juni 2013.	De tussentijdse evaluatie is in mei opgesteld en verzonden naar de raad.	
De vuilophaal in de gemeente is goed verzorgd.	We voldoen aan de normen uit het beleidskader Afval.	De afvalinzameling is conform de aanbesteding uit 2012.	De afspraken voor de afvalinzameling op de Milieustraat zijn aangepast. Dit heeft geleid tot een financieel voordeel, transparantie en het borgen van het serviceniveau aan de burger van Ridderkerk. De afvalinzameling is conform de afspraken uitgevoerd.	
In Ridderkerk passen ambities bij onze mogelijkheden.	We beschikken in 2014 over een structureel sluitende meerjarenbegroting.	<ul style="list-style-type: none"> • Sturen op de uitvoering van de al besloten bezuinigingen. • Invulling geven aan de taakstelling voor 2013. 	Is conform planning verlopen.	

* Bron: Waarstaatjegemeente

5.1 Gerealiseerde lasten en baten programma 1 De burger als Partner

Omschrijving	(voordeel + / nadeel -)			Verschil
	Begroting	Begroting	Rekening	
	2013	2013 na wijz.	2013	
Lasten	-37.587.900	-24.214.900	-21.950.800	2.264.100
<i>Te specificeren als volgt:</i>				
a. Bouwgrondexploitatie	-20.979.700	-6.807.000	-4.843.000	1.964.000
b. Sport	-3.654.800	-4.022.200	-4.183.000	-160.800
c. Welzijn	-8.419.500	-8.997.900	-8.587.700	410.200
d. Educatie	-2.448.700	-2.258.000	-2.325.300	-67.300
e. Overige producten	-2.085.200	-2.129.800	-2.011.800	118.000
Baten	24.461.900	10.281.800	8.434.500	-1.847.300
<i>Te specificeren als volgt:</i>				
a. Bouwgrondexploitatie	22.523.500	7.403.000	5.254.800	-2.148.200
b. Deelname nutsbedrijven	316.700	316.700	316.700	0
c. Overige producten	1.621.700	2.562.100	2.863.000	300.900
Saldo voor bestemming	-13.126.000	-13.933.100	-13.516.300	416.800
Toevoeging reserve	-67.700	-112.900	-424.000	-311.100
Onttrekking reserve	189.700	269.000	254.100	-14.900
Totaal reserve mutaties	122.000	156.100	-169.900	-326.000
Saldo na bestemming	-13.004.000	-13.777.000	-13.686.200	90.800

Aandeel in kosten bedrijfsvoering	-5.956.400	-5.646.400	-5.612.600
Totaal saldo programma 1	-18.960.400	-19.423.400	-19.298.800

5.2 Toelichting belangrijkste afwijkingen programma 1 De burger als Partner

De mutaties + zijn voordelen en – zijn nadelen.

De resultaten voor- en na bestemming in de rekening 2013 ten opzichte van de begroting zijn als volgt samen te vatten:

Resultaat voor bestemming:

Hogere baten groot onderhoud sportaccommodaties (BN)	59.200
Lagere lasten groot onderhoud sportaccommodaties (BN)	40.000
Hogere lasten Onderwijsachterstanden beleid (BN)	-/ 52.100
Hogere baten Onderwijsachterstanden beleid (BN)	52.100
Hogere lasten subsidie sport en welzijn	-/ 135.000
Lagere lasten decentralisatie AWBZ (BN)	113.800
Lagere lasten decentralisatie Jeugd (BN)	149.600
Vrijval voorziening overschrijdingsregeling bijzonder basisonderwijs	203.900
Bouwgrondexploitatie	-/ 26.500
Overige verschillen	11.800
Saldo voor bestemming	416.800

Mutaties reserves:

Hogere storting groot onderhoud sportaccommodaties (BN)	-/ 40.000
Hogere toevoeging decentralisatie AWBZ (BN)	-/ 113.800
Hogere toevoeging decentralisatie Jeugdzorg (BN)	-/ 149.600
Overige verschillen	-/ 22.600
Saldo mutaties reserves	-/ 326.000
Saldo na bestemming	90.800

Zie voor een nadere specificatie van bovengenoemde resultaat de toelichting onder 3.3.1 Rechtigheidsanalyse. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste beleidsmatige afwijkingen.

Groot onderhoud sportaccommodaties (Budgettair Neutraal (BN))

Voor het product 'groene sportvelden en terreinen' ligt de terugvordering van niet bestede subsidiegelden voor het groot onderhoud hoger dan het geraamde bedrag. Voor het product 'gymnastieklokalen' is het tegengestelde gebeurd. Daar ligt de terugvordering juist lager dan geraamd. Dit betekent een voordeel op programma 1 dat wegvalt tegen het nadeel op programma 4, oftewel een budgettair neutraal effect voor de totale programmarekening.

In 2013 is het geplande onderhoud op de boiler in een sporthal niet uitgevoerd. Dit levert voor 2013 een voordeel op van € 40.000. Genoemde prestatie wordt in 2014 uitgevoerd waardoor het budget 2013 ook dient door te schuiven naar 2014. Hiervoor wordt een aanvullende storting van € 40.000 in de reserve van groot onderhoud sportaccommodaties gedaan (BN).

Onderwijsachterstanden beleid (BN)

In 2013 zijn meer lasten gemaakt dan geraamd omdat onze maatschappelijke partners meerdere prestaties hebben geleverd. Op grond van meerjarige subsidies waren hiervoor nog niet bestede middelen uit voorgaande jaren beschikbaar.

Tegenover de extra lasten staan ook extra opbrengsten waardoor geen budgettair effect optreedt. De (extra) opbrengsten zijn opgebouwd uit Rijksmiddelen die overgeheveld zijn uit voorgaande jaren, de bijdragen van scholen en teruggevorderde subsidies in verband met afrekeningen.

Subsidie personeelsrisico's stichting Sport en Welzijn

In de 2de programmamonitor 2013 is uw raad geïnformeerd dat op grond van een raamovereenkomst subsidie is verstrekt aan de stichting Sport en Welzijn om personeelsrisico's af te dekken. Voor deze subsidiegelden was geen dekking aanwezig in de begroting, omdat het nog onbekend was of er bij de stichting daadwerkelijk onvoorziene personeelslasten zouden ontstaan. Indien dat niet het geval zou zijn, zouden de verstrekte middelen immers weer terugvloeien naar de gemeente. Op basis van verstrekte informatie door stichting Sport en Welzijn blijkt echter dat er in 2013 wel onvoorziene ziekteverzuim is opgetreden. Hierdoor zijn extra lasten ontstaan van € 135.000. Wij zijn in gesprek met SenW om de personeelsrisico's vanaf 2014 op een andere wijze af te dekken.

Decentralisatie AWBZ (BN)

De middelen zijn spaarzaam ingezet met het oog op de nog te verwachten uitgaven voor de decentralisatie AWBZ in 2014. Het overschot van € 113.800 is overgeheveld naar de reserve transitiegeld AWBZ, conform uw besluit van 21 februari 2013 (BN).

Decentralisatie Jeugdzorg (BN)

In 2013 is met enige terughoudendheid gebruik gemaakt van beschikbare middelen omdat voor 2014, op grond van informatie van het Rijk, rekening werd gehouden met een veel lager bedrag dan in 2013. Daarbij zullen ook de projectkosten voor de BAR-gemeenten in 2014 hoger liggen dan voorzien. Het overschot van € 149.600 is overgeheveld naar de reserve transitiegelden Jeugdzorg, conform uw besluit van 21 februari 2013 (BN).

Vrijval voorziening overschrijdingsregeling bijzonder basisonderwijs

Er is op advies van de accountant een afrekening opgesteld voor de overschrijdingsregeling voor het bijzonder basisonderwijs. De met de schoolbesturen te verrekenen bedragen zijn door ons college vastgesteld. Voor deze verrekening is in het verleden een voorziening gevormd van € 268.900. Na verrekening met de toegekende voorschotten en gemaakte kosten voor de afrekening blijkt dat het grootste deel van de voorziening niet nodig is. Er is een bedrag van € 203.900 vrijgevallen.

Bouwgrondexploitatie

De bouwgrondexploitatie wordt hieronder per complex toegelicht.

Complex Cornelisland

De kosten zijn ruim € 736.000 lager uitgevallen dan geraamd. Door de tegenvallende economie is het bouw- en woonrijp maken van de verschillende uitgiftefasen doorgeschoven naar 2014. De opbrengst grondverkoop is ruim € 2,5 miljoen lager. De in 2013 verwachte verkoop van grond heeft pas op 3 januari 2014 plaats gevonden. De opbrengst wordt daardoor niet in 2013 maar in 2014 verantwoord. Wel is in 2013 boeterente ontvangen van € 52.000 (over de maanden juli t/m december 2013) in verband met de latere afname van de grond.

Complex Het Zand

De werkzaamheden voor het bouwrijp maken zijn gestart, maar worden voor het grootste deel pas in 2014 afgerekend. De kosten vallen hierdoor in 2013 ruim € 729.000 lager uit.

Complex Park Ringdijk Slikkerveer

De uitvoerende werkzaamheden zijn gestart, maar lopen door in 2014. Een groot deel van de uitgaven zal pas in 2014 worden gemaakt, waardoor de kosten in 2013 € 318.000 lager uitvallen.

Complex Piramide/Schoolmeesterswoning

Als gevolg van meerdere onverwachte technische problemen bij het bouwrijp maken zijn de kosten (uitvoering, uren en advies) bijna € 95.000 hoger uitgevallen dan was geraamd. Er wordt een groter tekort voorzien dan tot nu toe geraamd. De voor dit complex gevormde verliesvoorziening is verhoogd met € 25.100.

Complex Transferium Slikkerveer

De kosten zijn bijna € 65.000 lager dan geraamd. Nog niet alle werkzaamheden zijn uitgevoerd en de kosten van de werkzaamheden die wel zijn uitgevoerd zijn vooralsnog lager uitgevallen. In 2014 zal deze wijziging worden meegenomen in de actualisatie van de grondexploitatie.

Complex Van Riebeekstraat/Park Bolnes

Er zijn geen kosten gemaakt voor bouw- en woonrijp maken. De werkzaamheden worden pas uitgevoerd als er meer duidelijkheid is over de afname van de grond. De ontwikkelaar gaat niet bouwen omdat vanwege de economische crisis nog niet alle woningen in het woningbouwproject zijn verkocht. Daarnaast is het bedrag dat geraamd is voor het uitkeren van planschade niet gebruikt. De totale kosten vallen hierdoor € 154.000 lager uit.

Complex Graaf van Hoornestraat

De geraamde bijdrage van € 80.000 is in 2013 niet ontvangen. Deze wordt in 2014 ontvangen, nadat de overeenkomst met de ontwikkelaar is gesloten.

Complex Diverse kosten Centrumplan

Er zijn in 2013 geen uitgaven geweest. Hierdoor vallen de kosten € 35.100 lager uit.

Toeslag stadsuitbreiding

De toeslag stadsuitbreiding die wij ontvangen bij grondverkoop (de toeslag zit begrepen in de verkoopprijs van de grond) is € 98.600 lager uitgevallen dan begroot. Dit komt omdat er in 2013 nog geen grond verkocht is in Cornelisland, terwijl dit wel de verwachting was (€ 77.000). Deze toeslag wordt toegevoegd aan de algemene reserve, die daardoor ook lager uitvalt (hoofdstuk 7).

Verliesvoorzieningen

De gemeenteraad heeft op 28 november 2013 nieuwe parameters vastgesteld voor grondexploitaties. Als gevolg van deze gewijzigde parameters zijn de verliesvoorzieningen voor de complexen Centrumplan, Transferium Slikkerveer en Park Ringdijk Slikkerveer verlaagd. Dit geeft een voordeel van € 89.200.

In 2013 werden drie complexen afgesloten:

1. Complex Slikkerveer Zuid-Oost
2. Complex Oostendam
3. Complex Zorgwoningen Generaal Smutsstraat

Per saldo is het resultaat van deze drie afgesloten complexen € 38.900 negatief.

5.3 Stand van zaken/ Realisatie 2013 nieuw beleid programma 1 De burger als Partner

Niet van toepassing.

5.4 Voortgang investeringskredieten programma 1 De burger als Partner

Vervangen binnenbad de Fakkel

Op basis van de afrekening van de investeringssubsidie die verstrekt is aan de stichting Sport en Welzijn, blijkt dat de kosten € 100.000 lager uitvallen dan geraamd.

Kunstgrasveld Reijerpark

De vaststelling van de investeringssubsidie aan de stichting Sport en Welzijn van het kunstgrasveld Reijerpark heeft nog niet plaatsgevonden. Op dit moment zijn we nog in gesprek over de geconstateerde meerkosten.

2.2.2. Programma De burger als Kiezer

1 Inleiding

De burger als kiezer is de burger die politiek wordt gerepresenteerd en die een bepaalde kwaliteit van politiek en bestuur mag verwachten. Als prestatie is omschreven dat het gemeentebestuur goed luistert naar zijn inwoners, een duidelijke visie heeft op de toekomst en waar maakt wat het belooft. Het jaar 2013 is het oogstjaar van de huidige coalitie, want in 2014 zijn er weer gemeenteraadsverkiezingen.

2 Algemeen

Het programma De burger als Kiezer is het programma waarbinnen het gemeentebestuur en de Ridderkerkse samenleving elkaar ontmoeten. De Ridderkerkse ervaringen met participatie en de uitkomsten van de Bestuurskrachtmeting 2009 hebben ertoe geleid dat Participatie in Ridderkerk in totaliteit tegen het licht is gehouden. In 2012 zijn de bestaande convenanten met de platforms vernieuwd, zodat de vernieuwingsslag op participatie ook een formeel tintje heeft gekregen. In 2013 moet blijken of de vernieuwing tot verbetering heeft geleid. Vooralsnog zijn de geluiden positief.

Regionale samenwerking betekent krachtenbundeling. Hierdoor kan meer bereikt worden voor de regio en de afzonderlijke gemeenten, ook in de richting van de rijks- en provinciale overheid. Samenwerking is hiermee geen doel op zich, maar een middel om de Ridderkerkse bevolking beter van dienst te zijn. De samenwerking is soms in een vast samenwerkingsverband georganiseerd en in andere gevallen ontstaat deze spontaan omdat gemeenten elkaar op beleidsterreinen vinden. Een nieuwe loot aan de tak van intergemeentelijke samenwerking is het idee om in de Metropoolregio Rotterdam Den Haag te gaan samenwerken. Een volgend kabinet zal eerst een wetsvoorstel moeten indienen om de WGR+ in te trekken. Tot die tijd blijft de huidige stadsregio bestaan. De BAR-samenwerking gaat onverminderd voort en nadert het punt waarop de raden een besluit gaan nemen over de wijze waarop de samenwerking verder vorm moet krijgen. Daarnaast stelt de raad bij de begroting de budgetten vast die voor dit alles beschikbaar worden gesteld en controleert of ook daadwerkelijk binnen de gegeven kaders en budgetten wordt bestuurd. Als sluitstuk van de controle voert de Rekenkamercommissie onderzoek uit naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gemeentelijk beleid en beheer. Ook in 2013 zullen dergelijke onderzoeken worden uitgevoerd of worden opgeleverd door de Rekenkamercommissie. In 2011 sloot de Rekenkamercommissie van Ridderkerk aan bij een onderzoek door de landelijke Rekenkamer naar de oprichting van Centra voor Jeugd en Gezin. Het rapport bestaat uit een lokaal rapport en een overkoepelend (landelijk) rapport. De rapporten worden eind 2012 / begin 2013 met de raad besproken. De Rekenkamercommissie is voornemens om in 2013 verslag te doen van het onderzoek naar de stand van zaken van het subsidiebeleid en de uitvoering van de aanbevelingen van het rekenkamerrapport over subsidiebeleid en van het onderzoek naar het grondbeleid van de gemeente.

De taken die op allerlei terreinen vanuit de Rijksoverheid op ons afkomen, zijn voor een gemeente zoals Ridderkerk te groot om alleen uit te voeren. Veel aandacht zal de komende periode dan ook uitgaan naar samenwerking op allerlei gebieden. Juist dan is het noodzakelijk om aandacht te houden voor de lokale samenleving en de behoeften en wensen die daar leven.

3 Realisatie

Participatie

De uitgangspunten participatie in Ridderkerk zijn in 2013 geëvalueerd en de uitkomsten daarvan zijn door de gemeenteraad in december vastgesteld. Uit de evaluatie blijkt dat de uitgangspunten deugdelijk zijn, maar de terugkoppeling over wat met de inbreng uit participatie is gedaan, nog steeds niet volledig is. Hieraan zullen we dan ook blijvend moeten werken.

BAR-samenwerking

De BAR-samenwerking met ingang van 1 januari 2014 is een wind die met volle kracht door 2013 heeft geblazen. Alle organisatorische aanpassingen die toch al in 2013 moesten gebeuren, werden

tegen dat licht beschouwd. Gesteld kan worden dat het gemeentebestuur en de ambtelijke organisatie keihard gewerkt hebben om de zelf benoemde deadline te behalen. In de meeste gevallen is dat ook gelukt. Op het personele vlak en de daarmee samenhangende praktische zaken, zoals afspraken met belastingdienst en ABP, namen veel tijd in beslag en hebben voor het eind van 2013 hun beslag gekregen.

Metropoolregio

De vorming van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag heeft ook in 2013 de gemoederen bezig gehouden. Bestuurlijk en ambtelijk heeft Ridderkerk bijdragen geleverd om deel te nemen aan een regeling op het gebied van Economie en Verkeer en Vervoer.

Rekenkameronderzoeken

In 2013 heeft de rekenkamercommissie de uitkomsten van twee rekenkameronderzoeken aan de raad toegestuurd, te weten:

- 1) voortgang verbetering subsidiebeleid;
- 2) zicht op grondbeleid.

In 2013 is één nieuw onderzoek opgestart. Het onderzoek betreft de uitvoering van de schuldhulpverlening in Ridderkerk.

De raad heeft in zijn vergadering van 12 december 2013 de leden van de rekenkamercommissie herbenoemd tot juni 2015.

Waarstaatjegemeente.nl - najaar 2013

Beknopt overzicht uitkomsten en een reactie van het college op die uitkomsten

Jaar	Burger als kiezer	Burger als klant	Burger als onderdaan	Burger als partner	Burger als wijkbewoner	Burger als belastingbetaler
2013	5,5	7,6	6,4	5,4	7,1	5,8
2012	5,8	7,4	6,5	5,6	7,1	6,0
2011	5,8	7,6	6,5	5,6	7,2	6,0
2010	5,8	7,5	6,3	5,5	7,0	5,8
2009	5,0	7,3	6,3	5,1	7,1	5,4
Gemiddeld: 2013*	5,8	7,7	6,3	5,7	7,0	5,8
Gemiddeld 2012*	5,9	7,4	6,3	5,7	7,0	5,9

* Gemiddelde uitkomst van gemeenten van vergelijkbare grootte.

Waarstaatjegemeente.nl

De 'rapportcijfers' die de inwoners vorig jaar aan het gemeentebestuur hebben gegeven zijn bekend. De cijfers zijn de uitkomst van het jaarlijkse onderzoek 'Waar staat je gemeente'. Het is een benchmarkonderzoek naar de waardering van de inwoners voor hun gemeente.

Klant, kiezer, partner, belastingbetaler, onderdaan

Deze waardering wordt gemeten op vijf verschillende burgerrollen: de burger als klant, als kiezer, als partner, als belastingbetaler en als onderdaan. De gemeente Ridderkerk doet jaarlijks mee aan de najaarsmeting van dit onderzoek. De gemeente gebruikt de uitkomsten van het onderzoek om beter besluiten te kunnen nemen voor Ridderkerk. Ook andere gemeenten doen mee aan dit onderzoek. Zo kan Ridderkerk de resultaten van het onderzoek vergelijken met andere gemeenten. De verschillen tussen de rapportcijfers van Ridderkerk en die van andere gemeenten zijn daarbij interessanter dan de absolute hoogte ervan.

De burger als klant heeft in het onderzoek van 2013 het beste rapportcijfer gekregen en is gestegen van 7,4 in 2012 naar 7,6 in 2013. Het rapportcijfer van de Burger als wijkbewoner is met 7,1 gelijk gebleven. De rapportcijfers van de overige burgerrollen zijn licht gedaald. Dit komt overeen met de landelijke trend.

De ambitie is om de uitslagen van 2009 vast te houden, terwijl de gemeentelijke taken met minder geld moeten worden uitgevoerd. In deze tijd van bezuinigingen is dat een forse uitdaging. Deze doelstelling is opnieuw gehaald.

De rapportcijfers uitgelicht

Burger als kiezer

De waardering van de burger als kiezer voor het gemeentebestuur is gedaald ten opzichte van de drie voorgaande jaren. De landelijke trend is ook dalende. In het rapport Waarstaatjegemeente 2013 is te zien dat de cijfers voor “het vertrouwen in het college van B&W en dat de gemeente goed bestuurd wordt”, hoger is dan de cijfers voor “invloed op wat er in de gemeente gebeurt, vertegenwoordiging door de gemeenteraad en B&W maken hun beloften waar”. Evenals voorgaande jaren is het cijfer iets lager dan het landelijk gemiddelde, maar wel hoger dan de uitslag van 2009.

Burger als klant

De burger als klant waardeert de gemeente iets hoger dan vorig jaar. Vergeleken met gemeenten van vergelijkbare grootte scoort gemeente Ridderkerk 0,1 punt onder het gemiddelde. Het werken volgens afspraak en beperken van de vrije inloop in het servicecentrum heeft een licht positief effect gehad op de waardering van de burger. Het oordeel over de prijs van de dienstverlening (6,1) ligt duidelijker lager dan het oordeel over de andere indicatoren. Het wijkt echter niet af van gemeenten van vergelijkbare grootte.

Burger als onderdaan/belastingbetaler

In 2013 is het totaalcijfer van de burger als onderdaan en belastingbetaler gedaald met 0,2, nadat de score voor twee opeenvolgende jaren gelijk is gebleven. De uitslag is vergelijkbaar met andere gemeenten. Het waarom van deze daling wordt uit de cijfers niet helder. Uit de opmerkingen die respondenten hebben gegeven komen wel vier thema's dominant naar voren: sociale veiligheid, verkeersoverlast (parkeeroverlast, snelheid, scholieren en ouders die kinderen naar school brengen en ophalen), honden- en paardenpoep en overlast door (hang)jeugd. De gemeente onderneemt hierop allerlei acties zoals vaker surveilleren, beboeten hondeneigenaren bij overtreding van de hondenpoepregels, meer parkeertoezicht, een parkeervoorziening voor vrachtauto's in Cornelisland, maatregelen tegen hangjeugd en dergelijke.

De burger als belastingbetaler is iets minder tevreden over de overheid dan voorgaande jaren. De activiteiten die ook dit jaar ondernomen zijn (sprekkuur, callcenter, informatie via de pers, digitale ontsluiting van gegevens etc.) zijn gelijk aan voorgaande jaren en vormen dan ook geen verklaring voor deze daling. Ook de losse opmerkingen die door respondenten zijn gegeven, bieden geen aanknopingspunt.

Burger als partner

De burger als partner waardeert de gemeente in 2013 iets lager dan vorig jaar. Maar ten opzichte van 2009 is het cijfer met 0,3 gestegen. Het bestuur van Ridderkerk vindt het erg belangrijk de burger in zijn rol als partner te betrekken bij de ontwikkeling van plannen en wil echt de mening van de bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties kennen bij het maken van plannen.

Middelen waarmee dit bereikt wordt, zijn onder meer het consequent toepassen van het afwegingskader participatie, de inzet van de wijkregisseurs, verbeteren en intensiveren van de contacten met het bedrijfsleven en bezoeken van het college aan de wijken. Naast de verbetering van de relatie met inwoners, wordt ook voortdurend gewerkt aan de samenwerking met allerlei partners. Dit zijn zowel andere gemeenten binnen en buiten de regio, als de maatschappelijke partners (verenigingen, instellingen, organisaties, bedrijven).

Burger als wijkbewoner

Al jaren zijn de inwoners van Ridderkerk redelijk tevreden over de wijken waarin ze wonen. Er zijn weinig veranderingen in de beleving. Natuurlijk zijn er wel vragen over de kwaliteit van het groen of over het parkeren, maar zeker gezien de bezuinigingen op de openbare ruimte is het goed te constateren dat mede met behulp van de forse inzet van de aannemers en de medewerkers van de buitendienst de kwaliteit behouden blijft. Ten opzichte van vergelijkbare gemeenten ligt de waardering zelfs iets hoger dan het gemiddelde. Op het gebied van speelvoorzieningen scoort de gemeente goed.

Losse opmerkingen verstrekt door geënquêteerden

In de burgerpeiling 'Waar Staat Je Gemeente', die in het najaar van 2013 in Ridderkerk werd gehouden, konden de deelnemers niet alleen vragen beantwoorden maar ook opmerkingen maken over tal van zaken. Vele tientallen inwoners maakten daarvan gebruik. De opmerkingen gaan over van alles en nog wat. De opmerkingen geven, naast de resultaten van de andere vragen, inzicht in waar onze inwoners zich zorgen over maken of waarover ze juist heel tevreden zijn. De 'losse opmerkingen' van de deelnemers aan de burgerpeiling zijn in de gemeentelijke organisatie verspreid. Daar vormen ze een onderdeel van de input waarmee beleidsvoorstellen en plannen worden ontwikkeld.

Meer toezicht

Veel 'losse opmerkingen' gaan over het openbaar groen en het onderhoud van straten en fietspaden. De geënquêteerden geven in een aantal gevallen heel concreet aan waar situaties verbeterd kunnen worden. Ook verkeersveiligheid, hondenpoep, parkeren (in het algemeen en van bedrijfsauto's in woongebieden) scoren hoog in de opmerkingen. De Ridderkerkers vragen ook aandacht voor handhaving van regels en meer toezicht op straat. Over de samenwerking met de buurgemeenten wordt uiteenlopend gedacht. Overeenstemming is er over de wens dat Ridderkerk zijn eigen karakter behoudt. Zorgen zijn er over toenemende leegstand in het winkelcentrum.

Alle uitkomsten van het onderzoek Waar Staat Je Gemeente zijn te lezen op http://www.ridderkerk.nl/gemeente-ridderkerk/feiten-en-cijfers_46521/

4 Doelen, effecten, prestatie-indicatoren en activiteiten Programma 2 De burger als kiezer

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
Kerndoel: De Ridderkerkse burger als kiezer waardeert het gemeentebestuur. Het gemeentebestuur luistert goed naar zijn inwoners.	Opkomstpercentage gemeenteraadsverkiezingen**.	<ul style="list-style-type: none"> De bestuursplanning elk kwartaal bespreken in het Presidium. De besluiten van de raad maandelijks publiceren in het Gemeentejournaal en uitbreiden met publicatie op de website. Organiseren van een bijeenkomst met nieuwe inwoners. Aandacht besteden aan de gemeenteraadsverkiezingen in 2014. 	<ul style="list-style-type: none"> Dit verloopt conform afspraak. Dit wordt gedaan. Dit gebeurt jaarlijks. De eerste voorbereidingen zijn gestart. In het Presidium van 26 november 2013 zijn de eerste afspraken gemaakt over diverse activiteiten, o.a. verspreiding Verkiezingskrant en informatieverstrekking via de website. 	
	Oordeel burger over invloed als kiezer.* Realisatie 2009: 4,9 Realisatie 2010: 5,8 Realisatie 2011: 5,8 Realisatie 2012: 5,6 Streefcijfer 2013: 5,9 Realisatie 2013: 5,2	<ul style="list-style-type: none"> Publicatie van B&W-besluiten op de website van de gemeente en het geven van een nadere uitleg bij die besluiten. 	<ul style="list-style-type: none"> Dit wordt gedaan. 	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerndoel: De Ridderkerkse burger als kiezer waardeert het gemeentebestuur. Het gemeentebestuur luistert goed naar zijn inwoners.</p>	<p>Oordeel burger over vertegenwoordiging door gemeenteraad.* Realisatie 2009: 4,9 Realisatie 2010: 5,5 Realisatie 2011: 5,6 Realisatie 2012: 5,6 Streefcijfer 2013: 5,5 Realisatie 2013: 5,1</p>	<ul style="list-style-type: none"> In aanvulling op de communicatie via het Gemeentejournaal zal de communicatie met de burger zich steeds meer via digitale kanalen gaan afspelen. Er wordt overgegaan tot uitzending van beelden van de raadsvergaderingen via de website, indien de raad daarvoor budget beschikbaar stelt. 	<ul style="list-style-type: none"> Dit wordt gedaan. Per 1 januari 2013 is er overgestapt naar een andere leverancier voor de webcasting. De plaatsing van camera's is aanbesteed en daartoe wordt overgegaan in januari 2014. Dit verloopt conform afspraak. Dit wordt gedaan. 	
<p>Het gemeentebestuur maakt in het algemeen waar wat het belooft en zich voorneemt.</p>	<p>Oordeel burger over besluitvaardigheid van de gemeenteraad**. Realisatie 2010: 5,8 Realisatie 2011: 5,9 Realisatie 2012: 5,8 Streefcijfer 2013: 6,0 Realisatie 2013: 5,5</p> <p>Vertrouwen burgers in B&W.* Landelijk gemiddelde is 6,0. Realisatie 2009: 5,1 Realisatie 2010: 6,0 Realisatie 2011: 6,1 Realisatie 2012: 6,3 Streefcijfer 2013: 6,0 Realisatie 2013: 5,8</p>	<ul style="list-style-type: none"> De bestuursplanning elk kwartaal bespreken in het Presidium. De besluiten van de raad maandelijks publiceren in het Gemeentejournaal en uitbreiden met publicatie op de website. Publicatie van B&W-besluiten op de website van de gemeente en het geven van een nadere uitleg bij die besluiten. Voor de terugkoppeling van de input uit participatie werken we met een format. Als er participatie is geweest, wordt die terugkoppeling als bijlage bij elk B&W-besluit gevoegd en openbaar gemaakt. 	<ul style="list-style-type: none"> Dit wordt gedaan. 	
	<p>Oordeel burgers waarmaken beloften B&W.* Realisatie 2009: 4,8 Realisatie 2010: 5,4 Realisatie 2011: 5,5 Realisatie 2012: 5,5 Streefcijfer 2013: 5,6 Realisatie 2013: 5,3</p>	<ul style="list-style-type: none"> In aanvulling op de communicatie via het Gemeentejournaal zal de communicatie met de burger zich steeds meer via digitale kanalen gaan afspelen. Terugkoppeling aan bezoekers van spreekuur college. 	<ul style="list-style-type: none"> Dit vindt plaats. Terugkoppeling vindt plaats. 	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerdoel: De Ridderkerkse burger als kiezer waardeert het gemeentebestuur.</p> <p>Het gemeentebestuur maakt in het algemeen waar wat het belooft en zich voorneemt.</p>	<p>Mening burgers over goed gemeentebestuur*. Landelijk gemiddelde is 6,0 (2010). Realisatie 2009: 5,4 Realisatie 2010: 6,1 Realisatie 2011: 6,3 Realisatie 2012: 6,3 Streefcijfer 2013: 6,1 Realisatie 2013: 5,9</p> <p>Mening burgers over besluitvaardigheid van het college*. Realisatie 2010: 5,9 Realisatie 2011: 5,9 Realisatie 2012: 5,9 Streefcijfer 2013: 6,0 Realisatie 2013: 5,6</p>	<p>Vorbereiding van bestuurskrachtmeting 2013. • Na vaststelling van de begroting worden de voorbereidingen voor de bestuurskrachtmeting al dan niet gestart.</p> <p>• Publicatie van B&W-besluiten op de website van de gemeente.</p>	<p>• Voor de bestuurskrachtmeting is geen budget beschikbaar gesteld.</p> <p>• Besluiten worden gepubliceerd op de website.</p>	
<p>Het gemeentebestuur betreft burgers in voldoende mate bij de totstandkoming van beleid.</p>	<p>Oordeel betrekken burger bij totstandkoming en uitvoering van plannen*. Realisatie 2009: 5,0 Realisatie 2010: 5,4 Realisatie 2011: 5,6 Realisatie 2012: 5,5 Streefcijfer 2013: 5,6 Realisatie 2013: 5,4</p>	<p>Het gemeentebestuur en de ambtelijke organisatie werken volgens de uitgangspunten voor participatie. • We dragen actief uit wat we doen in Ridderkerk.</p>	<p>• De evaluatie is voor de zomer gestart. In de raad van december is de evaluatie vastgesteld • Dit wordt gedaan.</p>	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Het gemeentebestuur betreft burgers in voldoende mate bij de totstandkoming van beleid.</p> <p>Kerdoel: De Ridderkerkse burger als partner (in participatietrajecten) waardeert het gemeentebestuur.</p>	<p>Oordeel interesse gemeente in mening burgers*. Realisatie 2009: 5,5 Realisatie 2010: 6,0 Realisatie 2011: 6,0 Realisatie 2012: 6,1 Streefcijfer 2013: 6,0 Realisatie 2013: 6,0</p>	<ul style="list-style-type: none"> Het gemeentebestuur en de ambtelijke organisatie werken volgens de uitgangspunten voor participatie. In publicaties wordt standaard vermeld welke werkwijze is gevolgd en wat met de inbreng uit participatie is gedaan. Voor de terugkoppeling van de input uit participatie werken we met een format. Als er participatie is geweest, wordt die terugkoppeling als bijlage bij elk B&W-besluit gevoegd en openbaar gemaakt. Spreekuur college. 	<ul style="list-style-type: none"> De evaluatie is voor de zomer gestart. In raad van december is de evaluatie vastgesteld Dit gebeurt. In de bijlagen bij collegevoorstellen en – besluiten wordt dit ook uiteengezet. Wekelijks wordt een spreekuur gehouden op dinsdag om 16:00 uur. Publicatie hiervan vindt wekelijks plaats in het Gemeente-journaal. 	
	<p>Oordeel voldoende inspraakmogelijkheden in plannen*. Realisatie 2009: 5,3 Realisatie 2010: 5,8 Realisatie 2011: 5,8 Realisatie 2012: 5,7 Streefcijfer 2013: 6,0 Realisatie 2013: 5,6</p>	<ul style="list-style-type: none"> Communiceren van uitgangspunten voor participatie. Het gemeentebestuur en de ambtelijke organisatie werken volgens de uitgangspunten voor participatie. In publicaties wordt standaard vermeld welke werkwijze is gevolgd en wat met de inbreng uit participatie is gedaan. Voor de terugkoppeling van de input uit participatie werken we met een format. Als er participatie is geweest, wordt die terugkoppeling als bijlage bij elk B&W-besluit gevoegd en openbaar gemaakt. 	<ul style="list-style-type: none"> Dit wordt gedaan. De evaluatie is voor de zomer gestart. In de raad van december is de evaluatie vastgesteld. Dit gebeurt. In de bijlagen bij collegevoorstellen en – besluiten wordt dit ook uiteengezet. 	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Het gemeentebestuur betreft burgers in voldoende mate bij de uitvoering van beleid.</p> <p>Kerndoel: De Ridderkerkse burger als partner (in participatietrajecten) waardeert het gemeentebestuur.</p>	<p>Oordeel betrekken burgers bij uitvoeren plannen*. Realisatie 2009: 5,0 Realisatie 2010: 5,4 Realisatie 2011: 5,5 Realisatie 2012: 5,5 Streefcijfer 2013: 5,6 Realisatie 2013: 5,3</p> <p>Oordeel burgers of zij voldoende invloed hebben op wat de gemeente doet*. Realisatie 2009: 5,0 Realisatie 2010: 4,9 Realisatie 2011: 5,2 Realisatie 2012: 5,0 Streefcijfer 2013: 5,1 Realisatie 2013: 5,0</p>	<p>Blijvend zoeken naar meer mensen die meedoen met participatie buiten de mensen die dat altijd al doen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ondernemers inschakelen. • Invoeren en door ontwikkelen van vormen van online-participatie. • Medio 2012 is er een ondernemers-participatieplatform opgericht. Dit platform wordt in 2013 verder uitgebouwd. • Communiceren van uitgangspunten voor participatie. • Het gemeentebestuur en de ambtelijke organisatie werken volgens de uitgangspunten voor participatie. • In publicaties wordt standaard vermeld welke werkwijze is gevolgd en wat met de inbreng uit participatie is gedaan. • Voor de terugkoppeling van de input uit participatie werken we met een format. Als er participatie is geweest, wordt die terugkoppeling als bijlage bij elk B&W-besluit gevoegd en openbaar gemaakt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dit wordt gedaan. • Overleg met het ondernemersplatform vindt regelmatig plaats. • Dit wordt gedaan. • Dit wordt gedaan. • De evaluatie is voor de zomer gestart. In de raad van december is de evaluatie vastgesteld. • Dit gebeurt. In de bijlagen bij collegevoorstellen en collegebesluiten wordt dit ook uiteengezet. 	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Het gemeentebestuur wordt door andere overheden als partner beschouwd.</p> <p>Kerndoel: Ridderkerk wil invloed uitoefenen op landelijk, provinciaal en regionaal niveau.</p>	<p>Oordeel burgers over de bestuurlijke samenwerking in relatie tot het coalitieakkoord. Oordeel van de burger hierover wordt bij de bestuurskrachtmeting gevraagd.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • We dragen actief uit wat we doen in Ridderkerk. • Deelnemen aan proefprojecten vanuit bijvoorbeeld ministeries (zoals proeftuinen participatie en deregulering) om van anderen te leren en het geleerde aan anderen door te geven. • Ridderkerk profileren door als pilotgemeente aan enkele projecten deel te nemen (laten zien dat we leef hebben! en ondertussen van - en aan - anderen leren). • Aandacht voor partnerschapsverbanden met de lokale instellingen. Zij hebben vaak ook gemeentegrens overstijgende 'know-how'. • Deelname aan netwerken op het vakgebied. • Op een manier die past bij Ridderkerk, nemen we deel aan de discussie over de metropoolregio Rotterdam Den Haag. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dit wordt gedaan. • Dit wordt gedaan in kader van burger betrokkenheid. • De BAR-samenwerking is uniek naar grootte, inwonertal en wijze van samenwerking. Andere overheden en de VNG worden hiervan voortdurend op de hoogte gesteld. • Dit wordt gedaan. • Dit gebeurt op bestuurlijk - en ambtelijk niveau. • Dit gebeurt. Op 7 maart 2013 is een raadsinloop-avond voor de deelnemende gemeenten in Ridderkerk gehouden. • De burgemeester neemt deel aan het Bestuursforum. • Aan de ambtelijke voorbereiding daarvan neemt Ridderkerk deel. 	
<p>De BAR-gemeenten worden door andere overheden als partner beschouwd.</p>	<p>Oordeel burgers over de bestuurlijke samenwerking in relatie tot het coalitieakkoord. Oordeel van de burger hierover wordt bij de bestuurskrachtmeting gevraagd.</p>	<p>Zie hierboven, maar dan in BAR-verband.</p>		<p>Oordeel van de burger hierover kan niet meer bij de bestuurskrachtmeting gevraagd worden.</p>

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerdoel: Ridderkerk wil samen met Barendrecht en Albrandswaard invloed uitoefenen op landelijk, provinciaal en regionaal niveau.</p> <p>De BAR-gemeenten worden door andere overheden als partner beschouwd.</p>	<p>Oordeel burgers over de bestuurlijke samenwerking in relatie tot het coalitieakkoord.</p> <p>Oordeel van de burger hierover wordt bij de bestuurskrachtmeting gevraagd.</p>	<p>Zie hierboven, maar dan in BAR-verband.</p>		<p>Oordeel van de burger hierover kan niet meer bij de bestuurskrachtmeting gevraagd worden.</p>

* Bron: Waarstaatjegemeente.

** De resultaten van gemeenten op deze vragen worden niet omgerekend naar een rapportcijfer.

5 wat heeft het gekost

5.1 Gerealiseerde lasten en baten programma 2 De burger als Kiezer

Omschrijving	(voordeel + / Nadeel -)			Verschil
	Begroting 2013	Begroting 2013 na wijz.	Rekening 2013	
Lasten	-1.692.000	-4.119.000	-3.589.800	529.200
<i>Als volgt te specificeren:</i>				
a. Griffie	-167.100	-175.100	-131.900	43.200
b. Openbaar bestuur	-1.482.400	-3.941.400	-3.455.300	486.100
c. Overige producten	-42.500	-2.500	-2.500	0
Baten	0	660.000	417.500	-242.500
<i>Als volgt te specificeren:</i>				
Openbaar bestuur	0	660.000	417.500	-242.500
Saldo voor bestemming	-1.692.000	-3.459.000	-3.172.300	286.700
Toevoeging reserve	0	-400.000	-400.000	0
Onttrekking reserve	116.200	1.750.100	1.528.600	-221.500
Totaal reserve mutaties	116.200	1.350.100	1.128.600	-221.500
Saldo na bestemming	-1.575.800	-2.108.900	-2.043.700	65.200
Aandeel in kosten bedrijfsvoering	-732.000	-750.200	-772.400	
Totaal saldo programma 2	-2.307.800	-2.859.100	-2.816.100	

5.2 Toelichting belangrijkste afwijkingen programma 2 De burger als Kiezer

De mutaties + zijn voordelen en - zijn nadelen

De resultaten voor- en na bestemming in de rekening 2013 ten opzichte van de begroting zijn als volgt samen te vatten:

Resultaat voor bestemming:

Lagere lasten frictiebudget BAR	221.500
Diverse kleine verschillen	65.200
<i>Saldo voor bestemming</i>	<u>286.700</u>

Mutaties reserves:

Storting in reserve frictiekosten BAR-samenwerking	-/-221.500
<i>Saldo mutaties reserves</i>	<u>-/- 221.500</u>
<i>Saldo na bestemming</i>	<u>65.200</u>
	=====

Zie voor een nadere specificatie van bovengenoemde resultaat de toelichting onder 3.3.1 Rechtmatigheidsanalyse. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste beleidsmatige afwijkingen.

Frictiebudget BAR

Er is in 2013 een raming van € 1.000.000 voor frictiekosten van de BAR-gemeenten opgenomen op grond van de BAR-code. Op basis van de verdeelsleutel 2-1-2 (B-A-R) betekende dit voor de gemeente Ridderkerk een raming van € 400.000. Van het beschikbare budget van Ridderkerk is € 221.500 niet besteed. Dit overschot is gestort in de reserve frictiekosten BAR-samenwerking om frictiekosten bij de start van de BAR-organisatie te kunnen dekken (BN).

5.3 Stand van zaken/realisatie 2013 nieuw beleid programma 2 De burger als Kiezer

Niet van toepassing.

5.4 Voortgang investeringskredieten programma 2 De burger als Kiezer

Niet van toepassing.

2.2.3. Programma De burger als Klant

1 Inleiding

De burger, het bedrijf of de instelling heeft in dit programma de rol van klant die recht heeft op een goede kwaliteit van dienstverlening. Zij hebben een één op één contact met de gemeente. Dit contact vindt plaats, soms digitaal, soms aan een balie of telefonisch of soms via derden. Onder dienstverlening vallen alle contacten waarbij de gemeente informatie verstrekt, een klacht of een melding afhandelt of een transactie uitvoert, zoals het verstrekken van een hulpmiddel aan gehandicapten, een paspoort of een vergunning.

De missie van het programma De burger als Klant is “een tevreden klant door het leveren van maatwerk in dienstverlening” door altijd te denken vanuit de logica van de klant. Dit betekent niet dat de klant kan bepalen wat er gebeurt. De gemeente stelt altijd randvoorwaarden voor wat mogelijk is. Denken vanuit de logica van de klant betekent weten wat de klant wil. Hierbij is van belang:

- een persoonlijke benadering;
- een gemakkelijke dienstverlening;
- kwaliteit in diensten en producten;
- een voor iedereen duidelijke open werkwijze;
- keuzevrijheid met welk kanaal zij de gemeente benadert;
- klanten kunnen met hun klachten en adviezen over de dienstverlening terecht bij de gemeente.

We moeten ons goed realiseren dat de gemeente niet in een vrije markt opereert, en dus op een aantal producten het monopolie heeft én niet alle vragen naar tevredenheid van de klant kan of mag beantwoorden. Kortom: over het algemeen *kiezen* onze klanten er niet voor om met ons zaken te komen doen. Dat beperkt ons in onze mogelijkheden om te 'scoren' op dienstverlening. Om met de Belastingdienst te spreken: leuker kunnen we het niet maken, wel makkelijker. De essentie van het verbeteren van de gemeentelijke dienstverlening gaat dan ook om het 'makkelijker' maken.

2.1 Algemeen

Breed opgevat gaat dienstverlening niet alleen over contacten aan de balie, maar ook over de wijze waarop we als gemeente communiceren, hoe we onze inspraak organiseren, hoe we handhaven etc. Binnen het programma De burger als Klant richten we ons vooral op de individuele klant met zijn of haar individuele vraag.

Onder dit programma vallen drie specifieke processen van dienstverlening:

- De Wijzerplaats (aanvragen Wmo-voorzieningen/ verstrekkingen);
- Werk en Inkomen;
- Inwonerszaken.

2.2 De Wijzerplaats

Als een inwoner geestelijke of lichamelijke beperkingen heeft, waardoor hij of zij moeite heeft om mee te komen in de maatschappij, dan kan deze inwoner in aanmerking komen voor hulp van de gemeente (maatschappelijke ondersteuning). Een inwoner ontvangt deze hulp in natura, als financiële tegemoetkoming of als een persoonsgebonden budget. Deze hulpvoorzieningen – die verstrekt worden door De Wijzerplaats – moeten de inwoner in staat stellen om:

- een huishouden te voeren;
- zich te verplaatsen in en om de woning;
- zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel;
- medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan.

Met De Wijzerplaats beoogt de gemeente om de toegang tot - en het bereik van voorzieningen (voorliggend of individueel) te vergroten. In dat kader wordt onderzocht of De Wijzerplaats en het Centrum Jeugd en Gezin (CJG) samen het Wmo-informatieloket van de gemeente kunnen vormgeven.

Bij de uitvoering van de Wmo wordt de gemeente geadviseerd door de Wmo Adviesraad. In deze Adviesraad zijn de doelgroepen van alle prestatievelden vertegenwoordigd. Ook met de aanbieders

van activiteiten op de prestatievelden van de Wmo wordt actief samengewerkt in de voorbereiding en uitvoering.

De gemeente Ridderkerk gaat in 2013 door met de samenwerking in BAR-verband en de vorming van een gemeenschappelijke Sociale Dienst. In deze gemeenschappelijke Sociale Dienst zal ook de uitvoering van de Wmo worden ondergebracht. De gemeente Ridderkerk, samen met onze collega's in Albrandswaard en Barendrecht, stemmen daarmee de processen en werkwijzen op elkaar af.

In 2012 zijn in BAR-verband voorbereidingen getroffen voor de aanbesteding van het Collectief vervoer en het leerlingenvervoer. In 2013 zal dit leiden tot een nieuw contract met een vervoerder.

2.3 Werk en Inkomen

Met werk sla je twee vliegen in één klap: er is een inkomen en er is een sociale structuur. Daarom richt het deelprogramma Werk en Inkomen zich – voor de burger die anders aangewezen zou zijn op een uitkering – vooral op het vinden van werk. Dat gebeurt samen met de ketenpartners als het UWV-Werkplein, onderwijsinstituten en andere overheden, maar ook met werkgevers. De gemeente Ridderkerk heeft in de afgelopen jaren diverse successen geboekt met onder andere de inzet van een regisseur Werk en de specialisatie binnen het team zoals de inzet van een klantmanager Jeugd/WIJ. Op dit moment wordt de werkwijze van het team Werk tegen het licht gehouden om bijvoorbeeld de regio op de re-integratietrajecten te vergroten door deze deels zelf uit te voeren. Door de economische crisis zal het aantal beschikbare banen minder worden en de toestroom richting de gemeente meer. Voor de groepen die nu al aan de kant staan zal het nog moeilijker worden om aan de slag te komen.

Ridderkerkers die niet in hun eigen inkomen kunnen voorzien, hebben toegang tot de bijstand. Het recht op bijstand voor hen die dit echt nodig hebben blijft ook in 2013 van kracht. De gemeente Ridderkerk verstrekt bijstand alleen aan hen voor wie dat noodzakelijk is. Bijstandsverlening dient dan ook als een tijdelijk vangnet, waarbij nadrukkelijk aandacht is voor het voorkomen van onrechtmatige verstrekkingen. Het tijdelijke karakter van de bijstand wordt ingevuld met een adequaat re-integratiebeleid. De inzet is dan ook te allen tijde gericht op re-integratie; al blijft er een groep voor wie de afstand tot de arbeidsmarkt (te) groot is.

Voor de groeiende groep ouderen die geen volledige rechten in het kader van de Algemene Ouderdomswet (AOW) hebben opgebouwd is per 1 januari 2010 een landelijke regeling in het leven geroepen. Deze regeling wordt uitgevoerd door de Sociale Verzekeringsbank (SVB). De gemeente wil deze groep echter actief blijven benaderen om stille armoede onder deze groep te bestrijden door het verstrekken van bijzondere bijstand. Voor enkele kleinere regelingen zoals de Wet Werk- en Inkomen Kunstenaars (WWIK) en het Bijstandsbesluit zelfstandigen (BBZ) geldt hetzelfde. Bovenstaande regelingen worden uitgevoerd door de SVB. De kosten, inclusief de uitvoeringskosten van de SVB, zijn voor de gemeente.

Voor onverwachte en noodzakelijke kosten kan de bijzondere bijstand een oplossing bieden voor mensen met een minimuminkomen. De gemeente wil een ruimhartig minimabeleid voeren, waarin zowel ruimte is voor individuele arrangementen als voor collectieve regelingen. Toegankelijkheid staat hierbij voorop: zowel door het bevorderen van de bekendheid van de regelingen als ook door eenvoudige procedures. Een beperkt inkomen kan veroorzaakt worden doordat er schulden zijn. Zijn er teveel schulden, dan kan schuldhulpverlening helpen om deze problematiek op te lossen. Daarnaast is uit onderzoek gebleken dat goede schuldhulpverlening een voorwaarde is voor het oplossen van andere sociaal maatschappelijke problemen van burgers en het uitstromen uit de uitkering van mensen met bijvoorbeeld een WWB- of een WW-uitkering. Ook is uit dit onderzoek gebleken dat de baten van schuldhulpverlening ruim twee keer zo hoog zijn als de bedragen die er aan uitgegeven worden. Goede schuldhulpverlening bespaart kosten op het gebied van onder andere de Wet Werk en Bijstand (WWB), dakloosheid, huisuitzettingen, maatschappelijk werk en GGZ. De toenemende vraag naar schuldhulpverlening blijft een aandachtspunt. In het huidige beleid is er meer aandacht voor preventie en een betere ketensamenwerking.

In 2008 is de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) gewijzigd. Deze wet beoogt dat meer mensen met een WSW-indicatie terecht komen op een werkplek, liefst bij een gewone werkgever die bij hen past. In 2010 hebben de BAR-gemeenten besloten om de bemiddeling tussen cliënt en werkgever en het wachtlijstbeheer in eigen beheer uit te voeren. In de komende jaren zal expliciet aandacht

besteed worden aan de WSW binnen de uitvoering van de Wet Werken naar Vermogen. Naar verwachting moeten alle cliënten met een indicatie, afgegeven na 1998, herkeurd worden. Een deel van deze cliënten zal na de keuring werkzaam blijven in een WSW-omgeving. De rest zal in samenwerking met de SW-bedrijven moeten uitstromen. De inzet van zowel de gemeente als de SW-bedrijven is om dit op een zorgvuldige manier plaats te laten vinden, waarbij recht gedaan wordt aan de kwetsbaarheid van deze doelgroep. De raad zal hier tussentijds over worden geïnformeerd.

De val van het eerste kabinet Rutte heeft geleid tot een uitstel in de invoering van de Wet Werken naar Vermogen (Wwnv). Net zoals de meeste gemeenten in Nederland verwacht ook de gemeente Ridderkerk dat de Wwnv alsnog wordt ingevoerd. Het kan zijn dat dit in een aangepast vorm zal zijn. Hierdoor gaat de gemeente Ridderkerk door met de samenwerking in BAR-verband en de vorming van een gemeenschappelijke Sociale Dienst. De gemeente Ridderkerk is samen met onze collega's in Albrandswaard en Barendrecht bezig de processen en werkwijzen op elkaar af te stemmen. Het uitstellen van de Wwnv heeft tot gevolg dat op dit moment de WSW, WWB en Wajong niet worden samengevoegd. Het betekent ook dat de voorgenomen herstructurering van de WSW voorlopig niet doorgaat.

Per juni 2011 is een 'allround economisch adviseur' in dienst gekomen. Naast aandacht voor de coördinatie op de algemene economische ontwikkelingen van de gemeente, zal deze functionaris nadrukkelijk aandacht besteden aan het optimaliseren van de bedrijfscontacten en het verder uitbouwen van de mogelijkheden in de samenwerking tussen bedrijfsleven, gemeente en bijvoorbeeld het onderwijs. De verwachting is dat dit de werkgelegenheid ten goede komt, ook voor degenen die werkzoekende zijn binnen een re-integratietraject.

Met ingang van 1 januari 2007 is de Wet Inburgering in werking getreden. In het nieuwe stelsel ligt de regierol voor inburgering niet langer bij de gemeente, maar bij de inburgeraar zelf. Desondanks vervult de gemeente een belangrijke functie ten aanzien van inburgering. De gemeente heeft hierbij drie functies:

- de faciliterende functie: door het aanbieden van een inburgeringsvoorziening;
- de handhavingfunctie: door in het uiterste geval bestuurlijke boetes op te leggen bij niet-naleving;
- de informatiefunctie.

Per 1 januari 2013 zal de Wet Inburgering wijzigen. De verantwoordelijkheid voor het inburgeren komt dan volledig bij de inburgeraar te liggen. De gemeente heeft geen rol meer in de inburgering van nieuwkomers vanaf 2013. Inburgeraars die al vóór 2013 in Nederland waren, blijven onder de regierol van de gemeente vallen. Voor deze groep zal de gemeente de bovengenoemde rollen moeten blijven vervullen totdat zij ook ingeburgerd zijn. Voor de nieuwkomers (statushouders) zal vanaf 2013 de gemeente alleen maatschappelijke begeleiding moeten verzorgen.

De gesubsidieerde banen in het kader van de WWB leggen een groot beslag op de beschikbare re-integratiemiddelen en verdringen daarbij andere bestedingsmogelijkheden. Het jaar 2012 is gebruikt om een verdere afbouw van de gesubsidieerde banen te realiseren.

De gemeente besteedt veel aandacht aan de verbetering van de dienstverlening. Binnen het deelproces Werk en Inkomen wordt hier expliciet aandacht voor gevraagd. Zo wordt gewerkt aan kwaliteitsnormen voor de diverse producten en diensten. Verder worden alle processen onder de loep genomen om te kijken of deze klantgericht en klantvriendelijker kunnen, met minder administratieve belasting voor de burger en een optimaal gebruik van de automatiseringsmogelijkheden. In de nabije toekomst moet het mogelijk zijn om steeds meer producten via internet digitaal aan te vragen, te laten afhandelen en / of te muteren. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de minimavoorzieningen. Ook het beschikbaar stellen aan burgers van de over hen geregistreerde gegevens - via het Digitale Klanten Dossier (DKD) - moet zo spoedig mogelijk worden gerealiseerd.

Voor het realiseren van de prestaties benut de gemeente het jaarlijks geormerkte budget Werkdeel WWB volledig. Op het beschikbare budget voor de WSW bestaat een jaarlijks tekort. Dit tekort wordt veroorzaakt doordat er sinds 2009 een taakstelling is opgelegd door de minister, waardoor er minder plaatsen beschikbaar zijn en doorstroom maar zeer beperkt mogelijk is.

3 Realisatie

3.1. De Wijzerplaats

Van zorgen voor naar zorgen dat: zelfredzaamheid en de wijk centraal

Ontwikkeling en hervorming van welzijn, gezondheidszorg en langdurige zorg zijn noodzakelijk om deze financieel duurzaam aan te kunnen blijven bieden en de gevolgen van de vergrijzing en ontgroening op te kunnen vangen. Tegen deze achtergrond hebben gemeenten tegelijkertijd de opdracht burgers te ondersteunen bij het behouden van hun zelfstandigheid en/of hun maatschappelijke participatie wanneer een beperking dat bemoeilijkt.

Om burgers zo lang mogelijk hun zelfstandigheid en maatschappelijke participatie te laten behouden danwel te versterken, hebben gemeente en maatschappelijke partners belang bij een sterke lokale infrastructuur op het gebied van 0^e en 1^e lijns-service-, zorg- en ondersteuningsdiensten. Gemeente, maatschappelijke partners en de markt spelen, bij de vormgeving van deze diensten, een cruciale rol in het verminderen van (de doorverwijzing naar) duurdere 2de lijnszorg en het verminderen van het beroep op individuele Wmo voorzieningen.

Lokaal zijn de afgelopen jaren veel initiatieven ontwikkeld en opgestart om hier vorm aan te geven. Duidelijk is geworden dat het synergie effect zit in een doelgroepoverstijgend ondersteuningsaanbod dat zowel op lokaal als op wijkniveau antwoord geeft op de ondersteuningsbehoefte van onze burgers. Met het implementatieplan Thuis in de Wijk worden wijkgerichte ondersteuningsinitiatieven gebundeld. Het streven is om in 2015 een op de maat van de wijk gesneden ondersteuningsaanbod te realiseren. Op lokaal niveau start per 2014 BAR-dichtbij. BAR-dichtbij biedt in samenwerking met onze lokale welzijnspartners een compleet ondersteuningsaanbod aan service- zorg- en welzijnsdiensten gericht op het behouden van de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie van onze burgers bij het voeren van een huishouden.

Wmo: maatwerk in plaats van compensatieplicht

In de nieuwe Wmo komt de compensatieplicht niet meer terug. De burger dient aangesproken te worden op wat er redelijkerwijs van zichzelf verwacht mag worden en wat de gemeente aanvullend kan doen. Pas wanneer dat niet voldoende is, komt de burger in aanmerking voor een maatwerkvoorziening. Het doel van de maatwerkvoorziening is het leveren van een bijdrage aan de zelfredzaamheid en de participatie van de burger. Dit is een minder vergaande opdracht dan zoals dat nu geregeld is binnen de Wmo met de compensatieplicht. Belangrijke aandachtsgebieden vormen de komende jaren het verbeteren van de mogelijkheden voor het combineren van informele hulp en professionele ondersteuning en het de-medicaliseren van de geboden hulp en ondersteuning. Ook het vergroten van de betrokkenheid van mensen naar elkaar is een belangrijk aandachtspunt. Meer omzien naar elkaar en ondersteuning bieden waar nodig.

De afgelopen jaren is door het welzijnswerk geïnvesteerd in het verstevigen van de burgerkracht. Ook Wmo-consulenten betrekken meer dan voorheen de sociale omgeving van de burgers die zich met een ondersteuningsvraag melden bij de gemeente. Deze kanteling heeft er toe bijgedragen dat het beroep op individuele Wmo-voorzieningen in 2013 is verminderd. Met de vergrijzingsdruk en de extramuralisering (scheiding wonen & zorg) blijven eerder genoemde aandachtspunten echter van belang. Efficiënte inzet van middelen wordt steeds belangrijker. Zeker nu wij als gemeente voor de opgave staan om meer te doen met minder financiële middelen.

Koppeling zorg en welzijn

Anticiperend op nieuwe wetgeving en beoogd Rijksbeleid wordt actieve samenwerking gezocht met zorgverzekeraars, zorgaanbieders en andere betrokkenen in wijken en buurten, zoals de huisarts. Belangrijke aandachtsgebieden vormen hierbij de werkzaamheden van de wijkverpleegkundige, het bieden van de thuisverpleging en een gezamenlijke inzet op preventie ter bevordering van de gezondheid en het welzijn van onze inwoners. Streven is te komen tot een succesvolle samenwerking. Met een dergelijke integrale aanpak wordt gestalte gegeven aan de in het regeerakkoord vermelde uitgangspunt bij de decentralisaties in het sociale domein, namelijk één gezin, één plan, één regisseur. Er zijn in 2013 verkennende gesprekken gevoerd met zorgverzekeraar CZ. Op basis van de ondersteuningsbehoeften van onze inwoners wordt bekeken of en op welke wijze een koppeling kan worden gemaakt tussen het medische en sociale domein met het wijkgericht werken.

Mantel- en informele zorg

Het behouden van de regie resulteert volgens wetenschappelijke onderzoeken in psychische emotionele en materiele stabiliteit voor hulpvrager, partner en gezin. In Ridderkerk woont 91% van het aantal 75-plussers nog zelfstandig, al dan niet met niet-medische ondersteuning. Begeleiding en ondersteuning gericht op het behoudt van regie over het eigen leven heeft een preventieve werking. Bijvoorbeeld door het vergroten van het veiligheidsgevoel in en om de woning, het voorkomen of vertragen van opname in een instelling en het tegengaan van vereenzaming en verwaarlozing. Dit met besparing van bepaalde zorgkosten tot gevolg.

Mantelzorgers en vrijwilligers zijn voor een betrokken samenleving onmisbaar. Voor het mogelijk maken van het langer in de eigen leefomgeving kunnen blijven wonen, zal een groter beroep worden gedaan op het sociale netwerk van mensen en daar waar mogelijk ook op vrijwilligers. Het Rijksbeleid zet de komende jaren in op het versterken van de positie van mantelzorgers en vrijwilligers, op het verlichten van mantelzorg en vrijwilligerswerk en op het beter verbinden van informele en formele ondersteuning en zorg.

Huishoudelijke hulp

Voor de Huishoudelijke Hulp zijn een visie en tarieven voor 2014 in november 2013 vastgesteld. De HH-aanbieders, op 2 na, hebben aangegeven mede vorm te willen geven aan het nieuwe beleid. Er is gekozen voor een nieuw innovatief model wat anticipeert op de Rijksbeleidswijzigingen. Voor de Huishoudelijke Hulp is 2014 een overgangsjaar. De nieuwe werkwijze wordt geëvalueerd en zo nodig worden voor 2015 nieuwe tarieven vastgesteld.

Wmo-vervoer

De aanbesteding van het Wmo- en het leerlingenvervoer heeft voor het eerst gecombineerd plaatsgevonden. De aanbesteding is in 2013 afgerond, en het nieuwe contract met de vervoerder Munckhof is vanaf 1 augustus 2013 gestart.

3.2 Werk en Inkomen

Eind 2012 is de nieuwe werkwijze van het team werk vastgesteld. In het eerste kwartaal van 2013 zijn de medewerkers van het team werk aan de slag gegaan met de nieuwe werkwijze. Bij die nieuwe werkwijze zijn 15 projecten geformuleerd om de 10% uitstroom te realiseren en de instroom te beperken:

1. Aanscherpen poortwachter;
2. Inzet regisseur werk;
3. Sturen op zelfsturing klant;
4. Betere afspraken met UWV;
5. Betere afspraken met Argonaut (medische keuringen);
6. Prestatieafspraken met maatschappelijk middenveld;
7. Consequent handhaven;
8. Nieuwe verdeling klanten;
9. Inzet trajecten, waarbij uitgegaan wordt van kansen;
10. Werken met een eigen klantenbestand;
11. Werken met een eigen budgetten klantmanagers;
12. Prestatieafspraken over het uitstroomresultaten;
13. Vastleggen gegevens in matchingsysteem;
14. Vergroten bekendheid van de dienstverlening;
15. Werken met thema's.

Zoals blijkt uit de managementrapportage over de eerste 9 maanden van 2013, die eind 2013 middels een raadsinformatiebrief aan de raad is aangeboden, blijkt dat het percentage van 10% niet wordt gehaald. Wel blijkt dat ondanks de toename van de landelijke, regionale en lokale werkloosheid het aantal klanten is gedaald en de ingezette poortwachter functioneert. De nieuwe werkwijze wordt ook als blauwdruk gebruikt voor de werkwijze van het nieuwe team werk (onderdeel van de afdeling Verstrekkingen) van de nieuwe BAR-organisatie.

In de eerste helft van 2013 is tussen het kabinet en de sociale partners een Sociaal Akkoord gesloten. Dit Sociaal Akkoord had gevolgen voor de wettekst Participatiewet waarmee het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid op dat moment druk bezig was om op te stellen.

Staatssecretaris Klijnsma heeft hierop besloten om de ingangsdatum van de Participatiewet met 1 jaar uit te stellen, naar 1 januari 2015. Ondanks het ontbreken van de wettekst van de Participatiewet is de projectgroep Participatiewet wel doorgegaan met haar activiteiten. Zo is er medio 2013 een notitie over de stand van zaken van de Participatiewet aan de Raad verzonden en is eind november 2013 de notitie Visie op het werkbedrijf met algemene stemmen door uw raad vastgesteld.

In 2013 zijn stappen gezet om de gesubsidieerde banen versneld af te bouwen. In samenwerking met de organisaties die medewerkers hebben in een gesubsidieerde baan, bekostigd door de gemeente Ridderkerk, is gekeken naar eventuele overname van deze medewerkers. Op basis van de door een onafhankelijke extern bureau onderzochte loonwaarde is een afbouwsom vastgesteld. De afbouwsom komt overeen met de gemeentelijk bijdrage op basis van de loonwaarde voor een periode van 2 jaar. Werkgevers kregen deze in een keer uitbetaald. Helaas hebben niet alle werkgevers de ruimte om de medewerkers in dienst te nemen. Een deel van de medewerkers in gesubsidieerde banen is per 1 januari 2014 ontslagen.

Minimabeleid

In 2013 is geprobeerd om de minima in onze gemeente te vinden. Hiervoor zijn folders gemaakt en is vanaf het tweede kwartaal op grote schaal de minimakoffer gemaakt. Dit was een initiatief van het klantenplatform waarbij de gemeente de kosten van de koffer, drukwerk en folders op zich heeft genomen. De koffer is breed verspreid en was al snel "uitverkocht". De minimakoffer heeft niet geleid tot meer aanvragen voor minimaregelingen.

Acties voor de kinderen in 2013

In 2013 is er op grote schaal ingezet op het bereiken van de kinderen van de minima. De bij ons bekende klanten met een minimum inkomen zijn schriftelijk benaderd en hebben zonder aanvraag of inkomenscontrole kaartjes gekregen voor diverse zomer- en winteractiviteiten. Gratis kaartjes zijn verstrekt voor de Summer Events, Jeugdland, het Jeugdvakantiepaspoort, de Greens Parade en voor de Schaatsbaan. De deelname van de kinderen was ondanks deze actie toch niet erg groot. In december is gestart met het "computerproject voor de kinderen van minima". Deze actie is tot nog toe erg succesvol. In januari 2014 zijn er al 70 aanvragen ontvangen.

Bereiken van de minima

De resultaten van de inspanningen die tot nog toe zijn gedaan om de minima te bereiken blijven teleurstellend. De uitgaven zijn daarom niet gestegen en het begrootte bedrag niet uitgegeven. De informatieverstrekking via de website en op papier moet beter en duidelijker. Daarom moet er in 2014 breed worden ingezet op de communicatie. Er is vraag naar een "huishoudboekje", zoals voorheen jaarlijks werd gemaakt. De website 'Recht Op' waar de klant nu de informatie kan halen voldoet niet aan de verwachtingen en wordt voor het eind van het jaar beoordeeld op het wel of niet voortzetten van dit abonnement. Voor de besteding van de middelen minimabeleid komen er in 2014 nieuwe beleidsvoorstellen, bijvoorbeeld voor de uitbreiding van het Maatschappelijke Participatiefonds.

Schuldhelpverlening

Eind 2013 is gestart met de "evaluatie schuldhelpverlening" en is er een onderzoek verricht door de Rekenkamer van Ridderkerk. De aanbevelingen van de Rekenkamer worden opgenomen in de evaluatie die naar verwachting in februari 2014 zal worden afgerond. Er zal meer worden ingezet op "preventie". In het voorjaar 2014 zal dit worden voorgesteld in het nieuwe "Preventieplan 2014". Voor de uitvoering van de preventie en andere zaken rondom de schuldhelpverlening wordt er in 2014 een extra regisseur schuldhelpverlening geworven en ingezet voor het realiseren van de beleidsdoelen waaronder preventie, communicatie, integrale hulpverlening. De extra gelden van het Rijk zullen hiervoor worden ingezet.

4 Doelen, effecten, prestatie-indicatoren en activiteiten Programma 3 De burger als Klant

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerdoel: In Ridderkerk kan de burger rekenen op een goede kwaliteit van dienstverlening.</p> <p>De inwoners van Ridderkerk zijn tevreden over de geleverde dienstverlening.</p>	<p>Totaal oordeel bezoeker over de geleverde dienstverlening.</p>	<p>In de periode van 2013 tot 2015 zal gewerkt worden aan verdere implementatie van het concept Antwoord© met als ambitie om eind 2015 in Fase 4 te zitten. Dit traject zal zoveel mogelijk worden opgepakt met partners in de gemeente en met de andere BAR-gemeenten.</p>	<p>De inventarisatie in BAR-verband is in volle gang.</p>	
		<p>Via reguliere management-informatie wordt gestuurd op de tijdige afhandeling van poststukken.</p>	<p>Door middel van het nieuwe postregistratiesysteem Verseen wordt gestuurd op tijdige afhandeling van poststukken.</p>	
<p>Kerdoel: In Ridderkerk kan de burger rekenen op een goede kwaliteit van dienstverlening.</p> <p>De openingstijden van het gemeentehuis zijn voldoende.</p>	<p>• Oordeel bezoeker openingstijden gemeentehuis*. Realisatie 2010: 7,2 Realisatie 2011: 7,2 Realisatie 2012: 6,7 Streecijfer 2013: 7,5 Realisatie 2013: 7,0</p> <p>• Aantal uren per week waarop centrale publieksbalie is geopend**.</p>	<p>Het verder verbeteren van de telefonische bereikbaarheid is een onderdeel van het project Antwoord©. Doorontwikkeling naar een volwaardig callcenter zal voor Ridderkerk gelijktijdig plaatsvinden met BAR-samenwerking.</p>	<p>De wensen en eisen voor de telefonische bereikbaarheid zijn in kaart gebracht. Verdere uitwerking volgt in BAR-verband.</p>	
		<p>Dit is afhankelijk van de uitkomsten van de evaluatie en de verdere doorontwikkeling van het dienstverleningsconcept in het licht van Antwoord©.</p>	<p>De evaluatie van de openingstijden vindt plaats in september 2013. De resultaten zijn meegenomen in de verdere uitwerking in BAR-verband.</p>	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerdoel: In Ridderkerk kan de burger rekenen op een goede kwaliteit van dienstverlening.</p> <p>Bij het loket van het gemeentehuis hoeft je niet lang te wachten.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Oordeel bezoeker over wachttijd voor het loket*: Realisatie 2010: 7,9 Realisatie 2011: 8,3 Realisatie 2012: 7,5 Streefcijfer 2013: 8,3 Realisatie 2013: 7,9 	<p>Constant monitoren van de klantenstroom en daarop gebaseerde inzet van medewerkers, zodat wachttijden de maximale norm zo min mogelijk overschrijden.</p>	<p>Medewerkers sturen nu nadrukkelijker op wachttijd en werken zo veel mogelijk op afspraak. In het najaar zullen de genomen maatregelen geëvalueerd worden. De resultaten van de evaluatie worden meegenomen en het op afspraak werken wordt verder geïntensiveerd.</p>	
<p>De ambtenaren (aan het loket) van het gemeentehuis zijn correct en vriendelijk.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Oordeel bezoeker vriendelijkheid medewerker*: Realisatie 2010: 8,0 Realisatie 2011: 8,3 Realisatie 2012: 7,9 Streefcijfer 2013: 8,3 Realisatie 2013: 8,2 Oordeel bezoeker verzorgdheid medewerker*: Realisatie 2010: 8,0 Realisatie 2011: 8,1 Realisatie 2012: 7,9 Streefcijfer 2013: 8,1 Realisatie 2013: 8,2 Oordeel bezoeker inleving medewerker*: Realisatie 2010: 7,8 Realisatie 2011: 8,0 Realisatie 2012: 7,7 Streefcijfer 2013: 8,0 Realisatie 2013: 7,8 	<p>Klantgerichtheid, inlevend, ondernemend en verbindend zijn kerncompetenties in dit programma. Medewerkers worden individueel gecoacht op de ontwikkeling van deze competenties.</p>	<p>De opleidingsmogelijkheden zijn in kaart gebracht en verwerkt in een opleidingsplan. Deze is voor de BAR KCC medewerkers gestart.</p>	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerdoel: In Ridderkerk kan de burger rekenen op een goede kwaliteit van dienstverlening.</p> <p>De ambtenaren (aan het loket) van het gemeentehuis helpen je snel en vakkundig.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Oordeel bezoeker deskundigheid*. Realisatie 2010: 7,9 Realisatie 2011: 8,3 Realisatie 2012: 7,8 Streefcijfer 2013: 8,3 Realisatie 2013: 8,2 • Oordeel bezoeker doorlooptijd*. Realisatie 2010: 7,7 Realisatie 2011: 7,9 Realisatie 2012: 7,6 Streefcijfer 2013: 7,9 Realisatie 2013: 7,9 • Oordeel bezoeker duidelijkheid informatie*. Realisatie 2010: 7,9 Realisatie 2011: 8,2 Realisatie 2012: 7,7 Streefcijfer 2013: 8,2 Realisatie 2013: 8,0 • Aantal gegronde bezwaar- en beroepschriften op aanvragen bouwvergunningen** 	<p>Binnen het project Antwoord © wordt gewerkt aan de totstandkoming van een KCC (Klant Contact Centrum). Dit moet er toe leiden dat 80% van alle vragen en diensten in één keer volledig en juist worden beantwoord / geleverd.</p> <p>De kwaliteiten en competenties van de KCC-medewerkers hebben specifieke aandacht binnen dit project.</p>	<p>De opleidingsmogelijkheden zijn in kaart gebracht en verwerkt in een opleidingsplan. Deze is voor de BAR KCC medewerkers gestart.</p>	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerndoel: In Ridderkerk kan de burger rekenen op een goede kwaliteit van dienstverlening.</p> <p>Het gemeentehuis is goed verzorgd.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Oordeel bezoeker bereikbaarheid*. Realisatie 2010: 7,8 Realisatie 2011: 8,0 Realisatie 2012: 7,6 Streefcijfer 2013: 8,0 Realisatie 2013: 8,0 • Oordeel bezoeker parkeergelegenheid*. Realisatie 2010: 7,6 Realisatie 2011: 7,3 Realisatie 2012: 7,2 Streefcijfer 2013: 7,3 Realisatie 2013: 7,2 • Oordeel bezoeker overzichtelijkheid*. Realisatie 2010: 7,9 Realisatie 2011: 7,8 Realisatie 2012: 7,5 Streefcijfer 2013: 7,8 Realisatie 2013: 7,7 • Oordeel bezoeker bewegwijzering*. Realisatie 2010: 7,6 Realisatie 2011: 7,7 Realisatie 2012: 7,7 Streefcijfer 2013: 7,7 Realisatie 2013: 7,7 	<p>Geen specifieke acties.</p>	<p>N.v.t.</p>	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
Kerdoel: In Ridderkerk kan de burger rekenen op een goede kwaliteit van dienstverlening.	Het gemeentehuis is goed verzorgd.	Geen specifieke acties.	N.v.t.	
	<ul style="list-style-type: none"> • Oordeel bezoeker wachtruimte* Realisatie 2010: 7,9 Realisatie 2011: 7,9 Realisatie 2012: 7,8 Streefcijfer 2013: 7,9 Realisatie 2013: 8,0 • Oordeel bezoeker privacy* Realisatie 2010: 7,3 Realisatie 2011: 7,5 Realisatie 2012: 7,3 Streefcijfer 2013: 7,5 Realisatie 2013: 7,5 			
De prijs voor de producten en diensten is redelijk.	<ul style="list-style-type: none"> • Oordeel bezoeker over prijs dienstverlening* Realisatie 2010: 6,2 Realisatie 2011: 5,5 Realisatie 2012: 6,7 Streefcijfer 2013: 6,2 Realisatie 2013: 6,1 	Leges worden zo laag mogelijk gehouden. Uiteraard moet het wel kostendekkend blijven.	De legestarieven voor 2014 zijn in december 2013 vastgesteld.	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerdoel: In Ridderkerk kan de burger rekenen op een goede kwaliteit van dienstverlening.</p> <p>De informatie die de gemeente geeft is voldoende en begrijpelijk.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Oordeel burgers over duidelijkheid informatie* Realisatie 2010: 7,2 Realisatie 2011: 7,2 Realisatie 2012: 7,1 Streefcijfer 2013: 7,2 Realisatie 2013: 7,0 • Oordeel burgers over toegankelijkheid informatie* Realisatie 2010: 7,0 Realisatie 2011: 7,1 Realisatie 2012: 7,1 Streefcijfer 2013: 7,1 Realisatie 2013: 7,1 • Oordeel burgers over gemeentelijke informatie via kranten*. Realisatie 2010: 7,4 Realisatie 2011: 7,4 Realisatie 2012: 7,6 Streefcijfer 2013: 7,4 Realisatie 2013: 7,4 • Oordeel burgers over informatie via website*. Realisatie 2010: 6,7 Realisatie 2011: 6,9 Realisatie 2012: 7,0 Streefcijfer 2013: 6,9 Realisatie 2013: 6,9 	<p>Ook het steeds verder verbeteren van de digitale dienstverlening is een belangrijk onderdeel van het project Antwoord@.</p> <p>De producten- en dienstencatalogus vormen de ruggengraat van de gemeentelijke informatie aan de burger op de website. Deze zal dus steeds actueel worden gehouden.</p>	<p>De inhoud (producten- en dienstencatalogus) van de website heeft continu de aandacht en staat als regulier punt op de agenda van het werkoverleg.</p>	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Degenen die niet (meer) voor zichzelf kunnen zorgen, verlenen wij waar mogelijk ondersteuning en toegang tot noodzakelijke voorzieningen.</p> <p>Kerdoel: In Ridderkerk zijn burgers in staat om deel te nemen aan de maatschappij</p>	<p>Oordeel cliënt over wachttijd tussen aanvraag en verkrijgen van hulp***. Streecijfer: 85% tevreden. Realisatie 2012: 93% <i>Realisatie 2013: is nog in onderzoek SGBO.</i></p> <p>Oordeel cliënt over indicatiestelling***. Streecijfer: 88% tevreden. Realisatie 2012: 86% was tevreden over voorgestelde oplossing. <i>Realisatie 2013: is nog in onderzoek SGBO.</i></p> <p>Oordeel cliënt over hulp bij huishouden***. Uitkomsten klanttevredenheids-onderzoek Wmo 2010 zijn begin dit jaar beschikbaar gesteld. Realisatie 2009: 7,8. Realisatie 2010: 7,8 Realisatie 2011: 7,9 Realisatie 2012: 7,8 <i>Realisatie 2013: nog in onderzoek SGBO.</i></p>	<p>Reguliere inzet zodat cliënten binnen de (wettelijk) gestelde termijn antwoord krijgen. Streven daarbij is dat 85% van de cliënten tevreden is.</p> <p>De gekantele werkwijze wordt ingevoerd binnen de Wijzerplaats. Streven daarbij is dat 88% van de cliënten tevreden is over de indicatie.</p> <p>Op basis van het onderzoek naar de alternatieve mogelijkheden van inzet HH1 en HH2 zullen contract / aanbestedingsafspraken worden gemaakt. Metingen van klanttevredenheid maken onderdeel uit van de contract / aanbestedingsafspraken.</p>	<p>De bewaking van de afhandelingstermijnen behoort tot de reguliere taken. In 2013 hebben we gelet op de omvang van de herindicaties Huishoudelijke hulp, extra personeel ingezet om de afhandelingstermijnen te waarborgen".</p> <p>Binnen de Wijzerplaats wordt aandacht besteed aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gespreksvaardigheden en –technieken; • casusbesprekingen; • maatwerkgericht werken; • de toegang in relatie tot de nieuwe BAR-organisatie-structuur. <p>In november 2013 zijn voor de Huishoudelijke Hulp het beleid en tarieven 2014 e.v. vastgesteld. Het beleid anticipeert op het regeerakkoord en de voorgenomen Rijksbeleidswijzigingen. Er is gekozen voor een nieuw innovatief model. Dit model wordt eind 2014 geëvalueerd.</p>	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
Kerdoel: In Ridderkerk zijn burgers in staat om deel te nemen aan de maatschappij	Oordeel cliënt over Wmo-hulpmiddelen*** Uitkomsten klanttevredenheids-onderzoek Wmo 2010 zijn begin dit jaar beschikbaar gesteld: Realisatie 2009: 7,3. Realisatie 2010: 7,4 Realisatie 2011: 7,5 Realisatie 2012: 7,4 <i>Realisatie 2013: nog in onderzoek SGB0.</i>	Er wordt scherp toegezien op de dienstverlening van de leveranciers om het streefcijfer te behouden.	Via kwartaalrapportages is toegezien op de prestaties van de leveranciers.	
	Oordeel cliënt over collectief vervoer*** Uitkomsten klanttevredenheids-onderzoek Wmo 2010 zijn begin dit jaar beschikbaar gesteld. Realisatie 2009: 6,7. Realisatie 2010: 6,4 Realisatie 2011: 6,9 Realisatie 2012: 6,9 Realisatie 2013: nog in onderzoek SGB0.	Uitvoering geven aan de aanbesteding van collectief vervoer en leerlingenvervoer. Een contractmanager zal het BAR contractbeheer onder zijn / haar hoede nemen. Afhankelijk van het Rijksbeleid zal het AWBZ vervoer afzonderlijk worden aanbesteed.	Munckhof heeft de aanbesteding gewonnen en verzorgt, samen met onderaannemer RTC, het leerlingen- en het WMO-vervoer in de BAR-gemeenten vanaf 1 september 2013.	
Degenen die niet (meer) voor zichzelf kunnen zorgen, verlenen wij waar mogelijk ondersteuning en toegang tot noodzakelijke voorzieningen.	Oordeel cliënt over de mate waarin de ondersteuning / het hulpmiddel heeft bijgedragen aan het zelfstandig kunnen blijven wonen*** (streefcijfer: 82% is redelijk tot zeer zelfstandig) Realisatie 2011: 80% Realisatie 2012: 78% Realisatie 2013: nog in onderzoek SGB0.	<ul style="list-style-type: none"> De in 2012 gemaakte prestatieafspraken tussen gemeente en Woonvisie zullen een vertaling hebben gekregen in prestatie-indicatoren. De voortgang zal worden gemonitord. Er wordt uitvoering gegeven aan het seniorenwoonadvies door de SWOR. Afhankelijk van het Rijksbeleid. 	<p>Er wordt uitvoering gegeven aan het seniorenwoonadvies van Karaat. Dit advies kan als voorliggende voorziening worden ingezet binnen de Wijzerplaats.</p> <p>Het thema wonen is binnen het uitvoeringsprogramma 'Grijs, Zilver en Goud' opgepakt.</p>	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerdoel: In Ridderkerk zijn burgers in staat om deel te nemen aan de maatschappij</p>	<p>Oordeel cliënt over de mate waarin de ondersteuning / het hulpmiddel heeft bijgedragen aan het kunnen meedoen aan de maatschappij*** (streefcijfer: 71% kan redelijk tot veel meedoen). Realisatie 2011: 77% Realisatie 2012: 75% <i>Realisatie 2013: nog in onderzoek SGB0.</i></p>	<p>Het 'kantelingsgericht' werken zal verder worden uitgerold. Om maatwerk te kunnen leveren en het gesprek te kunnen voeren zal ook in 2013 aandacht worden besteed aan verdere professionalisering van de dienstverlening. Waar mogelijk wordt dit in BAR verband gedaan. Bekeken zal worden of het aanbod aan algemene voorliggende voorzieningen de druk op geïndiceerde voorzieningen kan verminderen. N.B. Bij klachten m.b.t. de zorgleveranciers wordt indien nodig direct actie ondernomen.</p>	<p>Diverse werkgroepen werken momenteel de decentralisatie-wijzigingen uit. De output van de BAR-werkgroepen vormt de input voor de nieuwe Wmo-verordening. Dit proces loopt tot 2015 door.</p> <p>Kantelingsgericht werken zal worden uitgewerkt en geïmplementeerd binnen de afdelingen Toegang en Verstrekkingen van de nieuwe BAR-organisatie.</p> <p>Middels de pilot steunstructuur in de wijk (Ridderkerk West en Drievliet / Het Zand) wordt een steunstructuur ontwikkeld die erop gericht is de burgerkracht te versterken met het doel de druk op (duurdere) geïndiceerde voorzieningen te verminderen en de leefbaarheid & sociale samenhang te vergroten. De pilot is in september 2013 onderdeel gaan uitmaken van Thuis in de Wijk.</p>	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerdoel: In Ridderkerk zijn burgers zoveel mogelijk mensen aan het werk.</p>	<ul style="list-style-type: none"> De ontwikkeling van het lokale bijstandsvolume is beter of gelijk aan het regionale - en/of landelijke volume (bron: gegevens Ministerie, Divosa). De ontwikkeling van het aantal jongeren in het cliëntenbestand is lager of gelijk aan het regionale volume (brongegevens Ministerie, Divosa). Het aantal WSW-cliënten dat doorstroomt naar een 'gewone' werkgever binnen de mogelijkheden van de werknemers is twee (bron: gemeentelijke administratie). Het aantal WSW-werkplekken is gelijk aan de Rijksbijdrage (bron: gemeentelijke administratie). De doorlooptijd van aanvragen neemt met 25% af. 	<p>De eerste stappen zijn gezet voor de uitwerking van de Wet Werken naar Vermogen (Wwrv). In het verlengde hiervan ligt vergaande samenwerking op sociale zaken in BAR- verband in het verschiep.</p> <ul style="list-style-type: none"> De regisseurs werk zijn actief bezig met plaatsen van klanten bij werkgevers. Actief wachtlijstbeheer WSW, waarbij de klantmanagers WSW gekeken hebben of het mogelijk was om geïndiceerde bij reguliere werkgevers te plaatsen, zodat deze geïndiceerde niet hoeven te wachten op een WSW-plek. De gemeente is bezig met het herschrijven van de formulieren in Klare Taal, zodat ze beter begripbaar zijn. 	<ul style="list-style-type: none"> De invoering van de Participatiewet is door het Sociaal Akkoord met 1 jaar uitgesteld. De verwachte ingangsdatum is 1-1-2015. De eerste evaluatie van de nieuwe werkwijze is in het derde kwartaal gehouden en de uitkomsten zijn positief. De raad is hier middels een raadsinformatiebrief over geïnformeerd. Actief wachtlijstbeheer WSW wordt meegenomen in de voorbereidingen van de invoering van de Participatiewet. De gesubsidieerde banen zijn afgebouwd. Bij een hoge loonwaarde is de subsidie niet verlengd, bij een lagere loonwaarde vindt een afbouw plaats. Dit gebeurt op basis van maatwerk met de werkgever. In de voorbereiding op de ambtelijke fusie tussen de BAR-gemeenten zijn de systemen en documenten op elkaar afgestemd. 	<ul style="list-style-type: none"> Participatiewet: Ondanks de verfraging bij de invoering van de Participatiewet, is de inzet van de projectgroep gecontinueerd. Nieuwe werkwijze: Aan de hand van de managementrapportages Sociale Zaken wordt de ontwikkeling van de nieuwe werkwijze gevolgd.

* Bron: Waarstaatjegemeente

** bron: Tevredenheidsonderzoek Wmo

*** Bron: Onderzoek SGB

5 Wat heeft het gekost

5.1 Gerealiseerde lasten en baten programma 3 De burger als Klant

Omschrijving	(voordeel + / nadeel -)			Verschil
	Begroting 2013	Begroting 2013 na wijz.	Rekening 2013	
Lasten	-32.590.800	-32.918.900	-31.778.300	1.140.600
<i>Als volgt te specificeren:</i>				
<i>Publiekszaken</i>	-427.100	-389.100	-393.600	-4.500
<i>Inburgering</i>	-457.900	-331.300	-331.300	0
<i>Leerlingenvervoer</i>	-733.000	-695.700	-618.800	76.900
<i>WMO</i>	-10.128.800	-9.356.700	-8.774.400	582.300
<i>Minimabeleid</i>	-1.891.200	-1.834.600	-1.544.600	290.000
<i>Sociale werkvoorziening</i>	-4.971.500	-5.500.500	-5.172.100	328.400
<i>Uitkeringen</i>	-12.294.600	-13.010.300	-13.322.500	-312.200
<i>Uitstroombestemming</i>	-1.529.900	-1.622.300	-1.430.100	192.200
<i>Overige producten</i>	-156.800	-178.400	-190.900	-12.500
 Baten	 24.746.100	 27.123.200	 27.014.500	 -108.700
<i>Als volgt te specificeren:</i>				
<i>Publiekszaken (leges)</i>	804.800	804.800	710.700	-94.100
<i>Inburgering</i>	410.000	318.400	306.300	-12.100
<i>Leerlingenvervoer</i>	5.800	5.800	3.600	-2.200
<i>WMO</i>	3.429.800	3.469.800	3.401.400	-68.400
<i>Minimabeleid</i>	767.000	767.000	777.800	10.800
<i>Sociale werkvoorziening</i>	4.760.900	5.074.400	4.811.500	-262.900
<i>Uitkeringen</i>	13.105.700	14.733.500	15.088.300	354.800
<i>Uitstroombestemming</i>	1.334.100	1.821.500	1.767.900	-53.600
<i>Overige producten</i>	128.000	128.000	147.000	19.000
 Saldo voor bestemming	 -7.844.700	 -5.795.700	 -4.763.800	 1.031.900
Toevoeging reserve	-9.700	-9.700	-9.700	0
Onttrekking reserve	25.000	150.000	208.600	58.600
Totaal reserve mutaties	15.300	140.300	198.900	58.600
Saldo na bestemming	-7.829.400	-5.655.400	-4.564.900	1.090.500
 Aandeel in kosten bedrijfsvoering	 -5.048.900	 -5.297.300	 -5.450.600	
Totaal saldo programma 3	-12.878.300	-10.952.700	-10.015.500	

5.2 Toelichting belangrijkste afwijkingen programma 3 De burger als Klant

De mutaties + zijn voordelen en - zijn nadelen.

De resultaten voor- en na bestemming in de rekening 2013 ten opzichte van de begroting zijn als volgt samen te vatten:

Resultaat voor bestemming:

Lagere baten leges burgerzaken	-/- 94.100
Sociale werkvoorziening (per saldo voordeel lasten/baten)	65.200
Lagere lasten participatiebudget – re-integratie	123.100
Hogere lasten afkoopsommen participatie	-/- 58.600
Lagere lasten uitkeringen – BBZ	212.700
Lagere baten uitkeringen – BBZ	-/- 115.400
Lagere lasten minimabeleid	299.600

Lagere lasten leerlingenvervoer	76.900
Lagere lasten voorzieningen gehandicapten	117.700
Lagere lasten Wmo – huishoudelijke verzorging	332.300
Hogere baten Wmo – eigen bijdrage CAK	74.800
Overige verschillen	-2.300
<i>Saldo voor bestemming</i>	<u>1.031.900</u>
Mutaties reserves:	
Reserve afkoopsommen participatie	58.600
<i>Saldo mutaties reserves</i>	<u>58.600</u>
<i>Saldo na bestemming</i>	<u>1.090.500</u> =====

Zie voor een nadere specificatie van bovengenoemde resultaat de toelichting onder 3.3.1 Rechtmatigheidsanalyse. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste beleidsmatige afwijkingen.

Lagere baten leges Burgerzaken

In 2013 valt de legesopbrengst € 94.100 lager uit. Dit nadeel wordt vooral veroorzaakt door een sterk gedaalde verkoop van rijbewijzen, namelijk van 4500 naar 3000 stuks. Verschillende redenen liggen hieraan ten grondslag. Zo is de keuringsleeftijd verhoogd in 2014 (van 70 naar 75 jaar) en is sprake van een sterke daling van het tarief in 2014. Daarnaast zijn de verkoopaantallen de afgelopen jaren onevenredig hoog geweest, over een periode van tien jaar gezien een gemiddelde van 3500 stuks. Door invoering van het nieuwe model rijbewijs (creditcardformaat) is de verkoop de afgelopen jaren hoger geweest dan normaal, namelijk 4000 à 5000 stuks per jaar. De begroting was hierop afgestemd. In 2013 is voor het eerst een terugval in de verkoopaantallen te zien.

Sociale werkvoorziening

In 2013 hebben wij de taakstelling gehaald en is een voordeel van per saldo € 65.200 aan lasten/baten ontstaan. Hierbij hebben we rekening gehouden met een voorlopige afrekening over 2013 met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Na de definitieve afrekening zal het eventueel resterende bedrag worden ingezet voor de doelgroep.

Onze gemeente heeft historisch gezien te maken met een overrealisatie op de taakstelling. Dit houdt in dat er vanuit het verleden te veel mensen geplaatst zijn op een WSW-plaats in verhouding tot de jaarlijkse rijksbijdrage/taakstelling. Hiervoor zijn extra eigen middelen beschikbaar gesteld om het budgettaire tekort te dekken. In 2013 is de overrealisatie weggewerkt. Hierdoor zijn deze extra eigen middelen niet meer nodig en zullen deze in 2014 verder worden afgebouwd.

Lagere lasten participatiebudget – re-integratie

In 2013 is streng gemonitord op de uitgaven van het Participatiebudget. Dit budget is in 2012 gehalveerd en er is stevig ingezet op een structureel evenwicht tussen het van het Rijk ontvangen budget en de uitgaven. In de raadsinformatiebrief van 19 september 2013 (Evaluatie nieuwe werkwijze, managementrapportage en risicoanalyse door Langhenkel/Deloitte, met kenmerk 26859) hebben wij de genomen stappen aangegeven. Door de succesvolle nieuwe werkwijze van het team Werk is beduidend minder uitgegeven aan de inkoop van re-integratietrajecten door meer activiteiten door eigen medewerkers te laten uitvoeren. Per saldo een voordeel van € 123.100.

Hogere lasten afkoopsommen participatie / Reserve afkoopsommen participatie

In 2013 is € 58.600 betaald aan afkoopsommen wegens het vervallen van de subsidie voor mensen in een gesubsidieerde baan met een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd. Het gaat hier om twee personen en een afkoopsom voor twee jaar (op basis van de loonwaarde) die in één keer is uitbetaald. Deze lasten zijn gedekt uit de Reserve risico afkoopsommen participatie.

Uitkeringen – Bijstands Besluit Zelfstandigen (BBZ)

Van deze regelingen kunnen klanten gebruik maken om een eigen bedrijf te beginnen. Doordat er in 2013 nauwelijks aanvragen door het IMK (Instituut voor het Midden- en Kleinbedrijf) zijn toegekend, is er minder aanspraak gemaakt op dit budget. Dit zorgt voor een voordeel van € 212.700. De rijksbijdrage BBZ is € 115.400 lager. Als gevolg van lagere uitgaven BBZ moet een deel van de rijksbijdrage worden terugbetaald.

Minimabeleid

De resultaten van de inspanningen die tot nog toe zijn gedaan om de minima te bereiken blijven teleurstellend. De uitgaven zijn daarom niet gestegen en het begrootte bedrag niet uitgegeven. Per saldo is dit een voordeel van € 299.600. Voor de besteding van de middelen minimabeleid komen er in 2014 nieuwe beleidsvoorstellen, bijvoorbeeld voor de uitbreiding van het Maatschappelijke Participatiefonds.

Leerlingenvervoer

De invoering van de nieuwe verordening en het nieuwe vervoerscontract hebben een groter voordeel opgeleverd dan geraamd, namelijk € 76.900 meer.

Voorzieningen gehandicapten

In 2013 zijn er geen grote woningaanpassingen gedaan. Ook het aantal middelgrote aanpassingen is beperkt gebleven. We zien een lichte afname van het aantal scootmobielen en rolstoelen. Per saldo een voordeel op voorzieningen voor gehandicapten van € 117.700.

Wmo – huishoudelijke verzorging

Per saldo is sprake van een voordelig resultaat van € 332.300. We constateren een afname van het aantal huishoudelijke hulp (HH) klanten en een afname van het aantal ingezette uren. Dit wordt veroorzaakt door de volgende structurele ontwikkelingen:

1. Het aantal uren dat de zorgaanbieders factureren neemt substantieel af;
2. Het aantal 75-plussers dat zelfstandig woont en via de Wmo HH ontvangt, is afgenomen van 93% naar 91%;
3. Bij herindicatie wordt meer dan voorheen de sociale omgeving van de klant betrokken. Herindicaties leiden daarom tot lagere urenindicaties;
4. Eind 2012 werd aangekondigd dat per januari 2013 ook een vermogenstoets plaats vindt bij het vaststellen van de eigen bijdrage door het Centraal Administratie Kantoor (CAK). Sinds die landelijke aankondiging zien wij een trendmatige afname van het totale aantal Wmo-aanvragen;
5. T.o.v. 2012 is er procentueel gezien meer HH1 en minder HH2 ingezet. Omdat de uurtarieven van HH1 lager liggen dan van HH2, heeft dit een financieel voordelig effect;
6. Daarnaast is op personele lasten € 78.600 minder uitgegeven omdat nagenoeg alle herindicaties HH worden uitgevoerd in 2014. Bij de 2^e monitor 2012, waarin incidenteel extra middelen voor vervangende inhuur bij ziekte was geraamd, gingen wij er nog van uit dat de werkzaamheden in 2013 zouden plaatsvinden.

Wmo – eigen bijdrage CAK

Ondanks de afname van het totale aantal Wmo-aanvragen is er een hogere opbrengst van € 74.800 aan eigen bijdragen. Dit komt door de per januari 2013 door het Rijk ingevoerde vermogenstoets.

5.3 Stand van zaken / realisatie 2013 nieuw beleid programma 3 De burger als Klant

Inburgering

Op 1 januari 2007 was de Wet Inburgering in werking getreden. In dit stelsel vervulde de gemeente een belangrijke functie ten aanzien van inburgering. De gemeente had hierbij drie functies:

- De faciliterende functie: door het aanbieden van een inburgeringsvoorziening.
- De handhavingfunctie: door in het uiterste geval bestuurlijke boetes op te leggen bij niet-naleving.
- De informatiefunctie.

Per 1 januari 2013 is de Wet Inburgering gewijzigd. De verantwoordelijkheid voor het inburgeren ligt nu volledig bij de inburgeraar. De gemeente heeft geen rol meer in de inburgering van nieuwkomers vanaf 2013. De informerende en de handhavende functie heeft het rijk weer naar zich toegetrokken en zijn ondergebracht bij DUO. De inburgeraar is zelf verantwoordelijk voor de voorbereiding en het slagen voor het inburgeringsexamen. Stichting Vluchtelingenwerk Maasdelta biedt vanaf het einde van 2013 een volledige inburgeringscursus (van alfabetisering tot voorbereiding op het examen) aan, waarvoor men een lening kan afsluiten bij DUO.

Inburgeraars die al vóór 2013 in Nederland waren, blijven onder de regierol van de gemeente vallen. Voor deze groep zal de gemeente de bovengenoemde rollen moeten blijven vervullen totdat zij ook ingeburgerd zijn. Voor de nieuwkomers (statushouders) moet de gemeente de maatschappelijke begeleiding verzorgen. Deze taak is ondergebracht bij Stichting Vluchtelingenwerk Maasdelta.

5.4 Voortgang investeringskredieten programma 3 De burger als Klant

Niet van toepassing.

2.2.4. Programma De burger als (Wijk)bewoner

1 Inleiding

Bij het programma De burger als (Wijk)bewoner gaat het om prettig wonen, werken en verblijven in wijken in Ridderkerk. Daarvoor werkt de gemeente samen met burgers, bedrijven en instellingen aan:

- Het behouden en verbeteren van de kwaliteit van de wijk voor (en waar mogelijk samen met) de bewoners.
- De beheer- en realisatietaken adequaat uitvoeren.
- De wijken steeds aanpassen aan de eisen van de tijd.
- De wijken en gebouwen (milieuhygiënisch) duurzaam maken.

Het onderhouden van veel en goede contacten met bewoners, bedrijven en instellingen is van belang, waarbij wij inspelen op hun vragen en behoeften.

2 Algemeen

De tevredenheid van de inwoners wordt in hoge mate bepaald door de beleving van de eigen woonomgeving. Zij moeten zich thuis voelen in die eigen woonomgeving. Het karakter van Ridderkerk en de eigen sfeer van de wijken worden zoveel mogelijk gehandhaafd. Tussen de wijken liggen ruime groenbuffers die dat gevoel versterken.

Bewoners, jong en oud, dienen zich veilig over straat te kunnen bewegen, ook als zij minder mobiel zijn.

Het behoud en verder ontwikkelen van de leef- en werkomgeving vraagt veel aandacht. Het woongenot wordt mede bepaald door de kwaliteit van de directe leefomgeving. Wij handhaven de kwaliteit van de woonomgeving op een aanvaardbaar niveau, al zal het onderhoud (als gevolg van de noodzakelijke bezuinigingen) soberder worden. Het aanzien van de openbare ruimte neemt in kwaliteit toe wanneer burgers zich mede verantwoordelijk voelen voor een goed gebruik van de woonomgeving en bereid zijn daarin zelf te investeren. Daarom is een goed samenspel tussen burgers en gemeente belangrijk.

De kwaliteit van de leefomgeving wordt ook bepaald door de milieuomstandigheden, de groen- en watervoorzieningen en de recreatieve mogelijkheden, zowel binnen de bebouwing als daarbuiten. Deze kwaliteit van de leefomgeving moet wel bewaakt en waar mogelijk verbeterd worden. Het is daarom van belang dat de gestelde beleidsdoelen regelmatig geëvalueerd worden en dat regelgeving die aan deze kwaliteit bijdraagt, nageleefd c.q. gehandhaafd wordt.

Eisen van (milieuhygiënische) duurzaamheid bepalen mede de inrichting en structuur van de openbare ruimte in het belang van toekomstige generaties. Vermindering van de milieubelasting blijft nodig, zodat (toekomstige) bewoners van Ridderkerk in een schone, duurzame omgeving kunnen wonen. Dit heeft ook een relatie met het water- en afvalbeleid.

Van belang is ook een adequate infrastructuur zodat men zich kan verplaatsen tussen woning, werk en voorzieningen, zoals winkels, scholen en ruimtes voor cultuur en ontspanning. Voor de korte afstand om lopend of fietsend door Ridderkerk te kunnen gaan, voor de langere afstanden een snel doorrijdend busvervoer en het gebruik van de auto. Naast een ruim aanbod aan hoogwaardige voorzieningen in het centrum is een goed voorzieningenniveau op wijkniveau daarbij essentieel.

3 Realisatie

De onderstaande opsomming van de realisatie in 2013 is niet uitputtend, het betreft een aantal belangrijke ontwikkelingen.

Verkeer en Vervoer

- De raad heeft het plan vastgesteld om het kruispunt Rijnsingel-Kievitsweg te reconstrueren. Parallel aan dat besluit heeft het waterschap besloten de kruising met de Rotterdamseweg te verbeteren. De uitvoering zal in 2014 plaatsvinden. Met deze besluiten wordt het comfort voor de fietsers verbeterd en de veiligheid vergroot. Ook wordt de afwikkeling van het kruispunt verbeterd, waardoor de wachttijden afnemen en de uitstoot van schadelijke stoffen door stilstaand verkeer vermindert.
- De Populierenlaan is gereconstrueerd en voorzien van twee rotonden.
- In 2013 is er hard gewerkt aan het kunnen starten van het maatwerkvervoer vanaf maart 2014 als upgrading van de vertrouwde buurtbus.
- De dienstverlening van het Driehoekveer is weer voor jaren veilig gesteld door het nieuwe contract.
- Na jaren is de aanvaarschade bij de Schans hersteld en vaart de Fast Ferry weer vanuit de vertrouwde plek.
- Er is definitief afgezien van het concretiseren van de plannen voor een autoveer tussen Nederlek en IJsselmonde.
- Mede op basis van de camerabeelden over het gebruik van vrachtverkeer over de Jorisstraat zijn de nodige acties ondernomen en is de overlast afgenomen.
- Er is een start gemaakt met de voorbereiding van de fietshighway Lagendijk en Oostmolendijk.
- Na een eerdere forse teruggang van de inkomsten aan lichtmastreclame is er toch weer een lichte stijging te zien van het aantal verlichte reclamebakken. Ook blijkt de mogelijkheid om reclame te uiten op de rotonde te voldoen aan de wens van de plaatselijke ondernemers.

Begraafplaats

- De begraafplaats voldoet aan de behoeften en de dienstverlening is afgestemd op de specifieke wensen.
- Het achterstallig onderhoud is ingelopen, terwijl de exploitatie nu in evenwicht is.
- In de aula is een aantal verbeteringen ingevoerd.

Beheermaatregelen

- Naast de vele onderhoudsmaatregelen is het gedeelte van de Lagendijk tussen de Rijksstraatweg en het viaduct geheel gerenoveerd en is er groot onderhoud uitgevoerd aan bijvoorbeeld de Populierenlaan en de rioolwerken aan de Jan Luykenstraat.
- Het bestek voor de herinrichting van de Noordstraat is gereed gemaakt voor aanbesteding.
- De zware regenbui in het najaar heeft niet tot grote problemen geleid bij de woningen aan de Kerkweg. De eerder genomen maatregelen hebben hun effect gehad.
- De voorbereiding van het bestek voor de vernieuwing van Pompput P01 is vrijwel afgerond en het werk wordt in 2014 uitgevoerd.
- De laatste jaren liggen de offertes voor onze installaties van de rioolgemalen beneden onze ramingen. De markt kan steeds beter inspelen op specifieke eisen. In het kader van risicovol ramen zullen we deze informatie meenemen in de uitwerking van het grpV en de doorkijk naar de tariefopbouw rioolheffing.

Natuur en Milieu

- In 2013 is gestart met de aanleg van de luchtschermen langs de Rijksweg A15/A16. Dit is begin 2014 afgerond.
- De Toekomstvisie Reyerpark is vastgesteld. Op basis van de visie is gestart met het uitvoeren van beheermaatregelen. In 2014 wordt er aan het park een inhoudelijk programma van spelen toegevoegd.
- De Groene Kaart is geactualiseerd en voldoet aan de verwachting. Dit is gebleken uit reacties van betrokken partijen.
- De hondenfolder is positief ontvangen en is één van de hulpmiddelen om de overlast van honden te beperken.
- De voor 2013 geformuleerde bezuiniging op de buitenruimte van € 100.100 is gerealiseerd door aan andere zienswijze op de werkzaamheden te formuleren en die vervolgens anders te gaan organiseren. Ook heeft de inzet van werkstagiaires bijgedragen aan de realisatie.
- In 2013 is begonnen met de inzet van werkstagiaires die vanuit een uitkeringssituatie een bijdrage leveren aan het beheer van de buitenruimte. In totaal hebben meer dan 15

mensen deelgenomen. Dit heeft mede bijgedragen aan een over het algemeen verzorgde openbare ruimte.

- Het totale bomenbestand is in 2013 toegenomen, onder andere vanwege de aanplant van bomen door Rijkswaterstaat bij de Kruisweg.
- De gedragscode Flora en Fauna is vastgesteld. Als bijlage is er ook een Natuurwaardekaart gemaakt. Dit draagt bij aan het zorgvuldig omgaan met beschermde plant- en diersoorten.
- De natuurontwikkeling in de Crezéepolder, het Waalbos fase 2 en de Donckse Velden 2B kan, na het provinciaal besluit in 2013, nu echt gerealiseerd gaan worden.
- Het beleidskader Duurzaam Beheer is geëvalueerd. Dit beleidskader is de basis voor het uitvoeringsprogramma openbare ruimte en blijkt in zijn algemeenheid te voldoen aan de verwachtingen.
- Er zijn veel acties ondernomen om aandacht te vragen voor afvalscheiding. Ook de kerken en de verenigingen dragen met hun inzameling van oud papier aan deze doelstelling bij. Toch is er nog meer succes te behalen op dit terrein en behoren we niet tot de best presterende gemeenten. Wel zijn er nog steeds positieve ontwikkelingen zoals de opening van de kledingbank, de positieve resultaten van Opnieuw & Co, de samenwerking met HVC (Huisvuilcentrale Alkmaar) voor de Milieustraat en de NV MAR. Op het terrein van afval is door de inzet en de samenwerking de afgelopen jaren een afname van de kosten zichtbaar.
- Hoewel Ridderkerk op het gebied van de rioolheffing al bij de best presterende gemeenten behoort, heeft de verkenning van de samenwerking in de Afvalwaterketen, op basis van het Bestuursakkoord Water, een eerste inzicht gegeven in de kansen om kosten te besparen.

4 Doelen, effecten, prestatie-indicatoren en activiteiten Programma 4 De burger als (wijk)bewoner

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerndoel: In Ridderkerk betrekken we de burger bij beleidsontwikkeling en beleidsuitvoering.</p> <p>De gemeente betreft burgers in voldoende mate bij de uitvoering van beleid.</p>	<p>Oordeel burger betrekken bij de uitvoering van plannen*</p> <p>Realisatie 2009: 5,0 Realisatie 2010: 6,0 Realisatie 2011: 5,6 Realisatie 2012: 5,5 Streefcijfer 2013: 6,3 Realisatie 2013: 5,3</p>	<p>Projectmatig werken volgens het principe van lean management en projectmatig werken waarbij de participatie wordt vormgegeven in het planproces en uitvoering en gericht communiceren over uitvoering.</p>	<p>We werken projectmatig. Zowel bij de voorbereiding als tijdens de uitvoering zorgen we dat belanghebbenden worden geïnformeerd. Daar waar het mogelijk is wordt rekening gehouden met de wensen van de burgers, zoals bijvoorbeeld is gebeurd bij het kruispunt Rijsingel / Kievitsweg.</p>	
<p>Oordeel burgers hebben voldoende invloed op wat gemeente doet*</p> <p>Realisatie 2009: 4,5 Realisatie 2010: 4,9 Realisatie 2011: 5,8 Realisatie 2012: 5,0 Streefcijfer 2013: 6,1 Realisatie 2013: 5,0</p>		<p>Op basis van signalen uit o.a. de wijkoverleggen worden daar waar mogelijk kleine aanpassingen aangebracht in de inrichting van de buitenruimte. Twee maal per jaar wordt met bewoners de buitenruimte geschouwd, waarbij tevredenheidsscores worden gegeven. Om de deelname te vergroten wordt onderzoek of de schouw gekoppeld kan worden aan de dagen van wijkoverleggen incl. deelname wijkagent / winkeliers. Uitvoeringsplan Slikkerveer.</p>	<p>Basis van het onderhoud van de openbare ruimte zijn de beeldkwaliteiten (duurzaam beheer). Over het algemeen is men daar tevreden over. Via wijkoverleggen, spreekuren wijkshouwen, bewonersavonden, meldingen openbare ruimte, brieven, mails e.d. komen verzoeken, dan wel signalen binnen. In de meeste gevallen worden ze gehonoreerd. Als dat niet lukt wordt zo veel mogelijk beargumenteerd waarom het niet mogelijk is.</p> <p>Het wijkontwikkelingsplan Slikkerveer is vastgesteld en op basis daarvan wordt het uitvoeringsplan opgesteld.</p>	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Er zijn voldoende voorzieningen in de directe omgeving van de wijk.</p> <p>Kerndoel: In Ridderkerk hebben we leefbare en vitale wijken.</p>	<p>Oordeel burger directe woonomgeving*</p> <p>Realisatie 2009: 7,4</p> <p>Realisatie 2010: 7,4</p> <p>Realisatie 2011: 7,5</p> <p>Realisatie 2012: 7,4</p> <p>Streefcijfer 2013: 7,5</p> <p>Realisatie 2013: 7,5</p>	<p>Bewoners zijn tevreden over de voorzieningen (scholen, speelterrinen, groenvoorzieningen, winkels, sport e.d.) in de directe woonomgeving en de wijk. De uitdaging is dat de voorzieningen gehandhaafd kunnen blijven bij de huidige economische omstandigheden.</p> <p>De voorzieningen waar we als gemeente voor verantwoordelijk zijn worden sober en doelmatig onderhouden.</p>	<p>Na de realisering van de nieuwbouw van basisschool De Reyer en beweegcentrum De Werf zijn schoolgebouw Pr. Bernhardstraat 2 en gymlokaal Graaf Lodewijkstraat gesloopt. De dislocatie van OBS De Botter is verplaatst van Windmolen 110 naar Voorn 9.</p> <p>Verder is uitvoering gegeven aan het uitvoeringsprogramma speelbeleid, waarin aanpassingen van bestaande speelterrinen, uitbreiding van speelplaatsen en het opheffen van speelplaatsen is vastgelegd. Het uitvoeringsprogramma wordt voortgezet.</p>	
<p>Voldoende en hoogwaardig groen in en rond de wijken.</p>		<p>Daar waar het nodig is worden er in de wijken plantvakken omgevormd naar duurzaam groen (aantrekkelijk groen met minder onderhoudsinspanning). Daarbij worden ook zoveel als mogelijk de wensen van bewoners en wijkoverleggen meegenomen.</p> <p>Op basis van het bomenplan en de meerjarige planning die daarin opgenomen is worden bomen aan het einde van hun leeftijd vervangen door nieuwe bomen.</p>	<p>Basis van het onderhoud van het groen zijn de beeldkwaliteiten. Verouderde plantvakken worden/zijn omgevormd mede n.a.v. verzoeken en signalen uit de buurt.</p> <p>Op basis van het bomenplan en de bijbehorende meerjarige planning wordt het bomenbestand vitaal gehouden.</p> <p>Vervangingen zijn gedaan / voorbereid in de Prunuslaan, Olmenlaan, Geerlaan, Rosmolen en Brasem. Aan de Mauritsweg is wortelbehandeling gedaan.</p> <p>Ziekten en storm hebben in 2013 geleid tot de uitval van 22 bomen. De gesneuvelde bomen worden in de winter van 2013 / 2014 vervangen.</p>	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerndoel: In Ridderkerk hebben we leefbare en vitale wijken. Bewoners ervaren hun leefomgeving als heel en veilig.</p>	<p>Oordeel burger leefbaarheid buurt* Realisatie 2009: 7,3 Realisatie 2010: 7,3 Realisatie 2011: 7,4. Realisatie 2012: 7,4 Streefcijfer 2013: 7,4 Realisatie 2013: 7,5</p>	<p>De verlichting en het straatmeubilair worden regulier, zij het minimaal, onderhouden. Prullenbakken worden geleegd en zwerfvuil wordt verwijderd. In samenwerking met diverse scholen binnen de gemeente wordt getracht het beeld van de woonomgeving te verbeteren. Ook particuliere initiatieven worden zoveel als mogelijk ondersteund. De actie vuurwerkafval opruimen van 2012 zal, mede door het grote succes, dit jaar ook weer uitgevoerd worden. De halfjaarlijkse wijkscouwen worden gecontinueerd. Analyses van de schouwen worden ingezet om onderhoud gericht in te zetten.</p>	<p>Uit de wijkscouwen gehouden in mei komt de volgende uitslag: Heel en Veilig: het gemiddelde van deze onderdelen komt uit op 7,4. Uit de wijkscouwen gehouden in september komt de volgende uitslag: Heel en Veilig: het gemiddelde van deze onderdelen komt uit op 7,3. Gevaarlijke situaties zijn direct (tijdelijk) verholpen. In enkele wijken zijn buurtpreventieteams actief. Zij signaleren over diverse onderwerpen incl. heel en veilig. Meldingen van deze teams worden direct doorgegeven aan de wijkagent c.q. het team Onderhoud.</p>	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerndoel: In Ridderkerk hebben we leefbare en vitale wijken. De waterkwaliteit en -kwaliteit verbeteren.</p>	<p>Oordeel burger leefbaarheid buurt* Realisatie 2009: 7,3 Realisatie 2010: 7,3 Realisatie 2011: 7,4 Realisatie 2012: 7,4 Streefcijfer 2013: 7,4 Realisatie 2013: 7,5</p>	<p>In het waterbeheer wordt door de wijze van onderhoud (kroosvissen, oevers maaien) een betere waterkwaliteit verkregen. Verder worden de mogelijkheden aangegrepen voor de aanleg van extra water. De vuilwater -overstorten aan de Waal worden gesaneerd.</p>	<p>De vis- en zwemvijvers en de watergangen die door de waterbeheerder aangewezen zijn om de doorstroming te bevorderen, zijn in de zomer 3x schoongemaakt. In het najaar zijn diverse watergangen op aangeven van het waterschap schoongemaakt. Er is een start gemaakt met de uitvoering van een project om de afvoer van hemelwater naar het vuilwaterriool te verminderen vanaf de percelen langs de Waal. Er wordt intensief samengewerkt met de bewoners om doelmatig maatregelen te kunnen nemen op particulier eigendom. Het afkoppelen van hemelwater vormt mede de basis voor het saneren van de vuilwateroverstorten op de Waal.</p>	
<p>Wateroverlast beperken en oplossen bestaande knelpunten.</p>		<p>Nu de bekende wateroverlastproblemen zijn aangepakt en de risico's op overlast sterk zijn verminderd beperkt de inspanning zich tot het monitoren van de voorzieningen.</p>	<p>Door Meteo Consult worden wij gewaarschuwd bij mogelijk zware regenbuien en staan wij paraat om overlast mogelijk voor te zijn. De ontvangen meldingen over wateroverlast spitsten zich toe op overlast door hoge grondwaterstanden. De melders zijn geadviseerd de nodige maatregelen te treffen om de overlast op het eigen terrein op te lossen. Extreme neerslag, zoals op zondag 13 oktober 2013, heeft niet geleid tot bovenmatige wateroverlast in of vanuit de openbare ruimte.</p>	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerndoel: In Ridderkerk hebben we leefbare en vitale wijken.</p> <p>Kinderen hebben kwantitatief en kwalitatief voldoende ruimte om te spelen in de eigen wijk.</p>	<p>Oordeel burger speelmogelijkheden* Realisatie 2009: 6,9 Realisatie 2010: 7,0 Realisatie 2011: 7,3 Realisatie 2012: 7,1 Streefcijfer 2013: 7,5 Realisatie 2013: 7,3</p>	<p>Uitvoering van het uitvoeringsprogramma speelbeleid, zoals upgraden van bestaande speelterreinen, aanleg nieuwe speelterreinen. Openstellen van schoolterreinen en speelplaatsen van Woonvisie.</p>	<p>We gaan door met de geplande aanleg van nieuwe speelterreinen en het herinrichten van bestaande speelterreinen. Dit wordt voorbereid en gecommuniceerd met de buurt en afhankelijk van de reacties uitgevoerd. Het openstellen van speelplaatsen van Woonvisie gebeurt in overleg. De speelterreinen aan de Hortensiastraat en Rijsingel / Spuistraat zijn opengesteld. Ook hier wordt de buurt bij betrokken (in overleg met Woonvisie).</p>	
<p>De kwaliteit van de buitenruimte in stand houden en indien mogelijk aanpassen aan wensen gebruikers.</p>	<p>Oordeel burger straatverlichting* Realisatie 2009: 6,9 Realisatie 2010: 7,0 Realisatie 2011: 7,4 Realisatie 2012: 7,5 Streefcijfer 2013: 7,2 Realisatie 2013: 7,5</p>	<p>Op basis van het Openbare Verlichting Beleidsplan de verlichting onderhouden en daar waar nodig vervangen. Uitgangspunt is een minimaal onderhoudsniveau.</p>	<p>Remplace 2013: In de 2e helft van 2013 zijn deze werkzaamheden uitgevoerd. Dit betreft het groepsgewijs verwisselen van oude lampen.</p> <p>Vervangingsplan 2013: Conform de planning zijn verschillende armaturen verwisseld in de diverse straten. Het vervangingsplan 2013 is op de LED-vervanging na uitgevoerd. Op Donkersloot is een proef gedaan met verschillende vormen van LED-verlichting. N.a.v. die proef is besloten de huidige armaturen te gaan vervangen door LED-armaturen. Dit levert een energiebesparing op van 49% t.o.v. de huidige verlichting. Half maart 2014 worden de armaturen vervangen.</p>	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerndoel: In Ridderkerk hebben we leefbare en vitale wijken.</p> <p>De kwaliteit van de buitenruimte in stand houden en indien mogelijk aanpassen aan wensen gebruikers.</p>	<p>Oordeel burger over paden, pleintjes* Realisatie 2009: 6,7 Realisatie 2010: 6,8 Realisatie 2011: 6,9 Realisatie 2012: 7,0 Streefcijfer 2013: 6,8 Realisatie 2013: 6,8</p>	<p>De wegen, paden en pleinen ondergaan een technische inspectie waarbij gekeken wordt naar de vlakheid en stabiliteit. Op basis van de inspectie wordt het onderhoudsprogramma opgesteld waarbij ingegrepen wordt wanneer het onderhoudsniveau het minimale niveau gaat benaderen. De ingrepen kunnen zijn: klein onderhoud, groot onderhoud of rehabilitatie. Het moment waarop wordt ingegrepen ligt lager dan het niveau dat in het verleden werd nagestreefd.</p>	<p>De wegen, paden en pleinen hebben een globale visuele inspectie ondergaan waarbij gekeken is naar de schades. Dit jaar zijn onder andere werkzaamheden uitgevoerd aan de Mauritsweg, Legendijk, Geerlaan, Populierenlaan, Irisstraat, Staalstraat, Gieterijstraat, Waaldijk, Bordes en een aantal kleinere projecten. De onderhoudsniveaus voor woonstraten en winkelcentra zijn naar beneden bijgesteld als gevolg van de bezuinigingen.</p>	
<p>De wegen en fietspaden binnen de gemeente zijn goed onderhouden.</p>	<p>Oordeel burger over onderhoud wegen en fietspaden* Realisatie 2009: 7,1 Realisatie 2010: 6,9 Realisatie 2011: 7,2 Realisatie 2012: 7,3 Streefcijfer 2013: 6,9 Realisatie 2013: 7,1</p>	<p>De fietspaden ondergaan een technische inspectie waarbij gekeken wordt naar de vlakheid en stabiliteit. Op basis van de inspectie wordt het onderhoudsprogramma opgesteld waarbij ingegrepen wordt wanneer het onderhoudsniveau het minimale niveau gaat benaderen. De ingrepen kunnen zijn: klein onderhoud, groot onderhoud of rehabilitatie. Het moment waarop wordt ingegrepen ligt lager dan het niveau dat in het verleden werd nagestreefd.</p>	<p>De fietspaden hebben een globale visuele inspectie ondergaan waarbij gekeken is naar de schades. In 2013 is vooral klein onderhoud gepleegd. Onder meer aan de Zeeuwstraat, Populierenlaan en Rijksstraatweg. Aan de Sportlaan en Rijsingel is, in het kader van het groot onderhoud, een deel herstraat. Met de aanleg van de nieuwe rotondes aan de Populierenlaan is een nieuw vrij liggend fietspad aangebracht.</p>	
<p>Zorgdragen voor adequate huisvesting van maatschappelijke activiteiten.</p>	<p>Oordeel burger voorzieningen voor jongeren* Realisatie 2009: 5,1 Realisatie 2010: 5,3 Realisatie 2011: 5,5 Realisatie 2012: 5,3 Streefcijfer 2013: 5,3 Realisatie 2013: 5,6</p>	<p>Voor de voorzieningen van Sport en Welzijn wordt een nieuw Meerjaren Onderhoudsplan opgesteld. In afwachting van dit plan wordt, naast het reguliere onderhoud, alleen niet uitstelbaar groot onderhoud uitgevoerd. De resultaten van het MJOP worden verwerkt in de begroting vanaf 2014.</p>	<p>Voor de voorzieningen in beheer bij Sport en Welzijn is een nieuw Meerjaren Onderhoudsplan opgesteld. De resultaten hiervan worden verwerkt in de 1^e programmamonitor 2014 en vanaf 2015 in de begroting meegenomen.</p>	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerndoel: In Ridderkerk hebben we leefbare en vitale wijken. Er zijn voldoende voorzieningen in de gemeente.</p>	<p>Oordeel burger winkels in de gemeente*</p> <p>Realisatie 2009: 8,1 Realisatie 2010: 8,2 Realisatie 2011: 8,1 Realisatie 2012: 8,1 Streefcijfer 2013: 8,1 Realisatie 2013: 7,8</p>	<p>Ondanks de economisch mindere situatie bevorderen dat er in alle wijken voldoende winkelvoorzieningen zijn. In stand houden van de weekmarkt en de winkelgebieden aantrekkelijk houden voor ondernemers door er voor te zorgen dat deze goed onderhouden worden. Informatie uit het koopstromenonderzoek gebruiken om accenten te kunnen leggen.</p>	<p>Er is regelmatig overleg met de diverse ondernemers- en winkeliersverenigingen. Daarnaast worden individuele bedrijfsbezoeken afgelegd. Hierdoor worden kansen en knelpunten gesignaleerd en opgepakt. De winkelgebieden en de markt worden schoongemaakt op basis van de standaard beeldkwaliteit.</p>	
<p>Zorgdragen voor goede accommodaties voor scholen, gemeentelijke en maatschappelijke activiteiten.</p>	<p>Oordeel burger sportvoorzieningen*</p> <p>Realisatie 2009: 7,6 Realisatie 2010: 7,6 Realisatie 2011: 7,6 Realisatie 2012: 7,4 Streefcijfer 2013: 7,6 Realisatie 2013: 7,5</p>	<p>Via Sport en Wezijn wordt het stedelijk podium de Loods structureel ondersteund. Particulier initiatief tot het verzorgen van uitgaansgelegenheden wordt daar waar passend in de omgeving ondersteund. Belangrijk aandachtspunt daarbij is het voorkomen van overlast. Daarnaast worden evenementen ondersteund op basis van het evenementenbeleid. Uitgaansgebieden en evenementen kunnen rekenen op aandacht in de sfeer van schoon en heel.</p> <p>Uitvoeren onderhoud op basis van het Meerjarig Onderhoudsplan 2012-2017. Waaronder bouw van de school en de vergrote gymzaal van de Reijer.</p>	<p>Via Sport en Wezijn is het stedelijk podium de Loods structureel ondersteund.</p> <p>Door overleg met ondernemers (bedrijfsbezoeken) zijn kansen en knelpunten gesignaleerd en opgepakt.</p> <p>De uitgaansgebieden en de evenementenlocaties zijn schoongemaakt op basis van de standaard beeldkwaliteit.</p>	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerndoel: In Ridderkerk hebben we leefbare en vitale wijken.</p> <p>Zorgdragen voor adequate huisvesting van scholen.</p>	<p>Oordeel burger basisonderwijs* Realisatie 2009: 8,1 Realisatie 2010: 7,8 Realisatie 2011: 8,0 Realisatie 2012: 7,7 Streefcijfer 2013: 8,0 Realisatie 2013: 7,8</p> <p>Oordeel burger onderwijs in het algemeen*: Realisatie 2009: 7,4 Realisatie 2010: 7,4 Realisatie 2011: 7,3 Realisatie 2012: 7,5 Streefcijfer 2013: 7,3 Realisatie 2013: 7,5</p>	<p>Uitvoering geven aan het Integraal Huisvestings- en Accommodatieplan 2010-2014 en het jaarlijkse programma onderwijshuisvesting.</p> <p>Uitvoering geven aan het Integraal Huisvestings- en Accommodatieplan 2010-2014 en het jaarlijkse programma onderwijshuisvesting.</p>	<p>Het programma onderwijshuisvesting 2013 is uitgevoerd. Aanzet is gegeven voor behoeftetebealing huisvesting scholen in samenhang met behoefte van maatschappelijke partners in 2023.</p> <p>Het programma onderwijshuisvesting 2013 is uitgevoerd. Aanzet is gegeven voor behoeftetebealing huisvesting scholen in samenhang met behoefte van maatschappelijke partners in 2023.</p>	
<p>Zorgdragen voor goede accommodaties voor scholen, gemeentelijke en maatschappelijke activiteiten.</p>	<p>Oordeel burger welzijnsvoorzieningen* Realisatie 2009: 5,9 Realisatie 2010: 6,1 Realisatie 2011: 6,4 Realisatie 2012: 6,2 Streefcijfer 2013: 6,5 Realisatie 2013: 6,1</p>	<ul style="list-style-type: none"> Maatregelen en onderhoud uitvoeren volgens actueel beheerplan gemeentelijke gebouwen. Uitvoering geven aan het Integraal Huisvestings- en Accommodatieplan 2010-2014. Toezicht houden op de uitvoering door Sport en Welzijn van het Meerjarig Onderhoudsplan 2014 - 2019 voor de gemeentelijke sportaccommodaties. Concretiseren efficiëntievoordelen van een accommodatiebeheerder voor alle accommodaties (gemeente, scholen en Sport en Welzijn). 	<ul style="list-style-type: none"> Het onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen is uitgevoerd o.b.v. van het MJOP. In 2013 is een notitie Maatschappelijk Vastgoed opgesteld met het doel het efficiënt en effectief beheer en gebruik van het gemeentelijk vastgoed. Het beheer van de gemeentelijke gebouwen wordt uitgevoerd overeenkomstig de uitvoeringsplanning van het beheerplan gemeentelijke gebouwen 2014 – 2018. Het Programma onderwijs-huisvesting 2013 is uitgevoerd. Voor de voorzieningen in beheer bij Sport en Welzijn is een nieuw Meerjaren Onderhoudsplan opgesteld. De resultaten hiervan worden verwerkt in de 1^e programmamonitor 2014 en vanaf 2015 in de begroting meegenomen. 	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerndoel: In Ridderkerk hebben we verbindend groen.</p> <p>Het openbaar groen in de wijk is goed onderhouden.</p>	<p>Oordeel burger onderhoud groenvoorzieningen in de buurt*</p> <p>Realisatie 2009: 7,0 Realisatie 2010: 6,8 Realisatie 2011: 7,2 Realisatie 2012: 6,8 Streefcijfer 2013: 7,0 Realisatie 2013: 7,0</p>	<ul style="list-style-type: none"> Het duurzaam in stand houden van het gemeentelijke bomenbestand door het uitvoeren van maatregelen en onderhoud, voortkomend uit het bomenplan. Inrichten / herinrichten van bestaande groenvakken in duurzaam groen, zodat met relatief weinig onderhoud kan worden volstaan. Uitvoeren van regulier groenonderhoud op basis van beeldkwaliteit standaard (minimaal bij industrieterrein). 	<ul style="list-style-type: none"> Uitvoering wordt gegeven aan het bomenplan. Omvormingen van groen vinden plaats vanuit onderhoudstechnisch oogpunt en wensen vanuit de burgers. Bij omvormingen wordt rekening gehouden met het toepassen van groen dat volgens het rapport "Groen voor Lucht" een positieve bijdrage levert aan de luchtkwaliteit. Uitvoering van het groenonderhoud is opgenomen in het onderhoudsbestek op basis van beeldkwaliteit standaard en in industriegebieden op beeldkwaliteit minimaal. 	
<p>Kerndoel: In Ridderkerk hebben we verbindend groen.</p> <p>De wijk ziet er in het algemeen schoon en opgeruimd uit.</p>	<p>Oordeel burger schoonhouden van de buurt*.</p> <p>Realisatie 2009: 6,8 Realisatie 2010: 6,7 Realisatie 2011: 7,0 Realisatie 2012: 6,9 Streefcijfer 2013: 7,1 Realisatie 2013: 7,0</p>	<ul style="list-style-type: none"> In samenwerking met diverse scholen en organisaties worden er regelmatig acties gehouden om de buurt schoon te maken en te houden. Hierbij wordt vanuit de gemeente ondersteuning gegeven in de vorm van materialen en gereedschappen. Initiatieven vanuit wijkoverleggen of bewoners worden zoveel als mogelijk ondersteund. De actie vuurwerkafval was in 2012 een groot succes en zal dit jaar ook weer uitgevoerd worden. De uit de wijkoverleggen ontvangen meldingen worden 	<p>Leerlingen van het Farel- en het Gemini College werken samen met de gemeente om de buitenruimte schoon te houden door periodiek actief zwerfafval te verwijderen in de directe schoolomgeving. Diverse basisscholen hebben meegedaan met de landelijke opschoondag op 9 maart en de daarop aansluitende Week van Nederland Schoon. Eén school heeft aangegeven graag drie keer in het schooljaar met telkens een andere groep rondom de school te willen opruimen. Voor het schooljaar 2012-2013 is dit op 25 juni voor de derde keer gedaan.</p>	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
		<p>waar mogelijk direct meegenomen tijdens geplande onderhoudswerkzaamheden.</p>	<p>Ook in 2013 hebben de inwoners een flinke bijdrage geleverd aan het opruimen van het vuurwerkafval. Daarmee onderscheidt Ridderkerk zich in positieve zin ten opzichte van andere gemeenten.</p> <p>Aandacht wordt besteed aan het scheiden van (zwerf)afval. Scholen worden gefaciliteerd door het beschikbaar stellen van materialen. 10 scholen hebben meegedaan met de afvallessen van Stichting Milieu dichterbij, waarin na een les over afvalscheiding ook een opruimronde rondom de school werd gehouden.</p> <p>Sinds 1 januari 2013 worden werkstagiaires ingezet voor onderhoud in de buitenruimte. Het gaat telkens om gemiddeld 5 personen die enkele maanden werkervaring opdoen om daarmee hun kansen op de arbeidsmarkt te vergroten. De uitvoering gaat naar wederzijdse tevredenheid. Eén van de werkstagiaires heeft inmiddels een vaste baan bij een aannemer.</p> <p>De tevredenheidsscores van de in mei gehouden wijkshouwen geven de volgende resultaten: Schoon en netjes zwerfvuil: 7,5 afvalbakken: 7,3 straatmeubilair: 7,5 hondenpoep: 7,6 onkruid op verharding: 6,1 onkruid in heesters: 5,9 onkruid rond meubilair: 6,2</p>	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
			<ul style="list-style-type: none"> Het gemiddelde van deze onderdelen komt uit op 6,9 <p>De wijkshouwen gehouden in september leveren de volgende gegevens op:</p> <p>Schoon en netjes:</p> <ul style="list-style-type: none"> zwerfvuil: 7,8 afvalbakken: 8,3 straatmeubilair: 7,8 hondenpoep: 8,0 onkruid op verharding: 6,0 onkruid in heesters: 6,2 onkruid rond meubilair: 6,8 <ul style="list-style-type: none"> Het gemiddelde van deze onderdelen komt uit op 7,3 	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerndoel: In Ridderkerk is het voorzieningenniveau op peil.</p> <p>De afvalinzameling in de gemeente is goed verzorgd.</p>	<p>Oordeel burger over afvalinzameling*: Realisatie 2009: 7,7 Realisatie 2010: 7,6 Realisatie 2011: 7,6 Realisatie 2012: 7,8 Streefcijfer 2013: 7,7 Realisatie 2013: 7,9</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Het vastgesteld beleid wordt uitgevoerd. • De inzameling en verwerking van huishoudelijk afval wordt op efficiënte, effectieve en milieuverantwoordelijke wijze uitgevoerd. • Het beschikbaar hebben van een milieustraat voor het brengen van huishoudelijk afval. • De verwerking van restafval, GFT en oud papier en karton wordt aanbesteed om de kosten marktconform te houden. • De samenwerking met NV MAR wordt gecontinueerd. 	<p>Met de verenigingen zijn afspraken gemaakt over het continueren van hun inzet bij het inzamelen van gescheiden afval.</p> <p>De afspraken voor de afvalinzameling op de Milieustraat zijn aangepast. Dit heeft geleid tot een financieel voordeel, transparantie en het borgen van het serviceniveau aan de burger van Ridderkerk.</p> <p>Het beleid over de inzameling van afval met ondergrondse containers is opnieuw vastgesteld. Geconstateerde knelpunten hebben de aandacht.</p> <p>De samenwerkingsovereenkomst tussen Van Ganswinkel en de gemeente is opnieuw met een jaar verlengd tot eind 2014. De afvalinzamelingscontracten in de BAR-gemeenten hebben geleid tot een business case. Getracht wordt om in de nieuwe organisatie te komen tot (gezamenlijke) nieuwe afvalinzamelingscontracten.</p> <p>De verwerking voor GFT-afval, oud papier en restafval is in 2012 samen met de gemeente Barendrecht aanbesteed. Dit heeft geleid tot een financieel voordeel voor de verwerking. In augustus 2013 is ook de samenwerking met de papierverwerker in relatie tot deze aanbesteding geïmplementeerd.</p>	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerndoel: In Ridderkerk is het voorzieningenniveau op peil. Adequate afvoer van afvalwater.</p>		<p>Uitvoeren van vastgesteld beleid in het GRP5, waaronder sanering overstorten de Waal in Oostendam en aanleg vernieuwd rioolgemaal P01. Vervolg onderzoek samenwerking afvalwaterketen met BAR-gemeenten en Waterschap Hollandse Delta.</p>	<p>Er is een start gemaakt met de uitvoering van een project om de afvoer van hemelwater naar het vuilwaterriool te verminderen vanaf de percelen langs de Waal. Er wordt intensief samengewerkt met de bewoners om doelmatig maatregelen te kunnen nemen op particulier eigendom. Het afkoppelen van hemelwater vormt mede de basis voor het saneren van de vuilwateroverstorten op de Waal. Met de uitvoering van het project om de percelen langs de Oostmolendijk en de Oudelande aan te sluiten op de (druk)riolering voldoet de gemeente aan de doelstelling voor het inzamelen en transporteren van afvalwater. De bouw van het rioolgemaal P01 is in voorbereiding. De samenwerking in de afvalwaterketen met BAR-gemeenten en Waterschap WSHD begint vorm te krijgen. Er is een start gemaakt met projectmatige aanpak van de gezamenlijke doelstellingen.</p>	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerndoel: Ridderkerk is duurzaam en milieubewust. Duurzame mobiliteit.</p>	<p>Oordeel burger leefbaarheid buurt*</p> <p>Realisatie 2009: 7,3 Realisatie 2010: 7,3 Realisatie 2011: 7,4 Realisatie 2012: 7,4 Streefcijfer 2013: 7,4 Realisatie 2013: 7,5</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aanschaf milieuvriendelijk materieel van gemeentelijke diensten en NV MAR bij noodzakelijke vervanging materieel. • Bevorderen van langzaam verkeer. • Aandacht voor onveilige verkeerssituaties en uitvoeren van verbeteringen zoals kruising Rijnsingel / Kievitsweg. 	<ul style="list-style-type: none"> • In 2013 zijn geen voertuigen bij de NV MAR vervangen. • Begin 2013 is de aanschaf van zes elektrische dienstvoertuigen aanbesteed. Eind maart zijn 4 voertuigen afgeleverd. Medio juli zijn de overige twee voertuigen geleverd. • Het plaatsen van extra fietsbeugels bij OV-haltes is afgerond. • De voorbereidingen voor de reconstructie van het kruispunt Rijnsingel / Kievitsweg zijn gestart. De start van de uitvoering staat gepland in 2014. 	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Verbeteren afvalscheiding.</p> <p>Kerdoel: Ridderkerk is duurzaam en milieubewust.</p>	<p>Oordeel burger over afvalinzameling*</p> <p>Realisatie 2009: 7,7</p> <p>Realisatie 2010: 7,6</p> <p>Realisatie 2011: 7,6</p> <p>Realisatie 2012: 7,8</p> <p>Streefcijfer 2013: 7,7</p> <p>Realisatie 2013: 7,9</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uitgangspunt is handhaven van de bestaande infrastructuur voor afvalinzameling (containers, milieustraat, Opnieuw en Co, papierinzameling verenigingen e.d.) maar daarbij streven naar betere scheidingsdoelstellingen. • Het verzamelen van grof huishoudelijk afval en textiel wordt door Opnieuw & Co uitgevoerd om hergebruik mogelijk te maken. • De scheidingsgraad moet verder omhoog door effectieve communicatie. Onder andere door de voortzetting van de afvalscheidingcampagne, afvalscheiding loont. Focus op directe feedback en handelingsperspectief. De campagne loopt tot de zomer van 2013. • Participatie rondom afval wordt verbeterd. De inzameling van oud papier en karton wordt grotendeels door verenigingen en instellingen gedaan. Deze partijen worden uitgedaagd de scheidingsgraad te verbeteren door ondersteuning met communicatie en activiteiten. 	<p>Het verzamelen van grof huishoudelijk afval en textiel door Opnieuw&Co loopt. In 2013 is de samenwerking met Opnieuw&Co geëvalueerd. Dit heeft geleid tot een financieel voordeel.</p> <p>Onder de afvalscheidingscampagne worden sinds eind 2012 publiciteitsacties uitgevoerd zoals: Ridderkerk plasticvrij, Eigen tas mee. afvalscheiding op evenementen, huis-aan-huis verspreiden van de afvalkalender, een "app milieu-/afvalkalender" in BAR-verband, artikelen en ervaringsverhalen over afvalscheiding in de Combinatie.</p> <p>Met de verenigingen / instellingen en NV MAR is goed overleg en communicatie om de participatie te verbeteren en de scheidingsgraad van oud papier en karton te verhogen.</p>	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerdoel: Ridderkerk is duurzaam en milieubewust. Verbeteren van de luchtkwaliteit.</p>	<p>Oordeel burger leefbaarheid buurt* Realisatie 2009: 7,3 Realisatie 2010: 7,3 Realisatie 2011: 7,4 Realisatie 2012: 7,4 Streefcijfer 2013: 7,3 Realisatie 2013: 7,5</p>	<ul style="list-style-type: none"> Plaatsen van schermen langs A15/A16 door Rijkswaterstaat vóór 2015. Inclusief de aanvulling van een laatste open stuk tussen einde scherm en brug, door Rijkswaterstaat en gemeente. Onderzoek naar en uitvoering van het project Vervoersmanagement. Uitwerken van de aanbevelingen uit het rapport Groen voor Lucht. 	<ul style="list-style-type: none"> De schermen zijn voor een groot deel geplaatst in 2013 en de afronding heeft begin 2014 plaats gevonden. In 2013 is begonnen met de actie uit het actieplan (Vervoersmanagement) om bij 5 Ridderkerkse ondernemers een vervoersscan aan te bieden om transportbewegingen te verminderen. Dit gebeurt in samenwerking met de Dienst Centraal Milieubeheer Rijnmond (DCMR). Vooralsnog zijn hiervoor 2 bedrijven geselecteerd. De raad heeft in januari 2013 ingestemd met de aanbevelingen uit het rapport. Er wordt een planning gemaakt voor de te behalen resultaten. In 2013 is hierover de noodzakelijke participatie gestart. 	
<p>Verminderen van het aantal geluidsgehinderden.</p>	<p>Oordeel burger leefbaarheid buurt* Realisatie 2009: 7,3 Realisatie 2010: 7,3 Realisatie 2011: 7,4 Realisatie 2012: 7,4 Streefcijfer 2013: 7,3 Realisatie 2013: 7,5</p>	<p>In 2012 worden de geluidbelastingkaarten opgeleverd. Op deze kaarten is het aantal geluidsgehinderden te zien. Aan de hand van deze uitkomsten moet het actieplan geluid worden herzien. Dit actieplan is gericht op het verminderen van het aantal gehinderden.</p>	<p>Het nieuwe actieplan (2013) is in 2013 in concept opgesteld en wordt in 2014 vastgesteld.</p>	
<p>Vermindering van het klimaatprobleem en stimuleren van het gebruik van duurzame energie.</p>	<p>Oordeel burger leefbaarheid buurt* Realisatie 2009: 7,3 Realisatie 2010: 7,3 Realisatie 2011: 7,4 Realisatie 2012: 7,4 Streefcijfer 2013: 7,3 Realisatie 2013: 7,5</p>	<p>Aanbrengen van zonnecollectoren op het dak van het gemeentehuis en het vervangen van verlichtingsarmaturen in parkeergarage en hal van het gemeentehuis door energie zuinigere armaturen.</p>	<p>In het najaar zijn de zonnepanelen op het gemeentehuis geplaatst.</p>	<p>De tl-verlichtingsarmaturen in de parkeergarage en de verlichtingslijnen in de hal van het gemeentehuis worden in 2014 vervangen door energie zuinigere verlichtingsarmaturen.</p>

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerndoel: Ridderkerk is duurzaam en milieubewust.</p> <p>Het beheersen van de gemeentelijke bodemproblematiek.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Onderzoek naar mogelijke spoedeisende gevallen van bodemverontreiniging en de sanering/beheersing van de daadwerkelijk spoedeisende gevallen. • Onderzoek naar en uitvoering van niet spoedeisende gevallen van bodemverontreiniging. • Actueel bodeminformatiesysteem. • Inzicht verkrijgen en houden in de gemeentelijke bodemproblematiek. 	<p>Voor drie locaties in Ridderkerk is budget verkregen van de provincie in het kader van ISV 3.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voor de locatie Amaliastraat is het saneringsonderzoek afgerond. Dit onderzoek geeft uitsluitel over de beste aanpak (zowel technisch als financieel). Volgende stap is het opstellen van een saneringsplan. - Op de locaties Jan Steenstraat en Bourgondischelaan is met het ISV-geld een onderzoek uitgevoerd naar verontreiniging in de diepere grondwaterlagen omdat de locaties in een wingebed voor drinkwater liggen. De eigenaar van de locatie Bourgondischelaan heeft op basis van dit onderzoek een saneringsplan opgesteld. Op de locatie Jan Steenstraat zal begin 2014 een aanvullende monitoring worden uitgevoerd. <p>Het milieuhygiënisch onderzoek van het HAK-terrein is afgerond. Op een aantal plaatsen is nog nader onderzoek noodzakelijk.</p> <p>Het cluster tuinders dat grond verkoopt aan de GR-NR heeft onderzoek en waar nodig bodemsaneringen uitgevoerd. Alle locaties zijn inmiddels gesloopt en gesaneerd en beschikken over een bodemgeschiktheidsverklaring voor de toekomstige functie: bedrijventerrein.</p>	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerdoel: Ridderkerk is duurzaam en milieubewust.</p> <p>Verlagen risico's bij productie, vervoer, opslag en gebruik van gevaarlijke stoffen.</p>		<p>Implementatie van de Externe Veiligheidsvisie in de gemeentelijke processen. Toepassen van de uitgangspunten bij ruimtelijke ordening, vergunningverlening en rampenbestrijding.</p>	<p>Rijkswaterstaat heeft verkeerskundige maatregelen getroffen op de kruising N915-Rotterdamseweg, zodat woningen op de Pruumendijk niet meer binnen de risicocontour van deze weg vallen en geen te saneren objecten meer betreffen.</p> <p>Naar aanleiding van de vaststelling van het Basisnet liggen er drie kwetsbare objecten in de zogenaamde Plaatsgebonden Risico (PR) contour van de N915. Over de N915 rijden LPG-tankwagens die niet door de Noordtunnel mogen vanwege de risico's, maar over de brug over de Noord worden geleid. Het Ministerie van Infrastructuur en Milieu wil deze knelpunten oplossen, door de eigenaren/bewoners een aanbod te doen voor vrijwillige aankoop door het Rijk. Het Rijk biedt aan om de woning over te nemen, de eigenaar is niet verplicht om hier op in te gaan. Deze aankoopregeling is tot 5 jaar na vaststelling van kracht. Contact met de huidige eigenaren heeft tot dusver nog niet geresulteerd in de verkoop van de woningen.</p> <p>De veiligheid op de rivieren en met name het drierivierenpunt is onderwerp van overleg tussen Ridderkerk en Rijkswaterstaat.</p>	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
Wijken bereikbaar voor hulpdiensten.	Oordeel burger veiligheid in de buurt* Realisatie 2009: 6,5 Realisatie 2010: 6,8 Realisatie 2011: 6,9 Realisatie 2012: 7,0 Streefcijfer 2013: 7,0 Realisatie 2013: 7,0	<ul style="list-style-type: none"> Evaluatie van de maatregelen in Drievliet gericht op de doorgang van nood- en hulpdiensten. Inventariseren van nieuwe knelpunten, zodat hulpdiensten geen onnodige vertraging hebben in wijken ten gevolge van foutparkeren en de inrichting van de infrastructuur. 	De voor 2013 geplande maatregelen zijn uitgevoerd, het effect daarvan wordt gevolgd. In 2014 wordt in Drievliet nog een aantal kleine doorstromingsmaatregelen uitgevoerd.	
<p>Kerdoel: In Ridderkerk bieden we mobiliteit op maat.</p> <p>De gemeente is goed bereikbaar met de auto en met het openbaar vervoer.</p>	Oordeel burger over bereikbaarheid buurt met de auto*. Realisatie 2009: 7,9 Realisatie 2010: 8,0 Realisatie 2011: 8,0 Realisatie 2012: 8,0 Streefcijfer 2013: 8,0 Realisatie 2013: 7,9	<ul style="list-style-type: none"> Verbeteren van het kruispunt Rijsingel met de Rotterdamseweg. Uitvoeren van onderdelen uit het verkeerscirculatieplan voor het Centrum. Aanleg van de rotondes in de Populierenlaan en kruising Donkerslootweg met de Vlietlaan. 	<ul style="list-style-type: none"> De voorbereidingen voor de reconstructie van het kruispunt Rijsingel / Kievitsweg zijn gestart. De start van de uitvoering is gepland in 2014. De voorbereiding voor de Fietshighway Westmolendijk, waaronder het onderzoek kabels en leidingen en de inpassingsmogelijkheden, is gestart. De rotondes in de Populierenlaan zijn aangelegd en in gebruik genomen. De voorbereiding voor de Rotonde Vlietlaan-Donkerslootweg is gestart. De uitvoering is gepland in 2014. 	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerndoel: In Ridderkerk bieden we mobiliteit op maat.</p> <p>Verbeterde fietsinfrastructuur.</p>	<p>Oordeel burger over bereikbaarheid buurt met fiets*.</p> <p>Realisatie 2010: 8,4</p> <p>Realisatie 2011: 8,4</p> <p>Realisatie 2012: 8,3</p> <p>Streefcijfer 2013: 8,5</p> <p>Realisatie 2013: 8,4</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren maatregelen van de module langzaam verkeer. Dit wordt indien mogelijk via regulier onderhoud en bij nieuwe projecten meegenomen. • Er wordt samengewerkt met Rijk, stadsregio en buurgemeenten bij de aanleg F16 (snelle fietsverbinding Rotterdam-Dordrecht v.v.). Subsidie is zowel door het Rijk als de Stadsregio toegezegd. • Er wordt samengewerkt met het waterschap en de Stadsregio bij de fietstunnel Rotterdamseweg. • Verbeteren fietskruising Kievitsweg met de Rijsingel. 	<ul style="list-style-type: none"> • De snelfietsroute F16 loopt voor een deel langs de Rijksstraatweg. Voor ingrijpende wijzigingen in de kwaliteit van de verhardingen (Easy-path of asfalt in plaats van tegels) was geen subsidie beschikbaar. Het verbeteren van de aanwezige asfaltverhardingen is voorbereid voor uitvoering in 2014. • Fietstunnel Rotterdamseweg: het bleek niet mogelijk om in het kader van het Regionaal investeringsprogramma Verkeer en Vervoer 2014-2017 bij de stadsregio subsidie te krijgen. Daarna is een subsidieverzoek gedaan in het kader van het Regionaal Groenstructuurplan, omdat in het project Deltapoort de tunnel een belangrijke ontbrekende schakel is. Ook die aanvraag is niet gehonoreerd. • De voorbereiding voor de reconstructie van het kruispunt Rijsingel / Kievitsweg is gestart. De uitvoering staat gepland voor 2014. • De rotondes Populierenlaan zijn aangelegd en in gebruik genomen. Daarmee is een nieuw vrijliggend fietspad opengesteld, tussen de twee rotondes. 	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerndoel: In Ridderkerk bieden we mobiliteit op maat.</p> <p>Verbeterde positie OV (ook tussen wijken onderling).</p>	<p>Oordeel burger over openbaar vervoer in de wijk*. Realisatie 2009: 7,3 Realisatie 2010: 7,2 Realisatie 2011: 7,2 Realisatie 2012: 7,2 Streefcijfer 2013: 7,2 Realisatie 2013: 7,2</p>	<p>Met de Stadsregio wordt periodiek overleg gevoerd over de maximaal te behalen kwaliteit. Bij het opstellen van vervoerplannen wordt geparticipeerd. Regionaal vindt onderzoek plaats naar de mogelijkheden om maatwerkvervoer (buurtbus c.a.) duurzaam te integreren in het regulier openbaar vervoer. Niet eerder dan in 2014 kan daar sprake van zijn.</p>	<p>Met Stadsregio, RET, Team werk en Inkomen, Team Verkeer en Vervoer, Stichting Sport en Welzijn, een potentiële exploitant en Stichting Rijsoord Bereikbaar is samengewerkt aan een doorstart van de buurtbus in een nieuw concept maatwerkvervoer per 10 maart 2014. Uitgangspunt daarbij is het rijden met twee 8 persoons RET-bussen tussen Rotterdam-Beverwaard via Bolnes, Slikkerveer, Ridderkerk, Rijsoord naar Barendrecht station NS en Barendrecht-centrum v.v..</p> <p>Regulier busvervoer: in het vervoerplan 2014 is rekening gehouden met opmerkingen van de gemeente Ridderkerk.</p>	
<p>Kerndoel: In Ridderkerk bieden we mobiliteit op maat.</p> <p>Er is voldoende parkeergelegenheid in de buurt.</p>	<p>Oordeel burger over parkeermogelijkheden in gemeente*. Realisatie 2009: 6,7 Realisatie 2010: 6,7 Realisatie 2011: 6,7 Realisatie 2012: 6,9 Streefcijfer 2013: 6,9 Realisatie 2013: 6,7</p>	<p>Onderzoek wordt vervolgd naar verbeteren vrachtopparkeren, uitbreiden betaald parkeren en parkeernormering.</p>	<p>Bij alle ingangen bebouwde kom zijn verbodsborden geplaatst ter voorkoming van overlast van parkeren van vrachtauto's in woonwijken.</p> <p>Er is een verkennend onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden van uitbreiding van betaald parkeren. Besloten is dit niet uit te voeren.</p>	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerndoel: In Ridderkerk bieden we mobiliteit op maat.</p> <p>De verkeersveiligheid in de gemeente is goed.</p>	<p>Oordeel burger over verkeersveiligheid gemeente en buurt*.</p> <p>Realisatie 2009: Gemeente 6,9 - Buurt 6,5</p> <p>Realisatie 2010: Gemeente 6,8 - Buurt 6,3</p> <p>Realisatie 2011: Gemeente 7,2 - Buurt 6,9</p> <p>Realisatie 2012: Gemeente 7,1 – Buurt 6,7</p> <p>Streefcijfer 2013: Gemeente 7,2 - Buurt 7,0</p> <p>Realisatie 2013: Gemeente 6,7 - Buurt 7,1</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Op basis van signalen uit de buurt, wijkoverleggen en eigen waarneming, kleine maatregelen treffen die de verkeersveiligheid bevorderen. • Actief communiceren over het gedrag van de weggebruiker o.a. met de snelheidsmeters. • Ingrijpende veiligheidsknelpunten opnemen in de investeringslijst. 	<p>- Op de Ringdijk in Bolnes zijn snelheidremmende maatregelen uitgevoerd waardoor het oversteken van voetgangers veiliger kan gebeuren.</p> <p>- In het begin van het jaar 2013 is een Praktijkdag Jonge Autorijders georganiseerd.</p> <p>- Nabij de Reboothschool zijn veiligheidsmaatregelen genomen.</p> <p>- In het kader van "School op Seeff" is OBS De Reijer gecertificeerd en OBS de Piramide opnieuw gecertificeerd.</p> <p>- Bij OBS De Noord is bij de ingang en naar de fietsenstalling een extra voetpad aangelegd.</p> <p>- De rotondes Populierenlaan zijn aangelegd en in gebruik genomen.</p>	

* Bron: Waarstaatjegemeente

5 Wat heeft het gekost

5.1 Gerealiseerde lasten en baten programma 4 De burger als (wijk)bewoner

Omschrijving	(voordeel + / nadeel-)			Verschil
	Begroting	Begroting	Rekening	
	2013	2013 na wijz.	2013	
Lasten	-18.124.500	-22.471.400	-21.809.200	662.200
<i>Als volgt te specificeren:</i>				
Afval	-3.934.000	-4.072.700	-4.010.000	62.700
Huisvesting onderwijs	-3.870.000	-3.997.300	-4.007.600	-10.300
Wegen, verkeer en verlichting	-3.256.900	-6.612.700	-5.950.400	662.300
Gebouwen	-899.500	-725.800	-685.100	40.700
Milieu	-254.100	-269.100	-245.600	23.500
Riool en water	-2.403.100	-2.646.100	-2.619.800	26.300
Wijkgericht onderhoud	-2.360.600	-2.644.900	-2.790.500	-145.600
Overige producten	-1.146.300	-1.502.800	-1.500.200	2.600
Baten	2.591.500	2.576.600	2.413.700	-162.900
<i>Als volgt te specificeren:</i>				
Verhuurde gebouwen	1.200.500	707.200	660.900	-46.300
Overige producten, waaronder baten begraafplaatsen, straatmeubilair en volkstuinen.	1.391.000	1.869.400	1.752.800	-116.600
Saldo voor bestemming	-15.533.000	-19.894.800	-19.395.500	499.300
Toevoeging reserve	-1.053.800	-2.256.500	-2.038.800	217.700
Onttrekking reserve	716.400	4.173.300	3.795.500	-377.800
Totaal reserve mutaties	-337.400	1.916.800	1.756.700	-160.100
Saldo na bestemming	-15.870.400	-17.978.000	-17.638.800	339.200

Aandeel in kosten bedrijfsvoering	-10.141.700	-10.531.300	-10.736.500
Totaal saldo programma 4	-26.012.100	-28.509.300	-28.375.300

5.2 Toelichting belangrijkste afwijkingen programma 4 De burger als (wijk)bewoner

De mutaties + zijn voordelen en – zijn nadelen.

De resultaten voor- en na bestemming in de rekening 2013 ten opzichte van de begroting zijn als volgt samente vatten:

Resultaat voor bestemming:

Hogere lasten Wegen, straten en pleinen	-/- 93.200
Hogere baten Wegen, straten en pleinen	45.000
Hogere lasten Groot onderhoud verharding	-/- 105.900
Hogere baten Groot onderhoud verharding	57.400
Lagere lasten Rehabilitaties	179.800
Lagere lasten Noordstraat	469.000
Lagere baten Noordstraat	-/- 301.900
Lagere lasten Openbare verlichting	65.000
Hogere baten Openbare verlichting	150.300
Voordeel bij Afval	97.000
Nadeel bij Riolen / Gemalen	-/- 39.300
Hogere lasten bij Beheer openbaar groen	-/- 80.700
Hogere lasten Openbaar groen - uitbesteed werk	-/- 32.900
Lagere baten Groot onderhoud gymnastieklokalen	-/- 59.000

Overige verschillen	148.700
<i>Saldo voor bestemming</i>	<u>499.300</u>
Mutaties reserves:	
Lagere aanwending reserve verharding	-/- 298.400
Lagere aanwending reserve onderhoud openbare verlichting	-/- 65.000
Lagere lasten Kapitaallastenreserve fietshighway Kievitsweg	245.600
Overig	-/- 42.300
<i>Saldo mutaties reserves</i>	<u>-/- 160.100</u>
<i>Saldo na bestemming</i>	<u>339.200</u>
	=====

Voor een nadere toelichting op bovengenoemde resultaten wordt verwezen naar Bijlage 1 Rechtmatigheidsanalyse. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste beleidsmatige afwijkingen.

Wegen straten en pleinen

Hier is sprake van een overschrijding aan de lastenkant van € 93.200 die wordt veroorzaakt door:

- * Uitgaven voor fietsparkeergelegenheid (staat een bijdrage van de stadsregio tegenover),
- * Een naheffing waterschaplasten,
- * Het oplossen van knelpunten in het openbaar vervoer aan de Jonkheer de Savornin Lohmanstraat (staat een bijdrage van de stadsregio tegenover),
- * Een kleine overschrijding van het aantal schadegevallen.

Aan de batenkant zorgen de bijdragen van de stadsregio voor een meevaller van € 45.000.

Groot onderhoud verharding

Aan de lastenkant is er een nadeel van € 105.900 wat voornamelijk wordt veroorzaakt door het werk aan de Maaslaan en de Geerlaan. In de slotwijziging 2013 was een deel van de werkzaamheden (€ 182.900) doorgeschoven naar 2014. Maar door het milde weer heeft een deel van die werkzaamheden - het vervangen van een deklaag van de Geerlaan € 85.000 - toch in 2013 plaats kunnen vinden en schuift dus niet door naar 2014.

Aan de batenkant is er een voordeel van € 57.400. Er zijn meer vergoedingen van derden ontvangen voor herstelwerkzaamheden aan de bestrating door kabel- en leidingwerkzaamheden. En er is een bijdrage ontvangen van Woonvisie voor werkzaamheden aan het Huygensplantsoen om verzakkingen langs de gevel van het flatgebouw te verhelpen.

Deze mutaties voor groot onderhoud worden verrekend met de reserve onderhoud verharding.

Hierdoor werkt het per saldo budgettair neutraal uit voor het rekeningsaldo.

Rehabilitaties

Rehabilitaties zijn ingrijpende reconstructies aan wegen met een levensduur verlengend karakter.

Hiervoor is jaarlijks € 500.000 beschikbaar. Rehabilitaties maken onderdeel uit van het wegenbeheerplan.

Het budget voor 2013 is niet volledig uitgegeven. Er is € 179.800 overgebleven wat doorschuift naar 2014. Het werk aan de Populierenlaan moet voor een deel nog gefactureerd worden en de Benedenrijweg wordt begin 2014 uitgevoerd.

Uitgaven voor rehabilitaties worden verrekend met de reserve onderhoud verharding. Hierdoor werkt het per saldo budgettair neutraal uit voor het rekeningsaldo.

Noordstraat

Het project voor de reconstructie, het herstraten en de verkeersveiligheid van de Noordstraat schuift grotendeels door naar 2014. Dit gaat om een bedrag van € 469.0000. De start van de uitvoering is vertraagd door een langere voorbereidingstijd.

Het project wordt gedekt door een bijdrage van de Stadsregio (€ 301.900) en een beschikking over de reserve onderhoud verharding (€ 167.100). Ook dat schuift door naar 2014.

Per saldo werkt dit voor het rekeningsaldo budgettair neutraal uit.

Openbare verlichting

* *Terugontvangen bedrag Stedin*

Wij zijn aan Stedin Netbeheerder een vergoeding verschuldigd voor de instandhouding van de ontsteekpunten. Die ontsteekpunten zorgen er voor dat de openbare verlichting wordt in- en uitgeschakeld. Die vergoeding zit vanaf 2004 begrepen in het transporttarief, maar werd ook nog eens apart in rekening gebracht.

Dit heeft geleid tot een terugbetaling in 2013, wat een eenmalig voordeel opleverde van € 150.300.

* *LED-verlichting industrieterrein Donkersloot*

In 2013 was er € 65.000 beschikbaar voor het aanbrengen van LED-verlichting op het industrieterrein Donkersloot. Na een proef in september en de selectie van een leverancier gaan de werkzaamheden in maart 2014 uitgevoerd worden. Het budget schuift derhalve door naar 2014.

De kosten van dit project worden gedekt door de reserve onderhoud openbare verlichting. Hierdoor werkt het per saldo budgettair neutraal uit voor het rekeningssaldo.

Afval

Het voordeel bij Afval bedraagt per saldo € 86.700. Dit is verantwoord op verschillende programma's van de rekening:

* Het voordeel op dit programma 4 bedraagt € 97.000. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere verwerkingskosten. De hoeveelheid aangeboden grof huishoudelijk afval en de hoeveelheden die wij terugkrijgen van Opnieuw en Co (omdat zij het niet kunnen verkopen) zijn lager dan begroot. Bij de slotwijziging was nog niet bekend wat het uiteindelijke voordeel hiervoor zou worden.

* Op programma 1 is een nadeel van € 10.900 door een noodzakelijke bijstorting in de voorziening dubieuze debiteuren.

* Op programma 5 is een voordeel van € 18.500 bij kwijtschelding en een nadeel van € 17.900 bij de afvalstoffenheffing.

Bij elkaar dus een voordeel van € 86.700. Afval is een kostendekkend begrotingsonderdeel. Dit voordeel wordt verrekend met de bestemmingsreserve afvalstoffenheffing (programma 5). Hierdoor werkt het per saldo budgettair neutraal uit voor de rekening.

Riolen/Gemalen

Het nadeel bij Riolering bedraagt per saldo € 70.900. Dit is verantwoord op twee verschillende programma's van de rekening:

* Het nadeel op dit programma 4 bedraagt € 39.300. Dit is het saldo van enerzijds nadelen bij de concernkosten, de storting in de voorziening dubieuze debiteuren en het vervangen van overstortvoorzieningen en anderzijds een voordeel bij het onderhoud aan gemalen.

* Op programma 5 is er per saldo een nadeel van € 31.600 wat voornamelijk wordt veroorzaakt door een iets lagere opbrengst uit de rioolheffing.

Bij elkaar dus een nadeel van € 70.900. Riolen/Gemalen is een kostendekkend begrotingsonderdeel. Dit nadeel wordt verrekend met de tarief egalisatiereserve rioolheffing (zie programma 5).

Beheer Openbaar Groen

Het budget is overschreden door:

* Stormschade en de verdere uitbreiding van de kastanjeziekte wat het kappen van bomen noodzakelijk maakte: € 46.400.

* Meer uitgaven bij het budget voor boomvervanging omdat het aan het eind van het jaar nog mogelijk was om nieuwe werken op te starten door het uitblijven van de winter: € 34.300.

Openbaar groen - Uitbesteed werk

Er zijn ontwikkelingen geweest die hebben geleid tot een overschrijding van € 85.900. Dit betreft onder meer het verwijderen van graffiti en extra straatreinigen (€ 21.000), inhuur hoogwerker (€ 15.000) door vertraging aanschaf van de hoogwerker, uitbesteed maaiwerk (€ 33.000) in plaats van maaiwerk door de eigen dienst en een nadeel op brandstofkosten (€ 14.000). Voorheen werd zogenaamde rode diesel getankt, omdat deze diesel een voordeel gaf op wegenbelasting ten opzichte van witte diesel. Maar, omdat rode diesel nu ook belast is met wegenbelasting is dit voordeel komen te vervallen.

Daarnaast heeft onze gemeente recht op een bijdrage van € 53.000 (€ 1,19 per inwoner) van het Afvalfonds vanwege de extra inspanningen die zijn gedaan bij het opruimen van zwerfafval. Dit is op basis van een afspraak uit de raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022.

Kapitaallastenreserve fietshighway Kievitsweg

De aanleg van de fietshighway Kievitsweg waarvoor een krediet beschikbaar is van € 245.600 schuift door naar 2014. Daarmee schuift ook de vorming van de kapitaallastenreserve voor deze investering (vanuit de algemene reserve) door naar 2014. (zie ook hoofdstuk 7)

Groot onderhoud gymnastieklokalen

Voor het product 'gymnastieklokalen' ligt de terugvordering van niet bestede subsidiegelden voor het groot onderhoud € 59.000 lager dan het geraamde bedrag. Voor het product 'groene sportvelden en terreinen' is het tegengestelde het geval. Daar ligt de terugvordering juist hoger dan geraamd. Dit betekent een nadeel op programma 4 dat wegvalt tegen het voordeel op programma 1, oftewel een budgettair neutraal effect voor de totale programmarekening.

5.3 Stand van zaken / realisatie 2013 nieuw beleid programma 4 De burger als (wijk)bewoner

Niet van toepassing.

5.4 Voortgang investeringskredieten programma 4 De burger als (wijk)bewoner

Aanschaf Landrover (2011 - € 60.000) en aanschaf hoogwerker (2012 - € 50.000)

De Landrover wordt gebruikt door de bomenploeg. De vervanging van de Landrover is gekoppeld aan de aanschaf van de hoogwerker omdat de uitvoering van de hoogwerker in hoge mate de te stellen eisen aan het trekvoertuig bepaalt.

Marktonderzoek en testen met diverse hoogwerkers hebben geresulteerd in een keuze voor een hoogwerker die het meest geschikt is voor de uit te voeren werkzaamheden en voldoet aan onze veiligheidseisen (ARBO). Daarna werd de marktverkenning gestart voor het trekvoertuig wat heeft geresulteerd in een keuze voor een kleine vrachtwagen (oprijvrachtwagen).

De hoogwerker is in 2013 aanbesteed en wordt in het eerste kwartaal van 2014 geleverd.

Het trekvoertuig, de vervanging van de Landrover, wordt in het eerste kwartaal van 2014 aanbesteed en naar verwachting het tweede kwartaal geleverd.

Led-verlichting hal gemeentehuis (2013 - € 75.800) en Led-verlichting garage (2013 - € 29.200)

Beide kredieten schuiven door naar 2014. Door de voortschrijdende technieken bij de led-verlichting veranderde er zoveel in 2013 dat er meer uitgezocht moest worden. Gerenommeerde producenten waren in eerste instantie nog niet zo ver om led-verlichting te gaan produceren. Er waren wel goedkope en storingsgevoelige led-verlichtingsarmaturen te verkrijgen maar die voldeden niet aan onze eisen. De opdracht voor het aanbrengen van de led-verlichting wordt begin 2014 gegeven.

Fietshighway Lagendijk

(2012 - € 193.000)

De voorbereiding van dit project start in 2014.

Kwaliteitsverbetering centrum oudwinkelgebied 2013

(2013 - € 175.000)

De werkzaamheden zijn in 2013 gestart en worden in 2014 afgerond.

Er worden onder andere werkzaamheden uitgevoerd bij de ingang van Albert Heijn, voor de winkels aan de Geerlaan en er vinden nog wat kleinere werkzaamheden plaats nabij deze locaties.

Fietshighway Kievitsweg

(2009 - € 250.000)

Dit krediet schuift door naar 2014. In 2014 wordt hiervan € 100.000 overgeheveld naar het budget voor de reconstructie van het kruispunt Rijnsingel-Kievitsweg (raadsbesluit 2013-260).

Over de besteding van de resterende € 150.000 volgt nog nader advies.

Parkeerplaats Reijerpark

(2013 - € 775.000)

De aanleg van de parkeerplaats bij het sportpark Reijerpark wordt uitgevoerd in combinatie met de rijbaanversmalling en asfaltering van de Populierenlaan en de aanleg van twee rotondes in die straat. Nu de asfaltering en de aanleg van de rotondes is afgerond, zal gestart worden met de aanleg van de parkeerplaats.

Vervanging / renovatie gemaal P01
(2008 - € 1.608.000)

Nu de bestemmingsplanprocedure is afgerond en het bestek gereed is zal in 2014 de uitvoering van start gaan.

Gemalen 2013 (elektrisch)
(2013 - € 181.000)

Vanwege een voordelige aanbesteding van de besturingsinstallatie van de gemalen kan dit krediet met een overschot van € 53.600 worden afgesloten.

Afkoppelen langs de Waal
(2013 - € 700.000)

Van het totaalkrediet voor het afkoppelen langs de Waal ad € 700.000 was € 200.000 geraamd in 2013 en € 500.000 in 2014.

De afkoppelwerkzaamheden zijn in 2013 gestart. In 2013 zijn bij 54 woningen de hemelwateraansluitingen van de riolering gehaald. In totaal moet dit bij 175 woningen gebeuren. De werkzaamheden lopen door in 2014 en mogelijk tot in het begin van 2015.

Bouw gemeentehuis
(2007 - € 10.552.200)

Het restantkrediet ad € 113.800 schuift door naar 2014.

Het project is technisch en financieel nog niet afgesloten. Dit gebeurt naar verwachting in 2014. Ter bespoediging van het oplossen van de nog lopende zaken is een extern adviseur aangetrokken. De aannemer heeft inmiddels een fors aantal zaken hersteld en over enkele andere zaken vindt overleg plaats. Verder wordt er bekeken of er nog maatregelen getroffen kunnen worden om het gebouw nog energiezuiniger te maken.

Wateroverlast Kerkweg
(2012 - € 912.800)

De nog te ontvangen subsidie van het Waterschap schuift door naar 2014.

Voor wat betreft de investeringen wordt ook nog verwezen naar Bijlage: 12 Stand van zaken investeringen en investeringsvolume.

2.2.5. Programma De burger als Onderdaan en Belastingbetaler

1 Inleiding

De burger heeft in dit programma de rol van 'onderdaan'. Dit betekent dat de gemeente hier gebruik maakt van haar verticale bevoegdheden. De gemeente (c.q. overheid) doet dit enerzijds door het stellen van regels – om een zekere ordening aan te brengen in het maatschappelijke verkeer – en anderzijds door de handhaving van deze regels, om daarmee de collectieve of individuele belangen te beschermen. Handhaving van de regels doet de overheid door de toepassing van bestuursrechtelijke, strafrechtelijke en privaatrechtelijke middelen. Handhaving van regels doet de overheid overigens niet alleen om te sanctioneren, maar bestaat nadrukkelijk ook uit activiteiten om het sanctioneren te voorkomen (preventie).

Het vertrouwen van de burger in de overheid kan vaak direct gerelateerd worden aan activiteiten binnen het programma: De burger als Onderdaan en Belastingbetaler. Veel burgers klagen over de vele, onnodige en soms tegenstrijdige regels en de bijbehorende bureaucratie en op het niet consequent handhaven van regels. Bestuurlijk (zowel landelijk als lokaal) is daarom prioriteit gegeven aan deregulering en vermindering van de administratieve lastendruk. Tegelijkertijd dienen de kaders waarbinnen de overheid mag en moet optreden wel duidelijk te zijn én te blijven. Centraal binnen het programma De burger als Onderdaan staat dan ook de vraag: wat kan de burger als onderdaan van de regelgevende en handhavende overheid verwachten?

- a. De gemeente beperkt het aantal regels en de daaruit voortvloeiende administratieve lasten tot het strikt noodzakelijke.
- b. De gemeente spreekt burgers en bedrijven aan op hun eigen verantwoordelijkheid onder meer door uit te gaan van zelfregulering.
- c. Regels zijn helder en transparant waardoor naleving en handhaving zo eenvoudig mogelijk wordt.
- d. Nalevingsgedrag wordt bevorderd door goede voorlichting over nut en noodzaak van regels en preventief toezicht.
- e. De gemeente beperkt de toezichtlast tot een minimum, bijvoorbeeld door geïntegreerd toezicht en controle.
- f. De gemeente is consequent bij het toepassen en handhaven van regels; gelijke gevallen worden gelijk behandeld en bestraft.
- g. Burgers en bedrijven worden direct betrokken bij toezicht en handhaving.

Onder dit programma vallen vijf deelprogramma's:

1. Belastingen
2. Openbare orde, veiligheid en crisisbeheersing
3. Regelgeving
4. Vergunningen
5. Toezicht en handhaving (inclusief leerplicht)

2 Algemeen

Belastingen

Belastingheffing dient met voldoende waarborgen te zijn omkleed. De belastingbetaler mag erop vertrouwen dat de bevoegdheid van de gemeente om belastinggelden te heffen en te innen begrensd wordt door een zorgvuldige uitvoering van belastingwet- en regelgeving en een transparante kostenonderbouwing van geleverde diensten. Hiermee wordt bereikt dat de belastingbetaler weet waarvoor hij belasting betaalt.

Een wisselwerking tussen heffende overheid en belastingbetaler bevordert het vertrouwen in de gemeente bij de uitvoering van de wet- en regelgeving. Van de belastingbetaler mag worden verwacht dat hij de gemeente controleert bij de uitvoering van wet- en regelgeving. Hiertoe maakt de belastingbetaler gebruik van de geboden mogelijkheden om in contact te treden met de gemeente met het doel dat belastingaanslagen worden gebaseerd op juiste gegevens. Toegang tot relevante gegevens en duidelijke informatie met betrekking tot belastinggegevens moeten dit mogelijk maken.

De heffing van belastingen zal ook worden gebruikt als instrument om een veiligere en aantrekkelijker bedrijfsomgeving te realiseren. Bij het investeren in duurzaamheid en de kwaliteit

van bedrijventerreinen of winkelcentra wordt indien mogelijk naast het bestaande model van parkmanagement ook de Bedrijven Investeringszone als instrument ingezet. Een Bedrijven Investeringszone (kortweg BI-zone of BIZ) maakt het voor ondernemers mogelijk om gezamenlijk te investeren in een veiligere en aantrekkelijkere bedrijfsomgeving. Een BIZ is een door de gemeente aangewezen gebied waarbinnen van alle ondernemers een bestemmingsheffing (BIZ-bijdrage) wordt geheven ter financiering van door de ondernemers in dat gebied gewenste voorzieningen. De BIZ-bijdrage is formeel een gemeentelijke belasting. Hiermee kan aan de ondernemers een heffing opgelegd worden, die terugvloeit naar de vereniging, coöperatie of stichting die de activiteiten namens de ondernemers uitvoert.

De burger als belastingbetaler mag eisen dat het belastinggeld niet over de balk gesmeten wordt. Dat wil zeggen: de overheid moet efficiënt en effectief werken en bijvoorbeeld niet meer mensen in dienst hebben dan nodig is. De gemeente moet haar zaken dus financieel goed op orde hebben, inclusief de bedrijfsvoering. De financiële vertaling van het onderdeel Belastingen van dit programma is opgenomen in *paragraaf 8 Lokale Heffingen*.

Openbare orde, veiligheid en crisisbeheersing

De zorg voor een veilige woon-, leef- en werkomgeving is één van de belangrijkste taken van de overheid en dus ook van de gemeente Ridderkerk. Veiligheid is echter een containerbegrip, dat talrijke aspecten kent. Denk aan veiligheid op het gebied van verkeer, water, ruimtelijke ordening en crisisbeheersing. Daarnaast wordt in het veiligheidsdebat gewerkt met diverse 'soorten' veiligheid, zoals objectieve, subjectieve, sociale en fysieke veiligheid.

Onder objectieve veiligheid wordt de feitelijke of berekende kans om slachtoffer te worden van een ramp of criminaliteit verstaan. Subjectieve veiligheid betreffen de gevoelens van veiligheid.

Daarnaast bestaat het verschil tussen sociale en fysieke veiligheid. Sociale veiligheid is direct of indirect het gevolg van het doen of laten van menselijk handelen. Fysieke veiligheid is de veiligheid die direct of indirect het gevolg is van de inrichting of het beheer van de openbare ruimte. De diverse 'soorten' van veiligheid vragen ieder een eigen aanpak.

De brandweer richt zich met name op de 'objectieve' bedreigingen van de veiligheid door fysieke omstandigheden. De brandweer voorkomt, beperkt en bestrijdt brand, ongevallen en rampen, met als doel het minimaliseren van schadelijke effecten voor mens, dier en omgeving. De brandweezorg is - evenals de ambulancezorg - ondergebracht bij de Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond (VRR). De gemeenteraad besluit jaarlijks over de financiële bijdrage aan deze gemeenschappelijke regeling.

De programma's Community Safety en Veiligheid Voorop: Het programma Community Safety heeft de ambitie dat mensen zelf de risico's op brand verminderen en dat zij zichzelf beter kunnen redden in geval van een brand. Het programma Veiligheid Voorop hangt hier nauw mee samen. In dit programma gaat het erom dat de burgers op de eerste plaats zelf er voor zorgen dat de kans op incidenten kleiner wordt. De brandweerorganisatie gaat daarop inzetten door het veiligheidsbewustzijn van de burgers te vergroten en door meer de nadruk te leggen op preventie. Daarnaast wordt er op ingezet de repressie (het daadwerkelijke bestrijden van onveiligheid en de inzet van de daarbij behorende hulpverlening) slimmer te organiseren.

Het voorkomen, beperken en bestrijden van grootschalige incidenten en rampen, coördinatie van de multidisciplinaire samenwerking van hulpverleners bij incidenten van grote omvang en het beheer van de gemeenschappelijke alarmcentrale en het sirenenet ligt in handen van de VRR. De gemeente Ridderkerk heeft voor wat betreft de gemeentelijke rampenorganisatie een eigen verantwoordelijkheid. Medewerkers worden hiervoor jaarlijks geschoold en er wordt gezorgd dat het rampenplan actueel en adequaat is. Voor wat betreft de inrichting van de bereikbaarheidsdiensten wordt er intensief samengewerkt binnen de BAR-gemeenten.

Gemeenten zijn de afgelopen jaren een steeds actiever veiligheidsbeleid gaan voeren. Zij maken daarbij in toenemende mate gebruik van bestuurlijke bevoegdheden om openbare ordeverstoringen te voorkomen. Openbare orde en opsporing liggen in elkaars verlengde en de grens tussen sociale - en fysieke veiligheid vervaagt steeds meer. Om de lokale veiligheid (nog) verder te kunnen verbeteren moet de samenwerking tussen gemeente en politie worden gemoderniseerd. Gemeenten moeten bindende afspraken kunnen maken over wat de politie levert. Zowel landelijk als in het Regionaal College (waaraan alle burgemeesters uit de regio Rotterdam-Rijnmond deelnemen) zal deze ontwikkeling aandacht krijgen.

Om de bestrijding van georganiseerde criminaliteit te verbeteren zijn er in Nederland in de periode 2010 – 2011, 11 Regionale Informatie - en Expertisecentra (RIEC) ingericht. Het zwaartepunt van een RIEC ligt bij informatieverzameling en het adviseren over maatregelen aan het openbaar bestuur. Het RIEC is erop gericht te voorkomen dat criminelen door de overheid worden 'gefaciliteerd' en er vermenging van onder- en bovenwereld ontstaat. Het RIEC probeert ook - door verspreiding en uitwisseling van informatie - de economische machtsposities te doorbreken die zijn opgebouwd met kapitaal dat met criminele activiteiten is verdiend. De belangrijkste onderwerpen zijn: georganiseerde hennepcultuur, mensenhandel, witwassen, vastgoedgerelateerde criminaliteit en andere vormen van financieel-economische criminaliteit. Mogelijk dat ook de Bibob-expertise bij het RIEC wordt ondergebracht. In 2010 en 2011 wordt de financiering gedragen door het Rijk. Vanaf 2012 dienen de deelnemende gemeenten voor de financiering te zorgen. Vanaf 2012 is hiervoor vooralsnog een pm-post opgenomen.

In 2009 is tijdens een bestuurlijke bijeenkomst met de burgemeesters van de regio Rotterdam-Rijnmond, de korpschef regiopolitie Rotterdam-Rijnmond en de Hoofdofficier van Justitie van het arrondissementsparket Rotterdam, in aanwezigheid van de minister en de staatssecretaris van Justitie een intentieverklaring 'Ontwikkeling Veiligheidshuizen' ondertekend. Met de ondertekening van deze intentieverklaring dragen de burgemeesters uit dat zij van mening zijn, dat een gemeenschappelijke zorg- en strafbenadering (= Veiligheidshuis) op de thema's jeugd, veelplegers, nazorg na detentie en huiselijk geweld, toegevoegde waarde heeft en positieve maatschappelijke effecten zal sorteren. In 2011 is in het Regionaal College besloten dat er maar één Veiligheidshuis voor de regio Rotterdam-Rijnmond komt en dat dit 'huis' zoveel mogelijk moet aansluiten c.q. de verbinding moet leggen tussen - en met de deelnemende gemeenten. In juli en augustus 2011 zijn in BAR-verband hierover afspraken gemaakt met het Veiligheidshuis.

In 2010 is een start gemaakt met de ontwikkeling van een 'integraal veiligheidsbeleid' volgens de kernbeleidmethode van de VNG. Bij de uitwerking is expliciet aandacht besteed aan reeds behaalde successen en de noodzakelijke borging van deze resultaten. Denk hierbij aan de nazorg voor ex-gedetineerden, het lokale zorgnetwerk en de ketenaanpak, huiselijk geweld, jeugd en veiligheid, buurtpreventie en de ontwikkelingen rondom het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO). Uitwerking van het veiligheidsbeleid vindt plaats onder regie van de gemeente en in coproductie met het OM, politie en de Veiligheidsregio. Het integraal veiligheidsbeleid is in 2011 vastgesteld.

Regelgeving

Onder het deelproces regelgeving vallen alle regels die de gemeente Ridderkerk op basis van wettelijke - of eigen verplichtingen moet uitvoeren. Hierbij kan worden gedacht aan verordeningen, bestemmingsplannen en beleidsregels.

Doordat er de laatste jaren veel veranderd is voor overheidsorganisaties, zowel juridisch, maatschappelijk, organisatorisch als verzekeringstechnisch, wordt het inbedden van de juridische kwaliteit steeds belangrijker. Juridische kwaliteitszorg is het geheel van maatregelen en voorzieningen dat moet worden getroffen om de juridische kwaliteit van de gemeentelijke producten en diensten te waarborgen en waar nodig te verbeteren.

Om tot een goed systeem van juridische kwaliteitszorg binnen de gemeente te komen moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan. Deze voorwaarden zijn:

- checklists ontwikkelen voor standaard procedures en werkwijzen;
- systeem van termijnbewaking ontwikkelen;
- juridische kennis van medewerkers op peil brengen;
- medewerkers moeten zich bewust worden van de (juridische) gevolgen van het handelen;
- zo veel mogelijk gebruik maken van (juridisch getoetste) standaarden.

Het voldoen aan deze voorwaarden leidt er toe dat de juridische kwaliteit van het handelen binnen de gemeente verbeterd wordt en claims en dergelijke voorkomen kunnen worden. In dit kader zijn er sinds 2010 twee cursussen georganiseerd voor een groot aantal medewerkers. Het betrof de cursus Actualisering Algemeen Bestuursrecht en de cursus Helder Schrijven/Klare Taal. Daarnaast is aan een groot aantal medewerkers, dat regelmatig klantcontacten heeft op beleids-, vergunningsniveau - en handhavingniveau, een training mediationvaardigheden aangeboden. En verder krijgt iedere medewerker na zijn aanstelling ook de cursus 'Wat en Hoe bij de gemeente

Ridderkerk'. Hierdoor zal het aantal klachten-, bezwaar- en beroepsprocedures naar verwachting afnemen.

Onder het deelproces regelgeving valt ook de afhandeling van aansprakelijkstellingen en ingebrekestellingen. Wanneer burgers of organisaties menen door handelen of nalaten van de gemeente schade te hebben geleden, kunnen zij de gemeente hiervoor aansprakelijk stellen of een ingebrekestelling indienen.

Als burgers het niet eens zijn met een besluit van de gemeente Ridderkerk kunnen zij, indien de mogelijkheid daartoe openstaat, een bezwaarschrift indienen bij het bestuursorgaan dat het besluit genomen heeft. De afhandeling van deze bezwaarschriften valt ook onder het deelproces regelgeving.

Vergunningen

Voor veel activiteiten heeft de burger een vergunning of ontheffing nodig. Deze activiteiten kunnen in 2 groepen worden ingedeeld. De Omgevingsvergunning voor alle fysieke projecten (bouwen, slopen, enz.) en de vergunningen op grond van de Algemene Plaatselijke Verordening en bijzondere wetten (evenementen, horeca enz.). Het Loket Bouwen & Wonen/Vergunningen geeft informatie over deze producten en behandelt alle aanvragen. Het doel daarbij is de burgers snel en gemakkelijk in staat te stellen hun activiteit uit te voeren.

Toezicht en Handhaving (inclusief leerplicht)

Op 1 oktober 2010 is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (WABO) in werking getreden. Met de komst van de WABO worden 25 verschillende vergunningsstelsels geïntegreerd tot één nieuwe vergunning, de Omgevingsvergunning. Dit betekent één aanvraag, één besluit, één bezwaar- en beroepsprocedure etc. Met de invoering van deze wet zal intensievere samenwerking tussen alle betrokken disciplines nog meer noodzakelijk zijn. Invoering van de wet heeft ook consequenties voor handhaving. Afhankelijk van degene die het 'bevoegd gezag' heeft zal handhaving door één van de bevoegde instanties plaatsvinden.

In 2010 is in BAR-verband besloten om Vergunningverlening en Handhaving (voor wat betreft de backoffices) te centraliseren. Dit besluit moet in 2013/2014 leiden tot één Centrale BAR-VTH. Deze vergaande vorm van samenwerking is vooral ingegeven doordat de individuele gemeenten op termijn niet de continuïteit en het gewenste kwaliteitsniveau kunnen bieden om de veiligheid van woningen, gebouwen en de ruimtelijke kwaliteit te borgen. De samenwerking in BAR-verband geeft hiervoor wel de mogelijkheden, doordat o.a. het ketenbeheer op het gewenste kwaliteitsniveau ingericht kan worden. Onder ketenbeheer wordt hier verstaan de gewenste balans tussen vergunningverlening, controle op de afgegeven beschikking en juridische handhaving. De gemeente zorgt ervoor dat wet- en regelgeving wordt nageleefd. Dat is nodig voor de veiligheid, het bestrijden van overlast en het voorkomen van ongewenste situaties. De gemeente houdt toezicht op het gebied van milieu (in samenwerking met de politie en de Milieudienst DCMR) en afval, openbare ruimte, bouwen, slopen, het gebruik van gebouwen en gronden, recreatie, huisvesting, bewoning en brandveiligheid. Om aan deze taak te voldoen heeft de gemeente speciale medewerkers in dienst, de zogenaamde toezichthouders. Zij onderzoeken namens het college of de wettelijke regels worden nageleefd. Omdat toezichthouders hun werk voornamelijk buiten de muren van het gemeentehuis doen, zijn zij 'de oren en ogen' van de gemeente. De bevoegdheden van de toezichthouders zijn vastgelegd in de Algemene Wet Bestuursrecht (AWB). In verband met het kunnen bieden van continuïteit en het garanderen van kwaliteit zijn met de gemeente Rotterdam afspraken gemaakt over de uitvoering van het toezicht. Met ingang van 2010 is er een nieuw instrument 'de bestuurlijke strafbeschikking' bijgekomen.

Leerplicht

Iedereen in Nederland moet van zijn vijfde tot zijn achttiende verjaardag naar school. Deze leerplicht is vastgelegd in de Leerplichtwet. De wet zorgt ervoor dat ieder kind tot zijn 18^e verjaardag naar school gaat en op een school staat ingeschreven. Ouders en verzorgers zijn er verantwoordelijk voor dat dit ook daadwerkelijk gebeurt. De leerplichtambtenaar controleert of de leerplicht wordt nageleefd. Ook geven de leerplichtambtenaren voorlichting aan jongeren over het belang van naar school gaan en de gevolgen van het overtreden van de Leerplichtwet. Over de resultaten van leerplicht vindt tweejaarlijks verslaglegging plaats.

3 Realisatie

Belastingen

Verwezen wordt naar de paragraaf Lokale Heffingen waarin de verantwoording over de resultaten van Belastingen terug te vinden is.

Openbare orde, veiligheid en crisisbeheersing

Veiligheid is nodig voor het goed functioneren van de Ridderkerkse samenleving. Hiervoor dient voortdurend gewerkt te worden aan verbetering van veiligheid en veiligheidsbeleving, als ook aan handhaving hiervan. Dit is bereikt door, samen met veiligheidspartners, criminaliteit aan te pakken en te werken aan preventie.

Donkere dagen offensief

In samenwerking met politie en buurtpreventie wordt ingezet op verhoogde onveiligheid tijdens de donkere dagen. Ieder jaar is een stijging op het gebied van criminaliteit te zien, die begint in november en eindigt in maart. Zowel politie als buurtpreventie surveilleren extra op tijdstippen dat winkels open gaan of sluiten. Zij geven adviezen aan winkeliers en hun personeel om dit zo veilig mogelijk te doen.

Tevens is aan de raad voorgesteld om een Mobiele Camera Unit aan te schaffen. Deze is in te zetten bij verstoringen van de openbare orde en ook voor de veiligheidsbeleving, bv wanneer in een gebied een overval is gepleegd. De inzet van de camera gebeurt op advies van politie of gemeente en na toestemming van het Openbaar Ministerie

Criminaliteit

In navolging van de landelijke trend heeft ook Ridderkerk last van verhoging van criminaliteitscijfers op een aantal gebieden.

Woninginbraak

De laatste jaren wordt steeds meer ingebroken. Dit gebeurt door zowel autochtone bewoners als door georganiseerde criminelen uit Nederland en daarbuiten. Tweemaal heeft de gemeente in samenwerking met diverse partners een woninginbrakenproject opgezet. Bewoners konden vrijblijvend een advies krijgen voor het beveiligen van hun woning.

Diefstal uit auto

Hier geldt het zelfde verhaal als hierboven wat betreft de dadergroepen. Politie heeft een aantal projecten opgezet, zowel preventief in samenwerking met de buurtpreventie, als ook repressief. Hierbij worden ook lokauto's ingezet. In dit kader heeft de gemeente een Roadshow Autoveiligheid georganiseerd in samenwerking met de politie. De veiligheid op de weg werd hierbij gecontroleerd (afstelling verlichting, bandenspanning ed.) als ook op criminaliteitspreventie. De automobilisten konden kiezen hun ruiten te laten etsen en kentekenplaten vast te laten zetten. De gezamenlijke buurtpreventies hebben ook een actie gehouden om de kentekenplaten vast te zetten met popnagels. Deze actie is zeer succesvol verlopen.

Diefstal van (brom)fietsen

Ook hierop wordt volop door de politie ingezet. Op verschillende tijden en op verschillende plaatsen worden lokfietsen ingezet. In 2013 zijn de lokfietsen een aantal malen gestolen. Dit heeft geresulteerd in aanhoudingen van verdachten.

Zakkenrollerij

Ook de aangiften van zakkenrollerij stijgen. Op projectmatige basis controleren politie en de gemeentelijke toezichthouders hierop. Zij adviseren winkelend publiek, zodat zij zo min mogelijk slachtoffer van zakkenrollerij kunnen worden. Ook gebeurt dit op een ludieke wijze door in boevenpakken door de winkelcentra te lopen en het publiek attent te maken op deze vorm van criminaliteit.

Crisisbeheersing

In het kader van de nieuwe BAR-organisatie is er in 2013 gewerkt aan het opzetten van een BAR-crisisorganisatie. Inmiddels heeft iedereen de benodigde trainingen gehad en is de nieuwe crisisorganisatie per 1 januari 2014 van start.

Veiligheidshuis

Ook in 2013 zijn de ontwikkelingen rondom het Veiligheidshuis verder gegaan. In het voorjaar zijn de regio's Rotterdam Rijnmond en Zuid Holland Zuid voor wat betreft het Veiligheidshuis samengegaan en worden de werkzaamheden vanuit één locatie uitgevoerd. Bij de doorontwikkeling hoort ook dat er een tussentijdse evaluatie is uitgevoerd naar de gehanteerde persoonsgerichte aanpak van daders van high impact crimes (overvallen, straatroven, woninginbraken).

Persoonsgerichte aanpak

We weten dat daders van high impact crimes (HIC) na detentie vaak recidiveren. In het voorjaar van 2012 is het Veiligheidshuis gestart met een intensieve persoonsgerichte aanpak (PGA) van deze daders, met als doel het tegengaan van recidive en het verminderen van het aantal misdrijven. Deze persoonsgerichte aanpak houdt in dat daders van HIC-delicten extra in de gaten worden gehouden en thuis worden opgezocht, maar ook dat zij bijvoorbeeld begeleiding krijgen in het werken aan een reguliere maatschappelijke carrière.

Tussentijdse evaluatie PGA HIC

De PGA HIC is in het najaar van 2013 geëvalueerd. De evaluatieperiode beslaat ruim een jaar: van voorjaar 2012 tot zomer 2013. In deze periode is regionaal voor 679 personen een individueel plan van aanpak opgesteld. In Ridderkerk betrof het 6 personen. Ook is in deze periode 37 maal het Trajectteam Overvallers ingezet. Dit team bezoekt gestrafte overvallers in detentie om hen alvast te laten weten dat zij ook na detentie in de gaten worden gehouden; ook worden met hen mogelijkheden voor scholing en werk besproken.

Uit de nu verrichte tussentijdse evaluatie van de PGA is gebleken dat in bovengenoemde meetperiode vrijwel geen sprake is geweest van recidive door diegenen die in deze periode uit detentie kwamen. Dit zijn bemoedigende eerste resultaten en een voorlopig bewijs van de effectiviteit van de aanpak. Ook als het gaat om het verminderen van het aantal HIC zijn de resultaten gunstig. Gemeten over de eerste tien maanden van 2013 daalde het aantal straatroven en overvallen ten opzichte van 2012 met respectievelijk 33 procent en 30 procent.

De integrale persoonsgerichte aanpak lijkt dus zijn vruchten af te werpen. Bepalend voor dit succes is de combinatie van preventie en repressie: het vroegtijdig signaleren en het in beeld en in de greep hebben van daders gedurende het gehele proces: vóór vonnis en na vonnis, tijdens detentie en na detentie.

De evaluatie heeft ook inzichtelijk gemaakt dat het succes van interventies soms beperkt wordt door knelpunten op het gebied van huisvesting, werk, jeugdmaatregelen en scholing. Te denken valt aan te weinig woonmogelijkheden voor complexe doelgroepen voor personen met verslaving, psychiatrie en/of persoonlijkheidsstoornissen. In regionaal verband zijn hiertoe een aantal multidisciplinaire werkgroepen gestart (alle onder voorzitterschap van een burgemeester of wethouder) die als opdracht hebben om met 'werkbare' oplossingen te komen.

Samen met de politie, het Openbaar Ministerie en andere partners, zoals de Reclasseringsorganisaties en DJI, blijft het Veiligheidshuis inzetten op het verder terugdringen van het aantal HIC. Immers, het gaat hier om ernstige misdrijven, vaak met de toepassing van geweld, die een grote en jarenlange impact hebben op de slachtoffers. Dat betekent dat ook in 2014 de hoofdofficier en de politiechef vasthouden aan de intensieve opsporingsactiviteiten van het regionaal Overvallenteam van de politie-eenheid Rotterdam.

Bovenstaande resultaten zijn zeker reden tot enig optimisme. Maar wel: voorzichtig optimisme. Om echt gedegen conclusies te kunnen trekken, is een langere periode nodig. Er is daarom alle reden om ook in de komende maanden de intensieve HIC-aanpak voort te zetten en waar nodig en mogelijk te intensiveren.

Regelgeving

Juridische kwaliteitszorg en juridische control

In 2013 is samen met Albrandswaard en Barendrecht een start gemaakt met het vormgeven van juridische kwaliteitszorg in de BAR-organisatie. Onderzocht is wat de drie gemeenten al doen aan

juridische kwaliteitszorg en wat we gaan doen in 2014. Met de samenwerking kan er extra geïnvesteerd worden in de juridische kwaliteitszorg en juridische control.

De Wet dwangsom en beroep en bezwaarschriften en de Wet openbaarheid van bestuur

De Wet dwangsom verplicht de gemeente tot het betalen van een dwangsom, als de gemeente niet tijdig beslist op een aanvraag of een bezwaarschrift. Daarnaast biedt de Wet dwangsom bij het niet tijdig nemen van een beslissing de mogelijkheid om direct beroep in te stellen bij de rechtbank. Vanaf de inwerkingtreding van deze wet is een gestage groei van het aantal ingebrekestellingen te zien.

In 2013 is het aantal uitbetaalde dwangsommen naar aanleiding van een te late beslissing op bezwaar licht gestegen. Dit valt te verklaren door bekendheid met de wet en de complexiteit van de te behandelen bezwaarschriften.

In 2013 zijn meer verzoeken op basis van de Wet Openbaarheid van Bestuur ingediend. Dit heeft drie maal geleid tot het uitbetalen van een dwangsom. In 2013 zijn 19 ingebrekestellingen geregistreerd en zijn daarvoor 11 dwangsommen toegekend. Het totaal bedrag van dwangsommen bedroeg € 11.480.

Vergunningen

Net als de voorgaande jaren werd 2013 gekenmerkt door een tegenvallende economie. De dientengevolge in eerder jaren ingezette terugval in aantal en omvang van bouwplannen heeft zich niet hersteld tot het niveau van ca. 10 jaar terug. Op het einde van het jaar werd een licht herstel in omvang en aantal van vooral de aanvragen voor omgevingsvergunningen voor bouwactiviteiten geconstateerd.

Inhoudelijk wordt de gemeentelijke rol in het bouw- en woningtoezicht bepaald door de al lang lopende landelijke discussie over de kwaliteit van deze gemeentelijke taak. De rijksoverheid heeft gekozen voor een verbetertraject op 2 sporen:

1. Een onderzoek naar de decentralisatiemogelijkheden van de technische toets van bouwplannen, zowel in de vergunningverlenende fase als in de toezichthoudende fase én
 2. Het beschrijven en het vaststellen van kwaliteitscriteria voor het bouw- en woningtoezicht.
- Het onderzoek naar decentralisatiemogelijkheden zal naar verwachting leiden tot het verplaatsen van de verantwoordelijkheid voor technische zaken naar de markt. De wijze waarop en tot welk niveau is echter nog steeds in discussie. Het gemeentelijk onderzoek (in BAR-verband) naar de vraag in hoeverre het bouw- en woningtoezicht voldoet aan de gestelde kwaliteitscriteria zal in 2014 worden afgerond.

In 2013 is een nieuwe Drank- en Horecawet in werking getreden. Deze wet heeft geleid tot een afname van de administratieve lasten voor zowel de horecaondernemer als de gemeente. Het aantal aanvragen vanuit de Horecabranche is niet significant anders dan voorgaande jaren. Idem dito geldt dit voor het aantal aanvragen voor vergunningen en ontheffingen op grond van de Algemeen Plaatselijk Verordening. Een relatief nieuwe en groeiende taak betreft de uitvoering van de Wet Kinderopvang en Peuterspeelzalen. In 2013 is ingezet op een verdere professionalisering van de uit deze wet voortvloeiende toestemmingsvereisten.

Toezicht en Handhaving (inclusief leerplicht)

In 2013 zijn de volgende punten tot uitvoering gekomen:

Er is besloten om de centralisatie van de Vergunningverlening, Toezicht en Handhavingstaken samen te laten vallen met de start van de BAR-organisatie per 1 januari 2014. Het jaar 2013 is om die reden gebruikt om de diverse werkprocessen (voor zover nodig en wenselijk) te harmoniseren.

Veel energie is gestopt in het werkbaar krijgen en houden van het omgevingsloket online (OLO) en de lokale aansluiting hierop. Met het omgevingsloket online kunnen burgers en bedrijven digitaal hun aanvragen doen voor omgevingsvergunningen en watervergunningen. Daarnaast kunnen via dit loket online diverse meldingsformulieren worden ingediend. De aanvragen en meldingen komen vervolgens bij de betreffende gemeenten binnen voor afhandeling. Ook kan via dit systeem een vergunningencheck worden gedaan om te zien of een vergunning of melding nodig is.

Om diverse redenen is besloten om de samenwerking met de gemeente Rotterdam voor wat betreft de detachering van de BOA's te beëindigen. De BOA's van de gemeente Rotterdam die al

jarenlang voor de gemeente Ridderkerk werken, zijn per 1 januari 2014 in dienst van de BAR-organisatie.

Diverse horeca-acties zijn uitgevoerd onder regie van de gemeente. Bij deze acties worden een aantal horeca inrichtingen bezocht, die volgens een vast protocol worden gecontroleerd op sociale hygiëne, brand- en constructieve veiligheid, aanwezigheid van personeel, (illegaal) gebruik van gas, water en elektra en nog een aantal zaken. Tijdens de controle vindt aan het eind van het bezoek terugkoppeling plaats aan de eigenaar/ exploitant over de bevindingen en worden vervolgspraken gemaakt voor een (indien nodig) hercontrole. De ervaring leert dat het merendeel van de ondernemers – zeker na een herhalingsbezoek – hun zaken op orde hebben. De voorbereidingen voor de invoering van de nieuwe Drank- en Horecawet hebben plaatsgevonden. In 2013 zijn hiervoor in ieder geval speciale BOA's aangewezen, die voor het overgangsjaar in BAR-verband op kunnen treden mocht dit noodzakelijk zijn. Besluitvorming over de verordening of aanpassing van de APV zal begin 2014 plaatsvinden.

Het Handhavingsbeleid WABO, incl. actieplan, is vastgesteld en conform planning uitgevoerd.

Afgesproken is dat in 2014 onderzocht wordt of het project Donkersloot nog een vervolg moet krijgen en zo ja, op welke wijze.

Daarnaast hebben we voor het eerst gebruik gemaakt van 'collegiale toetsing' op een ingewikkeld handavingsdossier. We hebben het dossier en onze aanpak voorgelegd aan onze collega's van de gemeente Rotterdam. Deze aanpak heeft zowel Rotterdam als Ridderkerk bredere inzichten verschaft.

We zijn een aantal keren genoodzaakt geweest om stevig in te grijpen op constructieve- of brandveiligheidsaspecten van bouwprojecten of bij bestaande gebouwen. Hierin is de samenwerking met DCMR en zeker met de brandweer (VRR) van groot belang. Zij adviseren ons over het risico, de maatregel en de wijze waarop wij die maatregel moeten en kunnen opleggen. Dergelijke adviezen worden meestal in zijn geheel overgenomen, waarbij het aan ons is om de maatregel ook daadwerkelijk op te leggen, de contacten te onderhouden met de eigenaar en te monitoren wat er met de opgelegde maatregel gebeurt.

Leerplicht

Afgelopen schooljaar is het de leerplichtconsulenten nog meer opgevallen, dat achter het schoolverzuim vaak meervoudige (gezins-)problematiek schuilt. In plaats van één (probleem) kind per gezin heeft de leerplichtconsulent nu soms meerdere kinderen vanuit één gezin in behandeling. De leerplichtconsulenten werkten al nauw samen met de scholen en hulpverlenende instanties, maar de samenwerking is nog intensiever geworden door de complexe situaties. Regelmatig worden er overleggen gepland, waar ouders en/of jongere met alle betrokkenen om de tafel zitten. Vaker doen de leerplichtconsulenten een beroep op een gezins- of jongerencoach. Het aantal meldingen van ongeoorloofd schoolverzuim is iets afgenomen, maar daarentegen is het aantal zorgmeldingen toegenomen. Het aantal processen-verbaal dat opgemaakt wordt door de leerplichtconsulenten is minimaal. Dit komt door de goede afstemming met het onderwijs, ouders, jongere en de hulpverlenende instanties.

De periode dat een jongere thuiszit wordt helaas wel langer. Als oorzaken hiervan kunnen worden genoemd, de wachttijden: voor onderzoek door een psycholoog/psychiater, plaatsing op een onderwijsopvangvoorziening, plaatsing op een school voor (voortgezet)speciaal onderwijs en tevens de bureaucratie waar tegenaan gelopen wordt.

De leerplichtconsulenten vertrouwen erop dat door de invoering van het passend onderwijs en het onderbrengen van de jeugdzorg bij de gemeente, de jongere sneller op de juiste school/instelling/voorziening kan worden geplaatst.

4 Doelen, effecten, prestatie-indicatoren en activiteiten Programma 5 Burger als Onderdaan en Belastingbetaler

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerndoel: In Ridderkerk hebben we veilige wijken.</p> <p>Risico's die tot een inbreuk op de veiligheid kunnen leiden beperken en beheersen (pro-actie en preventie). Subdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • risico's in de openbare ruimte beperken en beheersen; • risico's in bouwwerken beperken en beheersen; • risico's bij het gebruik van bouwwerken, inrichtingen en openbare ruimte beperken en beheersen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Oordeel inwoners over veiligheid in de buurt*. Realisatie 2010: 6,8 Realisatie 2011: 6,9 Realisatie 2012: 7,0 Streefcijfer 2013: 7,0 Realisatie 2013: 7,0 • Oordeel inwoners over informatie over de aanpak van leefbaarheid en veiligheid*. Realisatie 2010: 6,3 Realisatie 2011: 6,5 Realisatie 2012: 6,6 Streefcijfer 2013: 6,5 Realisatie 2013: 6,5 • Oordeel betrekken burgers bij aanpak sociale veiligheid*. Realisatie 2010: 6,4 Realisatie 2011: 6,5 Realisatie 2012: 6,5 Streefcijfer 2013: 6,5 Realisatie 2013: 6,6 • Oordeel burgers handhaven regels*. Realisatie 2010: 5,8 Realisatie 2011: 6,1 Realisatie 2012: 6,2 Streefcijfer 2013: 6,0 Realisatie 2013: 5,9 	<ul style="list-style-type: none"> • Verdere uitwerking c.q. implementatie van BAR-VTH. • Reguliere uitvoering Integraal Veiligheidsplan. • Verdere uitwerking c.q. implementatie van BAR-Veilig. • Ontwikkelen beleid huisvesting MOE-landers (Migranten uit Midden – en Oost-Europa). • Overleg gemeente / politie / woonvisie om onrechtmatig wonen aan te pakken. • Uitwerking businesscase sluitende aanpak in BAR-verband. • Burgernet middels pers bekend maken en bij burgers stimuleren. • Politiekeurmerk Veilig Wonen stimuleren d.m.v. het woninginbrakenproject • Project Ouderen en Veiligheid i.s.m. politie uitrollen. • Voorlichtingsacties i.s.m. politie en buurtpreventie i.v.m. voertuigcriminaliteit. 	<ul style="list-style-type: none"> • In 2013 is gewerkt naar het ontwikkelen van één domein Veiligheid voor de BAR-organisatie, waar de afdelingen Openbare Orde, Vergunningen en Toezicht en Handhaving onder vallen. • Er is geen beleid ontwikkeld voor de huisvesting van MOE-landers, omdat blijkt dat dit niet tot problemen heeft geleid. • Voor woonfraude is een convenant opgesteld dat begin 2014 in het college wordt gebracht. • Landelijke campagne van Burgernet is van start gegaan. In november 2013 telt Ridderkerk 1387 deelnemers. • In week 40 is voor de tweede maal een integrale woning-inbrakenproject gehouden. In deze week zijn 2 wijken bezocht met afsluitend een kleine beurs in de hal van het gemeentehuis. • Van november 2013 tot en met februari 2014 zijn in het kader van de Donkere Dagen Offensief voorlichtingsacties door politie en buurtpreventie gehouden op gebied van voertuig- en woning criminaliteit, als ook controles op opening- en sluitingstijden van winkelbedrijven. 	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerdoel: In Ridderkerk hebben we veilige wijken.</p> <p>Risico's die tot een inbreuk op de veiligheid kunnen leiden beperken en beheersen (pro-actie en preventie). Subdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • risico's in de openbare ruimte beperken en beheersen; • risico's in bouwwerken beperken en beheersen; • risico's bij het gebruik van bouwwerken, inrichtingen en openbare ruimte beperken en beheersen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Oordeel burgers duidelijkheid regels*. Realisatie 2010: 6,7 Realisatie 2011: 6,9 Realisatie 2012: 7,0 Streefcijfer 2013: 6,9 Realisatie 2013: 6,8 • Oordeel burgers ontbreken regels*. Realisatie 2010: 5,3 Realisatie 2011: 5,8 Realisatie 2012: 5,8 Streefcijfer 2013: 5,6 Realisatie 2013: 5,9 • Het Regionaal Crisisplan wordt door de VRR als voldoende beoordeeld (bron: VRR). 	<ul style="list-style-type: none"> • Reguliere uitvoering Opleidingsplan Crisisbeheersing. 	<p>De nieuwe crisisteams voor de BAR-gemeenten worden momenteel ingericht. Om geoevend te zijn en te blijven worden integrale crisisoefeningen gehouden voor de gemeentelijke veiligheidsstaf. Nieuwe en bestaande leden worden opgeleid om hun taken aan te kunnen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • In de 2^e helft van het jaar heeft de Gemeentelijke Veiligheidsstaf tweemaal geoevend.
<p>Goed voorbereid zijn op het bestrijden van eventuele daadwerkelijke inbreuken op veiligheid (preparatie). Subdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • actuele informatie over risicovolle objecten en locaties beschikbaar hebben. • de gemeentelijke crisisorganisatie is adequaat opgeleid, geoevend en beschikt over de vereiste materiële en personele slagkracht. 				

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Adequaat optreden bij daadwerkelijke inbreuken op de veiligheid (repressie en nazorg). Subdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • inbreuken op de veiligheid worden snel en adequaat bestreden. • nazorg wordt snel en adequaat verleend. 	<p>Oordeel inwoners over veiligheid in de buurt*. Realisatie 2010: 6,8 Realisatie 2011: 6,9 Realisatie 2012: 7,0 Streefcijfer 2013: 7,0 Realisatie 2013: 7,0</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oordeel inwoners over bereikbaarheid voor meldingen en klachten over onveiligheid en overlast*. Realisatie 2010: 6,6 Realisatie 2011: 6,1 Realisatie 2012: 6,6 Streefcijfer 2013: 6,8 Realisatie 2013: 6,6 • Oordeel inwoners over reactie gemeente op meldingen en klachten*. Realisatie 2010: 6,0 Realisatie 2011: 6,1 Realisatie 2012: 6,2 Streefcijfer 2013: 6,2 Realisatie 2013: 5,9 • (45 meldingen per 10.000 inwoners, bron: GGD Rotterdam Rijnmond). 	<ul style="list-style-type: none"> • Continue verbetering Samenwerking Meldpunt Huiselijk Geweld, Lokale Zorgnetwerk, GOSA-regisseur, CJG-coördinator en Veiligheidshuis Rotterdam. • Bij actuele casus acties bewerkstelligen door hometeamoverleg te houden. • Uitwerking vindt plaats van de businesscase sluitende aanpak in BAR-verband. • Het actief gebruik maken van de BAR-gemeenten, van de coördinerende overleggen in het Veiligheidshuis van risicogeugd, huiselijk geweld, veeplegers en ex-gedetineerden. 	<p>In BAR-verband is onderzocht in hoeverre het mogelijk is om de lokale zorgnetwerken te harmoniseren en tegelijk oog te houden voor de lokale verschillen. Dit onderzoek is afgerond en is in het 1ste kwartaal 2013 vastgesteld in het Cluster Veilig en het Cluster Sociaal.</p> <p>In verband met een ernstig misdrijf is in de tweede helft van het jaar een vijftal home-teamoverleggen gehouden. Dit verdient de komende jaren navolging. Acties zijn duidelijk doordat een ieder zijn verantwoordelijkheid kent.</p>	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerdoel: In Ridderkerk hebben we veilige wijken.</p> <p>Adequaat optreden bij daadwerkelijke inbreuken op de veiligheid (repressie en nazorg). Subdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • inbreuken op de veiligheid worden snel en adequaat bestreden. • nazorg wordt snel en adequaat verleend. 	<ul style="list-style-type: none"> • Het percentage burgers dat nazorg ontvangt na een incident: Norm Slachtofferhulp = 90 % (bron: slachtofferhulp). • Het percentage burgers dat > 1 maal een tijdelijk huisverbod opgelegd krijgt (bron: gemeentelijke administratie). • Het bereik van kwetsbare personen (incl. zorgwekkende zorgmijders) via LZN is minimaal gelijk aan de Rotterdamse norm: 5% (bron: GGD Rotterdam Rijnmond). • Het aantal meldingen over Multi-probleemgezinnen is minimaal gelijk aan de Rotterdamse norm: 0,45% (45 meldingen per 10.000 inwoners, bron: GGD Rotterdam Rijnmond). 	<ul style="list-style-type: none"> • Continue verbetering samenwerking Meldpunt Huiselijk Geweld, Lokale Zorgnetwerk, GOSA-regisseur, CJG-coördinator en Veiligheidshuis Rotterdam. • Bij actuele casus acties bewerkstelligen door hometeamoverleg te houden. • Uitwerking vindt plaats van de businesscase sluitende aanpak in BAR-verband. • Het actief gebruik maken van de BAR-gemeenten, van de coördinerende overleggen in het Veiligheidshuis van risicojeugd, huiselijk geweld, veeplegers en ex-gedetineerden. 	<p>In BAR-verband is onderzocht in hoeverre het mogelijk is om de lokale zorgnetwerken te harmoniseren en tegelijk oog te houden voor de lokale verschillen. Dit onderzoek is afgerond en is in het 1ste kwartaal 2013 vastgesteld in het Cluster Veilig en het Cluster Sociaal.</p>	
<p>Kerdoel: In Ridderkerk wordt de burger serieus genomen in het kader van de beleidsuitvoering van de gemeente.</p> <p>De in de gemeente geldende verordeningen en andere regels zijn nodig, helder en niet in strijd met elkaar.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Oordeel burger duidelijkheid regels*. Realisatie 2009: 6,7 Realisatie 2010: 6,7 Realisatie 2011: 6,9 Realisatie 2012: 7,0 Streefcijfer 2013: 6,7 Realisatie 2013: 6,8 • Oordeel burger ontbreken regels*. Realisatie 2009: 5,6 Realisatie 2010: 5,3 Realisatie 2011: 5,8 Realisatie 2012: 5,8 Streefcijfer 2013: 5,6 Realisatie 2013: 5,9 	<ul style="list-style-type: none"> • Inbedding van juridische kwaliteitszorg in de reguliere bedrijfsvoering. 	<p>Aan de juridische kwaliteitszorg wordt door een sterkere betrokkenheid van team Juridische Zaken bij de andere teams invulling gegeven.</p>	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerdoel: In Ridderkerk wordt de burger serieus genomen in het kader van de beleidsuitvoering van de gemeente.</p> <p>De gemeente controleert en handhaaft regels voldoende.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Oordeel burger handhaving regels*. Realisatie 2009: 5,8 Realisatie 2010: 5,8 Realisatie 2011: 6,2 Realisatie 2012: 6,2 Streefcijfer 2013: 5,8 Realisatie 2013: 5,9 	<p>De afdelingen Vergunningen-verlening, Toezicht en Handhaving zijn – tegelijk met alle andere afdelingen van de gemeenten Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk – per 1 januari 2014 gecentraliseerd. Daarmee is voor een groot deel voldaan aan de uitgangspunten uit het businessplan. De (landelijk) vereiste kwaliteitsverbetering en innovatie zal vanaf nu verder vorm gegeven worden.</p>	<p>De afdelingen Vergunningen-verlening, Toezicht en Handhaving zijn – tegelijk met alle andere afdelingen van de gemeenten Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk – per 1 januari 2014 gecentraliseerd. Daarmee is voor een groot deel voldaan aan de uitgangspunten uit het businessplan. De (landelijk) vereiste kwaliteitsverbetering en innovatie zal vanaf nu verder vorm gegeven worden.</p>	
<p>De woonlasten in de gemeente zijn in verhouding met de kwaliteit van wonen in de gemeente.</p>	<ul style="list-style-type: none"> De burger oordeelt dat hij voldoende terugkrijgt voor zijn belastinggeld (bron: KING + PON, Deloitte en BMC)**. De burger oordeelt dat de gemeente zijn belastinggeld waard is (bron: PON, Deloitte en BMC)**. Woonlasten meerpersoonshuishoudens in verhouding tot vergelijkbare andere gemeenten én de regio (bron: KING)**. 	<ul style="list-style-type: none"> Verdere uitwerking van BAR-VTH samenwerking. Implementatie Handhavingbeleidsplan. 	<p>Onderzoek in BAR-verband dient opgepakt te worden door de BAR-organisatie. Het onderzoek is niet meer in BAR-verband uitgevoerd, maar zal nader worden bekeken hoe het door de BAR-organisatie wordt opgepakt.</p>	
<p>De gemeente heeft de zaken financieel goed op orde.</p>	<p>Weerstandsvermogen versus omzet (bron: PON, Deloitte en BMC)**. Rekeningresultaat versus algemene middelen (PON, Deloitte en BMC)**.</p>	<ul style="list-style-type: none"> AO-beschrijvingen van het proces belastingen zijn geactualiseerd. 	<p>Deze werkzaamheden worden in 2014 voortgezet.</p>	

* Bron: Waarstaatjegemeente

** De resultaten van gemeenten op deze vragen worden niet omgerekend naar een rapportcijfer.

5 Wat heeft het gekost?

5.1 Stand van zaken lasten en baten programma 5 De burger als Onderdaan en Belastingbetaler

Omschrijving	(voordeel + / nadeel -)			Verschil
	Begroting	Begroting	Rekening	
	2013	2013 na wijz.	2013	
Lasten	-2.807.200	-2.819.800	-2.745.500	74.300
<i>Als volgt te specificeren:</i>				
Veiligheid	-2.170.800	-2.083.900	-2.065.400	18.500
Lijkbezorging	-157.500	-166.100	-160.000	6.100
Vergunningverlening en handhaving	-106.100	-114.700	-94.300	20.400
Belastingen	-185.500	-185.500	-156.500	29.000
Overige producten	-187.300	-269.600	-269.300	300
Baten	10.864.100	10.449.700	10.590.200	140.500
<i>Als volgt te specificeren:</i>				
Afvalstoffenheffing	5.131.200	5.131.200	5.113.300	-17.900
Rioolheffing	3.530.900	3.502.900	3.464.200	-38.700
Parkerengelden	489.500	489.500	450.000	-39.500
Lijkbezorging	686.900	686.900	675.300	-11.600
Vergunningverlening en handhaving	907.200	507.800	751.900	244.100
Overige producten	118.400	131.400	135.500	4.100
Saldo voor bestemming	8.056.900	7.629.900	7.844.700	214.800
Toevoeging reserve	-398.100	-82.200	-28.000	54.200
Onttrekking reserve	268.500	263.900	231.700	-32.200
Totaal reserve mutaties	-129.600	181.700	203.700	22.000
Saldo na bestemming	7.927.300	7.811.600	8.048.400	236.800
Aandeel in kosten bedrijfsvoering	-2.263.100	-2.296.800	-2.469.200	
Totaal saldo programma 5	5.664.200	5.514.800	5.579.200	

5.2 Toelichting belangrijkste afwijkingen programma 5 De burger als Onderdaan en Belastingbetaler

De mutaties + zijn voordelen en – zijn nadelen.

De saldi-resultaten voor- en na bestemming in de rekening 2013 ten opzichte van de begroting zijn als volgt samen te vatten:

Saldo voor bestemming	
Hogere baten leges omgevingsvergunningen	221.500
Lagere opbrengst rioolheffing	-/- 31.600
Overige verschillen	24.900
<i>Saldo voor bestemming</i>	<u>214.800</u>
Mutaties reserves:	
Reserve afvalstoffenheffing	-86.700
Tarief egalisatiereserve rioolheffing (zie ook programma 4)	70.900
Overige verschillen	37.800
<i>Saldo mutaties reserves</i>	<u>22.000</u>
<i>Saldo na bestemming</i>	<u><u>236.800</u></u>

Zie voor een nadere specificatie van bovengenoemde resultaat de toelichting onder 3.3.1 Rechtmatigheidsanalyse. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste beleidsmatige afwijkingen.

Leges omgevingsvergunningen

De opbrengst leges omgevingsvergunningen is € 221.500 hoger dan begroot. Dit forse voordeel is toe te schrijven aan enkele grote aanvragen om een omgevingsvergunning inclusief het project Driehoek Het Zand. Tevens is er een aantal aanvragen ingediend met betrekking tot seriematige woningbouw. Door de verminderde economische omstandigheden was daarmee geen rekening gehouden. Dit voordeel wordt als incidenteel aangemerkt ondanks een verwacht licht herstel in de bouwproductie.

Reserve afvalstoffenheffing

Bij het begrotingsonderdeel Afval is een voordeel van € 86.700. Zie de toelichting op programma 4. Afval is een kostendekkend begrotingsonderdeel. Dit voordeel wordt verrekend met (toegevoegd aan) de bestemmingsreserve afvalstoffenheffing. Hierdoor werkt het per saldo budgettair uit voor de rekening.

Tarief egalisatiereserve rioolheffing

Bij het begrotingsonderdeel Riolering/Gemalen is een nadeel van € 70.900. Zie de toelichting op programma 4. Riolen/Gemalen is een kostendekkend begrotingsonderdeel. Dit nadeel wordt verrekend met de tarief egalisatiereserve rioolheffing.

5.3 Stand van zaken / realisatie 2013 nieuw beleid programma 5 De burger als Onderdaan en Belastingbetaler

Niet van toepassing.

5.4 Voortgang investeringskredieten programma 5 De burger als Onderdaan en Belastingbetaler

Niet van toepassing.

2.2.6 Programma 6 Bedrijfsvoering

1 Inleiding

Het raadsprogramma Bedrijfsvoering is een nieuw programma. Het is ingevoerd met ingang van 2013. Hiervoor is gekozen om meer inzicht in de (kosten van) bedrijfsvoering te geven. Op een centrale plek wordt invulling gegeven aan de doelen die we aan de bedrijfsvoering stellen en gerapporteerd over de verbetering van de bedrijfsvoering. Beschreven worden de activiteiten die de organisatie onderneemt om beter te presteren, welke instrumenten daarbij worden ingezet en met welk resultaat.

2 Algemeen

Missie en visie

We willen het beste voor onze gemeente! We zijn trots op onze gemeente en willen dat onze gemeente trots is op ons.

Daarom werken we, in opdracht van het bestuur, continu samen met bestuur, partners en inwoners aan het nog beter dienen van het welzijn van onze inwoners, tegen zo laag mogelijke kosten.

Dat doen we vanuit betrokkenheid, vertrouwen en respect.

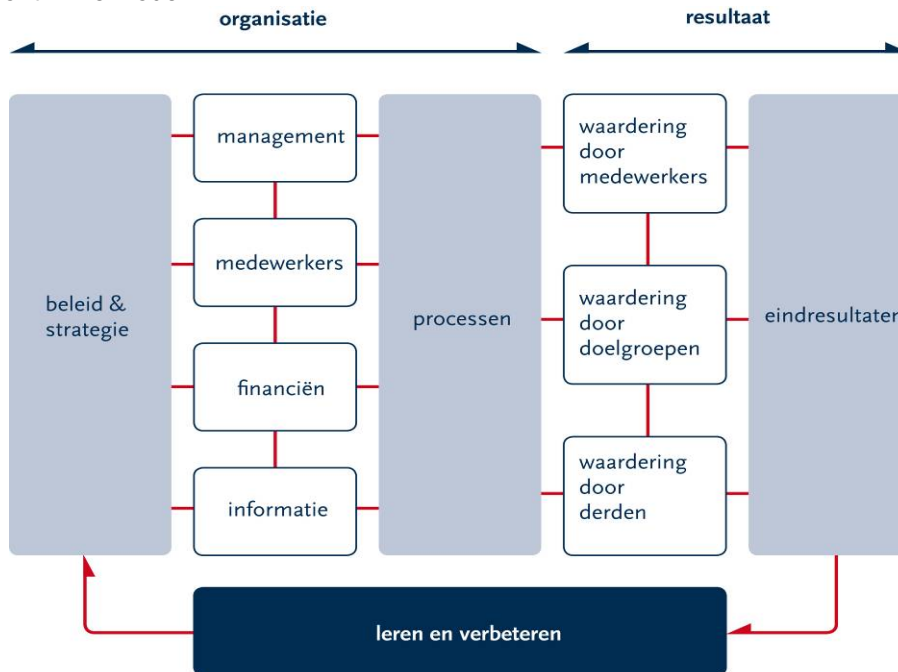
De missie en ontwikkelvisie worden geconcretiseerd in strategische doelstellingen op organisatieniveau. Deze zijn in de doelen en prestatietabel opgenomen (zie onderdeel 4). Deze missie komt uit het organisatieplan en sluit naadloos aan op de geformuleerde collegevisie waarbij de burger centraal staat, open en transparant gehandeld wordt, doelgericht en efficiënt. Bij deze visie past een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering. Een bedrijfsvoering met oog voor de medewerkers, samenhang en een integrale benadering. Uiteraard gaat het ook om de allocatie van middelen, de planning- en controlcyclus en het kwaliteitssysteem. Hoe de organisatie invulling geeft aan deze aspecten komt tot uitdrukking in het organisatieplan en meer specifiek in de afdelingsplannen.

Organisatieontwikkeling

De verhouding tussen lokale overheid en de samenleving is in beweging en zal altijd in beweging blijven. Wij kiezen daarom voor een organische manier van ontwikkelen. Onze manier van werken is informeel, open, persoonlijk en vooral samen.

Om onze vorderingen in ontwikkeling te kunnen volgen maken we gebruik van verschillende instrumenten. Zo gebruiken we het Overheidsontwikkelmodel als 'kapstok' om onze vorderingen op verschillende gebieden (beleid en strategie, management, medewerkers, financiën, informatie en processen) in beeld te brengen en te meten.

Overheidsontwikkelmodel:

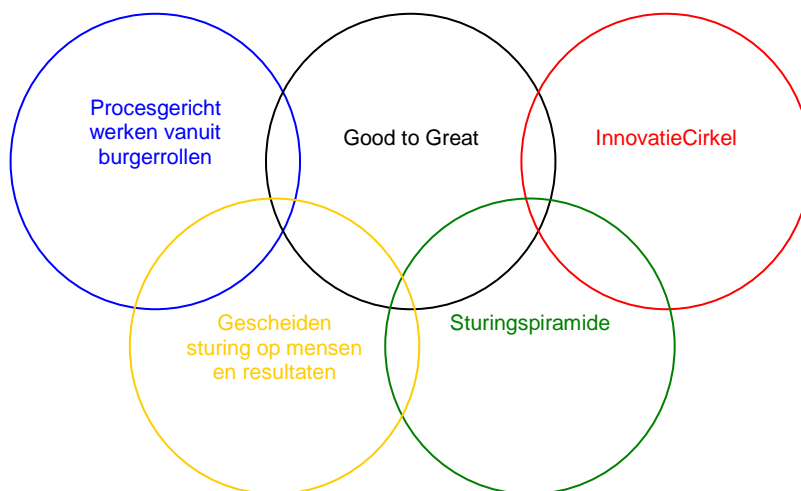

Door de verschillende gebieden te onderscheiden kunnen eventuele verbetervoorstellen gericht worden ingezet en kan aan een voortdurend proces van leren en verbeteren vorm gegeven worden. Bij het proces van leren en verbeteren wordt een aantal instrumenten gebruikt die in de kwaliteitskaart van Ridderkerk zijn uitgewerkt. Onder 'trends en ontwikkelingen' wordt een aantal van deze onderwerpen beschreven.

Olympische ringen

In het organisatieplan wordt uitgelegd wat onze uitgangspunten zijn en hoe zij zich tot elkaar verhouden. De uitgangspunten zijn verwerkt in de vijf Olympische ringen.

De vijf Olympische ringen:

De eerste ring: Burgerrollen

In Ridderkerk is gekozen om te werken vanuit het perspectief van de burger. De verhouding van de lokale overheid met burgers is divers. De burger heeft verschillende rollen. Soms is de burger een kiezer, soms een klant en soms een partner. Door procesgestuurd te werken kunnen we aandacht geven aan de deskundigheid die nodig is om bepaalde problemen op te lossen maar ook aan de benadering die de specifieke rol van de burger vraagt.

De tweede ring: Good to Great

Wat maakt een organisatie tot een excellente organisatie. Na empirisch onderzoek van bedrijven die opvallend beter presteren dan hun concurrenten, zijn 7 factoren gedefinieerd die zorgen voor deze opvallende prestaties. Wij willen, door in te zetten op deze 7 factoren, als organisatie groeien van goed naar geweldig.

De derde ring: InnovatieCirkel

Hoe kun je deze principes in de organisatie verwerven en toepassen?

De innovatiecirkel is een methodische ondersteuning van vernieuwings- en veranderingsprocessen waarbij individuele talenten en competenties van doorslaggevende betekenis zijn voor succes. De innovatiecirkel laat zien en ervaren wat het betekent om competenties bewust te innoveren, te veranderen en beschikbaar talent tot ontplooiing te laten komen.

Dit is van belang voor samenwerking in het algemeen maar vooral in het continue proces van leren en verbeteren.

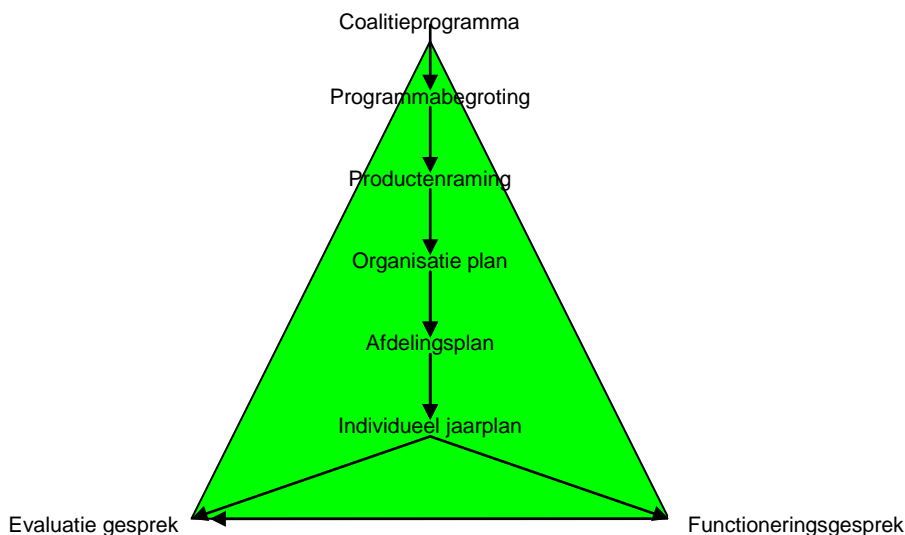
De vierde ring: HR management en resultatenmanagers

Om goed te kunnen samenwerken, moet je inzicht hebben in jezelf maar ook oog hebben voor wat anderen beweegt. Om de samenwerking in de organisatie te borgen hebben we leidinggevend en met als specifiek aandachtsgebied de resultaten en leidinggevend en met als specifiek aandachtsgebied Human Resources. Hiermee komen we tegemoet aan specifieke competenties van mensen maar garanderen ook de nodige aandacht voor zowel de resultaten als de medewerkers. Deze manier van organiseren blijkt te werken.

De vijfde ring: Sturingspiramide

Om de samenhang in sturing te borgen wordt in Ridderkerk de sturingspiramide gebruikt.

De sturingspiramide:

3 Realisatie

Het programma bedrijfsvoering is in 2013 voor de eerste maal opgevoerd. Tegelijkertijd is de aanvangsdatum van de BAR-samenwerking 1 jaar naar voren gehaald. Hierdoor is 2013 een voorbereidingsjaar voor die samenwerking geweest. Daarbij is het 'de winkel blijft open' -principe gehanteerd. De verwachte producten van belang voor de voortgang van de bedrijfsvoering zijn geleverd. Daarnaast is input gegeven aan de doelstellingen van de BAR-samenwerking. Deze zijn opgenomen in de BAR-code en in de BAR-begroting.

4 Doelen, effecten, prestatie-indicatoren en activiteiten Programma 6 Bedrijfsvoering

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
Kerndoel: Ondersteuning Bestuur en Afdelingen Tevredenheid interne klanten.	De interne klanten beoordelen de interne dienstverlening met een 8. Realisatie: niet gemeten Wat ga je doen voor interne klanten .	<ul style="list-style-type: none"> Meting tevredenheid over interne dienstverlening. Ontwikkelopgaven en acties noemen uit het afdelingsplan. 	In 2013 is geen meting gedaan. De organisatie ziet er vanaf 2014 anders uit . Daarom heeft had een meting van de situatie in 2013 weinig zin.	
		<p><u>HR</u> Ontwikkelopgaven en acties nog te formuleren. Informatievoorziening Ontwikkelopgaven en acties nog te formuleren. Financiën Ontwikkelopgaven en acties nog te formuleren. <u>Facilitair</u> Ontwikkelopgaven en acties nog te formuleren. <u>Juridische zaken</u> Ontwikkelopgaven en acties nog te formuleren. <u>Communicatie</u> Ontwikkelopgaven en acties nog te formuleren.</p>	Voor wat betreft de interne bedrijfsvoering is de winkel in 2013 opengebleven.	

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerndoel: Ondersteuning Bestuur en Afdelingen</p> <p>Effectieve samenwerking.</p>	<p>Per 1-1-2015 is de BAR-samenwerking zover ontwikkeld dat het grootste deel van de BAR-code 'staat'.</p>	<p>In 2013 wordt uitvoering gegeven aan de BAR-code. De voorbereidingen worden getroffen om de samenwerking verder te organiseren. De samenwerkingsrelatie met partners wordt hierbij niet uit het oog verloren en wordt verder doorontwikkeld.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ranglijst gemeentelijke websites. • Verder doorontwikkelen website o.a. Feiten en Cijfers etc. • Actualiseren van de informatie op de website. 	<p>De BAR-samenwerking vraagt veel van de organisatie. De voorbereiding van de besluitvorming en de vormgeving van de nieuwe organisatie verloopt wel volgens planning.</p>	
<p>Tevredenheid burgers en partners over de website.</p>	<p>Een plaats in de top 10 op de ranglijst van beste gemeentelijke websites.</p>		<p>Er is geen landelijke ranglijst van gemeentelijke websites meer. Leidraad is nu het landelijke programma (i-NUP). Daarin is afgesproken dat alle gemeenten per 1-1-2015 gaan voldoen aan de Webrichtlijnen. Hier ligt nu de focus bij het beheer en de doorontwikkeling van www.ridderkerk.nl. Vanuit de bedrijfsvoering worden de afdelingen gestimuleerd om hun inhoud actueel te houden. Dat geldt met name ook voor de producten- en dienstencatalogus. Geoweb heeft gezorgd voor een goed overzicht aan statistische gegevens onder 'Feiten en Cijfers'.</p>	
<p>Kerndoel: Innovatie en leren</p> <p>Permanente leren en verbeteren.</p>		<p>Permanente leren en verbeteren draagt bij aan een flexibele organisatie die op elk moment in staat is de burger te bedienen. Permanente leren doen we door in te zetten op het ontwikkelen van mensen en het verbeteren van processen. Hierbij is een passende vorm van sturing ingevoerd. Genoemde instrumenten ondersteunen deze werkwijze:</p>		

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2013	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2013	Toelichting op afwijkingen
<p>Kerndoel: Innovatie en leren</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Lean management • Innovatiecirkel • Overheidsontwikkelmodel – kwaliteitskaart • Jaarlijkse SWOT analyse in organisatieplan • Onderzoeken en evaluaties (overzicht Auditcommissie) • Rekenkamercommissie • Planning- en Controlcyclus • Evaluatie collegevisie, organisatieplan, afdelingsplannen • Prestatie- en managementinformatie • Feiten en cijfers • WAT en HOE • Persoonlijke ontwikkelingsgesprekken/ Individuele jaarplannen medewerkers • Coaching • Juridische kwaliteitszorg 	<p>Alle hiernaast genoemde onderwerpen betreffen acties vanuit de gedachte van kwaliteitsontwikkeling: permanent leren en verbeteren. De meeste onderwerpen zijn dan ook opgenomen in het Organisatieplan, de afdelingsplannen en in de reguliere processen.</p> <p>Het overheidsontwikkelmodel is gebruikt bij het opstellen van het Organisatieplan en de afdelingsplannen 2013.</p> <p>Onderzoeken en evaluaties worden specifiek benoemd in de prestatietabel van de programmabegroting 2013 e.v.</p> <p>De feiten en cijfers te vinden op Ridderkerk.nl worden periodiek geactualiseerd.</p> <p>WAT en HOE betreffen instructies voor werknemers hoe de gemeente werkt, hoe processen lopen, formulieren etc. Dit kennisbestand op intranet wordt indien nodig dagelijks geactualiseerd.</p> <p>De medewerkers hebben minstens 1 (ontwikkel)gesprek per jaar met een leidinggevende.</p>	

5 Wat heeft het gekost?

5.1 Stand van zaken lasten en baten programma 6 Bedrijfsvoering

Omschrijving	(voordeel + / nadeel -)			Verschil
	Begroting	Begroting	Rekening	
	2013	2013 na wijz.	2013	
Lasten				0
Te specificeren als volgt:				
a. Personeel	-20.161.600	-20.621.500	-20.895.300	-273.800
b. Huisvesting	-2.636.800	-2.694.200	-2.730.000	-35.800
c. Materieel	-449.900	-419.700	-453.700	-34.000
c. Informatie- en automatisering	-1.584.000	-1.547.300	-1.569.300	-22.000
d. Werken voor derden	-61.800	-138.100	-146.900	-8.800
e. Overige concernkosten	-1.021.500	-1.126.300	-1.159.100	-32.800
Totaal lasten	-25.915.600	-26.547.100	-26.954.300	-407.200
Baten				
Te specificeren als volgt:				
a. Personeel	183.500	318.500	300.800	-17.700
b. Huisvesting	6.000	6.000	11.400	5.400
c. Materieel	0	1.500	1.100	-400
c. Informatie- en automatisering	37.000	37.000	41.600	4.600
d. Werken voor derden	80.000	156.400	158.000	1.600
e. Overige concernkosten	240.700	240.700	248.100	7.400
Totaal baten	547.200	760.100	761.000	900
Netto lasten van bedrijfsvoering	-25.368.400	-25.787.000	-26.193.300	-406.300
Doorbelasting naar raadsprogramma's	24.951.900	25.457.000	25.896.000	439.000
Doorbelasting naar investeringen	416.500	330.000	297.300	-32.700
Saldo van dit raadsprogramma	0	0	0	0

5.2 Toelichting belangrijkste afwijkingen programma 6 Bedrijfsvoering

Het saldo op de bedrijfsvoering is als volgt samen te vatten (afgeronde bedragen):

Hogere personeelslasten	-/- 274.000
Hogere huisvestingslasten	-/- 35.800
Hogere overige concernkosten	-/- 25.800
Diverse kleine verschillen	-/- 70.700
<i>Saldo bedrijfsvoering (nadelig)</i>	<u><u>-/- 406.300</u></u>

De bedrijfsvoeringskosten zijn toegerekend aan de raadsprogramma's. De hogere toerekening aan bedrijfsvoeringskosten wordt volledige gecompenseerd door lagere lasten op de overige raadsprogramma's.

Zie voor een nadere specificatie van bovengenoemde resultaat de toelichting onder 3.3.1 Rechtmatigheidsanalyse. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste beleidsmatige afwijkingen.

Hogere personeelslasten

Vanwege de tijdelijk sterk toegenomen werkdruk als gevolg van de inrichting van de nieuwe BAR-organisatie is niet binnen het bijgestelde budget voor 2013 gebleven. Het saldo van de inhuur en de salarissen van het personeel geeft een nadelig resultaat van € 220.000 voor de bedrijfsvoering. De loonkosten worden centraal bewaakt. Tegenover het nadeel op programma

6 bedrijfsvoering staan voordelen op salarissen en inhuur van ruim € 200.000 op de overige raadsprogramma's.

Daarnaast zijn er diensten voor een bedrag van € 54.000 ingekocht ten behoeve van de beveiliging van het gemeentehuis overdag.

Huisvestingslasten

Eenmalig zijn er extra lasten van € 80.000 ontstaan door onvoorziene kosten m.b.t. het schoonhouden en de voorbereidingen voor de BAR-organisatie vanwege een opruimactie, aanpassingen aan het meubilair en het inrichten van het tijdelijk archief.

Een voordeel van € 45.000 is ontstaan op de afschrijvingslasten. Vanwege technische ontwikkelingen en onderzoek konden vervangingen voor verlichting en een warmtekrachtcompressor nog niet plaatsvinden. De huidige planning gaat uit van een vervanging in 2014. Hierdoor vervalt in 2013 de geplande extra afschrijving op de te vervangen onderdelen, evenals de bijdrage uit de Algemene reserve daarvoor. Hierdoor is het effect voor de jaarrekening op dit onderdeel budgettair neutraal (BN met mutatie op hoofdstuk 7).

In 2013 zijn de bedrijfsvoeringskosten geraamd op een apart raadsprogramma en vandaar toegerekend aan de raadsprogramma's. Rekening houdend met toerekening aan de raadsprogramma's (in feite wordt het raadsprogramma Bedrijfsvoering dan 'leeggerekend') zijn er op de raadsprogramma's zodanige voordelen dat deze het nadeel op het programma bedrijfsvoering ruimschoots compenseren. In feite blijven de totale lasten van de raadsprogramma's daarmee binnen de door de raad geautoriseerde bedragen.

5.3 Stand van zaken / realisatie 2013 nieuw beleid programma 6 Bedrijfsvoering

Niet van toepassing.

5.4 Voortgang investeringskredieten programma 6 Bedrijfsvoering

Niet van toepassing.

2.2.7. Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen

1 Algemeen

In dit hoofdstuk worden de algemene dekkingsmiddelen op een rij gezet. De belangrijkste zijn de algemene uitkering en de lokale heffingen. Het hoofdstuk heeft dus een verzamelfunctie. Specifieke (beleids)doelen aangaande de hier verzamelde cijfers zijn te vinden in de paragrafen lokale heffingen, financiering en bedrijfsvoering.

2 Bestaand beleid

- Verordening Onroerende Zaakbelasting (wordt jaarlijks vastgesteld)
- Verordening Precariobelasting (wordt jaarlijks vastgesteld)
- Verordening Hondenbelasting (wordt jaarlijks vastgesteld)
- Verordening Baatbelasting (1996)
- Financiële Verordening (2013)
- Nota reserves en voorzieningen (2011)
- Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
- Gemeentewet

3 Financiële consequenties

In dit onderdeel worden de totale lasten en baten en de mutaties in de reserves op een rij gezet.

Algemene dekkingsmiddelen	(Voordeel + / Nadeel -)			Verschil
	Begroting 2013	Begroting 2013 na wijz	Rekening 2013	
<u>Lokale heffingen</u>				
Lasten	-235.700	-373.300	-381.300	-8.000
Baten	8.105.300	8.159.700	8.172.500	12.800
Saldo	7.869.600	7.786.400	7.791.200	
<u>Algemene uitkeringen</u>				
Lasten	0	0	0	0
Baten	41.883.300	41.722.000	42.152.600	430.600
Saldo	41.883.300	41.722.000	42.152.600	
<u>Dividend</u>				
Lasten	0	0	0	0
Baten	1.122.500	3.390.200	3.390.300	100
Saldo	1.122.500	3.390.200	3.390.300	
<u>Financiering</u>				
Lasten	-16.700	-16.700	-16.900	-200
Baten	3.193.300	3.193.300	3.227.700	34.400
Saldo	3.176.600	3.176.600	3.210.800	
<u>Saldo BCF</u>				
Lasten	0	0	0	0
Baten	0	0	0	0
Saldo	0	0	0	
<u>Onvoorzien</u>				
Lasten	-114.000	-50.000	0	50.000
Baten	0	0	0	0
Saldo	-114.000	-50.000	0	
<u>Stelposten</u>				
Lasten	0	0	0	0
Baten	0	0	0	0
Saldo	0	0	0	
<u>Algemene kosten</u>				
Lasten	-2.461.600	-130.400	-233.400	-103.000
Baten	0	0	39.400	39.400
Saldo	-2.461.600	-130.400	-194.000	
<u>Kostenplaatsen</u>				
Lasten	-330.900	-19.600	-556.600	-537.000
Baten	245.700	724.200	836.800	112.600
Saldo	-85.200	704.600	280.200	
Saldo voor bestemming	51.391.200	56.599.400	56.631.100	31.700
Toevoeging reserve	-1.088.200	-4.668.500	-2.839.600	1.828.900
Onttrekking reserve	5.001.100	5.483.800	4.094.500	-1.389.300
Totaal reserve mutaties	3.912.900	815.300	1.254.900	439.600
Saldo na bestemming	55.304.100	57.414.700	57.886.000	471.300
Aandeel in kosten bedrijfsvoering	-809.800	-935.000	-854.500	
Totaal saldo programma 7	54.494.300	56.479.700	57.031.500	

3.2 Toelichting belangrijkste afwijkingen financiering en algemene dekkingsmiddelen

De saldi-resultaten voor- en na bestemming in de rekening 2013 ten opzichte van de begroting laten zich als volgt samenvatten (afgeronde bedragen):

Resultaat voor bestemming:	
Algemene uitkering gemeentefonds	430.600
Kostenplaatsen	-424.400
Algemene kosten	-63.600
Onvoorzien	50.000
Overig	39.100
<i>Saldo voor bestemming</i>	<u>31.700</u>
Mutaties reserves:	
Voordeel inzet algemene reserve	-225.500
Dekkingsreserve 2011	616.100
Overige reserves	48.900
<i>Saldo mutaties reserves</i>	<u>439.600</u>
<i>Saldo na bestemming</i>	<u>471.300</u> =====

Voor een nadere toelichting op bovengenoemde resultaten wordt verwezen naar hoofdstuk 3 Jaarrekening het onderdeel 3.1.2. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste beleidsmatige afwijkingen.

Algemene uitkering gemeentefonds

Per saldo is er een voordeel voor de rekening 2013 van € 430.600 dat is ontstaan door:

1. Een voordeel in de uitkeringsjaren 2011 en 2012 van in totaal € 53.000 door gewijzigde aantallen bij de verdeelmaatstaven (WOZ-waarden en hoger aantal lage inkomens) en een verhoging van de uitkeringsfactor.
2. Een voordeel in 2013 van € 377.600. Dat wordt voor € 152.000 verklaard door aangepaste aantallen bij de verdeelmaatstaven: lage inkomens, bijstandsontvangers, woonruimten, WOZ-waarden omgevingsadressendichtheid en klantenpotentieel lokaal. En het Herfstakkoord leidt tot een voordeel van € 220.000. Door dit akkoord dat het kabinet heeft gesloten met de fracties van D'66, ChristenUnie en SGP vallen de extra bezuinigingen uit de Miljoenennota minder streng uit wat voornamelijk komt door extra investeringen in het onderwijs. Tenslotte zijn er diverse kleine verschillen voor € 5.600.

Kostenplaatsen

Bij de slotwijziging van 2013 zijn nog enkele geraamde resultaten van de bedrijfsvoering voor een bedrag van € 166.000 ten laste gebracht van het product Saldo kostenplaatsen. In de praktijk worden de kosten van bedrijfsvoering volledig aan programma 6 bedrijfsvoering toegerekend.

Per 31 december 2013 is het personeel dat op 1 januari 2014 in dienst van de GR BAR is gekomen collectief ontslagen bij de gemeenten. De opzet was dit met gesloten beurzen te verwerken. De accountant heeft echter aangegeven dat vanwege het collectief ontslag het opgebouwde vakantiegeld (€ 556.600) van het overgedragen personeel als nog te betalen op de balans moet worden opgenomen. Dit volgt uit het Besluit begroting en verantwoording gemeenten 2004. In 2014 ontstaat op de GR BAR een vordering voor hetzelfde bedrag omdat in de overgedragen budgetten van de bedrijfsvoeringskosten 2014 het nog te betalen vakantiegeld (in mei 2014) ook al aan de GR BAR beschikbaar is gesteld. Per saldo is het effect € 0.

Algemene reserve

De stortingen in en de aanwendungen van de algemene reserve volgen de werkelijke inkomsten en uitgaven van de diverse projecten die met de algemene reserve worden verrekend. Hogere of lagere inkomsten en uitgaven in deze projecten leiden ook tot afwijkingen in de mutaties van de algemene reserve.

Dekkingsreserve 2011

Bij de slotwijziging 2013 was er een voordelig rekeningsaldo na wijziging voorzien van € 616.100. In de rekening is de storting van dit voordelig saldo in de Dekkingsreserve 2011 niet verwerkt maar in het resultaat na bestemming opgenomen.

Reserve risico afkoopsommen participatie

In 2013 is € 58.600 aangewend ter dekking van betaalde afkoopsommen. Het gaat hier om twee personen en een afkoopsom voor twee jaar (op basis van de loonwaarde) die in één keer is uitbetaald. Zie de toelichting op programma 3.

3.3 Stand van zaken / realisatie 2013 nieuw beleid algemene dekkingsmiddelen

Niet van toepassing.

3.4 Voortgang investeringskredieten hoofdstuk 7 Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Niet van toepassing.

2.2.8 Gebruik post onvoorziene uitgaven

1 Overzicht gebruik post onvoorzien per programma

Omschrijving	Bedrag
1 Burger als Partner	0
2 Burger als Kiezer	0
3 Burger als Klant	0
4 Burger als (Wijk)Bewoner	0
5 Burger als Onderdaan en Belastingbetaler	0
6 Financiering en algemene dekkingsmiddelen	0
Totaal gebruik post onvoorziene uitgaven	0

2 Toelichting

De post onvoorziene uitgaven is in de begroting 2013 geraamd onder de algemene dekkingsmiddelen. Uit bovenstaand overzicht blijkt dat er in 2013 geen begrotingswijzigingen zijn geweest waarbij onvoorziene, onvermijdelijke of onontkoombare uitgaven ten laste van deze post zijn gekomen.

2.2.9 Resultaatbepaling en - bestemming

Omschrijving (A)	Begroting 2013 (B)	Begroting 2013 na wijz. (C)	Rekening 2013 (D)	Vershil (E=D-C)
Saldo:				0
Programma 1 Burger als Partner	-13.126.000	-13.933.100	-13.516.300	416.800
Programma 2 Burger als Kiezer	-1.692.000	-3.459.000	-3.172.300	286.700
Programma 3 Burger als klant	-7.844.700	-5.795.700	-4.763.800	1.031.900
Programma 4 Burger als (Wijk)Bewoner	-15.533.000	-19.894.800	-19.395.500	499.300
Programma 5 Burger als Onderdaan en Belastingbetaler	8.056.900	7.629.900	7.844.700	214.800
Programma 6 Bedrijfsvoering	-24.951.900	-25.457.000	-25.895.900	-438.900
Totaal Programma's	-55.090.700	-60.909.700	-58.899.100	2.010.600
7 Financiering en algemene dekkingsmiddelen	51.277.200	56.299.400	56.381.100	81.700
Onvoorzien	114.000	50.000		-50.000
Resultaat voor bestemming	-3.699.500	-4.560.300	-2.518.000	2.042.300
Reservemutaties (diverse programma's)	3.699.500	4.560.300	4.372.900	-187.400
Resultaat na bestemming	0	0	1.854.900	1.854.900

2.3 PARAGRAFEN

2.3.1 Paragraaf 1 lokale heffingen

1 Inleiding

In deze paragraaf wordt bij de begroting inzicht gegeven in het beleid en de verwachte opbrengsten van de belastingen en heffingen. In deze rekening brengen wij de uitvoering van het beleid en de daadwerkelijke opbrengsten over 2013 in beeld.

Voor een volledige vergelijking geven wij van de leges en retributies zowel het oorspronkelijke dekkingspercentage bij de begroting als dat van de werkelijke cijfers van 2013 weer.

2 Overzicht gerealiseerde inkomsten

Belasting	Opbrengsten 2013		Vershil
	Begroot (primitief)	Realisatie	Voordeel + Nadeel -
Pr. 5 De burger als Onderdaan en Belastingbetaler			
Parkeergelden/-boetes	489.500	450.100	-39.400
H. 7 Financiering en alg. dekkingsm.			
Onroerende zaakbelasting	7.962.900	8.052.500	89.600
Hondenbelasting	50.500	48.200	-2.300
Precariobelasting	88.700	69.900	-18.800
Baatbelasting	3.300	2.000	-1.300
Toeristenbelasting	0	0	0
Totaal Hoofdstuk 7	8.105.400	8.172.600	67.200

Toelichting

Onroerende zaakbelastingen

De extra OZB-opbrengst wordt onder andere veroorzaakt door:

- Het resultaat van het project 'controle objectkenmerken' dat in 2013 is afgerond. Objecten die niet eerder werden aangeslagen (niet-woningen die ten onrechte waren vrijgesteld of niet eerder in beeld waren bij de administratie) worden nu wel aangeslagen.
- Een hogere OZB-opbrengst voor woningen omdat er minder verminderingen op WOZ-bezwaren zijn toegekend dan waar rekening mee werd gehouden.

Precariobelasting

De opbrengst Precariobelasting valt lager uit. In de begroting 2013 is op basis van ervaringscijfers rekening gehouden met ongeveer € 15.000 opbrengsten in het kader van bouwplaatsen. Bij bouwprojecten wordt gebruik gemaakt van openbare ruimte waarvoor Precariobelasting wordt geheven. Door het uitblijven van deze grote bouwprojecten zijn deze opbrengsten niet gerealiseerd. Daarnaast is er een afname van het gebruik van openbare ruimte voor economische activiteiten zoals reclame-uitingen.

Gebonden heffingen	Begroting 2013 (primitief)			Realisatie 2013		
	Opbrengsten	Netto-kosten	% dekking	Opbrengsten	Netto-kosten	% dekking
Kosten markt (prog.4)						
Marktgeden (prog.4)	47.900	50.100	96%	46.900	49.900	94%
Kosten haven- en kadegelden (prog.4)						
Haven- en kadegelden (prog.4)	1.200	1.200	nvt	0	1.200	nvt
Kosten Burgerzaken (prog.3)						
Leges Burgerzaken (prog.3)	804.800	804.800	100%	710.700	852.400	83%
Kosten afval (prog.4)						
Afvalstoffenheffing (prog.5)	5.131.200	5.132.400	100%	5.113.300	5.113.300	100%
Kosten riolering en gemalen (prog.4)						
Rioolheffing (prog.5)	3.530.900	3.531.500	100%	3.464.200	3.464.200	100%
Kosten Bouwregelgeving, APV (prog.5)						
Leges Bouwregelgeving, APV (prog.5)	863.100	863.100	100%	710.300	957.800	74%
Kosten expl. Begraafplaatsen (prog.4)						
Lijkbezorgingsrechten (prog.3)	686.900	686.900	100%	675.300	675.300	100%

Toelichting

De belangrijkste afwijkingen op de gebonden heffingen zijn de volgende:

De kostendekkendheid bij Burgerzaken valt in 2013 lager uit. Belangrijkste oorzaak is een lagere legesopbrengst van €94.100 die vooral het gevolg is van een sterk gedaalde uitgifte van rijbewijzen.

De opbrengst rioolheffing valt €67.300 lager uit voornamelijk door een lagere opbrengsten van grootverbruikers.

Alle voor- en nadelen op riolen en gemalen worden verrekend met de tariefegalisatiereserve rioolheffing.

De kostendekkendheid bij Bouwregelgeving valt lager uit. Dit komt enerzijds door hogere kosten en anderzijds door de neerwaartse bijstelling van de legesopbrengsten ten opzichte van de primitieve begroting 2013.

3 Fiscaal beleid

Kostendekkendheid

Bij het bepalen van de mate van kostendekkendheid van de heffingen waarvan de besteding is gebonden (zoals afvalstoffenheffing, rioolrechten en leges) is de Handreiking kostentoekening van het ministerie van Binnenlandse Zaken (hierna: Handreiking) toegepast. Dit houdt onder meer in dat kosten van overhead en beleidsvoorbereiding, die niet in rechtstreeks verband staan met de dienstverlening, niet mogen worden toegerekend aan de leges.

In de Nota Belastingen 2011 zijn de uitgangspunten voor de vaststelling van de belastingtarieven vastgelegd. De tarieven van de gebonden heffingen (zoals leges burgerzaken, leges omgevingsvergunning, rioolheffing, afvalstoffenheffing en de lijkbezorgingsrechten) zijn voorzien van transparante kostenonderbouwingen.

Woonlastenbeleid

De woonlasten bestaan uit de onroerende zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Uitgangspunt is dat deze lokale woonlasten in totaliteit niet meer dan trendmatig stijgen en dat voor de dienstverlening kostendekkende tarieven worden gerekend. Van de heffingen die wettelijk alleen dienen ter algemeen dekkingsmiddel, is het beleid dat de koopkracht van de burgers gehandhaafd blijft. Dit houdt in dat deze heffingen in principe stijgen met de trendmatige verhoging als gevolg van inflatie en prijscorrectie op de eigen inkomsten. Er zijn voordelen in de afvalstoffenheffing en rioolheffing verwerkt, waardoor de woonlasten per saldo zijn gedaald ten opzichte van 2012.

4 Uitvoering beleid voor leges en retributies

Bij de begroting van de eigen inkomsten geldt als uitgangspunt dat voor dienstverlening kostendekkende tarieven worden geheven.

Leges Burgerzaken

In het jaar 2013 zijn voor reisdocumenten geen grote ontwikkelingen geweest. De aantallen zijn op een normaal niveau gebleven. De uitgifte van rijbewijzen is achtergebleven op de begrote aantallen.

Leges Bouwregelgeving en APV/ bijzondere wetten

De baten leges Omgevingsvergunning zijn grotendeels afhankelijk van het aantal aanvragen voor bouwactiviteiten en de omvang van die activiteiten. Afgelopen jaren heeft zich een dalende trend ingezet in het aantal aanvragen om omgevingsvergunningen. Deze dalende trend wordt toegeschreven aan de minder florissante economische situatie in Nederland. Ook in 2013 zet de algemeen dalende trend in het aantal aanvragen voor bouwactiviteiten zich door. In de omvang van de bouwaanvragen is er echter een licht herstel te zien. Zo zijn er in 2013 weer grote bouwaanvragen ingediend voor o.a. het seriematig bouwen van nieuwe woningen en voor nieuwbouw van bedrijfspanden. Dit herstel in de omvang van de aanvragen voor bouwactiviteiten heeft geleid tot een positieve overschrijding van de begrote baten uit de leges voor omgevingsvergunningplichtige bouwactiviteiten.

Het aantal aanvragen voor diverse vergunningen en ontheffingen op grond van de Algemeen Plaatselijke Verordening en de bijzondere wetten is al jaren, en ook in 2013, stabiel.

Aanvragen	2013	2012	2011
Omgevingsvergunning totaal *	324	389	387
Omgevingsvergunning activiteit bouwen	205	243	281
Sloopmeldingen	187	80 (vanaf 1/4)	
Algemene plaatselijke verordening	236	237	262

* ca. 30% van het aantal omgevingsvergunningen heeft betrekking op meerdere activiteiten.

5 Kwijtscheldingsbeleid

In onderstaand overzicht is een vergelijking gemaakt tussen de geraamde en de gerealiseerde kwijtschelding gemeentelijke belastingen.

Lokale heffing	Totaal kwijtschelding	
	Begroot 2013	Realisatie 2013
Onroerende - zaakbelastingen	2.500	2.000
Hondenbelastingen	8.000	1.200
Rioolheffing	45.000	37.900
Afvalstoffenheffing	130.000	115.400
Totaal	185.500	156.500

Het aantal verzoeken om kwijtschelding over de afgelopen jaren bedroeg:

2010: 982
2011: 1012
2012: 966
2013: 1037

Ten opzichte van 2012 is er een toename van 71 kwijtscheldingsverzoeken (7,3%). De huidige financiële situatie en de omstandigheid dat het aanvragen van kwijtschelding ruimer onder de aandacht wordt gebracht (onder andere door de sociale dienst en de schuldhulpverlening) is deze toename van kwijtscheldingsverzoeken ten opzichte van 2012 te verklaren.

6 Lokale lastendruk

Een vergelijk maken tussen de tabellen met de lokale lastendruk van de begroting 2013 en een zelfde tabel voor de rekening 2013 heeft geen zin. Er zijn immers geen afwijkingen. Daarom is in deze rekening een vergelijking gemaakt tussen de lokale lastendruk van de gemeente Ridderkerk met die van omliggende gemeenten. Daarbij is uitgegaan van de lastendruktabel van de begroting 2013.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende situaties:

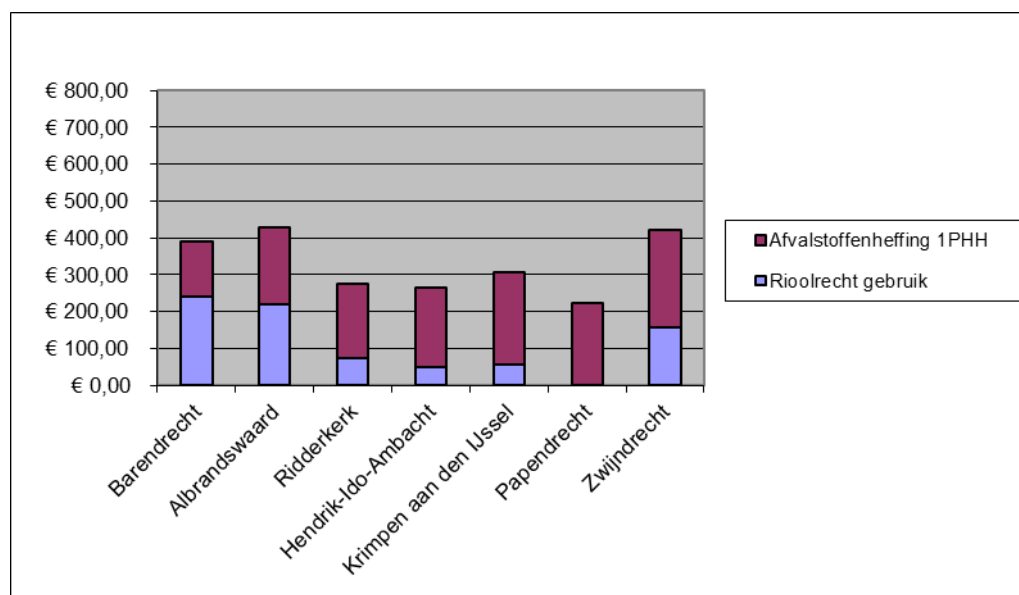
- A. Eenpersoonshuishouden met een huurwoning
- B. Meerpersoonshuishouden met een huurwoning
- C. Eenpersoonshuishouden met een koopwoning
- D. Meerpersoonshuishouden met een koopwoning

Uit de volgende grafieken kan worden geconcludeerd dat de woonlasten in Ridderkerk voor zowel huur- als koopwoningen onder het gemiddelde uitkomen. De verlaging van de tarieven van de afvalstoffenheffing heeft daartoe in belangrijke mate bijgedragen.

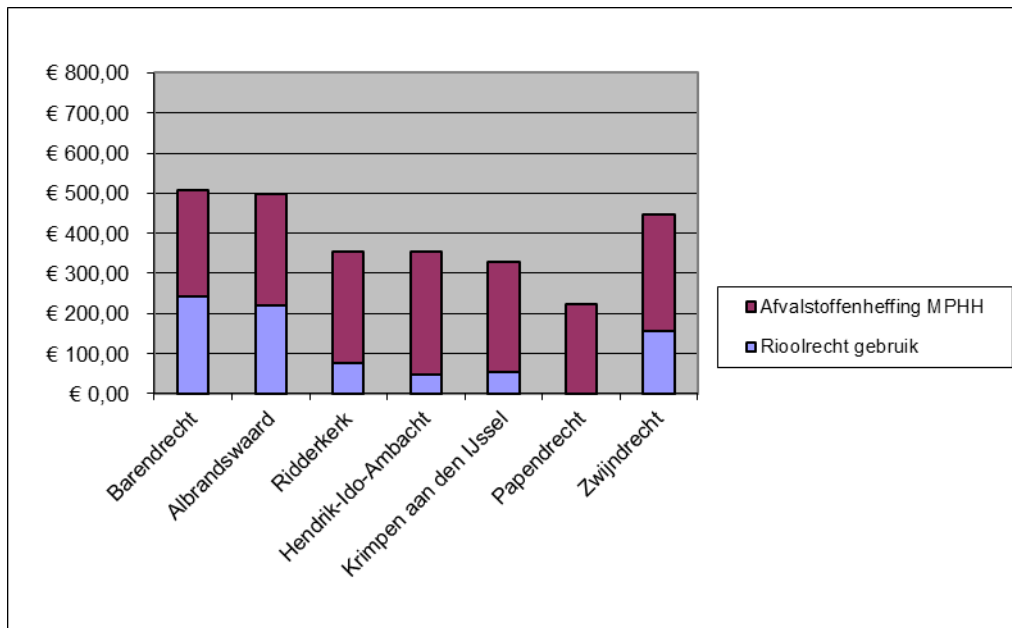
<u>Categorie</u>	<u>Gemiddeld</u>	<u>Ridderkerk</u>
A. Eenpersoonshuishouden met een huurwoning	€ 329,76	€ 276,00
B. Meerpersoonshuishouden met een huurwoning	€ 687,31	€ 608,35
C. Eenpersoonshuishouden met een koopwoning	€ 387,16	€ 354,12
D. Meerpersoonshuishouden met een koopwoning	€ 744,71	€ 686,47

2.3.1.6.1 Vergelijkende grafieken

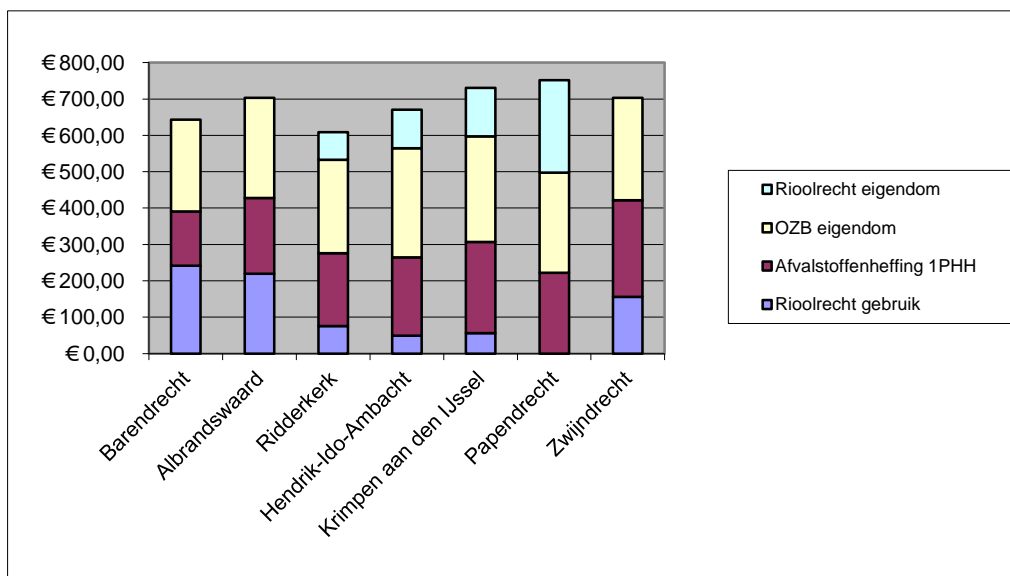
A. Eenpersoonshuishouden met een huurwoning

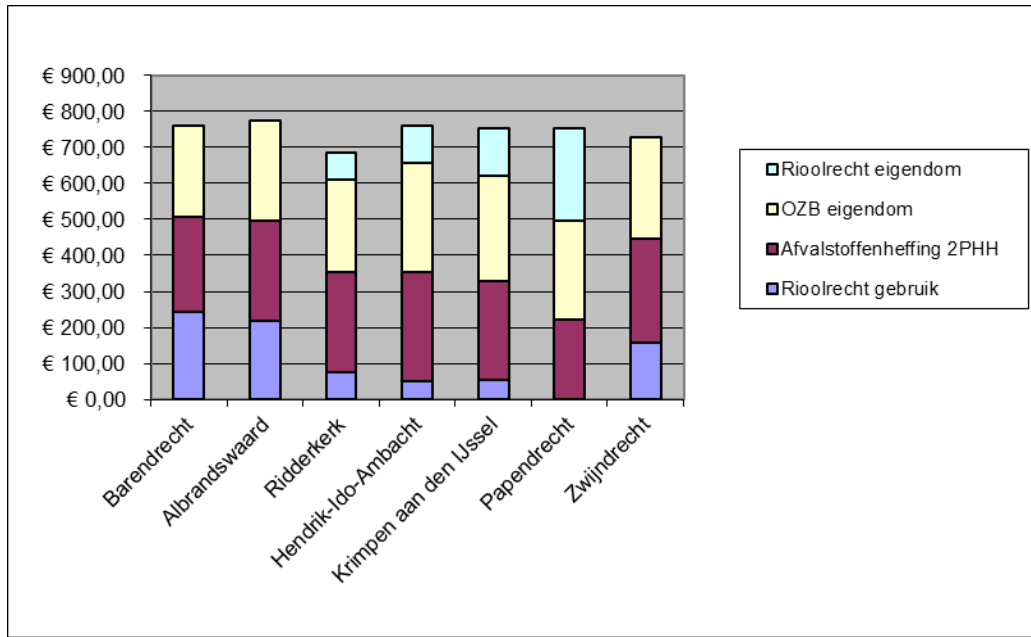
B. Meerpersoonshuishouden met een huurwoning

C. Eenpersoonshuishouden met een koopwoning

D. Meerpersoonshuishouden met een koopwoning

2.3.2 Paragraaf 2 Weerstandsvermogen

1. Inleiding

Het doel van deze paragraaf is zichtbaar te maken in welke mate de gemeente in staat is gebleken middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers (in de begroting 2012 benoemd als risico's) op te vangen, zonder dat directe beleidswijzigingen nodig waren.

2. Verantwoording Top 10 risico's 2013

In de begroting 2013 zijn de belangrijkste risico's opgesomd waarover het volgende te melden is.

1. Budgetkorting op door het rijk gedecentraliseerde taken (bijvoorbeeld AWBZ, jeugdzorg en de Wet Werken naar Vermogen)

De komende jaren worden op het gebied van Werk, Zorg en Jeugdzorg decentralisaties in werking gezet. Dit betekent dat er de komende jaren financiële onzekerheid is over de hiermee gemoeide uitvoeringskosten. In 2013 heeft dit nog niet tot overschrijdingen geleid.

2. Risico's binnen de grondexploitatie

Aan het in exploitatie brengen van gronden door de gemeente zijn financiële risico's verbonden. Zowel aan de kostenkant (grondverwerving, bouw- en woonrijpmaken, bodemsaneringen en financieringskosten) als aan de opbrengstenkant (grondverkoop en bedrijventerreinen) zijn risicofactoren verbonden waarmee rekening moet worden gehouden. Voor de risico's op balansdatum is uitsluitend vanuit het voorzichtigheidsbeginsel in de verslaggevingsvoorschriften voor de waardering van de voorraad gronden een voorziening voor mogelijke verliezen getroffen van totaal € 4.372.100.

Gemeenschappelijke regeling Nieuw Reijerwaard

Door onzekere markt- en renteontwikkelingen zijn aanzienlijke risico's verbonden aan de grondexploitatie. Stagnerende grondverkoop kunnen bijvoorbeeld tot extra rentekosten leiden. Daarom is het van groot belang dat de door de GR gehanteerde P&C-instrumenten voldoende informatie leveren over de exploitatierisico's en dat door de GR gestuurd wordt op het zoveel mogelijk beheersen van deze risico's.

Voor de grondexploitatie van de GR Nieuw-Reijerwaard geldt dat het risicoprofiel is toegenomen wegens:

- a. Verhoogde kans op stagnatie grondverkoop
- b. Verhoogde kans op toepassing prijsverlaging grondprijs.

In de loop van 2013 is via de rapportages van de GR Nieuw Reijerwaard de voortgang van de grondexploitatie gemonitord. Indien noodzakelijk zullen wij het bestuur van de GR Nieuw Reijerwaard verzoeken over te gaan tot bijstelling van de grondexploitatie en zondig de vorming van een voorziening.

3. Asbest

De gemeente kan geconfronteerd worden met opruimingskosten en/of aansprakelijk gesteld worden voor een asbestsanering. Denk hierbij aan illegale dumping of het aantreffen van asbest in gemeentelijke gebouwen. Als maatregel zullen hiervoor clauses in contracten worden opgenomen. De gemeente is nog in overleg met Woonvisie over een financiële afwikkeling van een eerdere asbestsanering in Bolnes. De afwikkeling hiervan loopt door tot in 2014.

Voor de sloop van de school De Reijer is onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van asbest. Asbest is aangetroffen en is tijdens de sloop volgens de regels verwijderd en op het terrein opgeslagen. Tijdens de sloop is brand uitgebroken waarna asbest in directe omgeving is terecht gekomen. Dit heeft in 2013 geleid tot een zeer beperkt bedrag aan extra kosten.

4. De ISV-2 bijdrage wordt mogelijk door de Stadsregio lager vastgesteld

De stadsregio is van mening, dat te veel prestaties nog niet zijn gerealiseerd en herstel nog niet in alle gevallen zeker is. Als de prestaties niet vóór 31 december 2014 zijn gerealiseerd, kan de Stadregio besluiten de ISV-2 bijdrage € 951.716 lager vast te stellen.

5. Budgetrisico's in open eind regelingen

Door toename van het aantal aanvragen om bijdragen, uitkeringen of vergoedingen op grond van regelingen met een zogenaamd open einde (zoals Wmo en leerlingenvervoer), kan de gemeente

behoorlijke financiële risico's lopen. Dit risico wordt nog eens versterkt wanneer de vergoeding van het rijk achterblijft bij de werkelijk gemaakte kosten. In 2013 heeft dit risico zich niet voorgedaan.

6. Schade door water

Op het gebied van de gemeentelijke watertaken doen zich tal van risico's voor. Te denken valt hierbij aan: uitval van watergemalen, instroom van vervuild water, lekkage van hoofdpersleidingen, gevolgschade door vervuild rioolwater en wateroverlast door hevige regenval.

Om wateroverlast zoveel mogelijk te voorkomen is een standaardprocedure bij hevige neerslag in werking gesteld. Preventiemaatregelen kunnen daarbij snel worden bepaald, denk bijvoorbeeld aan het uitdelen van zandzakken.

In 2013 hebben zich geen nieuwe wateroverlastzaken voorgedaan zoals in de periode 2010 - 2011.

7. Financiële- en imago-risico's door disfunctioneren van door gemeente gesubsidieerde instellingen

Er is een aantal (grote) gesubsidieerde instellingen in de gemeente, dat zonder subsidie geen bestaansrecht heeft. De taken die deze instellingen verrichten zijn van groot belang voor de Ridderkerkse samenleving. Wanneer een dergelijke instelling niet goed functioneert of niet goed wordt bestuurd, zou dit bijvoorbeeld tot grote (financiële) problemen of zelfs een faillissement kunnen leiden. Hoewel de gemeente daar juridisch misschien niet voor aansprakelijk is, kan het zijn dat de gemeente hier om bijvoorbeeld morele of ethische redenen toch in betrokken raakt.

Een van de maatregelen is het sturen op aanwezige reserves en voorzieningen binnen de instellingen. Daarnaast is en wordt het accountmanagement doorontwikkeld, zodat risico's meer tijdig gesignaleerd kunnen worden.

Dit risico heeft zich in 2013 niet voorgedaan.

8. Onvoldoende kwalitatief en kwantitatief personeel

Bij de uitvoering van nieuwe gemeentelijke taken kan onvoldoende en/of niet gekwalificeerd personeel beschikbaar zijn. Mede als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt kan dit leiden tot extra tijdelijke inhuur van personeel van derden.

Vanwege de tijdelijk sterk toegenomen werkdruk als gevolg van de inrichting van de nieuwe BAR-organisatie is niet binnen het bijgestelde personeelsbudget voor 2013 gebleven. Het saldo van de inhuur en de salarissen van het personeel geeft een nadelig resultaat van € 220.000 voor de bedrijfsvoering (zie ook de toelichting op de cijfers bij Programma 6 Bedrijfsvoering).

9. Onbeheersbaarheid gemeenschappelijke regelingen

Bij het aangaan van gemeenschappelijke regelingen zijn taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden (afhankelijk van de inhoud van de gemeenschappelijke regeling) overgedragen. In een gemeenschappelijke regeling is opgenomen op welke wijze besluitvorming plaatsvindt en welke kaders zijn meegegeven. Ondanks deze (budgettaire) kaders kan het voorkomen dat de kosten voor gemeenschappelijke regelingen hoger zijn. De oorzaken kunnen divers zijn, zoals minder inkomsten, wetswijzigingen, slechte bedrijfsvoering, onvoorziene omstandigheden e.d. Indien dit risico zich voordoet zullen de meerkosten evenredig worden verdeeld over de deelnemende partijen en wordt ook de gemeente Ridderkerk geconfronteerd met onvoorziene kosten.

Dit risico wordt verkleind door sturing op de verbonden partijen en binnen het Algemeen Bestuur/Dagelijks Bestuur van de gemeenschappelijke regeling voldoende aandacht te hebben voor tussentijdse rapportages. Op die manier kan bij afwijkingen tijdig worden ingegrepen.

Dit risico heeft zich in 2013 niet voorgedaan.

10: Fraude

Door ongeoorloofde samenwerking tussen medewerkers kan schade ontstaan.

Dit risico heeft zich in 2013 niet voorgedaan.

3. Beschrijving van overige risico's

De nieuwe wet Schuldhulpverlening

Met de ingang van de nieuwe wet Schuldhulpverlening (per 1 juli 2012) mogen gemeenten geen klanten meer weigeren. Deze wet is daarmee een zgn. open eind regeling. Door de crisis komen er echter steeds meer mensen in de schulden. Daarbij gaat het niet alleen om minima, maar ook om tweeverdieners met een hypotheek. Hierdoor komen er steeds meer aanvragen voor schuldhulpverlening binnen. Het (eerder begrote) budget voor schuldhulpverlening (binnen minimabeleid) wordt hierdoor overschreden. Door grote toename van het aantal aanvragen is het

moeilijk aan te geven hoe hoog de uitgaven precies zullen zijn. De nieuwe wet in combinatie met de huidige crisis genereert daarmee wel nieuwe risico's. Vanaf mei 2013 heeft de gemeente de volledige regie over de screening van nieuwe aanmeldingen schuldhulpverlening. Alle nieuwe aanmeldingen worden per deze datum eerst gescreend door de nieuw aangestelde regisseur schuldhulpverlening en niet meer door PLAN-groep. Ook heeft de regisseur de taak om het plan van aanpak van PLAN-groep te beoordelen. Het aantal intakegesprekken is door deze werkwijze met 60% gedaald en de gemeente heeft meer de regie over de inzet van schuldhulpverlening. Voor de aanmeldingen die niet zijn doorverwezen heeft de gemeente vaak gekozen voor andersoortige interventies waardoor er geen schuldregeling nodig was. Er vindt momenteel een evaluatie plaats van de schuldhulpverlening. In 2014 zal deze evaluatie worden afgerond.

BAR-samenwerking (GR BAR)

Het (gaan) inrichten van één bedrijfsvoeringorganisatie ten dienste van drie gemeenten (100.000+) heeft gevolgen voor het risicoprofiel van de individuele gemeenten.

In 2013 heeft dit niet tot grote overschrijdingen geleid. Op onderdelen heeft de BAR-samenwerking meerkosten tot gevolg gehad met name op het gebied van de bedrijfsvoering maar per saldo pakt dit in de jaarrekening nagenoeg budgettair neutraal uit (zie ook de toelichting op de cijfers bij Programma 6 Bedrijfsvoering).

Bodemverontreiniging

Op het volkstuincomplex is een bodemverontreiniging (zware metalen) aangetroffen.

Sanering zal in 2014 plaatsvinden. Uit onderzoek blijkt dat dit € 20.000 tot € 30.000 zal gaan kosten. Deze kosten worden verantwoord in 2014.

Op de locatie P.C. Hoofdstraat 2 (gemeentewerf) is op last van de DCMR een bodemsanering uitgevoerd. Het betrof een verontreiniging met minerale olie ter plaatse van de olie-waterafscheider (naast de wasplaats en zoutopslag). De sanering kostte afgerond € 26.000 en is bij de slotwijzing van de begroting 2013 meegenomen. De kosten zijn gedekt binnen het budget van Beheer en Uitvoering.

Stormschade

Op 4 november en 5 december zijn extra kosten gemaakt vanwege stormschade.

De kosten van afgerond € 40.000 betreffen vooral de uren van onze eigen buitendienst voor het verwijderen van bomen en gevaarlijk hangende- en liggende takken.

Ziekte en plagen

Voor ziektebestrijding in bomen zijn extra uitgaven gedaan tot een bedrag van afgerond € 20.000.

Vandalisme

De kosten van vandalisme aan de vleermuisgrot en speeltoestellen bedragen voor 2013 afgerond € 11.000.

4. Weerstandsvermogen

Weerstandscapaciteit (A)

Met de vaststelling van de Nota Reserves en voorzieningen (20 april 2011) heeft de raad besloten de ondergrens van de Algemene reserve voor onze gehele organisatie te bepalen op €20.000.000. Inclusief de jaarlijkse post voor onvoorziene uitgaven van afgerond €50.000 (structureel verlaagd met €64.000 in de 1^e monitor 2013 wegens de actie 'scherper ramen') is de aanwezige weerstandscapaciteit bepaald op €20.050.000.

Risico's - begrote weerstandscapaciteit (B)

De benodigde weerstandscapaciteit is bij de begroting 2013 berekend aan de hand van gewogen individueel geschatte risico's (risico-inventarisatie via geautomatiseerd systeem NARIS) en bepaald op €4.400.000.

In werkelijkheid heeft zich in het verantwoordingsjaar 2013 een bedrag van afgerond €317.000 aan tegenvallers in het kader van risicomanagement voorgedaan, als volgt te specificeren:

Tegenvallers benoemde risico's:

Omschrijving	Bedrag	Dekking
Mutaties in verliesvoorzieningen grondexploitaties	volgt	Rekeningsaldo
Onvoldoende kwalitatief en kwantitatief personeel	220.000	Rekeningsaldo
Bodemverontreiniging - P.C. Hooftstraat 2 (gemeentewerf)	26.000	Rekeningsaldo
Stormschade	40.000	Rekeningsaldo
Ziekte en plagen	20.000	Rekeningsaldo
Vandalisme	11.000	Rekeningsaldo
Totaal	317.000	

Weerstandsvermogen (C)

Het weerstandsvermogen is het resultaat van de aanwezige weerstandscapaciteit (A) minus de ingeschatte/werkelijke risico's (B). Een positief weerstandsvermogen geeft aan dat de gemeente in staat is *zonder beleidswijzigingen risico's af te kunnen dekken*. Bij de begroting 2013 was dit het geval; het weerstandsvermogen was ruim voldoende.

Uit deze jaarrekening blijkt dat er in werkelijkheid een bedrag van afgerond €317.000 aan tegenvallers is verantwoord. Dit bedrag valt ruim onder de grens van €4,4 miljoen aan gekwalificeerde risico's ten tijde van de begroting 2013.

Schematisch is een en ander als volgt samen te vatten:

Omschrijving	Begroting 2013	Rekening 2013
A. Weerstandscapaciteit (A) per 1-1-2013	€ 20.114.000	€ 20.050.000
B. Benodigde weerstandscapaciteit op basis van risico's (B)	-/- € 4.400.000	-/- € 317.000
C. Resultaat weerstandsvermogen (positief bedrag = voldoende / negatief = onvoldoende)	€ 15.714.000	€ 19.733.000

2.3.3 Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen

1 Inleiding

- *Algemeen doel:* genereren van stuurinformatie voor de raad, met andere woorden: met de informatie uit deze paragraaf kan de raad beleidslijnen vast- en bijstellen.
- *Specifiek doel:* het inzichtelijk maken van onderhoud in de openbare ruimte en de gemeentelijke gebouwen zowel in financieel als in kwalitatief opzicht zodat de raad kaders kan stellen.
- *Achtergrond informatie:* gezien de duurzaamheid van kapitaalgoederen in de openbare ruimte vraagt de daarbij behorende onderhoudstaak om een flink deel van de beschikbare middelen. Om dit te beheersen zijn actuele beheerplannen nodig. Wil de raad een goede afweging kunnen maken van het te voeren beleid, dan moet hij inzicht krijgen in het verband tussen de kwaliteit (en achterliggende functie/doel) en de totale onderhoudskosten van de kapitaalgoederen. Een inhoudelijke samenvatting van de meest relevante beleidskaders, zoals kwaliteitscriteria of prestatie-indicatoren, is daarbij gewenst. Eventueel worden er nog verantwoorde onderhoudsalternatieven aangegeven zodat de raad tijdens het begrotingsproces of later nog kan bijsturen.

2 Beleids- en beheerkader van belangrijkste onderhoudsactiviteiten die plaatsvinden in de

In 2013 is gewerkt met beheerplannen voor de diverse activiteiten in de openbare ruimte en gebouwen. Daarbij zijn de uitgangspunten: het actuele beleidskader en het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (de gemeentelijke boekhoudvoorschriften). De provincie hecht voor het financieel toezicht grote waarde aan actuele beheerplannen voor het beheer van kapitaalgoederen. De beheerplannen zijn in de begroting en de rekening verwerkt.

Nr.	Onderhouds-activiteit	Beleidskader	Beheerplan	Beschikking over reserve (ja/nee)	Korte toelichting (o.a. jaar van herziening nota en/of plan)
1.	Openbare verlichting	- Beleidsplan openbare verlichting gemeente Ridderkerk 2012-2021 (2012) - Beleidskader Duurzaam Beheer 2008-2011 (2008)	Beheerplan Openbare Verlichting 2009-2013	Ja	In december 2013 is het beheerplan 2014-2018 vastgesteld.
2.	Civiele kunstwerken (bruggen, viaducten, ed.)	- Beleidskader Duurzaam Beheer 2008-2011 (2008)	Beheerplan Civiele Kunstwerken 2009- 2013	Nee	De evaluatie van het beleidskader is in 2013 uitgevoerd. De evaluatienotitie is in januari 2014 voorgelegd aan de gemeenteraad. In december 2013 is het beheerplan 2014-2018 vastgesteld.

Nr.	Onderhouds-activiteit	Beleidskader	Beheerplan	Beschikking over reserve (ja/nee)	Korte toelichting (o.a. jaar van herziening nota en/of plan)
3.	Openbaar Groen (Wijkgericht Onderhoud)	<ul style="list-style-type: none"> - Groen, chemie en Alternatieven (1985) - Groenbeleidsstrategie (1994) - Actieplan hoofdgroen-structuur (1997) - Besluit invoering wijkgericht onderhoud (2001) - Kadernota Wijkgericht werken (2004). - Beleidskader Duurzaam Beheer 2008-2011 (2008) - Groene Kaart (2012) - Bomenplan (2012) - Gedragscode 'Bestendig Beheer'(2012) 	Beheerplan Openbaar Groen 2009-2013	Nee	De evaluatie van het beleidskader is in 2013 uitgevoerd. De evaluatienotitie is in januari 2014 voorgelegd aan de gemeenteraad. In december 2013 is het beheerplan 2014-2018 vastgesteld.
4.	Recreatiegebieden (Wijkgericht Onderhoud)	<ul style="list-style-type: none"> - Groenbeleidsstrategie (1994) - Actieplan hoofdgroen-structuur (1997) - Beleidskader Duurzaam Beheer 2008-2011 (2008) - Toekomstvisie Reyerpark. (2013) - Gedragscode 'Bestendig Beheer'(2012) 	Beheerplan Recreatiegebieden 2009-2013	Nee	In december 2013 is het beheerplan 2014-2018 vastgesteld.
5.	Speelterrinen (Wijkgericht Onderhoud)	<ul style="list-style-type: none"> - Beleidsuitgangspunten speelbeleid (2009) - Uitvoeringsprogramma Speelbeleid (2010) - Besluit Natuurlijk spelen (2012) - Besluit Openstellen schoolpleinen (2012) 	Beheerplan Speelterrinen 2009-2013	Nee	In december 2013 is het beheerplan 2014-2018 vastgesteld.
6. 6A 6B 6C 6D	Gebouwen - Gemeentelijk - Onderwijs - Sport en Welzijn - Gemeentehuis	<ul style="list-style-type: none"> - Algemeen: voor alle gebouwen is het beleid duurzaam beheer, wettelijke Arbo en veiligheidsvoorschriften. - Onderwijs: Integraal Accommodatiebeleid 2010-2014 - Sport en Welzijn: Integraal Accommodatiebeleid 2010-2014 - Productafspraken 	Beheerplan Gemeentelijke Gebouwen 2010-2014 - Onderwijs: Verordening voorziening huisvesting onderwijs Gemeente Ridderkerk (2007) - Meerjaren onderhoudsplan Onderwijsgebouwen Sport en Welzijn: Uitvoering Meerjaren Onderhoudsplannen Sport & Welzijn 2012-2016.	Ja Nee Ja	In december 2013 is het beheerplan 2014-2018 vastgesteld.

Nr.	Onderhouds-activiteit	Beleidskader	Beheerplan	Beschikking over reserve (ja/nee)	Korte toelichting (o.a. jaar van herziening nota en/of plan)
7.	Wegen (verhardingen)	- Nota onkruidbestrijding op verhardingen (1999) - Beleidskader Duurzaam Beheer 2008-2011 (2008)	Beheerplan Wegbeheer 2009-2013	Ja	De evaluatie van het beleidskader is in 2013 uitgevoerd. De evaluatienotitie is in januari 2014 voorgelegd aan de gemeenteraad. In december 2013 is het beheerplan 2014-2018 vastgesteld.
8.	Riolering en gemalen	- Verbreed Gemeentelijk Riolering Plan (GRP5) 2013-2017 (2012) - Aansluitvoorwaarden riolering (2006)	Verbreed Gemeentelijk Riolering Plan (GRP5) 2013-2017 (2012)	Ja	
9.	Waterhuishouding	- Waterplan Ridderkerk (WPR2) 2008-2012 (2008) - Beleidskader Duurzaam Beheer 2008-2011 (2008)	Beheerplan Waterhuishouding 2009-2013	Ja	Het waterplan (beleidsplan) is in 2012 afgelopen. Dit wordt in samenspraak met waterschap en BAR-gemeenten opgepakt. In december 2013 is het beheerplan Waterhuishouding 2014-2018 vastgesteld.
10.	Afvalinzameling	- Beleidskader Duurzaam Beheer 2008-2011 (2008)	Beheerplan Afval (ondergrondse betonbakken en infrastructuur in de openbare ruimte) 2013-2017	Ja	
11.	Haven	Havenverordening (2007)	Beheerplan Haven 2009-2013	Ja	In december 2013 is het beheerplan 2014-2018 vastgesteld.

3 Realisatie 2013

3.0 Onderhoud openbare ruimte

Algemeen

De gemeente heeft de verantwoordelijkheid voor het beheer van de openbare ruimte en gemeentelijke gebouwen. Deze openbare ruimte bestaat uit kapitaalgoederen (wegen, openbare verlichting, riolering, civiele kunstwerken, water, groen, gebouwen) die onderhouden dienen te worden om een veilig gebruik te kunnen waarborgen. De tendens is dat er sprake is van een steeds hoger verwachtingspatroon ten aanzien van de kwaliteit van de openbare ruimte.

Het beheer van de openbare ruimte binnen de gemeente Ridderkerk is veelal gebaseerd op technische beheerplannen. Diverse beheerplannen waren uit 2009 en zijn in 2013 geactualiseerd.

Door de toenemende spanning tussen maatschappelijke wensen en ambities enerzijds en financiële mogelijkheden anderzijds heeft in 2008 een uitgebreide kwaliteitsdiscussie over de openbare ruimte op bestuurlijk niveau plaatsgevonden. Met als resultaat dat eind 2008 het "Beleidskader Duurzaam Beheer 2008-2011" voor het beheer in de openbare ruimte werd vastgesteld.

De in deze paragraaf genoemde cijfers betreffen niet alleen het onderhoud/beheer maar zijn inclusief overige kosten (zoals overheadkosten en kapitaallasten).

De Raad is betrokken in het project Duurzaam Beheer Openbare Ruimte. Hierin is een kwaliteitssysteem vastgesteld.

In 2013 is het beleidskader geëvalueerd. De evaluatienotitie is in januari 2014 voorgelegd aan de gemeenteraad. Er zijn daarbij geen wijzigingsvoorstellen gedaan ten aanzien van de beeldkwaliteiten uit het beleidskader en de afgelopen jaren doorgevoerde bezuinigingen. Enerzijds betreft het beleidskader een technische benadering, anderzijds gaat het in op de beeldkwaliteiten.

Als gevolg van de bezuinigingen is het onderhoudsniveau van de openbare ruimte verlaagd en zijn de betreffende budgetten aangepast.

3.1 Openbare verlichting

Kerncijfers

Het areaal aan lichtmasten, in totaal 7.686, verschilt in leeftijd. Er komen met name aluminium masten voor en van oudsher ook masten van staal.

Actueel beheerplan

Het beheerplan Openbare Verlichting is in 2013 geactualiseerd. Dat is met name gebeurd op basis van het in november 2008 vastgestelde "Beleidskader Duurzaam Beheer".

Het gemeentelijk beleid en beheer is gebaseerd op de uitgangspunten die zijn vastgelegd in het beleidsplan openbare verlichting gemeente Ridderkerk 2012-2021.

In Ridderkerk zijn, naast de gemeente, ook andere beheerders verantwoordelijk voor de openbare verlichting. Eén ervan is het Waterschap Hollandse Delta. De gemeente verrekent energie- en transportkosten met deze beheerders.

De werkelijke lasten in 2013 zijn:

Omschrijving	Realisatie 2013
Openbare verlichting	
Regulier beheer en (klein) onderhoud	156.500
Groot onderhoud en vervanging (masten en armaturen)	59.800
Saldo van dotatie en aanwending reserve	52.600
onderhoud openbare verlichting	
Totaal beheer Openbare verlichting	268.900

Voor dit onderdeel Openbare Verlichting is een onderhoudsreserve gevormd:

Stand per 1 januari 2013	€	638.900
Toevoeging	€	112.400 (+)
Onttrekking	€	59.800 (-)
Saldo per 31 december 2013	€	691.500

3.2 Civiele kunstwerken (bruggen, viaducten, e.d.)

Kerncijfers

Er zijn 266 civiele kunstwerken in beheer bij de gemeente Ridderkerk. In het beheerplan civiele kunstwerken is het beheer en onderhoud van 214 kunstwerken opgenomen:

Bruggen / viaducten	84
Tunnels	2
Keermuren	35
Dammen / duikers	31
Geluidswerende constructies	4
Dijktrappen	43
Overige kunstwerken	15

Het beheer van de overige 52 kunstwerken valt onder andere gemeentelijke taakvelden zoals wegen, haven, begraafplaatsen, speelterreinen en recreatiegebieden.

Actueel beheerplan

In het "Beheerplan Civiele Kunstwerken 2009-2029" is een meerjarig groot onderhoud- en investeringsprogramma opgenomen. Tevens zijn de jaarlijkse kosten voor klein onderhoud zichtbaar gemaakt. In 2013 is het beheerplan herzien voor de periode 2014 - 2018 en wordt per kunstwerk functioneel onderhoud ingepland.

Vastgesteld kwaliteitsniveau.

Er wordt gewerkt met een veiligheidsurgentie en een economische urgentie. Per kunstwerk en per situatie worden deze bepaald, waarna de urgentie van uitvoering kan worden vastgesteld. Als blijkt dat de middelen niet toereikend zijn om op basis van de urgentie onderhoud uit te voeren, dan dient de begroting te worden bijgesteld. Onveilige situaties worden altijd direct opgelost. Daarnaast dient als uitgangspunt het "Beleidskader Duurzaam Beheer".

De werkelijke lasten in 2013 zijn:

Omschrijving	Realisatie 2013
<u>Civiele kunstwerken</u>	
Klein jaarlijks onderhoud	296.400
Groot onderhoud (vervangings)Investerings	59.900
	0
Totaal beheer civiele kunstwerken	356.300

3.3 Openbaar Groen en recreatiegebieden

Kerncijfers groen

Plantsoenen, heesters etc.	ca.	46 ha
Grasoppervlak	ca.	79 ha
Verhardingen	ca.	1 ha
Bomen	ca.	17.000 stuks

Actueel beheerplan groen en recreatiegebieden

De beheerplannen groen en recreatiegebieden (inclusief bomen) zijn in 2013 samengevoegd en geactualiseerd. Dat is met name gedaan op basis van het in november 2008 vastgestelde "Beleidskader Duurzaam Beheer".

Andere beleidsplannen die van belang zijn voor het beheerplan zijn: Besluitvorming wijkgericht onderhoud, Kadernota wijkgericht werken 2005, Groenbeheerplan 1992, Groenbeleidsstrategie 1994 en Actieplan hoofdgroenstructuur 1997.

Kerncijfers recreatiegebieden

De gemeente beheert 2 recreatiegebieden, te weten de Gorzen / Ridderhaven en het Reijerpark. De Donckse Velden, het Oosterpark en Strevelszicht zijn in beheer bij het Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde.

De Griend is in beheer bij het Zuid-Hollands Landschap.

Het Waalbos (fase 1) valt nog onder de Dienst Landelijk Gebied. Het Donckse Bos valt onder de Stichting "Het Huys Ten Donck".

De werkelijke lasten in 2013 zijn:

Omschrijving	Realisatie 2013
<u>Openbaar groen incl. recreatiegebieden</u>	
Klein jaarlijks onderhoud	1.443.100
Groot onderhoud	227.000
Vervangingsinvesteringen	800
Totaal beheer groen en recreatie	1.670.900

3.4 Speel terreinen

Kerncijfers

De gemeente telt 137 speel terreinen:

Bloklocaties (0-6 jaar)	86
Buurtlocaties (6-12 jaar)	19
Blok- / buurtlocaties (0-12 jaar)	24
Wijklocaties (0-100 jaar)	8

waaronder de wijk sportlocaties Bolnes en Slikkerveer

Dit is inclusief 28 trapvelden (18 gras, 3 verhard en 7 kunstgras).

Daarnaast zijn er zes jongerenontmoetingsplekken:

- wijk sportlocatie Bolnes
- wijk sportlocatie Slikkerveer
- wijklocatie Vlasstraat Rijsoord
- Huygensplantsoen
- Boelewerf
- Oosterpark.

Actueel beheerplan

Het beheerplan Speel terreinen is in 2013 geactualiseerd. Dat is met name gedaan op basis van het in november 2008 vastgestelde "Beleidskader Duurzaam Beheer".

Een belangrijk nationaal wettelijk beleidskader is het 'Attractiebesluit' van 1996. Hierin zijn veiligheidseisen geformuleerd waaraan de gemeente moet voldoen.

Het college heeft in juni 2012 besluiten genomen over "natuurlijk spelen Ridderkerk" en "openstellen schoolpleinen".

Beleid

Het college heeft in 2009 de 'Beleidsuitgangspunten Speelbeleid' en het 'Uitvoeringsplan Speelruimte' vastgesteld.

De werkelijke lasten in 2013 zijn:

Omschrijving	Realisatie 2013
<u>Speel terreinen</u>	
Klein jaarlijks onderhoud	95.400
Groot onderhoud	100.500
Investeringen	0
Saldo van dotatie en aanwending reserve onderhoud speel terreinen	0
Totaal beheer Speel terreinen	195.900

Voor dit onderdeel Speelsterreinen is een onderhoudsreserve gevormd:

Stand per 1 januari 2013	€	0
Toevoeging	€	70.900 (+)
Onttrekking	€	70.900 (-)
Saldo per 31 december 2013	€	0

3.5 Gebouwen

Algemeen

Er kan onderscheid gemaakt worden in:

- gemeentelijke gebouwen,
- onderwijsgebouwen en
- gebouwen van Sport en Welzijn.

De budgetten voor de onderwijsgebouwen en die van Sport en Welzijn zijn in de begroting opgenomen. De verantwoordelijkheid voor het beheer ligt bij de schoolbesturen en bij de Stichting Sport en Welzijn.

5a. Gemeentelijke Gebouwen

Kerncijfers

Er 32 gemeentelijke gebouwen met diverse doeleinden: huisvesting van de ambtelijke organisatie, een rouwcentrum, een kleine aula op de oude begraafplaats Rusthof, diverse bedrijfsruimten, diverse voormalige schoolgebouwen die worden verhuurd voor de huisvesting van peuterspeelzalen en kinderdagverblijven, een wijkcentrum en enkele woningen.

Actueel beheerplan

Het beheerplan beschrijft de werkwijze voor het doelmatig beheren en onderhouden van de gemeentelijke gebouwen en de daaraan verbonden kosten. Het is gebaseerd op gegevens uit een gebouwbeheersysteem en dient als financiële onderbouwing voor de in de gemeentebegroting opgenomen bedragen.

In 2013 is het Beheerplan Gemeentelijke Gebouwen geactualiseerd. Voor deze gebouwen is het beleid: het toepassen van duurzaam beheer en het voldoen aan de arbo- en veiligheidsvoorschriften. Enkele actuele onderwerpen zijn de NEN 3140-keuring (elektrische installatie), legionellabeheersing en valbeveiliging.

Van 2009 tot en met 2013 was het gemeentelijk beleid en beheer gebaseerd op het waarborgen van de functievervulling van de gebouwen.

Door effectief onderhoud is op efficiënte wijze met de beschikbare middelen omgegaan.

In 2013 is de notitie Maatschappelijk Vastgoed opgesteld met als doel duidelijkheid te geven over de toekomst van de gemeentelijke gebouwen in relatie tot de behoefte aan ruimte voor maatschappelijke doeleinden. Dit geeft ook financiële duidelijkheid.

De werkelijke lasten in 2013 zijn:

Omschrijving	Realisatie 2013
<u>Gemeentelijke gebouwen</u>	
Klein jaarlijks onderhoud	3.192.000
Groot onderhoud	139.700
Vervangingsinvesteringen	0
Saldo van dotatie en aanwending reserve onderhoud verhuurde gebouwen	-42.500
Totaal beheer Gem. Gebouwen	3.289.200

Voor dit onderdeel Gemeentelijke gebouwen is een onderhoudsreserve gevormd:

Stand per 1 januari 2013	€	254.000
Toevoeging	€	97.200 (+)
Onttrekking	€	139.700 (-)
Saldo per 31 december 2013	€	211.500

5b. Onderwijsgebouwen

Het beleidskader voor de middellange termijn is vastgelegd in het Integraal Accommodatiebeleid. Daarnaast wordt er jaarlijks, op basis van aanvragen door schoolbesturen, een jaarprogramma vastgesteld waarin alle onderhoudswerkzaamheden, uitbreidingen, aanpassingen en nieuwbouw van schoolgebouwen zijn opgenomen inclusief de financiële consequenties. De aanvragen voor het Programma Huisvesting worden getoetst aan de *Verordening Voorziening Huisvesting Onderwijs Gemeente Ridderkerk 2007*. Naast deze verordening wordt ter beoordeling van onderhoudsaanvragen gebruik gemaakt van een Meerjaren Onderhoudsplan Onderwijsgebouwen, dat in 2011 geactualiseerd is.

In 2011 is in overleg met de Ridderkerkse schoolbesturen een notitie Overcapaciteit Onderwijshuisvesting Ridderkerk vastgesteld. De bij deze notitie behorende beleidsparaagraaf is begin 2013 vastgesteld.

5c. Sport en Welzijn gebouwen

Er zijn productafspraken gemaakt met Sport en Welzijn over de exploitatie, het beheer en het onderhoud van de gemeentelijke sportaccommodaties en -velden. In de Nota Sport, Spel en Bewegen Ridderkerk (2005) is het onderhoudsniveau van de sportaccommodaties vastgesteld op niveau 3 - voldoende.

Voor het onderhoud is begin 2013 een nieuw meerjarig onderhoudsprogramma opgesteld. Dit programma is doorgerekend en wordt in het eerste kwartaal van 2014 ter formele vaststelling aan het college voorgelegd, waarna de resultaten worden verwerkt in de 1^e programmamonitor 2014 en vanaf 2015 worden meegenomen in de begroting.

Budget 2013 Sport en Welzijn gebouwen

De uitkering vindt plaats op basis van het werkelijk uitgevoerde en geplande onderhoud. In de begroting is een mogelijke bezuiniging op het niveau van onderhoud van de sportaccommodaties opgenomen van € 180.000. Het te bezuinigen bedrag blijkt op basis van het nieuwe meerjarig onderhoudsprogramma dat begin 2013 is ontwikkeld maar voor een gedeelte, circa € 120.000 te realiseren.

3.6 Wegen (Verhardingen)

Algemeen

De gemeente Ridderkerk heeft veel verharding in eigendom. Het betreft wegen, kruispunten, rotondes, voetpaden, fietspaden, parkeerplaatsen, pleinen etc. De gemeente is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van al deze verhardingen en is daarmee wegbeheerder. Deze plicht is verankerd in de Wegenwet.

Kerncijfers

Alle harde ondergronden zoals voet- en fietspaden, rijbanen e.d. (1 november 2013): 2.132.252 m²

Verhardingssoorten:

- Asfaltverhardingen	438.705 m ²
- Elementen verhardingen	1.693.547 m ²

Actueel beheerplan

In het "Beheerplan Wegen 2009-2029" is een meerjaren groot onderhoud- en investeringsprogramma opgenomen. Tevens zijn de jaarlijkse kosten zoals die voor klein onderhoud zichtbaar gemaakt. Dit beheerplan is in 2009 opgesteld. In 2013 is het beheerplan herzien voor de periode 2014 - 2018 aan de hand van de systematiek voor wegbeheer en de resultaten van de weginspecties.

Vastgesteld kwaliteitsniveau

Naast landelijk geldende uitgangspunten voor onderhoud aan wegen is rekening gehouden met de vastgestelde minimale kwaliteitsniveaus.

Met ingang van 2011 is het onderhoudsniveau van de verhardingen van woonstraten verlaagd van basis naar minimaal. Tevens is het onderhoudsniveau van de verhardingen winkelcentra verlaagd van exclusief naar standaard. Dit kan leiden tot meer klachten.

De werkelijke lasten in 2013 zijn:

Omschrijving	Realisatie 2013
<u>Wegen</u>	
Klein onderhoud	1.531.100
Extra afschrijving rehabilitaties	2.211.000
Groot onderhoud	1.256.200
Vervangingsinvesteringen	149.400
Saldo van dotatie en aanwending reserve onderhoud verharding	-1.718.200
Totaal beheer Wegen (verhardingen)	3.429.500

Voor dit onderdeel van verhardingen is een onderhoudsreserve gevormd:

Stand per 1 januari 2013	€ 7.571.300
Toevoeging	€ 1.462.100 (+)
Onttrekking	€ 3.180.300 (-)
Saldo per 31 december 2013	€ 5.853.100

3.7 Riolering

Kerncijfers

- 261.500 m1 te beheren riolering vrijverval, drukriolering en persleiding;
- 21.002 rioolaansluitingen;
- 15.358 trottoir- en straatkolken;
- 11 eindgemalen;
- 32 ondergemalen;
- 119 drukgemalen;
- 7 bergbezinksystemen (9 leidingen);
- 2 bergingsriolen Slikkerveer.

Actueel beheerplan

In 2012 is het actuele beleids-/beheersplan, het verbrede Gemeentelijk Rioleringsplan 2013-2017 (vGRP5) door de Raad vastgesteld. In het vGRP5 zijn alle maatregelen, vervangingen, beheer en onderzoeken voor 5 jaar benoemd.

Binnen het vGRP5 zijn vanwege nieuwe inzichten en knelpunten de bestaande rioolssystemen en bemalingsgebieden opnieuw beoordeeld. Belangrijke kaders daarbij waren het voorkomen van wateroverlast in diverse gebieden in Ridderkerk, de Europese Kader Richtlijn Water (kwalitatief), het Nationale Water Beleid 21de Eeuw (kwantitatief) en het Bestuursakkoord Water 2011.

In het vGRP5 is een kostendekkingsplan opgenomen om de financiële uitkomsten van het rioolplan te vertalen naar de rioolrechten.

De werkelijke lasten in 2013 zijn:

Omschrijving	Realisatie 2013
<u>Riolering</u>	
Onderhoud (klein en groot)	3.316.000
Vervangingsinvesteringen	754.400
Totaal beheer Riolering	4.070.400

3.8 Waterhuishouding

Kerncijfers

- 39 ha oppervlaktewater, waarvan 18 ha in beheer bij gemeente en 21 ha bij het waterschap;
- 32 km gemeentelijke watergangen (sloten en singels);
- 26 km hoofdwatergangen waterschap;
- Circa 50 km beschoeiing;
- Circa 10 km natuurlijke oevers.

Actueel beheerplan

In 2009 is een beheerplan Waterhuishouding opgesteld. De basis van dit plan zijn het "Beleidskader Duurzaam Beheer" voor de openbare ruimte en het Waterplan Ridderkerk 2008-2012 (WPR2). In 2013 is het beheerplan herzien voor de periode 2014 - 2018.

In 2008 is het WPR2 door de Raad vastgesteld. Dit plan verving voorgaande plannen. In het WPR2 zijn maatregelen, vervangingen, beheer en onderzoeken voor de komende 5 jaar benoemd. Het WPR2 is een samenwerking tussen de gemeente Ridderkerk, het waterschap Hollandse Delta en de Natuurvereniging Ridderkerk.

Binnen het WPR2 werden vanwege nieuwe inzichten en knelpunten de bestaande watergangen opnieuw beoordeeld. Belangrijke kaders daarbij waren het voorkomen van wateroverlast en de waterkwaliteit in diverse gebieden in Ridderkerk, de Europese KaderRichtlijnWater (kwalitatief), het Nationale WaterBeleid 21^e Eeuw (kwantitatief) en het effect op het gebruik van de openbare en particuliere ruimte.

Vanwege de meerdere verbanden is het WPR2 betrokken bij het opstellen van het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2013-2017(vGRP5) dat in 2012 door de raad is vastgesteld.

Er is in 2013 geen nieuw waterplan opgesteld in samenwerking met het Waterschap. Echter, het platform waterplan wordt in de toekomst wel gebruikt om projecten uit te werken.

Met ingang van 2011 is er bezuinigd op het kroos- en bladvisseren. De mate van bezuiniging wordt beïnvloed door extra baggerwerk. Tevens is, binnen het "Beleidskader Duurzaam Beheer", het onderhoud aan beschoeiingen van het eerder vastgestelde kwaliteitsniveau standaard verlaagd naar minimaal.

De werkelijke lasten in 2013 zijn:

Omschrijving	Realisatie 2013
<u>Waterhuishouding</u>	
Klein jaarlijks onderhoud	188.900
Groot onderhoud	145.400
(vervangings)Investerings	0
Saldo van dotatie en aanwending reserve onderhoud watergangen	-9.700
Totaal beheer Waterhuishouding	324.600

Voor dit onderdeel Waterhuishouding is een onderhoudsreserve gevormd:

Stand per 1 januari 2013	€ 558.700
Toevoeging	€ 135.700 (+)
Onttrekking	€ 145.400 (-)
Saldo per 31 december 2013	€ 549.000

3.9 Afvalinzameling

Kerncijfers

Aantal huisaansluitingen:	20.504 (CBS cijfers per 1-1-2013)
Aantal ondergrondse containers:	288 (per 1-1-2013)

Actueel beheerplan

In 2012 is het Beheerplan Afval (ondergrondse betonbakken en infrastructuur in de openbare ruimte) opgesteld. Dit beheerplan heeft betrekking op de ondergrondse containers voor het inzamelen van restafval bij de hoogbouw en de ondergrondse containers in de milieuparkjes (voor papier en glas). Dit zijn in totaal 288 containers.

De in de grond zittende betonbakken van de ondergrondse containers komen voor rekening van de gemeente. De NV MAR draagt de kosten van de containers zelf.

Voor de uitvoering van de afvalinzameltaken geldt de Samenwerkings Overeenkomst van 29 mei 2001 tussen de gemeente Ridderkerk, Van Gansewinkel Milieuservices Overheidsdiensten B.V. en NV Milieuservices AVR Ridderkerk (NV MAR).

Deze overeenkomst eindigde op 31 december 2012, maar werd voor één jaar verlengd tot 31 december 2013. De overeenkomst wordt tot 31 december 2014 nogmaals met een jaar verlengd.

3.10 Haven

Kerncijfers

De haven van Ridderkerk, langs De Noord, bestaat uit het waterdeel, kaden, steigers en terrein. Met uitzondering van de locatie bij de passantensteiger is het haventerrein volledig verhuurd.

Actueel beheerplan

Het beheerplan Haven is in 2009 geactualiseerd. In 2013 is het beheerplan herzien voor de periode 2014 - 2018.

Binnen het Groot Onderhoud (reserve) wordt gerekend met het eens in de acht jaar baggeren van de haven. Dit is in 2008 voor het laatst uitgevoerd en staat voor 2016 weer op de planning. Jaarlijks wordt een dotatie aan de reserve gedaan.

Voor het vervangen van de constructies is het uitgangspunt dat dit pas op zeer lange termijn (> 30 jaar) aan de orde is. Derhalve worden er nu geen middelen voor gereserveerd

De werkelijke lasten in 2013 zijn:

Omschrijving	Realisatie 2013
Haven	
Klein jaarlijks onderhoud	3.000
Groot onderhoud	0
Vervangingsinvesteringen	0
Saldo van dotatie en aanwending reserve onderhoud haven	22.700
Totaal beheer Haven	25.700

Voor dit onderdeel Haven is een onderhoudsreserve gevormd:

Stand per 1 januari 2013	€	168.800
Toevoeging	€	22.700 (+)
Onttrekking	€	0 (-)
Saldo per 31 december 2013	€	191.500

2.3.4 Paragraaf 4 Financiering

1 Doel

Algemeen doel

Genereren van stuurinformatie voor de raad, met andere woorden: met de informatie uit deze paragraaf kan de raad beleidslijnen vast- en bijstellen.

Specifiek doel

Inzicht geven in de stand van zaken en de beleidsvoornemens om daarmee de financieringsfunctie te kunnen sturen, beheersen en controleren.

Achtergrond informatie

Deze paragraaf is bedoeld om de uitvoering van de treasuryfunctie te volgen. De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's. Deze functie omvat de financiering van beleid en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden, het te allen tijde zorgen voor voldoende liquide middelen, waarbij een tijdelijk overschot tegen een zo hoog mogelijk rendement wordt belegd en het daarbij afdekken van met name renterisico's.

2 Inleiding

In deze paragraaf zijn de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille beschreven.

Financieringsbeleid

Het beleid van Ridderkerk voor de financieringsfunctie is vastgelegd in het Financieringsstatuut 2009. Dit statuut is het kader voor de uitvoering van de financieringsfunctie. De doelstellingen van het statuut zijn:

- Het verkrijgen en handhaven van de toegang tot de (Europese) financiële markten tegen acceptabele condities.
- Het zorgdragen voor een permanente beschikbaarheid van bancaire en financiële diensten, zo mogelijk tegen een vooraf overeengekomen kwaliteit en prijs.
- Het beheersen van de financiële risico's zoals rente-, krediet- en liquiditeitsrisico's.
- Het optimaliseren van het rendement van de beschikbare liquiditeiten met als doelstelling een zo optimaal mogelijk (rente)resultaat op bestaande en geprognosticeerde liquiditeitsposities tegen aanvaardbare risico's.
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en de financiële posities (rentekosten).
- Het aantrekken van vreemd vermogen tegen zo laag mogelijke kosten en aanvaardbare risico's.

Hoofdelementen financieringsstatuut

Het statuut is vooral gericht op risicobeheersing. Enkele belangrijke punten uit het statuut zijn:

- Uitzettingen moeten een prudent karakter hebben.
- Het gebruik van derivaten kan uitsluitend na toestemming van de raad.
- Tegenpartijen dienen minimaal een AA-rating te hebben.
- Het college is gemandateerd om gelden aan te trekken en uit te zetten.

Onderwerpen financieringsparagraaf

De invoering van de financieringsparagraaf hangt samen met de Wet Fido, die per 1 januari 2009 is gewijzigd. De financieringsfunctie is in 2013 binnen de kaders van dit vastgelegde beleid uitgevoerd. In deze financieringsparagraaf worden de uitkomsten getoetst aan de uitgangspunten bij de begroting 2013.

In de jaarstukken doet het college in de paragraaf financiering in ieder geval verslag van:

- De kasgeldlimiet;
- De renterisiconorm;
- De omvang en samenstelling van de leningenportefeuille;
- De omvang en samenstelling van de uitzettingen;
- De liquiditeitsplanning en de financieringsbehoefte voor de komende drie jaar;
- De rentevisie;
- De rentekosten en renteopbrengsten verbonden aan de financieringsfunctie.

3 Gerealiseerde beleidsvoornemens voor risicobeheer financieringsportefeuille

3.1 Verloop kasgeldlimiet

In onderstaande tabel worden de gerealiseerde vlottende schuld en vlottende middelen per (kalender)kwartaal afgezet tegen de toegestane kasgeldlimiet.

Kasgeldlimiet (bedragen x €1.000)				
	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Omvang begroting per 1 januari 2013	121.330	121.330	121.330	121.330
1. Toegestane kasgeldlimiet				
In procenten van de grondslag	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
In bedragen	10.313	10.313	10.313	10.313
2. Omvang vlottende schuld				
Opgenomen gelden < 1 jaar	-	-	-	-
Schuld in rekening courant	-	-	117	-
Gestorte gelden door derden < 1 jaar	-	-	-	-
Overige geldleningen (geen vaste schuld)	17.333	15.667	12.000	14.000
Totaal	17.333	15.667	12.117	14.000
3. Vlottende middelen				
Contante gelden in kas	14	23	20	18
Tegoeden in rekening courant	1.395	1.735	2.160	570
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	-	-	-	-
Totaal	1.409	1.758	2.180	588
Toets kasgeldlimiet				
Toegestane kasgeldlimiet (1)	10.313	10.313	10.313	10.313
4. Totaal netto vlottende schuld (2-3)	15.924	13.909	9.937	13.412
Ruimte(+)/Overschrijding(-); (1-4)	5.611-	3.596-	376	3.099-

Analyse van de verschillen

De kasgeldlimiet is het maximumbedrag waarmee de gemeente haar (kapitaal)uitgaven mag financieren met kortlopende financieringsmiddelen (vlottende schuld). Voor 2013 bedroeg deze kasgeldlimiet € 10.313.000 (8,5% van het begrotingstotaal).

De eerste 2 kwartalen van 2013 is deze limiet overschreden. Het 3de kwartaal was positief, waarna het 4^e kwartaal weer een overschrijding te zien gaf. Desondanks is maximaal geprofiteerd van het lage rentetarief voor kort geld in 2013. In verband met de bepalingen van de Wet Fido (maximaal 2 kwartalen overschrijding) is in december 2013 een vaste geldlening aangetrokken van € 12,0 miljoen met een looptijd van 20 jaar (rentepercentage 2,83%).

3.2 Verloop renterisiconorm

Onderstaande tabel brengt het renterisico ten opzichte van de renterisiconorm in beeld.

Renterisico's vaste schuld (bedragen x €1.000)				
	2013	2014	2015	2016
Renterisico's				
Renteherziening op vaste schuld o/g	-	-	-	-
Renteherziening op vaste schuld u/g	-	-	-	-
1 Renteherziening op vaste schuld (per saldo)	-	-	-	-
2 Aflossingen	3.720	4.320	4.320	4.320
3 Renterisico op vaste schuld (1+2)	3.720	4.320	4.320	4.320
4 Renterisiconorm	24.266	25.141	22.198	21.158
5a Ruimte onder renterisiconorm	20.546	20.821	17.878	16.838
5b Overschrijding renterisiconorm	-	-	-	-
Berekening renterisiconorm				
Begrotingstotaal	121.330	125.706	110.989	105.792
4a Vastgelegd percentage (bij min. regeling)	20%	20%	20%	20%
4b Renterisiconorm	24.266	25.141	22.198	21.158

De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Met deze wettelijke bepaling wordt nagestreefd dat gemeenten hun vaste leningenportefeuille zodanig spreiden dat de renterisico's gelijkmatig over de jaren zijn verdeeld.

Uit de bovenstaande tabel blijkt (onder 5a), dat het renterisico in 2013 onder de renterisiconorm blijft.

4 Leningenportefeuille en uitzettingen

Leningenportefeuille

Het totaal van de leningenportefeuille per 31-12-2013 bedraagt €58.441.600. Deze leningenportefeuille bestaat uit 8 langlopende geldleningen die nog doorlopen van 2014 tot 2034.

In januari 2014 bedroeg de marktrente voor leningen met een looptijd van (bijvoorbeeld) 20 jaar 3,0%. Met een gemiddelde van 3,9% zit de gemeente Ridderkerk met haar renteverplichtingen 0,8% boven de huidige markttarieven.

Uitzettingen

Per 31-12-2013 waren er geen (tijdelijke) overschotten in de vorm van deposito's.

5 De liquiditeitsplanning en de financieringsbehoefte voor de komende drie jaar

De financieringspositie wordt bepaald door het investeringsniveau en –tempo, wisselende baten en lasten in grondexploitaties en mutaties in de geldleningenportefeuille. Mede als gevolg van het doorschuiven van enkele geplande investeringen is de werkelijke financieringsbehoefte meegevallen. Het werkelijke tekort aan financieringsmiddelen is met kort geld gefinancierd, waarbij optimaal is geprofiteerd van de historisch lage rente voor kort geld (<0,5%). Dit heeft tot behoorlijke besparingen geleid die in de programmamonitor 2013 en de Slotwijziging 2013 zijn verantwoord.

Om te voldoen aan de voorschriften van de Wet Fido is medio december 2013 een vaste geldlening aangetrokken van €12,0 miljoen voor 20 jaar. Hiermee is een deel van het renterisico afgedekt voor de komende jaren. Voor de komende drie jaren zal nog een vaste geldlening nodig zijn om onder de kasgeldlimiet van €9,8 miljoen (2014) te blijven. Aan de hand van actuele liquiditeitsplanningen zal

steeds een afweging worden gemaakt. De financieringsbehoefte en de markttrentes van dat moment zijn hierbij leidend.

6 De rentevisie

Zowel de korte – als de lange rente waren in 2013 historisch laag. Dit heeft vooral te maken met de financiële en economische crisis. Het rentevoorzicht (rentevisie) voor de geldmarkt was voor 2013 ca. 0,63%. In werkelijkheid lag deze rente rond de 0,23% gedurende het jaar 2013.

De rentevisie voor de kapitaalmarkt was ca. 2,5%. De werkelijke rente lag eind 2013 0,5% lager. De financieringskosten zijn dus wat het renteniveau betreft meegevallen.

De mate en het tempo waarin de lange rente zich ontwikkelt is moeilijk te voorspellen. In dit opzicht zijn de prognoses van de banken niet eenduidig.

7 De rentekosten en renteopbrengsten verbonden aan de financieringsfunctie

De rentekosten van de kortlopende geldleningen waren € 12.500 lager dan de bijgestelde raming voor 2013. Dit komt hoofdzakelijk door lagere tarieven op de geldmarkt en het zo lang mogelijk met kort geld financieren van het liquiditeitstekort. De rentekosten van langlopende geldleningen waren € 11.300 hoger dan de bijgestelde raming 2013. Dit zijn de werkelijke rentekosten over 2013 van de nieuwe geldlening van € 12,0 miljoen, die per 18 december 2013 is afgesloten.

8 Verleende garanties in het kader van de publieke functie

In artikel 3 van het Financieringsstatuut 2009 is aangegeven dat de gemeente uitsluitend leningen kan aangaan, middelen kan uitzetten en garanties kan verlenen voor de uitoefening van de publieke taak. In 2013 hebben zich geen verenigingen of stichtingen gemeld voor het waarborgen van nieuwe geldleningen.

Het totaal aan direct gegarandeerde leningen bedraagt per 31-12-2013 € 89,3 miljoen. Hiervan is een bedrag van € 87,5 miljoen voor woningbouwleningen aan de Stichting Woonvisie. De overige garantstellingen ad € 1,8 miljoen zijn verstrekt aan twee sportverenigingen, een sporthalstichting, een onderwijsinstelling en een muziekvereniging.

Vanaf 2007 zijn de woningbouwleningen aan de Stichting Woonvisie indirect gegarandeerd via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) door middel van een zogenoemde achtervang-overeenkomst. Het totaal van de indirecte garantstellingen bedraagt per 31-12-2013 € 128,4 miljoen.

Ontvangst en beoordeling jaarstukken

Op basis van de garantieovereenkomst zijn de instellingen voor wie wij garant staan verplicht hun jaarstukken te overleggen. Op dit moment geldt dat nog voor de jaarrekening 2012. Van alle instellingen hebben wij de jaarstukken 2012 ontvangen en financieel beoordeeld. Dit gaf geen aanleiding tot vragen of opmerkingen.

De jaarstukken over 2013 en de begroting 2014 komen meestal in april ná het verslagjaar binnen. Die informatie is nog niet verwerkt in deze rekening. Als deze stukken ontvangen zijn zal verder worden beoordeeld of de instelling een risico voor de gemeente gaat opleveren of niet.

Speciale aandacht verdient de Stichting Woonvisie vanwege de omvang van de garantstellingen. De kredietwaardigheid van Woonvisie wordt beoordeeld door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) en het Centraal Fonds Volkshuisvesting (CFV).

Het WSW heeft uitgesproken dat op basis van het jaarverslag 2012 en de prognosegegevens 2013 - 2015 Woonvisie voldoet aan de eisen van kredietwaardigheid.

Het CFV heeft een positief continuïteitsoordeel 2013 over de vermogenspositie afgegeven. Dit houdt in dat de voorgenomen activiteiten van Woonvisie passen bij hun vermogenspositie. Dit oordeel is gebaseerd op de prognosegegevens 2013-2017. Ook het solvabiliteitsoordeel 2013 is positief. Dit houdt in dat er voldoende eigen vermogen is om toekomstige risico's te kunnen dragen. De solvabiliteit is getoetst aan de hand van het jaarverslag 2012.

Tenslotte kan nog worden opgemerkt dat Woonvisie geen risicovolle producten, zoals derivaten en beleggingen, heeft.

2.3.5 Paragraaf 5 Bedrijfsvoering

1 Doel

Algemeen doel

Genereren van stuurinformatie voor de raad, met andere woorden: met de informatie uit deze paragraaf kan de raad beleidslijnen vast- en bijstellen.

Specifiek doel

Inzicht geven in de stand van zaken en de beleidsvoornemens omtrent de bedrijfsvoering.

Achtergrond informatie

De gemeentelijke overheid staat voor een adequate dienstverlening. Om deze goed uit te kunnen voeren dient de bedrijfsvoering goed geregeld te zijn. Deze paragraaf beschrijft de diverse terreinen van de bedrijfsvoering. Op elk van deze terreinen staan ons flinke uitdagingen te wachten. Zo wordt Ridderkerk vanuit de interne en externe omgeving geconfronteerd met een toenemende vergrijzing en een krappere wordende arbeidsmarkt. Daarnaast is op het gebied van ICT-toepassingen sprake van verder voortschrijdende technologische ontwikkelingen en doen zich op het gebied van wet- en regelgeving nieuwe ontwikkelingen voor.

We onderscheiden de volgende terreinen van bedrijfsvoering:

- Personeel en organisatie;
- Informatievoorziening;
- Facilitair bedrijf;
- Financiën;
- Juridische zaken;
- Communicatie.

2 Personeel en organisatie

Algemeen

Bij P&O staat ontwikkeling centraal: ontwikkeling van de organisatie en ontwikkeling van de individuele medewerker. Deze staan niet los van elkaar, maar versterken en staan ten dienste van elkaar. Het afgelopen jaar stond vooral in het teken van organisatie ontwikkeling waarbij de doorontwikkeling van de BAR samenwerking centraal stond.

Organisatie ontwikkeling en strategisch beleid

Per 1 januari 2013 is het businessplan HRM-BAR opgeleverd. Het eerste half jaar ging de aandacht daarom vooral uit naar de voorbereiding van de fysieke samenvoeging van de drie teams (regelen huisvesting etc). Beleidsinhoudelijk lagen de accenten in het eerste kwartaal bij:

- het plaatsingsproces van het management;
- inrichting mobiliteitsbureau;
- project functiewaardering;
- samenvoegen salarisadministraties;
- gezamenlijke bedrijfsvoering (gezamenlijk werkoverleg etc).

In het tweede half jaar lag het accent bij het ondersteunen en adviseren van het (nieuwe) management bij het uitwerken van de fijnstructuur en de technische plaatsing van de medewerkers.

Arbo en verzuimbegeleiding

De arbeidsomstandigheden zijn nog steeds goed op orde binnen Ridderkerk. De werkzaamheden in 2013 waren voornamelijk gericht op het harmoniseren van het Arbo beleid van de drie organisaties. Daarnaast zijn voorbereiding getroffen voor de overgang naar een nieuwe gezamenlijke dienstverlener op het gebied van Arbo en ziekteverzuim begeleiding.

3 Informatievoorziening

Algemeen

In 2013 heeft de focus van de informatievoorziening gelegen op de verdere invoering van de basisregistraties, de invoering van het Digitaal Archief en de ICT in de BAR-samenwerking. De voorbereidingen voor de fusie per 1 januari 2014 heeft een zeer grote inspanning gevraagd van de medewerkers. Het naar voren halen van de fusiedatum heeft er toe geleid dat slechts de meest basale zaken geregeld konden worden.

Interne ontwikkelingen

ICT infrastructuur

De gezamenlijke wifi-verbinding en internetverbinding zijn gerealiseerd. Het project voor de vervanging van de gezamenlijke ict-infrastructuur is in gang gezet. De ondersteuning van het thuiswerken kan door de werkdruk pas in 2014 worden opgepakt. Alle medewerkers werken met een laptop. Daar waar nodig wordt om functionele redenen (balies en cad) nog met een pc gewerkt. Met deze overgang is een basis gelegd voor het flexibel kunnen werken. Samen met het wifi-project is het mogelijk dat onze medewerkers ook in de gemeentehuizen van Albrandswaard en Barendrecht kunnen werken.

Digitalisering

In 2013 is het project Digitaal Archief succesvol opgeleverd en in gebruik genomen. Daarmee is gestart met het zaakgericht werken in Ridderkerk. In de tweede helft van het jaar is gestart met het project voor zaakgericht werken in de BAR-organisatie.

Externe ontwikkelingen

Realisatie NUP in 2013

Veel aandacht is in 2013 besteed aan het realiseren van de koppeling tussen de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) en de WOZ. Dit is voor 80% gerealiseerd. In november heeft de audit van de basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) plaatsgevonden. Op enkele kleine afwijkingen na was de registratie op orde. Het komende half jaar worden deze afwijkingen opgepakt. Volgend jaar vindt opnieuw een audit plaats.

Het opwerken van de Grootchalige basiskaart (GBK) naar het niveau van de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) vordert gestaag. In het huidige tempo zal de BGT op tijd (2016) klaar zijn.

Informatiebeveiliging

In december heeft de audit plaatsgevonden voor de DigiD-aansluitingen die de gemeente gebruikt. DigiD is het authenticatiemiddel dat gebruikt wordt bij digitale dienstverlening. Informatiebeveiliging staat landelijk duidelijk op de agenda. Tijdens de Buitengewone algemene ledenvergadering van de VNG is afgesproken dat de gemeenten gebruik gaan maken van een uniforme aanpak van dit onderwerp. In december hebben de colleges van de BAR-gemeenten een gelijk luidend informatiebeveiligingsbeleid vastgesteld.

4 Facilitair bedrijf

Algemeen

Bij de facilitaire ondersteuning naar de organisatie is middels verdere aanpassing van het FMIS systeem de klant meer centraal gaan staan. Er is duidelijkheid gegeven over het standaard aanbod. Waar mogelijk binnen de praktische en financiële kaders is samen met de klant gezocht naar maatwerk.

Interne ontwikkelingen

Voorsortierend op de BAR-samenwerking heeft intensieve samenwerking plaatsgevonden om vanaf 2014 zo snel mogelijk de (nieuwe) interne klant op uniforme wijze te ondersteunen. Onderlinge uitwisseling van personeel is hierbij een voorwaarde waar in 2013 aanzienlijk in is geïnvesteerd.

Externe ontwikkelingen

De BAR-samenwerking is verder uitgebouwd. Ontwikkelingen zoals werken volgens de BAR-code (Het Nieuwe Werken) zijn in voorbereiding genomen door bijvoorbeeld werkplekken om te bouwen.

5 Financiën

Doelmatigheid en doeltreffendheid

Elk beleidsterrein wordt periodiek getoetst op doelmatigheid en doeltreffendheid. Diverse evaluaties, onderzoeken en/of benchmarks moeten aantonen of we onze gestelde doelen op een doelmatige manier bereiken. Een overzicht van deze 'audits' wordt jaarlijks uitgereikt aan de auditcommissie en de rekenkamercommissie. In de Auditcommissie van 16 september 2013 is het overzicht behandeld.

Rekenkamercommissie

Over de door de rekenkamercommissie verrichte onderzoeken in 2013 en de in 2013 gestarte onderzoeken wordt u geïnformeerd in Programma 2. De burger als kiezer, onder 3. Realisatie.

Rechtmatigheid

Om voor een goedkeurende accountantsverklaring in aanmerking te (blijven) komen dient de inhoud van verordeningen en beleidsregels actueel en op orde te zijn en dienen deze te worden toegepast. In het najaar van 2013 vond de jaarlijkse interim controle door onze externe accountant plaats als voorloper op de volledige accountantscontrole van de jaarrekening in het voorjaar van 2014. Met behulp van steekproeven (interne controle) doet onze gemeente jaarlijks onderzoek naar een juiste uitvoering van de financiële beheershandelingen. Voor de uitvoering van interne controles is een 'centraal' team interne controle (TIC) aan het werk geweest, waar organisatiebreed medewerkers deel van uitmaken. Gespreid over het jaar (per kwartaal) en ter afsluiting bij de jaarrekening werden de controleactiviteiten uitgevoerd. Na afloop van elke onderzoeksperiode werden waar nodig aanbevelingen tot verbetering gedaan en/of fouten hersteld.

Sinds begin 2009 wordt in BAR-verband samengewerkt en afgestemd op het terrein van gezamenlijke audits. Vooralsnog betreft het een samenwerking op hoofdlijnen. In 2013 zijn de voorbereidingen getroffen om in 2014 met één gezamenlijk auditplan te gaan werken.

Geconstateerde fouten en onzekerheden financiële rechtmatigheid

In 2013 werden vanuit de interne controles financiële rechtmatigheidsfouten aangetroffen van € 419.600. Deze fouten ontstonden voornamelijk door het niet opvolgen van Europese aanbestedingsnormen. Daarnaast zijn er op enkele investeringen voor € 104.400 aan kleine overschrijdingen. De totale onrechtmatigheid van € 419.600 + € 104.400 = € 524.000 blijft binnen de marge van 1% van het totaal van de begroting 2013 voor de goedkeurende accountantsverklaring rechtmatigheid.

Daarnaast bestaat een onzekerheid van € 75.000 binnen het proces Leerlingenvervoer. Dit komt doordat de wijze van factureren niet helder was opgenomen in de contractafspraken tussen vervoerder en gemeente. Voor 2013 is nog geen overeenstemming bereikt met de vervoerder over een terugvordering van € 75.000. Hiervoor is een voorziening ingesteld.

Om deze fouten in de toekomst te voorkomen zijn en worden interne maatregelen genomen, zodat processen beter beheerst worden.

Risicomanagement

Voor de registratie en beheersing van risico's werd weer van de diensten van NAR (Nederlands Adviesbureau Risicomanagement) gebruik gemaakt. De uitkomsten van het systeem NARIS zijn in de P&C cyclus meegenomen voor de bepaling van het gemeentelijke weerstandsvermogen of voor het treffen van beheermaatregelen om risico's te beheersen. Daarmee wordt de hoogte van de weerstandsreserve onderbouwd. Dat gedeelte van het eigen vermogen is speciaal bedoeld voor het opvangen van onvoorziene tegenvallers waarvoor geen (directe) dekking beschikbaar is. In de hiervoor in deze jaarrekening opgenomen paragraaf Weerstandsvermogen zijn de belangrijkste risico's en de benodigde en aanwezige weerstandscapaciteit concreet in beeld gebracht.

Kostentoerekening

De kosten die niet rechtstreeks toegerekend kunnen worden aan de raadsprogramma's worden 'overheadkosten' genoemd. Deze kosten worden verdeeld in 2 categorieën, te weten 'concernoverhead' en 'afdelingskosten'. Bij concernoverhead gaat het om de kosten die noodzakelijk zijn voor de organisatie en facilitering van het werk. Denk daarbij aan bijvoorbeeld automatiseringskosten, huisvestingskosten en administratiekosten.

Daarnaast worden afdelingskosten gemaakt. Dit zijn kosten die veelal ontstaan door het in dienst hebben van personeel.

De kosten van bedrijfsvoering zijn via programma 6 Bedrijfsvoering verdeeld over de raadsprogramma's.

6 Juridische zaken

Juridische kwaliteitszorg en juridische control

In 2013 is samen met Albrandswaard en Barendrecht een start gemaakt met het vormgeven van juridische kwaliteitszorg in de BAR-organisatie. Onderzocht is wat de drie gemeenten al doen aan juridische kwaliteitszorg en wat we gaan doen in 2014. Met de samenwerking kan er extra geïnvesteerd worden in de juridische kwaliteitszorg en juridische control.

Samen met Albrandswaard en Barendrecht is het mandaatregister klaar gemaakt voor de BAR-organisatie.

GVOP

In BAR-verband is in 2013 een projectgroep gestart met als doel aansluiting van de BAR-gemeenten op de Gemeenschappelijke Voorziening voor Officiële Publicaties (GVOP), zodat vanaf 1 januari 2014 aan alle verplichtingen van de WEB voldaan is. Op grond van de Wet elektronische bekendmaking (WEB) zijn decentrale overheden vanaf 1 januari 2014 verplicht hun algemeen verbindende voorschriften elektronisch bekend te maken door middel van een elektronisch gemeenteblad. Vanaf 1 januari 2014 vervalt derhalve de mogelijkheid om algemeen verbindende voorschriften *rechtsgeldig* op papier (via het gemeentejournaal in de Combinatie) bekend te maken.

Nieuwe wetgeving

Op 1 januari 2013 is de Wet aanpassing bestuursprocesrecht in werking getreden. Voor de gemeente heeft dit erin geresulteerd dat voor de bezwaarprocedure de antwoordkaartmethode is geïntroduceerd. De indiener van een bezwaar werd in de ontvangstbevestiging verzocht aan te geven of hij/zij ter hoorzitting wilde verschijnen. Dit heeft geleid tot een afname van ongeveer 10 procent van het aantal bezwaarden dat naar de hoorzitting wilde komen om het bezwaar mondeling toe te lichten. In 2013 is door Tweede Kamerlid Ard van der Steur het wetsvoorstel Wet bevordering van mediation in het Bestuursrecht ingediend. Het bevorderen van het gebruik van mediation zal meegenomen worden bij de juridische kwaliteitszorg.

De Wet dwangsom en beroep en bezwaarschriften en de Wet openbaarheid van bestuur

De Wet dwangsom verplicht de gemeente tot het betalen van een dwangsom, als de gemeente niet tijdig beslist op een aanvraag of een bezwaarschrift. Daarnaast biedt de Wet dwangsom bij het niet tijdig nemen van een beslissing de mogelijkheid om direct beroep in te stellen bij de rechtbank. Vanaf de inwerkingtreding van deze wet is een gestage groei van het aantal ingebrekestellingen te zien.

In 2013 is het aantal uitbetaalde dwangsommen naar aanleiding van een te late beslissing op bezwaar licht gestegen. Dit valt te verklaren door bekendheid met de wet, de complexiteit van de te behandelen bezwaarschriften en de daarmee samenhangende besluitvorming.

In 2013 zijn meer verzoeken op basis van de Wet Openbaarheid van Bestuur ingediend. Dit heeft drie maal geleid tot het uitbetalen van een dwangsom. Op dit moment wordt onderzocht hoe het aantal te behandelen WOB-verzoeken kan worden ingeperkt, omdat dit een groot beroep doet op de capaciteit binnen de organisatie.

7 Communicatie

De ondersteuning stond in 2013 vooral in het teken van de samenvoeging van de drie ambtelijke organisaties. Zo is gewerkt aan de vorming van een gemeenschappelijk systeem voor het beheer en onderhoud van de drie afzonderlijke websites. De huisstijl van de gemeente Ridderkerk die in 2012 is vastgesteld werd verder doorgevoerd in diverse uitingen.

Op het gebied van social media werd ondersteuning gegeven bij het gebruik van Twitter voor afval- en milieucommunicatie en op het gebied van wijkregie.

2.3.6 Paragraaf 6 Verbonden partijen

1 Doel

Algemeen doel

Het genereren van stuurinformatie voor de raad, met andere woorden: met de informatie uit deze paragraaf kan de raad beleidslijnen vast- en bijstellen.

Specifiek doel

Het in beeld brengen en beheersen van de bestuurlijke **en** financiële belangen in deelnemingen.

Achtergrond informatie

Door de paragraaf verbonden partijen heeft de raad invloed op deelnemingen doordat hij kaders stelt. Die invloed is nu niet zo zeer gericht op individuele gevallen, maar veel meer op het totaalbeeld. De paragraaf geeft aan wat de visie van de raad is op de verbonden partijen in relatie tot de doelstellingen uit de programma's en wat de beleidsvoornemens zijn. Het gaat om vragen als: Wat willen we met de verbonden partijen? (visie/ doel). Welke rol spelen ze in programma's? (beleidsvoornemens). Vervolgens kan er op toegezien worden of de doelstellingen van de verbonden partijen nog steeds corresponderen met die van de gemeente en of de gewenste beleidsvoornemens van de gemeenteraad via de verbonden partijen gerealiseerd zijn. In deze paragraaf is de informatie opgenomen conform de nota Verbonden Partijen (raadsbesluit 23 april 2009).

2 Financieel overzicht per raadsprogramma

In het volgende overzicht zijn per raadsprogramma de verbonden partijen opgenomen met de gerealiseerde bijdrage van de gemeente, c.q. het te ontvangen dividend.

Nr.	Omschrijving	voordeel +, nadeel -		
		Realisatie 2012	Begroting 2013 na wijz.	Realisatie 2013
	<i><u>Programma 1 Burger als Partner</u></i>			
1	Oasen NV	0	0	0
2	Stadsregio Rotterdam	-210.300	-216.400	-210.300
3	Nieuw Reijerwaard	0	0	0
4	OLIVER (volwasseneneducatie)	-145.400	0	0
5	Natuur- en recreatiegebied IJsselmonde	-317.300	345.000	308.300
6	Koepelschap buitenstedelijk groen	-	-	-
7	DCMR	-746.600	-747.900	-730.900
8	GGD / OGZRR	-256.500	345.600	309.300
	<i><u>Programma 5 Burger als Onderdaan en Belastingbetaler</u></i>			
9	Veiligheidsregio Rotterdam-Rijmond	-2.024.900	-1.919.500	-1.918.200
10	HALT	-17.000	0	0
11	Soza Albrandswaard/Ridderkerk	0	0	0
	<i><u>Hoofdstuk 6 financiering en algemene dekkingsmiddelen</u></i>			
12	NV MAR	93.400	113.100	113.100
13	BNG NV	102.500	132.800	132.800
14	Eneco NV	1.154.200	1.318.300	1.318.400

Toelichting

4. OLIVER (volwasseneneducatie)

Deze gemeenschappelijke regeling is per 1 januari 2013 opgeheven.

10. HALT

De gemeenschappelijke regeling HALT is per 1 januari 2013 opgeheven. De gemeente is per 1 januari 2013 aangesloten bij één landelijke Halt-organisatie en betaalt hieraan een jaarlijkse bijdrage.

Aangezien dit geen gemeenschappelijke regeling is valt dit niet meer onder de paragraaf 'Verbonden Partijen'.

3 Overzicht van verbonden partijen

Naam :	Oasen NV
Vestigingsplaats :	Gouda
Doel van de regeling :	Zorg dragen voor de watervoorziening binnen het voorzieningsgebied.
Wat willen we met de verbonden partij bereiken :	De gemeente neemt deel in het aandelenkapitaal van deze instelling voor nutsvoorzieningen omdat deze nut heeft voor de inwoners van de gemeente, en dus niet uit een oogpunt van geldbelegging.
Beleidsvoornemens uit de programma's :	In Oasen wordt voor 6,26% in het totale aandelenkapitaal deelgenomen. Door deze deelname kan invloed op het beleid van deze instellingen worden uitgeoefend door middel van een vertegenwoordiging in de aandeelhoudersvergaderingen.
Zeggenschap gemeente:	Aandeelhouder.
Jaarbudget van Oasen NV :	Niet van toepassing.
Financieel belang Ridderkerk :	Niet van toepassing.
Bedrag per inwoner :	Niet van toepassing.
Overige ontwikkelingen/ veranderingen :	Oasen heeft op verzoek van de gemeente het tariefbeleid ten aanzien van sprinklerinstallaties naar beneden bijgesteld.
Financiële risico's en kansen :	Niet van toepassing.

Naam :	Stadsregio Rotterdam
Vestigingsplaats :	Rotterdam
Doel van de regeling :	Regionaal Bestuur (Wet Gemeenschappelijke Regelingen).
Wat willen we met de verbonden partij bereiken :	Deze regeling behartigt de gezamenlijke belangen van 15 gemeenten en hun inwoners op het gebied van de ruimtelijke ordening, wonen, stedelijke vernieuwing en Vinac, economie, verkeer en vervoer, milieu, groen, jeugdzorg, arbeidsmarkt en volwasseneneducatie.
Beleidsvoornemens uit de programma's :	In programma 3, Bestuur en Participatie, hebben wij als doelstelling het volgende geformuleerd: het realiseren, onderhouden en waar nodig verstevigen van samenwerkingsverbanden om regionale en/of gezamenlijke vraagstukken die de reikwijdte van Ridderkerk te boven gaan, op te lossen op een zodanige wijze, dat rekening wordt gehouden met de Ridderkerkse belangen en de eigen identiteit van Ridderkerk.
Zeggenschap gemeente :	Twee leden Algemeen bestuur.
Jaarbudget van de Stadsregio Rotterdam :	De lasten over 2013 bedragen € 461.000.000.
Financieel belang Ridderkerk :	De gemeente Ridderkerk draagt € 216.400 bij aan deze regeling. Bedrag per inwoner: € 4,78.
Overige ontwikkelingen / veranderingen :	Het huidige Kabinet stuurt aan op het afschaffen van de WGR+-regio's. Daarnaast speelt de discussie rond de vorming van de Metropoolregio Den Haag-Rotterdam.
Financiële risico's en kansen :	Niet van toepassing.

Naam :	Gemeenschappelijke regeling Nieuw Reijerwaard (GRNR)
Vestigingsplaats :	Ridderkerk
Doel van de GR :	De GR Nieuw Reijerwaard heeft tot doel c.q. als belang het binnen diens rechtsgebied ontwikkelen en realiseren van 96 hectare bedrijventerrein op de locatie Nieuw Reijerwaard met de daarbij horende ontsluiting en het daarbij horende groen.

Naam :	Gemeenschappelijke regeling Nieuw Reijerwaard (GRNR)
Zeggenschap gemeente :	Het Algemeen Bestuur bestaat uit tien leden, de voorzitter inbegrepen. De raden van Barendrecht en Ridderkerk wijzen uit hun midden, de voorzitter van de raad inbegrepen, en uit de wethouders, elk vier leden en twee plaatsvervangend leden aan. Van deze vier leden respectievelijk twee plaatsvervangend leden dienen ten minste twee leden respectievelijk één plaatsvervangend lid deel uit te maken van het college van burgemeester en wethouders. De raad van Rotterdam wijst uit de voorzitter van de raad en uit de wethouders, twee leden en twee plaatsvervangende leden aan. Het voorzitterschap rouleert jaarlijks.
Jaarbudget van Nieuw Reijerwaard :	Volgens rekening 2013 van de GRNR € 21.686.000.
Financieel belang Ridderkerk :	Alle drie de deelnemende gemeenten dragen 1/3 van de risico's verbonden aan de grondexploitatie.
Bedrag per inwoner :	Nieuw Reijerwaard heeft een sluitende exploitatie, zodat van een bijdrage door Ridderkerk geen sprake is.
Overige ontwikkelingen / veranderingen :	De gronduitgifte is vertraagd, omdat de vaststelling van het Inpassingsplan pas in juni 2013 door Provinciale Staten is vastgesteld. Dat is veel later dan waarvan eerder is uitgegaan. Momenteel lopen er beroepsprocedures bij de Raad van State. De uitspraak wordt verwacht in februari 2014. Nadat de plannen definitief zijn kan met de gronduitgifte worden begonnen.
Financiële risico's en kansen :	In februari 2014 heeft een actualisering plaatsgevonden van de grondexploitatie Nieuw Reijerwaard. Daarmee is een reëler beeld gegeven van de bestaande risicosituatie. Op basis van de huidige cijfers is de exploitatie sluitend. Toch zijn door onzekere markt- en renteontwikkelingen risico's verbonden aan de grondexploitatie. Stagnerende grondverkoop kunnen bijvoorbeeld tot extra rentekosten leiden. Als deelnemer aan de GRNR worden deze risico's voor een derde deel door de gemeente Ridderkerk gedragen. Daarom is het van groot belang dat de door de GR gehanteerde P&C-instrumenten voldoende informatie leveren over de exploitatierisico's en dat door de GR gestuurd wordt op het zoveel mogelijk beheersen van deze risico's.

Naam :	Gemeenschappelijke regeling voor het Natuur- en recreatiegebied IJsselmonde
Vestigingsplaats :	IJsselmonde (Rotterdam)
Doel van de regeling :	Ontwikkelen en in stand houden van intergemeentelijke buiten stedelijke recreatie en bescherming van natuur en landschap.
Wat willen we met de verbonden partij bereiken:	In 2012 is ingestemd met de Beleidsvisie 2012-2020 van het natuur- en recreatieschap.
Beleidsvoornemens uit de programma's :	De activiteiten van de regeling dragen bij aan het realiseren van de doelstellingen uit programma 5: Wonen en Leefomgeving. De komende jaren zullen meerdere projecten voortvloeiende uit het Landinrichtingsplan mede op het grondgebied van Ridderkerk worden gerealiseerd en in beheer worden overgedragen aan het Natuur- en Recreatieschap.
Zeggenschap gemeente :	Één lid Dagelijks bestuur en Algemeen bestuur.
Jaarbudget van Natuur- en Recreatiegebied IJsselmonde :	De lasten over 2013 bedragen € 3.252.800.
Financieel belang :	De bijdrage over 2013 bedraagt € 308.300, incl. afrekening over 2011.
Bedrag per inwoner :	€ 6,93
Overige ontwikkelingen / veranderingen :	De provincie Zuid-Holland heeft een discussie geopend over het toekomstig beheer van de recreatiegebieden. Dit moet leiden tot minder bestuurlijke drukte en een kostendekkende dienstverlening vanuit de provincie.
Financiële risico's en kansen :	Niet van toepassing.

Naam :	Gemeenschappelijke regeling Koepelschap buitenstedelijk groen
Vestigingsplaats :	Schiedam
Doel van de regeling :	Financiering en programmering buiten stedelijk groen.
Wat willen we met de verbonden partij bereiken:	Deze regeling is in de plaats gekomen van het oude Financieel Koepelschap. Het Financieel Koepelschap werkte feitelijk als een vereveningsinstrument. Alle kosten die de deelnemers maken ten behoeve van de realisering en in standhouding van de buiten stedelijke openlucht recreatieprojecten worden bij elkaar opgeteld en op basis van de in 1967 vastgestelde verdeelsleutel naar rato van het aantal inwoners over de gemeenten herverdeeld. De gemeenten betalen rechtstreeks aan de schappen waarin zij deelnemen. Als blijkt dat een gemeente meer betaalt aan een schap dan de kosten van de gemeente op basis van de verdeelsleutel, dan ontvangt deze gemeente geld terug van het koepelschap. Daarnaast heeft deze nieuwe regeling tot doel op basis van een landelijk, provinciaal en regionaal programma/beleid in onderlinge samenhang een evenwichtige ontwikkeling en instandhouding van het buiten stedelijk groen te bevorderen.
Beleidsvoornemens uit de programma's :	Niet van toepassing.
Zeggenschap gemeente :	Eén lid Algemeen bestuur.
Jaarbudget van het Koepelschap :	Niet van toepassing.
Financieel belang Ridderkerk :	Niet van toepassing.
Bedrag per inwoner :	De verevening voor Ridderkerk over 2013 is gebaseerd op € 6,93 per inwoner.
Overige ontwikkelingen / veranderingen :	Niet van toepassing.
Financiële risico's en kansen :	Niet van toepassing.

Naam :	Gemeenschappelijke regeling Dienst Centraal Milieubeheer Rijnmond (DCMR)
Vestigingsplaats:	Schiedam
Doel van de regeling :	Advisering en ondersteuning bij gemeentelijke milieutaken.
Wat willen we met de verbonden partij bereiken :	De DCMR heeft een algemene adviestaak met betrekking tot milieu, adviseert ten aanzien van vergunningverlening en handhaving in het kader van de wettelijke taken ingevolge de Wet Milieubeheer en ondersteunt de gemeente t.a.v. de uitvoering van het Besluit Bodemkwaliteit.
Beleidsvoornemens uit de programma's :	Ieder jaar wordt een werkplan opgesteld.
Zeggenschap gemeente :	Eén lid Algemeen bestuur (2 stemmen van totaal 166). In Dagelijks bestuur mede vertegenwoordigd door gemeente Barendrecht.
Jaarbudget van de DCMR :	€ 55.760.000
Financieel belang Ridderkerk :	€ 746.600
Bedrag per inwoner :	€ 16,60

Naam :	Gemeenschappelijke regeling Dienst Centraal Milieubeheer Rijnmond (DCMR)
Overige ontwikkelingen / veranderingen :	In het kader van de RUD-vorming (regionale uitvoeringsdienst) is toegewerkt naar het overnemen van alle taken voor vergunningverlening, toezicht en handhaving en specialistische advisering op milieugebied voor de gemeenten op Goeree Overflakkee. De GR is uitgebreid met deze gemeenten. Verder is de DCMR inmiddels belast met de uitvoering van milieutaken bij industriële bedrijven met grote veiligheidsrisico's in heel Zeeland en Zuid-Holland (de zogenaamde BRZO-bedrijven). De risico's en stillegging van de werkzaamheden bij olieopslagbedrijf Odfjell hebben geleid tot onderzoek binnen de DCMR naar de vraag of toezicht anders moet worden georganiseerd. Naar aanleiding van dit onderzoek is een verbeterplan opgesteld.
Financiële risico's en kansen :	De professionaliteit die nodig is om met name de zware milieutaken uit te kunnen oefenen vraagt om samenwerking en levert daarmee financiële kansen op.

Naam :	Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Rotterdam Rijnmond (OGZRR)
Vestigingsplaats:	Rotterdam
Doel van de regeling :	Gezamenlijke uitvoering wettelijke verplichtingen van gemeenten in het kader van de Wet Publieke Gezondheid.
Wat willen we met de verbonden partij bereiken :	Het verbeteren van de volksgezondheid van de Ridderkerkse bevolking. Het volgen van ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de gezondheid van de inwoners.
Beleidsvoornemens uit de programma's :	Een goede basisgezondheidszorg.
Zeggenschap gemeente :	De wethouder Volksgezondheid is lid van het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling.
Jaarbudget van de OGZRR :	€ 7.861.655
Financieel belang Ridderkerk :	€ 264.515
Bedrag per inwoner :	€ 5,85
Overige ontwikkelingen / veranderingen :	De OGZRR wordt als gevolg van de reorganisatie van de gemeente Rotterdam een onderdeel van een van de gemeentelijke diensten.
Financiële risico's en kansen :	De deelnemers aan de OGZRR zijn niet risicodragend voor de bedrijfsvoering van de GGD. Deze is onderdeel van de gemeente Rotterdam. Op dit moment loopt de discussie met het bureau Rijkshellingen over de mogelijke btw-plicht voor Gemeenschappelijke Regelingen. Dit zal pas vanaf 2015 een risico vormen. Mochten de GR toch btw- plichtig worden dan kan de bijdrage van Ridderkerk ongeveer € 6.000 per jaar stijgen.

Naam :	Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond
Vestigingsplaats:	Rotterdam
Doel van de regeling :	(Brand)veiligheid, vervoer van zieken en ongevals-slachtoffers, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, rampenbestrijding en crisisbeheersing met inbegrip van de multidisciplinaire samenwerking en de Gemeenschappelijke meldkamer.

Naam :	Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond
Wat willen we met de verbonden partij bereiken :	<p>De vorming van veiligheidsregio's heeft als doelstelling de versterking van de bestuurlijke aansturing van de rampenbestrijding en crisisbeheersing op regionaal en nationaal niveau, alsmede de versterking van de geneeskundige hulpverlening en het regionale beheer van de brandweer.</p> <p><u>(Brand)veiligheid</u> Het onder alle omstandigheden bewerkstelligen van een doelmatig georganiseerde en gecoördineerde uitvoering van werkzaamheden ter zake van het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al wat daarmee verband houdt, het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand, het beperken en bestrijden van rampen en overigens het bevorderen van een goede hulpverlening bij ongevallen en rampen.</p> <p><u>Hulpverlening</u> Het doelmatig organiseren en coördineren van het vervoer van zieken en ongevals slachtoffers, de registratie daarvan en het bevorderen van adequate opname van zieken en ongevals slachtoffers in ziekenhuizen of andere instelling voor intramurale zorg.</p> <p><u>Rampenbestrijding</u> Het voorbereiden en bewerkstelligen van een doelmatig georganiseerde en gecoördineerde geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen. Hieronder valt het organiseren van het oefenen van leden van de Gemeenschappelijke Veiligheidsstaf (GVS) en het Gemeentelijk Managementteam (GMT) en de daaraan gekoppelde operationele teams. Het invulling geven aan de regionale taken ten aanzien van de organisatie en voorbereiding op rampenbestrijding en crisisbeheersing en de hiermee verband houdende multidisciplinaire samenwerking.</p>
Beleidsvoornemens uit de programma's :	Met deze regeling wordt invulling gegeven aan het verkleinen en beheersen van de veiligheidsrisico's. Hoe hoger de kans op een inbreuk van de veiligheid, hoe hoger de feitelijke aantasting van de veiligheid zal zijn. Daarom wordt door middel van proactieve en preventieve maatregelen, zo mogelijk de slachtofferkans omlaag gebracht. Tevens is het van belang om geprepareerd te zijn voor grootschalig optreden in het geval van een ramp of zwaar ongeluk.
Zeggenschap gemeente :	Eén lid Dagelijks bestuur / Algemeen bestuur en één plaatsvervangend lid. Bij het nemen van besluiten door het algemeen bestuur brengen de leden voor de gemeente die zij vertegenwoordigen ieder één stem uit, met uitzondering van de leden die een gemeente vertegenwoordigen met een inwonertal boven 50000. Zij brengen voor elk volgend 50000-tal, of gedeelte daarvan, één stem meer uit tot een maximum van elf stemmen per gemeente.
Jaarbudget van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond:	€ 125.605.000
Financieel belang Ridderkerk :	€ 1.918.200
Bedrag per inwoner :	In 2013 is ervoor gekozen om de bedragen van de Basis brandweezorg en de Regionale bijdrage samen te voegen tot één bijdrage per deelnemende gemeente. Per inwoner is de bijdrage € 42,34 uitgaande van het inwonersaantal per 1-1-2012. Voor individuele taken en bijdragen is het financiële belang van Ridderkerk € 3.800.
Overige ontwikkelingen / veranderingen :	Niet van toepassing.

Naam :	Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond
Financiële risico's en kansen :	De bijdrage voor 2014 wordt verlaagd door efficiëncymaatregelen voortvloeiend uit het onderzoek van Berenschot naar efficiëntie en effectiviteit van de bedrijfsvoering en een extra bezuinigingsmaatregel. Door herijking van het aantal inwoners geldt vanaf 2014 voor de gemeentelijke bijdrage het inwonersaantal van 1-1-2012 in plaats van 1-1-2008. Daarnaast is de gemeentelijke bijdrage 2014 gecorrigeerd met een stijgingspercentage van 0,9%. Hierdoor valt het financieel belang van Ridderkerk in 2014 per saldo €26.000 lager uit dan in 2013.

Naam :	Regionale Samenwerking Sociale Zaken Albrandswaard en Ridderkerk
Vestigingsplaats:	Ridderkerk
Doel van de regeling :	Inwoners van Albrandswaard en Ridderkerk die niet in hun bestaan kunnen voorzien, helpen met inkomensondersteunende maatregelen, eventueel een WWB-uitkering en Wmo-voorzieningen.
Wat willen we met de verbonden partij bereiken :	Inwoners van Albrandswaard en Ridderkerk zijn in staat een financieel zelfstandig bestaan te voeren.
Beleidsvoornemens uit de programma's :	De beleidsvoornemens staan verwoord in het tweejaarlijks beleidsplan, dat door de gemeenteraden wordt vastgesteld. In 2011 zijn de eerste stappen gezet tot de vorming van een gemeenschappelijke sociale dienst voor de BAR-gemeenten. In 2012 werd besloten dat de drie ambtelijke organisaties van de BAR-gemeenten gaan fuseren en dat Sociale Zaken hiervan onderdeel worden. Alle beleidsvoornemens zullen zoveel als mogelijk gezamenlijk worden opgesteld.
Zeggenschap gemeente :	De wethouders Sociale Zaken van Albrandswaard en Ridderkerk overleggen gezamenlijk over het te voeren beleid. Deze afstemming vindt plaats tijdens wekelijks gezamenlijk portefeuillehoudersoverleg.
Jaarbudget van de GR SoZa Ridderkerk en Albrandswaard:	De budgetten waar deze regeling de uitvoering voor doet blijven bij de afzonderlijke deelnemende gemeenten en worden ook door de gemeenten afzonderlijk verantwoord.
Financieel belang Ridderkerk :	Ridderkerk is centrumgemeente. Alle lasten en baten van de taken die voor Albrandswaard worden uitgevoerd worden in de administratie van Ridderkerk verantwoord. Vervolgens worden de kosten aan Albrandswaard doorberekend.
Bedrag per inwoner :	Niet van toepassing.
Overige ontwikkelingen / veranderingen :	Niet van toepassing.
Financiële risico's en kansen :	De beoogde efficiëntie van gezamenlijk opereren in BAR-verband, naar o.a. de werkgevers toe, kan leiden tot een grotere daling van het klantenbestand.

Naam :	NV Milieu Services AVR-Ridderkerk (NV MAR)
Vestigingsplaats:	Ridderkerk
Doel van de regeling :	Uitvoering en advisering afvalinzameling.
Wat willen we met de verbonden partij bereiken :	De NV MAR is op 1 juli 2001 opgericht om in opdracht van de gemeente de afvalinzameling van huishoudelijke afval uit te voeren. De gemeente neemt deel in het aandelenkapitaal, omdat het nut heeft voor de inwoners van Ridderkerk.
Beleidsvoornemens uit de programma's :	Door de BAR-gemeenten wordt beoordeeld hoe de samenwerking in het inzamelen van afval mogelijk is. Dit heeft voor 2013 en 2014 niet geleid tot veranderingen ten aanzien van de NV MAR.
Zeggenschap gemeente :	Aandeelhouder.
Jaarbudget NV MAR :	Niet van toepassing.
Financieel belang Ridderkerk :	100% eigenaar van de NV.
Bedrag per inwoner :	Niet van toepassing.

Naam :	NV Milieu Services AVR-Ridderkerk (NV MAR)
Overige ontwikkelingen / veranderingen :	Er is een samenwerkingsovereenkomst gesloten tussen de gemeente en Van Gansewinkel Overheidsdiensten met een looptijd tot en met 31 december 2012. De samenwerking is met een jaar verlengd tot en met 31 december 2013 in verband met de BAR-samenwerking. Ook voor 2014 is deze samenwerking met een jaar verlengd.
Financiële risico's en kansen :	Niet van toepassing.

Naam :	Bank Nederlandse Gemeenten NV
Vestigingsplaats:	Den Haag
Doel van de regeling :	De BNG is een bank voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang.
Wat willen we met de verbonden partij bereiken :	De gemeente neemt deel in het aandelenkapitaal van de BNG, omdat deze instelling een zeker nut heeft voor de gemeente en dus niet primair uit een oogpunt van geldbelegging.
Beleidsvoornemens uit de programma's :	Gelet op de structuur van deze instelling kunnen de aandeelhouders nauwelijks invloed op het beleid van deze NV uitoefenen. De meest betrokken portefeuillehouder vertegenwoordigt de gemeente in de aandeelhoudersvergadering.
Zeggenschap gemeente :	Aandeelhouder
Jaarbudget van de BNG :	Aandelenkapitaal € 139.226.800
Financieel belang Ridderkerk :	Ridderkerk bezit 0,16% van het totale aantal aandelen ter waarde van € 222.800. In 2013 is een dividenduitkering over 2012 ontvangen van € 1,49 per aandeel = € 132.800.
Bedrag per inwoner :	Niet van toepassing.
Overige ontwikkelingen / veranderingen :	Niet van toepassing.
Financiële risico's en kansen :	De dividenduitkering door de BNG staat onder druk en is de afgelopen jaren sterk verminderd. Het Rijk heeft het voornemen om de gemeenten te verplichten liquide overschotten bij het ministerie van Financiën te beleggen. In hoeverre deze verplichting tot schatkistbankieren het rendement van de BNG gaat beïnvloeden is nog niet bekend.

Naam :	Eneco NV
Vestigingsplaats:	Rotterdam
Doel van de regeling :	Zorg dragen voor de gas- en elektriciteitsvoorziening binnen het voorzieningsgebied.
Wat willen we met de verbonden partij bereiken :	De gemeente neemt deel in het aandelenkapitaal van deze instelling voor nutsvoorzieningen, omdat deze nut heeft voor de inwoners van de gemeente, en dus niet uit een oogpunt van geldbelegging.
Beleidsvoornemens uit de programma's :	In Eneco wordt voor 1,08% in het totale aandelenkapitaal deelgenomen. Door deze deelname kan invloed op het beleid van deze instelling worden uitgeoefend door middel van een vertegenwoordiging in de aandeelhoudersvergaderingen.
Zeggenschap gemeente :	Aandeelhouder
Jaarbudget van Eneco :	Jaarlijks wordt dividend ontvangen. De hoogte daarvan is afhankelijk van de winst. In de begroting 2013 is rekening gehouden met een dividenduitkering van € 1.000.000. Daadwerkelijk is in 2013 € 1.318.400 ontvangen.
Financieel belang Ridderkerk :	Ridderkerk bezit 1,08% van het aandelenkapitaal
Bedrag per inwoner :	Inkomsten uit dividend in 2013 ca. € 29 per inwoner.
Overige ontwikkelingen / veranderingen :	zie hieronder.
Financiële risico's en kansen :	Er is sprake van een splitsing van het bedrijf in een productie- en leveringsdeel (Eneco) en een netwerkdeel (Stedin / Joulz). Deze splitsting is op korte termijn niet aan de orde.

2.3.7 Paragraaf 7 Grondbeleid

1 Doel

Algemeen doel

Het genereren van sturingsinformatie voor de raad, met andere woorden: met de informatie uit deze paragraaf kan de raad beleidslijnen vast- en bijstellen.

Specifiek doel

Het kunnen geven van sturing aan het grondgebruik ter realisatie van ruimtelijke doelstellingen uit de programma's in relatie tot de financiële mogelijkheden van de gemeente.

Achtergrond informatie

Via grondbeleid kan een nadere invulling aan het uitvoeren van bepaalde programma's worden gegeven. Gedacht kan worden aan groen, water, wonen, werken en recreëren. Tegelijkertijd kan het grondbeleid tot (extra) baten voor de gemeente leiden, maar ook tot (extra) lasten. De eventuele baten, maar vooral de financiële risico's van het grondbeleid zijn van groot belang voor de totale financiële positie van de gemeente.

2 Gerealiseerd grondbeleid

Centrumplan

- Stand van zaken project

Bij besluit van 29 oktober 2013 is door het college met Leyten Projectontwikkeling B.V. (Leyten) een samenwerkingsovereenkomst gesloten voor de laatste fase van het Centrumplan.

In deze overeenkomst zijn concrete afspraken gemaakt over het te realiseren plan en de door Leyten aan de gemeente te betalen grondprijs. Het uitgangspunt is, dat Leyten in 2014 het plan uitwerkt tot een Definitief Ontwerp en start met de verkoop van de woningen en de verhuur van het overige vastgoed in het eerste deel van het plan (zijde Koningsplein). In de overeenkomst is vastgelegd dat Leyten de grond voor dit deel van het plan vóór 1 januari 2015 van de gemeente dient af te nemen. Of dit lukt is afhankelijk van de verkoop van de woningen in dit deel van het plan. Indien Leyten onvoldoende woningen verkoopt en om die reden de grond niet voor de afgesproken datum kan aankopen van de gemeente, is de gemeente gerechtigd de overeenkomst te beëindigen. Eenzelfde afspraak is gemaakt voor het tweede deel van het plan (zijde Dr. Kuyperschool). Voor dit deel van het plan geldt, dat Leyten de grond vóór 1 januari 2016 dient aan te kopen van de gemeente.

- Risico's

Alle grond en opstallen zijn sinds 2011 ondergebracht in het grondbedrijfcomplex.

Door Leyten is een stedenbouwkundig plan opgesteld. Dit plan wordt in 2014 uitgewerkt tot een Definitief Ontwerp en op basis daarvan zal Leyten starten met de verkoop van de woningen en de verhuur van de commerciële ruimte. Het resultaat hiervan is nog onzeker.

De kosten van het bouw- en woonrijp maken zijn in 2012 berekend op basis van het stedenbouwkundige plan en daarmee volledig actueel. Om de grond eind 2014 bouwrijp te kunnen leveren aan Leyten dienen begin 2014 kosten gemaakt te worden. Vanwege de hiervoor gesignaleerde onzekerheid over de verkoop van het project is dit een risico.

Ten aanzien van de te realiseren opbrengst kan worden opgemerkt, dat hierover in principe overeenstemming is bereikt met de ontwikkelaar. Uiteraard geldt hierbij, dat deze opbrengst alleen gerealiseerd kan worden als er op korte termijn overeenstemming wordt bereikt over de realisering van het bouwplan. Voorwaarde hiervoor is, dat Leyten een gedeelte van het project heeft verkocht en/of verhuurd.

Van Riebeekstraat

- Stand van zaken project

Het project bestaat uit de bouw van 54 woningen. De eerste fase van dit woningbouwproject, bestaande uit de bouw van 26 eengezinswoningen, is voltooid. De bouw van de tweede fase, bestaande uit 14 eengezinswoningen en 14 appartementen, is nog niet gestart.

De verkoop van zowel de woningen als de appartementen blijkt moeizaam te verlopen. De ontwikkelaar heeft daarom een nieuw verzoek ingediend met een aangepast woningbouwprogramma dat beter op de huidige markt inspeelt. Dit plan moet nog door de gemeente worden beoordeeld.

- Risico's

De tweede fase moet nog starten. De grond voor deze laatste fase moet nog worden afgenomen door de projectontwikkelaar. Over het door de ontwikkelaar ingediende aangepaste woningbouwprogramma vindt nog overleg plaats met de ontwikkelaar. In feite is de ontwikkelaar op grond van de koopovereenkomst verplicht de grond af te nemen, dus het risico voor de gemeente is niet groot. Wel is er een mogelijkheid dat de opbrengsten van de grondverkoop geringer zijn, door een ander type woning.

Bijna alle kosten voor bouwrijp maken zijn al gemaakt. Er resteert dan alleen nog het woonrijp maken.

Het Zand

- Stand van zaken project

Er is thans een concrete stedenbouwkundige visie voor Het Zand. Ook is er een advies ingewonnen over de te hanteren grondprijzen in Het Zand. In 2012 is Herkon B.V. uit Hardinxveld-Giessendam geselecteerd als projectontwikkelaar voor de eerste fase van dit woningbouwproject.

De ontwikkelaar is voortvarend gestart met het project. Meer dan 70% van de woningen in het eerste deel van de eerste fase (in totaal 34 woningen) is intussen verkocht. Op 10 december 2013 heeft het college ingestemd met de verkoop van de grond voor dit eerste deel. De opbrengst van de grond is in overeenstemming met de raming. Begin 2014 zal worden gestart met de bouw.

Het tweede deel van de eerste fase (30 woningen) zal waarschijnlijk op korte termijn volgen. Ook voor dit tweede deel is de belangstelling namelijk groot.

Onderdeel van het plangebied is ook de zogenoemde Driehoek Het Zand. Dit plan omvat de bouw van een sporthal, ca. 100 appartementen en ca. 30 eengezinswoningen. Dit project zal voorlopig niet starten. Waarschijnlijk zal het project in 2014 worden aanbesteed.

Momenteel lopen de onderzoeken die nodig zijn om het Hakterrein te ontmantelen en te saneren. In 2014 zal worden gestart met de uitvoering van deze werkzaamheden.

- Risico's

Alle grond in het plangebied is eigendom van de gemeente, dus is er geen risico meer ten aanzien van de grondverwerving.

De boekwaarde van dit complex is thans erg hoog. Er is daarom sprake van hoge financieringskosten. Deze zullen de komende jaren ook nog hoog zijn en vormen een belangrijk risico. Dit betekent dat het van groot belang is om zo snel mogelijk te starten met woningbouw in Het Zand. Zo kan de boekwaarde van het complex worden verlaagd en daarmee ook de financieringskosten.

Voor het eerste deel van de eerste fase van Het Zand is de verkoop van de grond verzekerd. Voor het tweede deel van de eerste fase zal de verkoop van de grond geen probleem zijn, gelet op de grote belangstelling voor de woningen. De opbrengst uit de grondverkoop van de Driehoek Het Zand is nog niet zeker en vormt dus een risico in de grondexploitatie.

De kosten van bouw- en woonrijp maken zijn goed in beeld, maar vormen nog wel een risico, aangezien hier sprake is van een aanzienlijk bedrag. Een enigszins onzekere factor hierbij is de ontmanteling en sanering van het voormalige bedrijfsterrein van Hak. Deze kosten zijn nog niet volledig in beeld. Dit houdt verband met het feit, dat de bodem van het terrein nog niet volledig onderzocht is op verontreinigingen.

Schoolmeesterswoning/Piramide

- Stand van zaken project

Op 1 mei 2012 is voor dit project een koop-\realiseringsovereenkomst gesloten met Elan Project-ontwikkeling B.V. Het plan omvat de herbouw van de voormalige schoolmeesterswoning en de bouw van twee patiowoningen en vier twee onder één kap woningen. De ontwikkelaar heeft intussen (januari 2014) koopovereenkomsten gesloten voor alle zeven woningen. Op basis van de verkoop van vijf woningen, waaronder de voormalige schoolmeesterswoning, is medio 2013 de grond verkocht aan de ontwikkelaar. De bouw is in januari 2014 gestart.

- Risico's

De geraamde inkomsten zijn gerealiseerd. Er resteren slechts kosten voor het woonrijp maken, nadat de woningen zijn voltooid. Het betreft hier een klein gebied en daarmee relatief lage kosten, zodat de risico's momenteel gering zijn.

Lagendijk

- Stand van zaken project

In het tweede kwartaal van 2009 is gestart met de verkoop van de bouwkavels. Er zijn thans 11 van de 27 kavels verkocht. In 2013 is geen kavel verkocht.

- Risico's

De grond is eigendom van de gemeente. Het gehele terrein is voor een groot deel bouwrijp en woonrijp gemaakt. De boekwaarde is na de verkoop van diverse kavels al aanzienlijk gedaald. Niettemin is er nog een klein risico ten aanzien van de financieringskosten, indien de verkoop van kavels ernstig stagneert.

In feite is het stagneren van de verkoop van de bouwkavels het enige risico in dit complex. Uit een doorrekening van de grondexploitatie op basis van een somber scenario blijkt, dat er desondanks met grote waarschijnlijkheid sprake zal zijn van een positief eindresultaat.

Cornelisland

- Stand van zaken project

De gemeente heeft tot op heden de intentie gehad alle gronden voor Cornelisland in eigendom te verwerven. Aangezien het verwerven van alle gronden uiteindelijk niet is gelukt, is in mei 2013 het exploitatieplan Cornelisland vastgesteld tegelijkertijd met het bestemmingsplan. In het exploitatieplan wordt het kostenverhaal geregeld voor de gronden die niet in eigendom zijn bij de gemeente.

Het bestemmingsplan en exploitatieplan Cornelisland zijn nog niet onherroepelijk. Er is beroep aangetekend door een van de grondeigenaren tegen het exploitatieplan. Dit beroep heeft alleen betrekking op de gronden van de eigenaar. Dit betekent dat de gemeente toch verder kan gaan met de ontwikkeling van de overige delen van Cornelisland.

Er is gestart met de gronduitgifte. In 2013 is ca. 15.000 m² grond uitgegeven. Er vinden gesprekken plaats met verschillende gegadigden. Om de interesse van gegadigden vast te houden is een marketingplan voor Cornelisland opgesteld, waarin staat beschreven op welke manier de uitgifte door de gemeente ter hand wordt genomen.

Er is een duurzaamheidsprotocol door de gemeente vastgesteld. Aan dit protocol zit een subsidie gekoppeld. Deze subsidie moet bedrijven stimuleren duurzaam te ondernemen. Uiteindelijk moet deze maatregel zorgen voor een reductie van de uitstoot van CO₂ op Cornelisland ten opzichte van een regulier bedrijventerrein in de regio.

- Risico's

De verschillende fasen van Cornelisland worden bouwrijp gemaakt. De kosten zijn goed in beeld. De verwachting is dat de gemeente hierdoor geen extra risico's loopt.

De boekwaarde van het complex is hoog en daardoor dus ook de financieringskosten. Dit zal ook de komende jaren het geval zijn. Gezien het feit dat de gemeente op dit moment kosten maakt voor het

bouwrijp maken van het terrein en de uitgifte van gronden moeizaam verloopt, is de verwachting dat de boekwaarde de komende jaren maar langzaam zal afnemen. Vanwege de hoogte van de boekwaarde en de financieringskosten is er daarom sprake van een risico.

Er is voldoende belangstelling voor bouwgrond op Cornelisland. De verkoop van gronden verloopt echter moeizaam. Om dit risico te verkleinen is een marketingplan opgesteld, dat Cornelisland meer bekendheid geeft in de regio. Dit moet uiteindelijk leiden tot een voorspoedige uitgifte van bedrijfskavels.

Transferium Slikerveer

- Stand van zaken project

Het noodzakelijke herstel van de damwand bij het geplande transferium is voltooid. Dit is een voorwaarde om de grond bouwrijp te kunnen leveren. Met de bouwer is al een koopovereenkomst gesloten.

- Risico's

De grond is bouwrijp gemaakt. De aanbesteding hiervan is voordeliger uitgevallen dan de raming. Conform de koopovereenkomst moet door de koper een aanvraag omgevingsvergunning worden ingediend voor de bouw van het servicegebouw. Die aanvraag wordt begin 2014 verwacht. Na vergunningverlening kan de grond worden afgenomen door de koper en kan de bijdrage van Rijkswaterstaat voor het project worden ontvangen. Vanaf dat moment zijn er eigenlijk geen risico's meer.

Park Ringdijk

- Stand van zaken project

De ontwikkeling van het gebied tussen de Industrieweg en de Ringdijk maakt het mogelijk een perceel grond te verkopen aan de Hersteld Hervormde Gemeente Ridderkerk (HHG). De koopovereenkomst met HHG is getekend. Het notarieel transport zal eind maart 2014 plaatsvinden. Het bouwrijp maken van het gebied is dan gereed. Start bouw is naar verwachting begin 2^e kwartaal 2014.

Verder wordt de locatie bouwrijp gemaakt voor de verhuur van een perceel grond aan de Stichting Scouting Ridderkerk. Voor het nog te bouwen clubgebouw wordt een recht van opstal gevestigd. Start bouw clubgebouw is naar verwachting eind 1^e kwartaal 2014.

- Risico's

Bij het notarieel transport in 2014 inzake de levering van bouwgrond aan de HHG ontvangt de gemeente het belangrijkste bedrag aan inkomsten voor de grondexploitatie. Daarmee wordt het risico van de financiële haalbaarheid aanzienlijk verkleind.

Eind 2013 heeft de Stichting de gemeente laten weten dat er een tekort op de bouwexploitatie van het clubgebouw zit van ca. € 45.000,- . Dit heeft te maken met de voorwaarden die fondsen hebben gesteld voordat zij overgaan tot uitbetaling, namelijk een positief advies van Scouting Nederland. Scouting Nederland eist op haar beurt een garantstelling van de gemeente. Dit wordt nu mogelijk gemaakt via een overeenkomst van borgtocht. Met deze overeenkomst kan de Stichting Scouting Ridderkerk een tijdelijke geldlening aantrekken en is de begroting sluitend.

3 Actuele prognose uitkomst totale grondexploitatie

Algemeen

Een prognose van de uitkomsten van de totale grondexploitatie is hieronder opgenomen. De prognose is gebaseerd op de vastgestelde exploitatieopzet. Deze prognose is geactualiseerd op basis van de op 28 november 2013 door de gemeenteraad vastgestelde nieuwe parameters voor de grondexploitaties. De nieuwe parameters zijn: rentepercentage 4% per jaar, kostenstijgingen 2,5% per jaar en opbrengstenstijgingen 0% per jaar. Bovendien zijn meerdere exploitaties geactualiseerd in het kader van de jaarrekening op basis van bijgestelde kosten- en opbrengstenramingen.

3.1 Prognose van resultaten van in exploitatie genomen complexen

Complex	Vaststellingsjaar (herziene) exploitatieopzet	Prognose afsluitingsjaar	Korte toelichting/stand van zaken (o.a. inzake winstneming of verlies)
Centrumplan	Rb. 24-01-2013	2018	Er is een samenwerkingsovereenkomst gesloten met een projectontwikkelaar.
Van Riebeeckstraat	Rb. 24-03-2011	2016	Eerste fase is voltooid (26 woningen). Tweede fase (14 woningen en 14 appartementen) is nog onzeker.
Het Zand	Rb. 28-11-2013	2020	Stedenbouwkundig plan is gereed. Deelproject Driehoek Het Zand is nog onzeker. Woningbouw eerste fase Het Zand verloopt voorspoedig. Start bouw begin 2014.
Schoolmeesterswoning/ Piramide	Rb. 25-04-2013	2014	Alle zeven woningen zijn verkocht. De grond is verkocht aan de ontwikkelaar. De bouw start in januari 2014.
Lagendijk	Rb. 13-12-2012	2017	Project loopt stroef als gevolg van de slechte woningbouwmarkt. In 2013 is geen woningbouwkavel verkocht.
Cornelisland	Rb. 30-05-2013	2021	Omdat niet alle gronden in eigendom zijn verworven is in mei 2013 een exploitatieplan voor Cornelisland vastgesteld. Uitgifte van de gronden in eigendom bij de gemeente is gestart.
Transferium Slikkerveer	Rb. 31-05-2012	2014	Herstelwerkzaamheden damwand zijn uitgevoerd. Met de bouwer is een koopovereenkomst gesloten.
Park Ringdijk	Rb. 04-07-2013	2016	

De prognose van de uitkomsten van de totale grondexploitatie bedraagt € 4.019.900 positief. Uitsluitend vanuit het voorzichtigheidsbeginsel in de verslaggevingsvoorschriften is voor de waardering van de voorraad gronden een voorziening voor mogelijke verliezen getroffen van totaal € 4.231.600. Het vanaf 2014 nog te behalen voordelig resultaat bedraagt dus € 8.251.500.

3.2 Inschatting van resultaten van nog niet in exploitatie genomen complexen

Er zijn geen complexen met niet in exploitatie genomen gronden.

4 Gerealiseerde winstneming

Eind 2013 zijn de complexen Zorgwoningen Gen. Smutsstraat, Oostendam en Slikkerveer Zuid-Oost afgesloten. De resultaten van deze complexen bedragen respectievelijk: € 43.400 positief, € 40.900 negatief en € 47.200 negatief. Per saldo derhalve € 44.700 negatief.

5 Reserve in relatie tot de risico's van grondexploitaties

Alle risico's van grondexploitaties komen ten laste van de algemene reserve.

3. JAARREKENING

3.1 PROGRAMMAREKENING MET TOELICHTING

3. Jaarrekening

3.1 Programmarekening met toelichting

3.1.1 Resultaatbepaling en -bestemming

1 Gerealiseerde lasten en baten per programma

Omschrijving		Begroting 2013		Rekening 2013
		Primair	na wijziging	
1	<u>Burger als Partner</u>			
	Lasten	-37.587.900	-24.214.900	-21.950.800
	Baten	24.461.900	10.281.800	8.434.500
	Saldo	-13.126.000	-13.933.100	-13.516.300
2	<u>Burger als Kiezer</u>			
	Lasten	-1.692.000	-4.119.000	-3.589.800
	Baten	0	660.000	417.500
	Saldo	-1.692.000	-3.459.000	-3.172.300
3	<u>Burger als Klant</u>			
	Lasten	-32.590.800	-32.918.900	-31.778.300
	Baten	24.746.100	27.123.200	27.014.500
	Saldo	-7.844.700	-5.795.700	-4.763.800
4	<u>Burger als (Wijk)Bewoner</u>			
	Lasten	-18.124.500	-22.471.400	-21.809.200
	Baten	2.591.500	2.576.600	2.413.700
	Saldo	-15.533.000	-19.894.800	-19.395.500
5	<u>Burger als Onderdaan en Belastingbetaler</u>			
	Lasten	-2.807.200	-2.819.800	-2.745.500
	Baten	10.864.100	10.449.700	10.590.200
	Saldo	8.056.900	7.629.900	7.844.700
6	<u>Bedrijfsvoering</u>			
	Lasten	-25.368.400	-25.787.000	-26.193.200
	Waarvan voor investeringen	416.500	330.000	297.300
	Saldo	-24.951.900	-25.457.000	-25.895.900
	Totaal lasten alle programma's	-118.170.800	-112.331.000	-108.066.800
	Totaal baten alle programma's	63.080.100	51.421.300	49.167.700
	Saldo	-55.090.700	-60.909.700	-58.899.100
	<u>Financiering en algemene dekkingsmiddelen</u>			
	Lasten	-3.158.900	-840.000	-1.438.200
	Baten	54.550.100	57.189.400	57.819.300
	saldo	51.391.200	56.349.400	56.381.100
	Totale lasten	-121.329.700	-113.171.000	-109.505.000
	Totale baten	117.630.200	108.610.700	106.987.000
	saldo voor bestemming	-3.699.500	-4.560.300	-2.518.000

2 Gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen

Omschrijving	Begroting 2013		Rekening 2013
	Primair	na wijziging	
<u>Lokale heffingen</u>			
Lasten	-235.700	-373.300	-381.300
Baten	8.105.300	8.159.700	8.172.500
Saldo	7.869.600	7.786.400	7.791.200
<u>Algemene uitkeringen</u>			
Lasten	0	-250.000	-250.000
Baten	41.883.300	41.722.000	42.152.600
Saldo	41.883.300	41.472.000	41.902.600
<u>Dividend</u>			
Lasten	0	0	0
Baten	1.122.500	3.390.200	3.390.300
Saldo	1.122.500	3.390.200	3.390.300
<u>Financiering</u>			
Lasten	-16.700	-16.700	-16.900
Baten	3.193.300	3.193.300	3.227.700
Saldo	3.176.600	3.176.600	3.210.800
<u>BTW-compensatiefonds</u>			
Lasten	0	0	0
Baten	0	0	0
Saldo	0	0	0
<u>Post onvoorzien</u>			
Lasten	-114.000	-50.000	0
Baten	0	0	0
Saldo	-114.000	-50.000	0
<u>Overige algemene dekkingsmiddelen</u>			
Lasten	-2.461.600	-130.400	-233.400
Baten	0	0	39.400
Saldo	-2.461.600	-130.400	-194.000
<u>Kostenplaatsen</u>			
Lasten	-330.900	-19.600	-556.600
Baten	245.700	724.200	836.800
Saldo	-85.200	704.600	280.200
Totaal algemene dekkingsmiddelen			
Lasten	-3.158.900	-840.000	-1.438.200
Baten	54.550.100	57.189.400	57.819.300
Saldo	51.391.200	56.349.400	56.381.100

3 Resultaatbepaling

Nr.	Omschrijving	Begroting 2013		Rekening 2013
		Primair	na wijziging	
	Saldo van:			
	Programma's 1 t/m 6	-55.090.700	-60.909.700	-58.899.100
7	Financiering en algemene dekkingsmiddelen	51.505.200	56.399.400	56.381.100
	Post onvoorziene uitgaven	-114.000	-50.000	0
	Resultaat voor bestemming (A)	-3.699.500	-4.560.300	-2.518.000
	Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves			
1	<u>Burger als Partner</u>			
	Toevoegingen	-67.600	-112.900	-424.000
	Onttrekkingen	189.700	269.000	254.100
2	<u>Burger als Kiezer</u>			
	Toevoegingen	0	-400.000	-400.000
	Onttrekkingen	116.200	1.750.100	1.528.600
3	<u>Burger als Klant</u>			
	Toevoegingen	-9.700	-9.700	-9.700
	Onttrekkingen	25.000	150.000	208.600
4	<u>Burger als (Wijk)Bewoner</u>			
	Toevoegingen	-1.053.800	-2.256.500	-2.038.800
	Onttrekkingen	716.400	4.173.300	3.795.500
5	<u>Burger als Onderdaan en Belastingbetaler</u>			
	Toevoegingen	-398.100	-82.200	-28.000
	Onttrekkingen	268.500	263.900	231.700
6	<u>Bedrijfsvoering</u>			
	Toevoegingen	0	0	0
	Onttrekkingen	0	0	0
7	<u>Financiering en algemene dekkingsmiddelen</u>			
	Toevoegingen	-1.088.200	-4.668.500	-2.839.600
	Onttrekkingen	5.001.100	5.483.800	4.094.500
	<i>Totaal toevoegingen (B)</i>	-2.617.400	-7.529.800	-5.740.100
	<i>Totaal onttrekkingen (C)</i>	6.316.900	12.090.100	10.113.000
	Resultaat na bestemming (A-B+C)	0	0	1.854.900

3.1.2 Overzicht aanwending post onvoorziene uitgaven

Inleiding

In de begroting wordt voor onvoorziene uitgaven een verplicht bedrag geraamd van € 2,50 per inwoner. In de 1° monitor 2013 is dit verlaagd naar € 1,-- per inwoner. Er zijn verder in 2013 geen besluiten genomen waarvoor de post onvoorzien is aangewend.

Omschrijving			Bedrag
Geraamd in de begroting 2013 (€ 2,50 per inwoner)			-114.000
Aanwending via begrotingswijziging voor:			
nr.	raadsvergadering	toelichting	
11e	27-6-2013	Bij de eerste monitor 2013 bestond reeds de verwachting dat er weinig of niet van de post onvoorziene uitgaven gebruik zou worden gemaakt. Derhalve is er bij de bijbehorende begrotingswijziging € 64.000,-- afgeraad.	64.000
Restant volgens rekening 2013			-50.000

3.2 BALANS MET TOELICHTING

3.2.1 Balans per 31 december 2013

ACTIVA

Volgnr.	Omschrijving	31.12.2013		31.12.2012	
1.	Vaste activa				
	<u>Immaterieel</u>		61.000		6.000
	- Kosten verbonden aan sluiten van geldleningen	0		0	
	- Saldo Agio / Disagio	0		0	
	- Kosten onderzoek/ontwikkeling van een actief	61.000		6.000	
	- Overige immateriële activa	0		0	
	<u>Materieel</u>		99.631.300		102.167.600
	- Investerings met economisch nut	95.955.000		97.555.200	
	- Investerings met maatschappelijk nut	3.586.300		4.522.400	
	- Materiële vaste activa in erfpacht uitgegeven	90.000		90.000	
	<u>Financieel</u>		4.994.100		5.131.900
	- Kapitaalverstrekkingen aan:				
	- Deelnemingen	2.714.300		2.714.300	
	- Gemeenschappelijke regelingen	0		0	
	- Overige verbonden partijen	0		0	
	- Leningen aan:				
	- Woningbouwcorporaties	0		0	
	- Deelnemingen	0		0	
	- Overige verbonden partijen	0		0	
	- Overige langlopende leningen	2.264.500		2.401.700	
	- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	0		0	
	- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	15.300		15.900	
	Totaal vaste activa		104.686.400		107.305.500
2.	Vlottende activa				
	<u>Voorraden</u>		30.204.700		26.686.200
	- Grond- en hulpstoffen:				
	- Niet in exploitatie genomen bouwgronden	0		0	
	- Grond- en hulpstoffen	0		0	
	- Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	30.204.700		26.686.200	
	- Gereed product en handelsgoederen	0		0	
	- Vooruitbetalingen	0		0	
	<u>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</u>		8.613.000		9.140.700
	- Vorderingen op openbare lichamen	5.024.800		4.947.800	
	- Verstrekte kasgeldleningen	0		0	
	- Rekening-courant verhoudingen met niet financiële instellingen	0		0	
	- Overige vorderingen	3.588.200		4.192.900	
	- Overige uitzettingen	0		0	
	<u>Liquide middelen</u>		63.300		1.045.900
	- Kassaldi	21.200		10.400	
	- Bank- en giroaldi	42.100		1.035.500	
	<u>Overlopende activa</u>		3.088.900		2.701.500
	- Van Europese en Nederlandse overheden nog te ontvangen bedragen met bestedingsverplichting	0		0	
	- Overige overlopende activa	3.088.900		2.701.500	
	Totaal vlottende activa		41.969.900		39.574.300
	Totaal-generaal		146.656.300		146.879.800

Balans per 31 december 2013

PASSIVA

Volgnr.	Omschrijving	31.12.2013		31.12.2012	
3.	Vaste passiva				
	<u>Eigen vermogen</u>		64.148.100		66.665.700
	- Reserves:				
	- Algemene reserve	27.615.700		26.953.700	
	- Overige bestemmingsreserves	34.677.200		38.456.200	
	- Resultaat na bestemming volgens programmarekening	1.855.200		1.255.800	
	<u>Voorzieningen</u>		6.520.300		7.192.000
	- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	2.638.700		3.321.100	
	- Onderhoudsegalisatievoorzieningen	0		0	
	- Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	3.881.600		3.870.900	
	<u>Vaste schulden, met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</u>		58.444.500		50.164.900
	- Obligatieleningen	0		0	
	- Onderhandse leningen van:				
	- Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	0		0	
	- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	58.441.600		50.162.000	
	- Binnenlandse bedrijven	0		0	
	- Overige binnenlandse sectoren	0		0	
	- Buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	0		0	
	- Door derden belegde gelden				
	- Waarborgsommen	2.900		2.900	
	- Verplichtingen uit hoofde van financial lease	0		0	
	Totaal vaste passiva		129.112.900		124.022.600
4.	Vlottende passiva				
	<u>Netto vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</u>		12.937.600		17.326.200
	- Kasgeldleningen	5.000.000		10.000.000	
	- Bank- en Girosaldi	775.900		0	
	- Overige schulden	7.161.700		7.326.200	
	<u>Overlopende passiva</u>		4.605.800		5.531.000
	- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	3.185.300		3.961.900	
	- De van Europese en Nederlandse overheden vooruit ontvangen bedragen met bestedingsverplichting	785.300		1.123.100	
	- Overige overlopende passiva	635.200		446.000	
	Totaal vlottende passiva		17.543.400		22.857.200
	Totaal-generaal		146.656.300		146.879.800
	Gewaarborgde geldleningen		89.346.000		99.553.500
	Indirecte garanties Waarborgfonds Sociale Woningbouw		34.599.000		32.455.700
	Hypotheken		11.486.200		12.609.300

3.2.2 Toelichting op de Balans per 31 december 2013

1 Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die na balansdatum bekend zijn geworden zijn in de jaarrekening verwerkt.

2 Vaste activa

Methode van waarden en afschrijven

De afschrijvingsverordening is in de raad van 19 december 2005 vastgesteld. Het afschrijvingsbeleid voldoet aan het wettelijk kader, het Besluit Begroting en Verantwoording Gemeenten 2004 (BBV). De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd.

omschrijving	termijn in jaren
<u>Immateriële vaste activa</u>	
- kosten van onderzoek en ontwikkeling	5
<u>Materiële vaste activa met economisch nut</u>	
- netwerkcomponenten en computerapparatuur	4
- onderhoudsmaterieel, audio-visuele middelen, overige software	5
- lichte voertuigen, software basisadministraties	7
- zend- en ontvanginginstallaties	8
- noodgebouwen geen onderwijs, technische installaties, verlichting inrichting van gebouwen, zware voertuigen, netwerken en bekabeling, elektrische installaties riolering en apparaten	10
- noodlokalen voor onderwijs, liftinstallaties, verwarmings- en luchtbehandelingsinstallaties, aanpassingen voor gebruiksvergunningen, technische haveninstallaties, mechanische installaties riolering	15
- inrichting terreinen, begraafplaatsen, aanleg wegen straten en paden incl. kunstwerken, milieuparken, mechanische afvalinzameling	20
- bouwkosten semi-permanente bouw	25
- dakisolatie en dakbedekking	30
- rioleringen en rioelgemalen incl. bouwkundige voorzieningen en pompstations	40
- bouwkosten permanente bouw	50
- levensduur verlengende inrichting van verhuurbare terreinen en begraafplaatsen	nieuwe levensduur
- levensduur verlengende renovatie en inrichting van gebouwen	nieuwe levensduur
<u>Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut</u>	
- straatmeubilair en verkeersregelinstallaties	12
- aanleg en inrichting van groenvoorzieningen, aanleg van wegen straten en paden incl. kunstwerken	20
- levensduur verlengende inrichting van groenvoorzieningen	nieuwe levensduur
<u>Financiële vaste activa</u>	
- geldleningen, kosten geldleningen en agio/disagio	looptijd lening

Op gronden en waardepapieren wordt niet afgeschreven.

3.2.3 Staat van vaste activa

Cat.	Omschrijving	Oorspronkelijk bedrag van de uitgaven begin 2013	Vermeerderingen in 2013	Verminderingen in 2013	Oorspronkelijk bedrag van de uitgaven eind 2013	Totaal van afschrijvingen/aflossingen begin 2013	(Extra) afschrijving in 2013	(Extra) aflossing in 2013	Boekwaarde begin 2013	Boekwaarde eind 2013
13	Kosten onderzoek en ontwikkeling Totaal immateriële vaste activa maatschappelijk nut	6.000 6.000	55.000 55.000	0 0	61.000 61.000	0 0	0 0	0 0	6.000 6.000	61.000 61.000
21	Materieel economisch nut: Gronden en terreinen eigendom	10.557.400	1.400	0	10.558.800	2.914.700	200.400	0	7.642.700	7.443.700
23	Materieel economisch nut: Woningen	220.100	0	0	220.100	7.300	7.300	0	212.800	205.500
24	Materieel economisch nut: Bedrijfsgebouwen	71.886.300	1.811.200	101.000	73.596.500	19.011.700	1.693.100	0	52.874.600	52.891.700
25	Materieel economisch nut: Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	19.710.800	552.800	93.100	20.170.500	3.497.300	472.500	0	16.213.500	16.200.700
26	Materieel economisch nut: vervoersmiddelen	1.127.100	163.600	39.300	1.251.400	351.900	133.200	0	775.200	766.300
27	Materieel economisch nut: Machines, apparaten en installaties	18.200.000	894.200	7.100	19.087.100	5.955.700	1.549.900	0	12.244.300	11.581.500
28	Materieel economisch nut: overig materieel Totaal materiële vaste activa economisch nut	13.468.700 135.170.400	550.700 3.973.900	101.500 342.000	13.917.900 138.802.300	5.876.600 37.615.200	1.175.700 5.232.100	0 0	7.592.100 97.555.200	6.865.600 95.955.000
35	Materieel maatschappelijk nut: Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	4.795.300	2.070.900	54.300	6.811.900	1.264.900	3.070.900	0	3.530.400	2.476.100
37	Materieel maatschappelijk nut: Machines, apparaten en installaties	297.500	0	0	297.500	101.700	41.600	0	195.800	154.200
38	Materieel maatschappelijk nut: Overig materieel Totaal materiële vaste activa maatschappelijk nut	916.900 6.009.700	302.200 2.373.100	78.000 132.300	1.141.100 8.250.500	120.700 1.487.300	64.400 3.176.900	0 0	796.200 4.522.400	956.000 3.586.300
22	Gronden en terreinen erfpacht Totaal gronden en terreinen erfpacht	296.900 296.900	0 0	0 0	296.900 296.900	206.900 206.900	0 0	0 0	90.000 90.000	90.000 90.000
41	Financieel: Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	3.217.000	0	0	3.217.000	502.700	0	0	2.714.300	2.714.300
47	Financieel: Overige langlopende leningen	2.551.500	141.800	279.000	2.414.300	149.800	0	0	2.401.700	2.264.500
49	Financieel: Bijdrage aan activa in eigendom van derden Totaal financiële vaste activa	68.100 5.836.600	0 141.800	0 279.000	68.100 5.699.400	52.200 704.700	600 600	0 0	15.900 5.131.900	15.300 4.994.100
	Totaal	147.319.600	6.543.800	753.300	153.110.100	40.014.100	8.409.600	0	107.305.500	104.686.400

3.2.4 Vlottende activa

4 Grondslagen en waardering vlottende activa

Voorraden

De voorraden grond zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Hierop is een voorziening voor verliesgevend complexen in mindering gebracht voor een totaal bedrag van € 4.372.100

Specificaties voorraden

De niet in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

Voorraden	Saldo 31-12-2013	Saldo 31-12-2012
Grond en hulpstoffen, gespecificeerd naar: - niet in exploitatie genomen bouwgronden - overige grond- en hulpstoffen	0	0
	0	0
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie - voorzieningen voor verlies	34.576.800 -4.372.100	30.986.500 -4.300.300
Gereed product en handelsgoederen	0	0
Vooruitbetalingen	0	0
Totaal	30.204.700	26.686.200

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2013 het volgende overzicht worden weergegeven:

Bouwgronden in exploitatie	Boek-waarde 31-12-2012	Inves- teringen	Op- brengsten	Winst- uitname	Boek- waarde 31-12-2013
Stadsvernieuwings- gebieden:					
Centrumplan	3.791.500	168.900			3.960.400
Van Riebeekstraat	284.500	69.300			353.800
	4.076.000	238.200	0	0	4.314.200
In exploitatie genomen gronden:					
Het Zand	10.337.700	598.300	24.500		10.911.500
Piramide/ Schoolmeesterswoning	349.600	345.800	564.900		130.500
Lagendijk	1.450.200	161.900	-1.400		1.613.500
Cornelisland	15.008.100	2.935.100	52.200		17.891.000
Transferium Slikkerveer	-169.400	164.000			-5.400
Zorgwoningen Generaal Smutsstraat	71.000	3.600		-74.600	0
Park Ringdijk Slikkerveer	0	108.600	161.500		-52.900
	27.047.200	4.317.300	801.700	-74.600	30.488.200
Grondexploitatie door derden:					
Terrein Bakker Staal	100.600	14.200	5.900		108.900
Drie Rivieren	-284.700	26.100			-258.600
Scheepswerflocatie	-114.800	11.500			-103.300
Oostendam	73.000	4.200		-77.200	0
Slikkerveer Zuid-Oost	66.000	11.400		-77.400	0
Graaf van Hoornestraat	20.200	4.000			24.200
Woningbouw Donckselaan	0	100			100
Pilon Slikkerveer	3.000	100			3.100
	-136.700	71.600	5.900	-154.600	-225.600
Projecten ten laste van exploitatie:					
Div. kosten Centrumplan	0				0
Restpercelen	0	63.400	63.400		0
	0	63.400	63.400	0	0
Totaal	30.986.500	4.690.500	871.000	-229.200	34.576.800
Af: gevormde voorzieningen voor mogelijke verliezen:					-4.372.100
Balanswaarde per 31-12-2103					30.204.700

Toelichting voorzieningen verlies grondexploitatie

Uitsluitend vanuit het voorzichtigheidsbeginsel in de verslaggevingsvoorschriften is voor de waardering van de voorraad gronden een voorziening voor mogelijke verliezen getroffen van totaal € 4.372.100. Voorzieningen voor verliesgevende grondbedrijfcomplexen worden rechtstreeks op de post voorraad gronden van de balans in mindering gebracht.

Stand voorzieningen per 1-1-2013:	€ 4.300.300
Toevoegingen in 2013:	€ 161.000
Onttrekkingen in 2013:	€ 89.200
Stand voorzieningen per 31-12-2013:	€ 4.372.100

Specificatie uitzettingen korter dan één jaar

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarden. Op de nominale waarden van de vorderingen zijn de voorzieningen voor oninbare vorderingen in mindering gebracht. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen voorzieningen voor oninbaarheid inzake algemene vorderingen, vorderingen sociale zaken en vorderingen met betrekking tot belastingen, rioolrecht en afvalstoffenheffing. De omvang van deze voorzieningen is per balansdatum 31 december 2013 bepaald overeenkomstig de richtlijnen in artikel 11 van de Financiële verordening gemeente Ridderkerk.

Tot en met boekjaar 2012 zijn de voorzieningen voor de gemeentelijke heffingen berekend aan de hand van een normpercentage van de totaal opgelegde aanslagen van het betreffende boekjaar. Als gevolg van de economische crises is de norm in de afgelopen jaren verhoogd van 0,3% naar 0,6%. In juli 2013 is een opzet gemaakt van de lopende faillissementen en schuldsaneringen: bijna € 260.000 aan opgelegde aanslagen. Op grond van deze cijfers is geconcludeerd dat een percentage van 0,6% van de opgelegde aanslagen niet toereikend is. Uit ervaring blijkt dat bij faillissement bijna altijd de totale vordering moet worden afgeboekt. Bij wettelijke schuldsanering wordt gemiddeld 75% van de vordering afgeboekt en bij minnelijke schuldsanering gemiddeld 65%. Hieruit volgt een berekening dat het saldo van de drie voorzieningen totaal € 215.000 moet bedragen. Bij de monitor is hiermee rekening gehouden met een storting t.l.v. de exploitatie om de voorzieningen op peil te brengen.

Soort vordering	Saldo 31-12-2013	Voorziening oninbaarheid	Gecorrigeerd saldo 31-12-2013	Gecorrigeerd saldo 31-12-2012
Vordering op openbare lichamen	5.024.800	0	5.024.800	4.947.800
Verstreckte kasgeldleningen	0	0	0	0
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	0	0	0	0
Overige vorderingen	3.811.500	223.300	3.588.200	4.192.900
Overige uitzettingen	0	0	0	0
Totaal	8.836.300	223.300	8.613.000	9.140.700

De vordering op openbare lichamen betreft nog te ontvangen compensabele BTW. Het volledige bedrag wordt op 1 juli 2014 uitbetaald door de belastingdienst.

Overige vorderingen	Saldo 31-12-2013	Saldo 12-02-2014 - afloop na balansdatum
Privaatrechtelijke vorderingen	1.894.700	611.900
Publiekrechtelijke vorderingen	1.289.300	1.132.100
GSC	404.200	404.200
Totaal	3.588.200	2.148.200

Het saldo op 12-2-2014 privaatrechtelijke vorderingen betreft:

Stichting Sport & Welzijn	€ 269.000
NV Milieuservice AVR	€ 68.500
Gemeente Barendrecht en Albrandswaard	€ 112.800
Nieuw Reijerwaard	€ 50.100
Overige debiteuren	<u>€ 111.500</u>
Totaal	€ 611.900

Voor zover bekend staan de debiteurenvorderingen niet ter discussie en de verwachting is dat de bedragen binnenkort ontvangen zullen worden.

Van de overige debiteuren ad. € 111.500 is een bedrag van € 32.300 ouder dan 3 maanden.

Deze vorderingen staan niet ter discussie en zullen op korte termijn ontvangen worden.

Van het resterende bedrag staan ter discussie diverse vorderingen op de gemeente Albrandswaard € 196.200; een vordering van € 120.200 op Roos Vastgoed zijnde een bankgarantie van de Rabobank en een vordering van € 45.000 op het Van der Valk hotel Ridderkerk.

De overige € 73.000 wordt naar verwachting op korte termijn ontvangen.

Van de publiekrechtelijke vorderingen is een bedrag van € 314.100 nog niet vervallen. Een bedrag van € 162.300 zal vermoedelijk oninbaar verklaard moeten worden omdat er een faillissement is aangevraagd en voor € 132.900 lopen er schuldsaneringstrajecten.

Voor de overige € 522.800 zijn invorderingsmaatregelen getroffen.

Van het totale saldo per 12-2-2014 is € 120.600 opgelegd in 2010 of eerder.

Het gelijk blijven van de vordering van het GSC heeft te maken met de wijze waarop het debiteurensaldo en de voorziening dubieuze debiteuren GSC verwerkt worden.

Specificatie liquide middelen

Liquide middelen en overlopende activa

De liquide middelen en overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen	Saldo 31-12-2013	Saldo 31-12-2012
Kas	21.200	10.400
Bank	42.100	1.035.500
Totaal	63.300	1.045.900

Het saldo van de BNG hoofdrekening is negatief en is verantwoord onder de vlottende passiva.

Specificatie overlopende activa

Overlopende activa	Saldo 31-12-2013	Saldo 31-12-2012
Vooruitbetaalde bedragen	656.600	766.600
Nog te ontvangen bedragen	2.432.300	1.934.900
Totaal	3.088.900	2.701.500

De vooruitbetaalde bedragen kunnen onderverdeeld worden in:

Verzekeringen	199.100
Contracten en licenties automatisering	173.000
Munckhof leerlingenvervoer 1 ^e kw 2014	101.000
Contributie VNG 2014	55.400
Overige vooruitbetaald	<u>128.100</u>
Totaal	656.600

De nog te ontvangen bedragen kunnen onderverdeeld worden in:

Nog op te leggen publiekrechtelijke aanslagen	203.700
Nog te ontvangen van Barendrecht en Albrandswaard	648.800
Diverse Sport & Welzijn	447.000

Diverse subsidies ed	233.500
Eneco concessievergoeding (valuta 1-7-2014)	316.700
Eigen bijdragen CAK	194.900
Overige	<u>387.700</u>
Totaal	2.432.300

3.2.5 Staat van reserves met toelichting, waaronder bestedingsoverzichten

Nr.	Omschrijving	Afdeling	Boekwaarde 01-01-2013	Mutaties 2013		Bestemmingsresultaat 2012		Boekwaarde 31-12-2013
				Toevoegingen in 2013	Onttrekkingen in 2013	Toevoegingen +	Onttrekkingen -	
1	Algemene reserve	OS	26.953.700	2.487.600	2.811.400	985.700	-	27.615.600
	Totaal algemene reserve		26.953.700	2.487.600	2.811.400	985.700	0	27.615.600
	Bestemmingsreserves							
	<i>Dekkingsreserves</i>							
2	Dekkingsreserve 2004	OS	4.928.000	294.500	777.900			4.444.600
3	Reserve dekking BTW oude kapitaallasten	OS	267.500	11.500	279.000			0
4	Dekkingsreserve 2011	OS	3.595.100					3.595.100
	Subtotaal dekkingsreserves		8.790.600	306.000	1.056.900	0	0	8.039.700
	<i>Kapitaallastenreserves</i>							
5	Reserve kapitaallasten (herwaardering)	OS	1.022.900	46.000	137.100			931.800
6	Reserve Uitbreiding Vredehof	OS	433.100	19.500	52.800			399.800
7	Bouw Voorn 10 - WAC Drievliet	OS	224.800	10.100	21.400			213.500
8	Bouw Anjerstraat 4	OS	18.700	800	3.500			16.000
9	Bouw Schiestraat 1/3	OS	45.100	2.000	8.500			38.600
10	Bouw Anjerstraat 6	OS	48.000	2.200	5.600			44.600
11	Begraafplaats Vredehof	OS	176.600	7.900	15.000			169.500
12	Bouw Rouwcentrum	OS	214.500	9.700	25.000			199.200
13	Reserve kapitaallasten herbouw de Piramide	OS	409.000	18.400	30.400			397.000
14	Reserve Ds. Kerstenschool - gebouw	OS	554.200	24.900	39.100			540.000
15	Reserve Ds. Kerstenschool - installatie	OS	43.900	2.000	16.600			29.300
16	Reserve kunstgrasveld Rijsoord	OS	81.000	3.600	10.400			74.200
17	Reserve parkeergarage gemeentehuis	OS	2.653.200	119.400	141.700			2.630.900
18	Kapitaalres jongeren centrum PC Hooftstr	OS	1.319.300	59.400	149.300			1.229.400
19	Fietshighway Kievitsweg	OS	0	4.400	0			4.400
20	Fietsroute Molensteeg, Ben.rijweg, Jorisst	OS	51.800	2.300	5.200			48.900
21	Blok- en buurtspeelruimtes 2010, 2011	OS	213.700	9.600	28.400			194.900
22	Reserve uitbreiding aula Farelcollege	OS	291.300	13.100	20.600			283.800
	Subtotaal kapitaallastenreserves		7.801.100	355.300	710.600	0	0	7.445.800
	<i>Onderhoudsreserves</i>							
23	Reserve onderhoud basisonderwijs	SB	77.700	219.000	131.200			165.500
24	Reserve onderhoud en baggeren haven	SB	168.800	22.700				191.500
25	Reserve onderhoud verhuurde gebouwen	BU	254.000		42.500			211.500
26	Reserve onderhoud gymnastieklokalen	SB	702.600	45.700	11.500			736.800
27	Reserve onderhoud verharding	BU	7.571.300	1.462.100	3.180.300			5.853.100
28	Reserve onderhoud openbare verlichting	BU	638.900	52.600				691.500
29	Reserve onderhoud watergangen	BU	558.700		9.700			549.000
30	Reserve onderhoud speelterreinen	BU	0					0
31	Reserve onderhoud sportaccommodaties	SB	35.300					35.300
32	Res groot onderhoud sportaccommodaties S&W	SB	1.113.400	90.000				1.203.400
	Subtotaal onderhoudsreserves		11.120.700	1.892.100	3.375.200	0	0	9.637.600
	<i>Egalisatiereserves heffingen</i>							
33	Reserve bestemming afvalstoffenheffing	BU	823.700		168.400			655.300
34	Tarief egalisatiereserve rioolheffing	BU	6.252.500		38.200			6.214.300
35	Tarief egalisatiereserve lijkbezorging	BU	42.900	23.900				66.800
	Subtotaal egalisatiereserves heffingen		7.119.100	23.900	206.600	0	0	6.936.400
	<i>Overige bestemmingsreserves</i>							
36	Reserve afkoopsummen baatbelasting	OOR	66.600	4.100	25.000			45.700
37	Reserve algemeen maatschappelijk werk	SB	15.100	0	15.100			0
38	Reserve bodemonderzoeken en -saneringen	SB	25.400		12.700			12.700
39	Reserve overstapplaats Deltapoort	SB	1.270.000					1.270.000
40	Reserve omgevingslawaaai	SB	53.600		5.900			47.700
41	Reserve eenmalige uitgaven Wmo	SB	283.600	0	25.000			258.600
42	Res investeringen stedelijke vernieuwing	SB	326.200		41.000			285.200
43	Reserve SLOK-projecten	SB	24.500		13.000			11.500
44	Reserve personeel	OS	40.000		89.100	49.100		0
45	Reserve wethouderspensioenen	OS	1.350.100	0	1.350.100			0
46	Reserve ontwikkelingssamenwerking	SB	13.500	0	6.000			7.500
47	Reserve transitiegeld AWBZ	SB	68.300	113.800	32.400			149.700
48	Reserve transitiegeld Jeugdzorg	SB	4.500	149.600	0			154.100
49	Reserve beeldende kunst	SB	83.500	7.500	0			91.000
50	Reserve frictekosten BAR	Best	0	400.000	178.500			221.500
51	Reserve risico afkoopsummen participatie	DV	0		158.600	221.000		62.400
	Subtotaal overige bestemmingsreserves		3.624.900	675.000	1.952.400	270.100	0	2.617.600
	Totaal bestemmingsreserves		38.456.400	3.252.300	7.301.700	270.100	0	34.677.100
	Totaal reserves		65.410.100	5.739.900	10.113.100	1.255.800	0	62.292.700

Toelichting mutaties reserves

Inleiding

Methode van waarden

Reserves zijn voor hun nominale waarde op de balans opgenomen.

Nota reserves en voorzieningen 2011

De raad heeft op 20 april de Nota reserves en voorzieningen 2011 vastgesteld. Bij het opstellen van de balans per ultimo 2013 is het beleid van deze nota toegepast.

Bestedingsoverzichten

De raad heeft voor reserves als voorwaarde gesteld dat van alle relevante reserves bestedingsplannen worden opgesteld. In de toelichting per reserve is informatie opgenomen over:

- het doel, aard en reden;
- de mutaties in het jaar 2013.

Er is geen informatie gegeven over de meerjarenraming van de besteding van reserves. De begroting is hiervoor het aangewezen instrument.

Doorlichting reserves

Het doel van het doorlichten van reserves is om tijdig zicht te krijgen op stille overschotten of stille tekorten. In een aantal gevallen ligt de omvang van een reserve en de wijze waarop deze wordt ingezet vast en zullen er geen ontwikkelingen zijn die dat nog beïnvloeden. In die gevallen kan er geen stil tekort of een stille reserve ontstaan en is een doorlichting niet aan de orde. Ook als een reserve het karakter heeft van een algemeen dekkingsmiddel voor onvoorziene toekomstige gebeurtenissen is het onmogelijk om een doorlichting op te stellen. Waar een doorlichting om genoemde redenen niet aan de orde is, is geen uitgebreide toelichting gegeven.

Kapitaallastenreserves investeringen met economisch nut

In het verleden zijn investeringen met een langdurig en algemeen nut ineens afgeschreven ten laste van de reserves. Om bij de productenbegroting het bestuur een beter inzicht in de lasten en baten van gemeentelijke activiteiten te geven is in 1992 besloten tot een heractiveringsoperatie. Omdat extra afschrijvingen het inzicht verstoren, zijn extra afschrijvingen teruggedraaid en zijn daartegenover heractiveringsreserves gevormd, tegenwoordige reserves kapitaallasten genoemd. Ook wanneer van nieuwe investeringen is besloten om deze ten laste van de reserves te brengen wordt daartoe een afzonderlijke Kapitaallastenreserve gevormd.

De toevoegingen en onttrekkingen aan een kapitaallastenreserve volgen de rente en afschrijving van het actief waarvoor de reserve is ingesteld.

De aanwending van reserves op de investeringen met maatschappelijk nut worden ineens op de boekwaarde in mindering gebracht. Er wordt vervolgens op de netto boekwaarde afgeschreven.

1 Algemene reserve

Doel, aard en reden van de reserve

De algemene reserve is voor het laatst herzien in de door de raad vastgestelde Nota reserves 2011. Daaruit is op te maken dat de algemene reserve dient om middelen zonder bestemming achter de hand te hebben die (in een integrale afweging) als dekkingsmiddel kunnen worden ingezet. Dit kan gaan om onverwachte tekorten, ruimte voor nieuw beleid en het opvangen van risico's die zijn beschreven in de paragraaf weerstandsvermogen.

De raad heeft bij het vaststellen van de Nota reserves 2011 bepaald dat de ondergrens in de algemene reserve €20 miljoen bedraagt.

De bespaarde rente over het totaal aan reserves en voorzieningen die geen specifieke bestemming heeft wordt aan de algemene reserve toegevoegd.

De vrije reserve maakt deel uit van hoofdstuk 7 Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013

Omschrijving	Toevoegingen
Afdracht toeslag stadsuitbreiding bij grondverkoppen	2.100
Bijschrijving bespaarde rente (sluitpost t.g.v. Algemene reserve)	361.500
Overheveling restant investeringsvolume naar 2014	162.400
Doorgeschoven prestaties slotwijziging 2013:	
- extra geluidsscherm A15/A16	30.000
- extramurale steunstructuur zorg	52.000
- servicecontract door uitloop vervangen hardware	38.500
Toevoegen vrijval voorziening AVR aan algemene reserve	1.826.000
Toevoegen vrijval reserve AMW aan algemene reserve	15.100
	<u>2.487.600</u>
	<u>2.487.600</u>
Omschrijving	Onttrekkingen
<i>Dekking van investeringen en projecten 2013</i>	
Reserve fietshighway Kievitsweg	4.400
Rotonde Populierenlaan/Kastanjelaan	517.500
Tweede rotonde Populierenlaan	120.000
Tijdelijke huisvesting De Reijer	42.300
Digitalisering cliëntendossiers	19.000
Aanpassen bushaltes voor mindervaliden	68.800
Damwand De Schans	214.000
	<u>986.000</u>
	<u>986.000</u>
<i>Dekking diverse exploitatielasten 2013</i>	
Storting in voorziening algemene uitkering gemeentefonds	250.000
Nadeel grondexploitatie Park Ringdijk Slikkerveer	180.500
Extra afschrijving rehabilitatie wegen 2012/2013	465.000
Afoming voormalige bufferrreserve	400.000
Inzet frictiebudget bezuinigingen 2011	43.500
Inzet afoming voormalige reserve winst op grondverkoppen	86.300
Vorming reserve frictiekosten BAR-samenwerking	400.000
	<u>1.825.300</u>
	<u>1.825.300</u>
Totaal aanwending algemene reserve	<u>2.811.300</u>

Het saldo van de algemene reserve per 31 december 2013 bedraagt €27.615.600, exclusief de bestemming van het resultaat van de rekening 2013. Dit is ruim hoger dan de ondergrens van €20 miljoen.

2 Dekkingsreserve 2004

Doel, aard en reden van de reserve

De reserve is ingesteld bij de Nota reserves 2004 onderdeel vrije reserves van februari 2004 en gevormd uit een gedeelte van de vrije reserve, de dekkingsreserve algemene dienst en de algemene dekkingsreserve 2002.

De reserve dient als algemeen dekkingsmiddel door de uitkering van bespaarde rente en een gedeeltelijke annuïteit ten gunste van de exploitatie. De reserve wordt aangewend volgens een bij de vorming bepaald schema. Dit is vastgelegd in de meerjarenbegroting. Het laatste jaar van aanwending is 2022.

De reserve maakt deel uit van hoofdstuk 7 Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013

De toevoeging van €294.500 betreft de rente over de boekwaarde per 1 januari 2013 en de onttrekking van €777.900 betreft de anuïtaire aanwending volgens het schema.

3 Reserve dekking BTW oude kapitaallasten

Doel, aard en reden van de reserve

Vanwege de invoering van het BTW-compensatiefonds wordt de BTW in de kapitaallasten van investeringen tot en met 2002 niet meer gedekt omdat de BTW uit de Algemene Uitkering van het Gemeentefonds is gehaald. Omdat de uitname pas vanaf 2004 plaats vond, is het voordeel wat hierdoor in 2003 ontstond in een reserve gestort. De reserve dient ter dekking van kapitaallasten van investeringen tot en met 2002 waarvan de BTW-component niet meer via de Algemene Uitkering wordt gecompenseerd. De reserve wordt in 10 jaar aangewend en loopt af in 2013. De reserve maakt deel uit van hoofdstuk 6 Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013

De toevoeging van € 11.500 betreft de rente over de boekwaarde van de reserve per 1 januari 2013. De onttrekking van € 279.100 betreft de aanwending volgens het vastgelegde schema van het verloop van de reserve. Het saldo van de reserve per 31 december 2013 is € 0. De reserve kan worden opgeheven.

4 Dekkingsreserve 2011

Doel, aard en reden van de reserve

De reserve is ingesteld bij de Kadernota 2011. Doel van de reserve is om voorziene tekorten van de meerjarenbegroting 2011-2014 te dekken in afwachting van concrete bezuinigingen. De inzet van de reserve is afhankelijk van de mate waarin tekorten zich daadwerkelijk voordoen. De reserve maakt deel uit van hoofdstuk 7 Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013

Er is een voordelig rekeningsaldo. Een aanwending van de reserve is daarom niet aan de orde. Een voordelig resultaat wordt op de balans als een resultaat na bestemming verantwoord. Bij het vaststellen van de rekening kan de raad hier een bestemming aan geven.

5 t/m 22 Kapitaallastenreserves

Doel, aard en reden van de reserves

De kapitaallastenreserves dienen om de rente en afschrijving van bepaalde investeringen (gedeeltelijk) te dekken. De reserves maken deel uit van het raadsprogramma waarop de desbetreffende investeringen zijn verantwoord.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013 en oordeel saldo op balansdatum

De toevoegingen van in totaal € 355.300 betreffen de bespaarde rente en de onttrekkingen van in totaal € 710.600 de aanwending van de reserves ten gunste van de exploitatie. De reserves volgen het verloop van de kapitaallasten van de desbetreffende activa, inclusief eventuele extra aanwending voor extra afschrijvingen. Om deze reden is een doorlichting van het saldo op balansdatum niet nodig.

23 Onderhoud scholen basisonderwijs

Doel, aard en reden van de reserve

Bij de 2e programmamonitor 2012 heeft de raad besloten om de twee reserves voor het onderhoud buitenkant aan de openbare en bijzondere basisscholen samen te voegen in één nieuwe reserve voor het onderhoud buitenkant aan de basisscholen. De reserve dient om pieken in de jaarlijkse uitgaven van groot onderhoud te dekken. Deze uitgaven worden jaarlijks opgenomen in het programma huisvestingsvoorzieningen onderwijs. De reserve valt onder programma 4 De burger als (Wijk)bewoner.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013 en oordeel saldo op balansdatum

De toevoeging van € 219.000 betreft de dotatie volgens de raming. De onttrekking aan de reserve van € 131.200 is ter dekking van de kosten van groot onderhoudswerkzaamheden die zijn vastgesteld in het onderwijshuisvestingsplan 2013. Daarnaast heeft bij vaststelling van de 2de programmamonitor 2013, gelet op de stand van de reserve en de toekomstige verplichtingen, een afroming van de reserve plaatsgevonden. De stand van de reserve is juist.

24 Reserve onderhoud en baggeren haven

Doel, aard en reden van de reserve

De reserve is ingesteld in 2008. De reserve dient om periodiek de haven te kunnen baggeren. De reserve valt onder programma 4 De burger als (Wijk)bewoner.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013 en oordeel saldo op balansdatum

De toevoeging aan de reserve van € 22.700 bedraagt het benodigde bedrag om in 2016 het baggeren van de haven te kunnen bekostigen. Er zijn geen middelen onttrokken aan de reserve. De stand van de reserve is juist.

25 Reserve onderhoud verhuurde gebouwen

Doel, aard en reden van de reserve

De reserve is ingesteld in 2007. De reserve dient om grote verschillen in jaarlijkse uitgaven op te vangen. De reserve valt onder programma 4 De burger als (Wijk)bewoner.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013 en oordeel saldo op balansdatum

De onttrekking aan de reserve van € 42.500 is ter dekking van groot onderhoud aan verhuurde gebouwen in 2013.

De stand van de reserve is vooralsnog juist.

26 Reserve onderhoud gymnastieklokalen

Doel, aard en reden van de reserve

De reserve is ingesteld in 2008. Deze reserve is bedoeld om de uitgaven in het kader van groot onderhoud aan de gymnastieklokalen te kunnen opvangen, inclusief eventuele pieken en dalen. De reserve valt onder programma 4 De burger als (Wijk)bewoner.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013 en oordeel saldo op balansdatum

De toevoeging van € 45.700 betreft de dotatie volgens de raming. De onttrekking aan de reserve van € 11.500 is de vrijval van onderhoudsmiddelen van het gesloopte gymnastieklokaal aan de Graaf Lodewijkstraat.

De stand van de reserve is vooralsnog juist. In 2013 is er een meerjarenonderhoudsplan voor de sportaccommodaties opgesteld. In het eerste kwartaal 2014 zal dit bestuurlijk behandeld worden.

27 Reserve onderhoud verharding

Doel, aard en reden van de reserve

De reserve is ingesteld in 2008. De reserve dient ter egalisatie van de grilligheid van de uitgaven op het gebied van onderhoud en/of vervanging van elementen- en asfaltverhardingen van wegen, straten en pleinen. De reserve valt onder programma 4 De burger als (Wijk)bewoner.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013 en oordeel saldo op balansdatum

De toevoeging van € 1.462.100 is het totaal van de dotatie van € 1.429.700 conform de raming, alsmede een ontvangst van € 32.400 vanuit de grondexploitatie Drie Rivieren voor toekomstig groot onderhoud door toename van de te onderhouden verhardingen.

De onttrekking aan de reserve van € 3.180.300 is ter dekking van het uitgevoerde groot onderhoud aan verhardingen van € 1.286.200 en rehabilitaties van verhardingen van € 1.894.100.

De stand van de reserve is juist.

28 Reserve onderhoud openbare verlichting

Doel, aard en reden van de reserve

De reserve is ingesteld in 2008. De reserve dient ter egalisatie van de grilligheid van de uitgaven op het gebied van vervanging van masten, armaturen en lampen van de openbare verlichting. De reserve valt onder programma 4 De burger als (Wijk)bewoner.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013 en oordeel saldo op balansdatum

De onttrekking aan de reserve van € 52.600 is ter dekking van het uitgevoerde groot onderhoud aan de openbare verlichting in 2013.

De stand van de reserve is juist.

29 Reserve onderhoud watergangen

Doel, aard en reden van de reserve

De reserve is in 2008 ingesteld. Het doel is egalisatie van de grilligheid van de uitgaven op het gebied van onderhoud aan watergangen, te weten:

- a. Uitbaggeren van sloten en singels;
- b. Schoonmaken van sloten en singels;
- c. Herstel van beschoeiingen langs sloten en singels

De reserve valt onder programma 4 De burger als (Wijk)bewoner.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013 en oordeel saldo op balansdatum

De onttrekking aan de reserve van € 9.700 is ter dekking van groot onderhoud aan watergangen in 2013.

De stand van de reserve is juist.

30 Reserve onderhoud speelterreinen

Doel, aard en reden van de reserve

De reserve is ingesteld bij de 1^e monitor 2012. De reserve dient om grote verschillen in jaarlijkse uitgaven aan het groot onderhoud van de speelterreinen en de vervanging van speelwerkhuizen op te vangen.

De reserve valt onder programma 4 De burger als (Wijk)bewoner.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013 en oordeel saldo op balansdatum

Er zijn geen middelen onttrokken of toegevoegd aan deze reserve. De stand van de reserve is juist.

31 Reserve onderhoud sportaccommodaties

Doel, aard en reden van de reserve

De reserve is in 2008 ingesteld. Doel van deze reserve is de egalisering van de fluctuaties in het groot onderhoud aan de constructieve delen van de sporthallen en het zwembad. De reserve valt onder programma 4 De burger als (Wijk)bewoner.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013 en oordeel saldo op balansdatum

Er hebben zich geen financiële mutaties voorgedaan.

De stand van de reserve is vooralsnog juist. In 2013 is er een meerjarenonderhoudsplan voor de sportaccommodaties opgesteld. In het eerste kwartaal 2014 zal dit bestuurlijk behandeld worden.

32 Reserve groot onderhoud sportaccommodaties SenW

Doel, aard en reden van de reserve

De reserve heeft als doel fluctuaties op te vangen in de begroting groot onderhoud van de accommodaties die beheerd en onderhoud worden door Sport en Welzijn. De reserve valt onder programma 1 De burger als (Wijk)bewoner.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013 en oordeel saldo op balansdatum

De toevoeging van € 90.000 betreft de dotatie van € 50.000 volgens de raming en een extra storting van € 40.000 in verband met een doorgeschoven prestatie. Er zijn geen middelen onttrokken aan de reserve.

De stand van de reserve is vooralsnog juist. In 2013 is er een meerjarenonderhoudsplan voor de sportaccommodaties opgesteld. In het eerste kwartaal 2014 zal dit bestuurlijk behandeld worden.

33 Bestemmingsreserve afvalstoffenheffing

Doel, aard en reden van deze reserve

De reserve dient om voor- en nadelen op de inzameling van huishoudelijk afval via de afvalstoffenheffing te egaliseren, zodat op rekeningbasis volledige kostendekking wordt bereikt. De reserve valt onder programma 5 De burger als Belastingbetaler & Onderdaan.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013

In de begroting na wijziging is een aanwending van de reserve geraamd van € 255.100. Ten opzichte van de begroting na wijziging is het resultaat op afval € 86.700 positiever (zie ook de toelichting onder een nadere specificatie van bovengenoemde resultaat de toelichting onder 3.3.1 Rechtmatigheidsanalyse 4.6 Afval). Derhalve behoeft maar € 168.400 aan de reserve te worden onttrokken.

De stand van de reserve is juist.

34 Tariefegaliseringsreserve rioolheffing

Doel, aard en reden van de reserve

Bij het vaststellen van het GRP-4 is door de raad besloten een tariefegaliseringsreserve rioolheffing in te stellen. Doel van deze reserve is dat door de inzet ervan de tarieven zo laag mogelijk kunnen blijven. In 2012 is het GRP-5 vastgesteld. Daarbij is over een periode van 40 jaar een doorrekening gemaakt van de noodzakelijke onttrekkingen uit c.q. toevoegingen aan deze reserve. De reserve valt onder programma 5 De burger als Onderdaan & Belastingbetaler.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013 en oordeel saldo op balansdatum

In de begroting na wijziging is een dotatie geraamd van € 32.700. Het nadeel bij riolering en gemalen bedraagt per saldo € 70.900 (zie ook de toelichting onder 3.3.1 Rechtmatigheidsanalyse 4.7 Riolering). Hierdoor slaat de geraamde dotatie om in een aanwending van de reserve van € 38.200. De stand van de reserve is juist.

35 Tarief egaliseringsreserve lijkbezorging

Doel, aard en reden van de reserve

De reserve is ingesteld bij raadsbesluit van december 2012 waarin de lijkbezorgingstarieven 2013 zijn vastgesteld en heeft tot doel overschotten of tekorten bij de jaarrekening over meerdere jaren in de tarieven te verrekenen.

De reserve valt onder programma 4 De burger als (Wijk)bewoner.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013 en oordeel saldo op balansdatum

In de begroting na wijziging is een toevoeging aan de reserve geraamd van € 61.600. Ten opzichte van de begroting na wijziging is het resultaat op begraven, enerzijds door iets hogere lasten en anderzijds door iets lagere baten, € 37.700,-- negatiever. De toevoeging aan de reserve bedraagt derhalve € 23.900. De stand van de reserve is juist.

36 Reserve afkoopsommen baatbelasting

Doel, aard en reden van de reserve

De reserve is ingesteld bij het kohier baatbelasting 1998. De reserve dient om de afkoopsommen die zijn betaald voor de baatbelasting "Donckse Huizen" in 25 jaar aan te wenden.

De reserve valt onder hoofdstuk 6 Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013

De toevoeging van € 4.100 betreft de bespaarde rente. Conform de Nota reserves en voorzieningen 2011 loopt deze reserve versneld af gedurende de jaren 2012-2015. De onttrekking van € 25.000 betreft de aanwending van deze reserve ten gunste van de exploitatie.

37 Reserve algemeen maatschappelijk werk

Doel, aard en reden van de reserve

Bij het vaststellen van de rekening 2012 heeft de raad besloten deze reserve op te heffen.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013

De onttrekking van € 15.100 betreft de vrijval van het saldo na opheffing.

38 Reserve bodemonderzoeken en –saneringen

Doel, aard en reden van de reserve

De reserve is ingesteld bij de rekening 2005 uit het resultaat na bestemming. De reserve dient om het gemeentelijke aandeel in de uitvoering van bodemonderzoeken en -saneringen te dekken. Deze kosten zijn afhankelijk van de kosten van uit te voeren bodemonderzoeken en –saneringen die nogal kunnen variëren en daardoor niet goed voorspelbaar zijn. De reserve valt onder programma 4 De burger als (Wijk)Bewoner.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013

De onttrekking aan de reserve van € 12.700 is ter dekking van de lasten van verschillende bodemonderzoeken. Een bodemonderzoek is uitgevoerd naar de aanwezigheid van asbest, aan het licht gekomen bij de asfaltering van de Waaldijk. Ook is de bodemkwaliteit onderzocht van de volkstuinen van de complexen waar een volkstuinvereniging wordt opgericht. Tot slot is er budget ingezet voor bodemonderzoek van percelen aan de Pruimendijk en Damweg, naar aanleiding van mogelijke gezondheidsrisico's vanwege het aanbrengen van verontreinigd slib op de percelen.

39 Reserve toeristische overstapplaats Deltapoort

Doel, aard en reden van de reserve

De reserve is ingesteld bij de vaststelling van de rekening 2011 en heeft als doel het realiseren van een toeristische overstapplaats in de Deltapoort. De reserve valt onder programma 1 De burger als Partner.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013

Er zijn geen middelen onttrokken of toegevoegd aan deze reserve.

40 Reserve omgevingslawaai

Doel, aard en reden van de reserve

De reserve heeft als doel de kosten te dekken van het opstellen van gemeentelijke geluidkaarten en op deze kaarten gebaseerde geluidactieplannen. De geluidkaarten en geluidactieplannen zijn instrumenten om de geluidbelasting door wegverkeer, industrielawaai en spoorlawaai in de gemeente te beheersen en waar mogelijk terug te dringen. De reserve valt onder programma 4 De burger als (Wijk)bewoner.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013

De onttrekking aan de reserve van € 5.900 is ter dekking van de lasten voor het opstellen van het rapport 'Overall geluidbeeld Ridderkerk' en voor het uitvoeren van een onderzoek naar laagfrequent geluid.

41 Reserve eenmalige uitgaven Wmo

Doel, aard en reden van de reserve

Deze bestemmingsreserve is ingesteld om uitgaven aan de Wmo te kunnen dekken. Deze afspraak is in de raad gemaakt en naar aanleiding van 2007 is besloten om het overschot op de Wmo in de bestemmingsreserve te storten. Omdat de verwachting is dat dit overschot niet structureel zal zijn, is deze reserve alleen bedoeld voor incidentele projecten. De reserve valt onder programma 3 De burger als Klant.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013

De onttrekking aan de reserve van € 25.000 heeft betrekking op het rolstoeltoegankelijk maken van een speellokaal. Er zijn geen middelen aan de reserve toegevoegd.

42 Reserve investeringen stedelijke vernieuwing (ISV)

Doel, aard en reden van de reserve

De reserve is gevormd omdat er in het verleden ten onrechte inflatiecorrectie toegevoegd is aan de voorziening ISV. Het doel van deze reserve is om ISV-prestaties, die aanvankelijk voor 1 januari 2010 voor de Stadsregio Rotterdam gerealiseerd hadden moeten worden, alsnog te behalen. Voor het opleveren van de prestaties heeft de Stadsregio uitstel gegeven tot 1 januari 2015. De reserve valt onder raadsprogramma 1 De burger als Partner.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013 en oordeel saldo op balansdatum

Ten laste van de reserve ISV-budget zijn twee onttrekkingen gedaan in 2013 tot een totaal van €41.000. Eén als bijdrage in de voltooiing van de openbare ruimte rond de laatst opgeleverde nieuwbouw van De Riederborgh. De andere betreft een (indirecte) bijdrage aan de sanering van het HAK-terrein.

Beide projecten hebben bijgedragen respectievelijk dragen bij aan het voldoen aan de prestatieafspraken (zie bijlage 4), die gemaakt zijn met de Stadsregio/provincie om voor ISV-budget in aanmerking te komen. De nieuwbouw Riederborgh heeft bijgedragen aan het aantal op te leveren gelijkvloerse woningen. Het HAK-terrein moet nog gesaneerd worden vóór 1 januari 2015. De onttrekking is gedaan als bijdrage in de onderzoekskosten vooruitlopend op de sanering.

43 Reserve SLOK-projecten

Doel, aard en reden van de reserve

De reserve betreft een ontvangen subsidie voor de uitvoering van projecten op klimaatgebied. Het betreft de SLOK-subsidie (Stimulering Lokale Klimaatinitiatieven). De reserve valt onder programma 4 De burger als (Wijk)bewoner.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013 en oordeel saldo op balansdatum

De onttrekking aan de reserve van €13.000 is ter dekking van de inhuur van twee medewerkers van Yacht. Zij geven invulling aan de speerpunten van het college op het gebied van duurzaamheid. Daarnaast is een communicatiebureau ingeschakeld voor het opzetten van de website 'Zon in Ridderkerk'.

44 Reserve personeel

Doel, aard en reden van de reserve

De reserve is ingesteld bij de 3^e programmamonitor 2009 en heeft als doel tegemoetkomingen aan personeel wegens schrijnende situaties te dekken. De reserve valt onder hoofdstuk 7 Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013

De onttrekkingen van €89.100 hebben betrekking op de aanschaf van een E-HRM tool en een eenmalige uitkering aan het personeel waartoe, in overleg met de Ondernemingsraad, is besloten. Na deze aanwending is het saldo van de reserve €0. De reserve kan worden opgeheven.

45 Reserve wethouderspensioenen

Doel, aard en reden van de reserve

Deze reserve is gevormd om uitgaven aan de pensioenen van voormalige wethouders te dekken.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013

De onttrekking van €1.350.100 betreft de vrijval van de reserve wethouderspensioenen. Bij de 2e monitor 2013 heeft de raad besloten de reserve op te heffen en het saldo toe te voegen aan de voorziening wethouderspensioenen.

46 Reserve ontwikkelingssamenwerking

Doel, aard en reden van de reserve

De reserve is ingesteld bij het saldo 2005 (bijdrage VNG) voor projecten in Dogbo, Bénin in het kader van ontwikkelingssamenwerking. De VNG bekostigt een gedeelte van het project. De overige projectkosten worden gedekt vanuit deze reserve. De afronding van het project Dogbo, Bénin vindt plaats in de periode van 2012 tot en met 2016, mits de VNG het project continueert. Dit wordt per jaar middels een overeenkomst vastgelegd tussen de gemeente en de VNG.

De reserve valt onder programma 1 De burger als Partner.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013

De onttrekking aan de reserve van € 6.000 heeft betrekking op gemaakte projectkosten. Er zijn geen middelen aan de reserve toegevoegd.

47 Reserve transitiegelden decentralisatie AWBZ begeleiding en verzorging

Doel, aard en reden van de reserve

De reserve is ingesteld bij het raadsbesluit van 21 februari 2013, met terugwerkende kracht naar 2012. Het doel van deze reserve is de dekking van de kosten van invoering van de decentralisatie AWBZ begeleiding en verzorging. De reserve heeft een looptijd tot 1 januari 2016.

De reserve valt onder programma 1 De burger als Partner.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013

De onttrekking aan de reserve van € 32.400 heeft betrekking op personeelslasten ten behoeve van ondersteuning bij de transitie. De toevoeging van € 113.800 betreft het overschot van gebundelde transitiegelden van de drie BAR-gemeenten in 2013. Het beschikbare budget van 2013 is spaarzaam ingezet gelet op de kosten die in 2014 nog te verwachten zijn. Conform het raadsbesluit wordt het overschot ingezet voor de kosten van de transitie in 2014. Het proces van transitie loopt tot 1 januari 2015.

48 Reserve transitiegelden decentralisatie Jeugdzorg

Doel, aard en reden van de reserve

De reserve is ingesteld bij het raadsbesluit van 21 februari 2013, met terugwerkende kracht naar 2012. Het doel van deze reserve is de dekking van deze kosten van invoering van de decentralisatie Jeugdzorg.

De reserve valt onder programma 1 De burger als Partner.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013

De toevoeging van € 149.600 betreft het overschot van gebundelde transitiegelden van de drie BAR-gemeenten in 2013. Het beschikbare budget van 2013 is terughoudend ingezet gelet op de onzekerheden en kosten die in 2014 nog te verwachten zijn. Conform het raadsbesluit wordt het overschot ingezet voor de kosten van de transitie in 2014. Het proces van transitie loopt tot 1 januari 2015.

49 Reserve beeldende kunst

Doel, aard en reden van de reserve

De reserve dient voor dekking van de kosten van kunstopdrachten c.q. kunstaankopen. De reserve wordt niet meer gevoed.

De reserve valt onder programma 1 De burger als Partner.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013

In 2013 is er een bedrag van € 7.500 toegevoegd aan de reserve. Dit betreft de uitkering van de verzekering naar aanleiding van de vermissing van kunstwerk De Vlasjongen.

Er zijn in 2013 geen uitgaven gedaan voor nieuwe kunstprojecten.

50 Reserve frictiekosten BAR-samenwerking

Doel, aard en reden van de reserve

De reserve is ingesteld bij het raadsbesluit van 13 december 2012. Het doel van deze reserve is om frictiekosten van de ambtelijke reorganisatie te dekken in het kader van de vorming en opstart van de BAR-organisatie. De verwachting is dat de reserve tot eind 2015 nodig is.

De reserve valt onder programma 2 De burger als Kiezer.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013

De toevoeging aan de reserve van € 400.000 betreft de storting in deze nieuwe reserve uit de algemene reserve. De onttrekking van € 178.500 betreft de dekking van het aandeel van Ridderkerk in de gemaakte frictiekosten. Het restant van de ingestelde reserve blijft beschikbaar voor dekking van frictiekosten als gevolg van de oprichting en start van de BAR-organisatie.

51 Reserve risico afkoopsommen participatie

Doel, aard en reden van de reserve

De reserve is ingesteld bij het vaststellen van de rekening 2012 en heeft als doel de extra kosten voor afkoopsommen te dekken wegens het vervallen van de subsidie voor mensen in een gesubsidieerde baan met een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd.

De reserve valt onder programma 3 De burger als Klant.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013

Vanuit het rekeningresultaat 2012 is een bedrag van € 221.000 in deze nieuwe reserve gestort. Bij de slotwijziging 2013 is € 100.000 vrijgevallen omdat duidelijk was dat voor afkoopsommen een reserve van € 121.000 voldoende is. In 2013 is € 58.600 betaald aan afkoopsommen. Het gaat hier om twee personen en een afkoopsum voor twee jaar (op basis van de loonwaarde) die in één keer is uitbetaald. Het restant van € 62.400 blijft beschikbaar voor reïntegratie met tijdelijke loonkostensubsidie.

3.2.6 Staat van voorzieningen met toelichting, waaronder bestedingsoverzichten

Nr.	Omschrijving	Afdeling	Boekwaarde 01-01-2013	Mutaties 2013			Boekwaarde 31-12-2013
				Toevoegingen +	Vrijval voor exploitatie -	Onttrekkingen -	
	Voorzieningen voor verplichtingen verliezen en risico's						
1	Voorziening wethouderspansioenen	OS	1.226.200	1.420.600		85.700	2.561.100
2	Voorziening exploitatiekosten b.b.o.	SB	268.900	0	203.900	15.000	50.000
3	Voorz Garanties verkoop aandelen AVR	BU	1.826.000	0	1.826.000		0
4	Voorziening restitutie algemene uitkering 2012	OS	0	250.000	0	250.000	0
5	Voorziening Sociale Werkvoorziening	DV	0	422.700		422.700	0
6	Voorziening loopbaanbudget cao		0	27.600			27.600
	Subtotaal voorzieningen voor verplichtingen verliezen en risico's		3.321.100	2.120.900	2.029.900	773.400	2.638.700
	Voorzieningen voor middelen van derden met bestedingsverplichting						
7	Voorziening vervanging riolering	BU	0	310.400		310.400	0
8	Voorz onderhoud graven 10/20jr derden	BU	3.871.000	508.000		497.400	3.881.600
	Subtotaal voorzieningen voor middelen van derden met bestedingsverplichting		3.871.000	818.400	0	807.800	3.881.600
	Totaal voorzieningen		7.192.100	2.939.300	2.029.900	1.581.200	6.520.300

Toelichting en bestedingsoverzicht voorzieningen

Inleiding

Methode van waarden

De voorzieningen zijn voor hun nominale waarde op de balans opgenomen. De in de voorziening onderhoud graven gestorte afkoopsommen zijn gebaseerd op een oneigenlijke annuïteit waarbij de jaarlijkse aanwending groeit met inflatie. De contante waarde hiervan is op de balans opgenomen.

Nota reserves en voorzieningen 2011

De raad heeft op 20 april de Nota reserves en voorzieningen 2011 vastgesteld. Bij het opstellen van de balans 2013 is het beleid van deze nota toegepast.

Bestedingsoverzichten

De raad heeft voor voorzieningen als voorwaarde gesteld dat van alle relevante voorzieningen bestedingsplannen worden opgesteld. In de toelichting per reserve is informatie opgenomen over:

- het doel, aard en reden;
- de mutaties in het jaar 2013.

Er is geen informatie gegeven over de meerjarenraming van de besteding van voorzieningen. De begroting is hiervoor het aangewezen instrument.

Doorlichting voorzieningen

Het doel van het doorlichten van voorzieningen is om tijdig zicht te krijgen op stille overschotten of stille tekorten. In een aantal gevallen ligt de omvang van een voorziening en de wijze waarop deze wordt ingezet vast en zullen er geen ontwikkelingen zijn die dat nog beïnvloeden. In die gevallen kan er geen stil tekort of een stille reserve ontstaan en is een doorlichting niet aan de orde. In het besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten is bepaald dat alle voorzieningen toereikend moeten zijn voor de achterliggende verplichtingen. Daarom moeten in principe alle voorzieningen bij de jaarrekening worden doorgeïllustreerd.

1 Voorziening wethouderspensioenen

Doel, aard en reden van deze voorziening

De voorziening is ingesteld bij de rekening 2004.

De voorziening dient om toekomstige pensioenuitkeringen aan (voormalige) wethouders te verstrekken c.q. om opgebouwde rechten te kunnen betalen wanneer deze worden opgevraagd voordat de pensioengerechtigde leeftijd wordt bereikt.

De voorziening valt onder hoofdstuk 7 Financiering en Algemene dekkingsmiddelen.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013

Loyalis Verzekeringen heeft berekend dat het saldo van de voorziening voor pensioenaanspraken per 31 december 2013 € 2.561.100 moet zijn. Daarvoor moest een aanvullend bedrag in de voorziening gestort worden.

2 Voorziening exploitatiekosten bijzonder basisonderwijs

Doel, aard en reden van deze voorziening

Het betreft hier een voorziening die is ingesteld om pieken te voorkomen in het uitgavenpatroon van de betaling van de overschrijdingsuitkering aan het bijzonder onderwijs.

Het overschrijdingspercentage bij het openbaar basisonderwijs kan per jaar verschillen. Om al te grote pieken te voorkomen is een voorziening ingesteld.

De voorziening valt onder programma 1. De burger als Partner.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013 en oordeel saldo op balansdatum

Er is een onttrekking aan de voorziening in de rekening 2013 opgenomen van € 218.900. Dit betreft € 15.000 gemaakte kosten voor het vaststellen van de overschrijdingsbedragen en met de schoolbesturen te verreken bedragen. Er is een bedrag van € 203.900 uit de voorziening vrijgevallen.

Het restant saldo van € 50.000 is nodig voor een uitbetaling in 2014 aan een schoolbestuur en nog een klein bedrag aan verwachte kosten.

3 Voorziening garanties verkoop aandelen NV AVR

Doel, aard en reden van deze voorziening

Bij de 3e programmamonitor 2006 heeft de gemeenteraad besloten om uit de opbrengst verkoop aandelen NV AVR een voorziening te treffen voor het risico van herwaardering van de verkoopwaarde. De voorziening valt onder programma 1 De burger als Partner. In de verkoopovereenkomst is vastgelegd dat de mogelijkheid van herwaardering van de verkoopwaarde in 2016 vervalt.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2012 en het saldo per 31 december 2012

Aangezien AVR inmiddels aan een derde partij verkocht is, is het risico waarvoor deze voorziening is gevormd vervallen. Bij de slotwijziging van de begroting 2013 is besloten het volledige saldo van € 1.826.000 te laten vrijvallen en ten gunste te brengen van de algemene reserve. De voorziening kan worden opgeheven.

4 Voorziening algemene uitkering gemeentefonds

Doel, aard en reden van deze voorziening

De voorziening is ingesteld bij de rekening 2012.

De voorziening dient om een verwachte terugbetaling aan voorschotten algemene uitkering gemeentefonds over voorgaande jaren te dekken.

De voorziening valt onder hoofdstuk 6 Financiering en Algemene dekkingsmiddelen.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013

De storting van € 250.000 betreft de vorming van de voorziening zoals besloten bij het vaststellen van de jaarrekening 2012. Bij de meicirculaire 2013 heeft het Rijk te hoge voorschotten over voorgaande jaren verrekend. De voorziening van € 250.000 is in verband daarmee in 2013 volledig vrijgevallen ten gunste van de exploitatie. Hiermee kan de voorziening worden opgeheven.

5 Voorziening sociale werkvoorziening

Doel, aard en reden van deze voorziening

Deze voorziening is ingesteld bij de 2^e programmamonitor 2013 voor een mogelijk terug te betalen bedrag rijksbijdrage WSW over het jaar 2010.

De voorziening valt onder programma 3 De burger als Klant.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013 en oordeel saldo op balansdatum

In 2013 is € 422.700 toegevoegd en onttrokken aan deze voorziening. Er is sprake van een geschil met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid naar aanleiding van de afsluiting van 2010. Voor een mogelijk terug te vorderen bedrag is deze voorziening gevormd.

Vooruitlopend op de afwikkeling van het geschil heeft het ministerie het bedrag al verrekend met de rijksbijdrage 2013. Dit is ten laste van de voorziening gebracht. Hiermee kan de voorziening worden opgeheven.

Tegen de terugvordering van het ministerie hebben wij formeel bezwaar aangetekend. Dit is door het ministerie ongegrond verklaard, waarop het college in beroep is gegaan. De uitkomst van de behandeling van het beroep is bij dit schrijven nog niet bekend.

6 Voorziening loopbaanbudget cao

Doel, aard en reden van deze voorziening

Voor de jaren 2013 t/m 2015 is in de CAO voor gemeenteamttenaren afgesproken dat van het opleidingsbudget van de gemeente € 500 per jaar gedurende 3 jaar door het personeel kan worden ingezet voor opleidingen gericht op de ontwikkeling van de loopbaan. Indien van dit recht geen gebruik wordt gemaakt, vervalt het jaarbedrag. Indien (een deel van) het geclaimd budget niet is besteed, mag dat gespaard worden naar een volgend jaar. De gespaarde bedragen moeten daartoe in een voorziening worden gestort.

De voorziening valt onder programma 6 Bedrijfsvoering.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013 en oordeel saldo op balansdatum

Van de in 2013 geclaimde rechten op het loopbaanbudget is per 31 december 2013 een bedrag van € 27.600 niet besteed. Dit is in de voorziening gestort.

7 Voorziening vervanging riolering

Doel, aard en reden van deze voorziening

De voorziening is ingesteld bij het GRP-V en dient ter dekking van de vervangingskosten van rioleringen. De dotatie aan de voorziening is afhankelijk van de werkelijke uitgaven.

De voorziening valt onder programma 4 De burger als (Wijk)bewoner.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013 en oordeel saldo op balansdatum

De toevoeging en onttrekking van € 310.400 betreffen de in 2013 gemaakt kosten van vervangingen.

8 Voorziening onderhoud graven 10/20 jaar

Doel, aard en reden van deze voorziening

De voorziening wordt gevoed door de afkoopsommen voor het onderhoud van graven en jaarlijks aangewend voor de dekking van kosten van onderhoud van graven en graftekens. De voorziening valt onder programma 4 De burger als (Wijk)bewoner.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013 en oordeel saldo op balansdatum

De storting in de voorziening van € 508.000 betreft het volgende. De ontvangen afkoopsommen worden voor 100% toegevoegd aan de voorziening. Tevens wordt de bespaarde rente over het saldo van de voorziening per 1 januari toegevoegd aan de voorziening. De onttrekking aan de voorziening van € 497.400 betreft de werkelijke onderhoudslasten van de begraafplaatsen. Het saldo van de voorziening is toereikend voor de termijn dat het onderhoud is afgekocht.

3.2.7 Staat van vaste schulden

OPGENOMEN LANGLOPENDE GELDLENINGEN

Nr.	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Datum en nr. besluit van raad goedkeuring	O/S/R	Jaar laatste aflossing	Re-inte-perc.	Schuldrestant aan het begin van het dienstjaar	Bedrag van in het dienstjaar opgenomen leningen	Rente	Aflossing	Schuldrestant aan het einde van het dienstjaar
RUBRIEK A: GELDLENINGEN										
Leningen t.b.v. woningbouw										
Totaal leningen t.b.v. woningbouw										
Overige leningen										
2	11.344.505,40	20-07-1998	S	2024	4,475	5.445.400,00	0,00	236.500,00	453.800,00	4.991.600,00
3	7.000.000,00	B. & W. 24-08-1999	S	2014	3,98	1.400.000,00	0,00	30.200,00	700.000,00	700.000,00
4	8.000.000,00	B. & W. 22-07-2003	S	2019	4,36	3.733.300,00	0,00	141.500,00	533.300,00	3.200.000,00
5	10.000.000,00	B. & W. 22-07-2003	S	2034	4,86	7.333.300,00	0,00	341.600,00	333.300,00	7.000.000,00
6	12.000.000,00	B. & W. 30-11-2010	S	2030	4,20	10.800.000,00	0,00	441.000,00	600.000,00	10.200.000,00
7	11.000.000,00	B. & W. 20-09-2011	S	2031	3,40	10.450.000,00	0,00	346.000,00	550.000,00	9.900.000,00
8	11.000.000,00	B. & W. 27-11-2012	S	2032	2,90	11.000.000,00	0,00	317.600,00	550.000,00	10.450.000,00
9	12.000.000,00	B. & W. 29-10-2013	S	2033	2,83	0,00	12.000.000,00	11.300,00	0,00	12.000.000,00
Totaal overige leningen										
						50.162.000,00	12.000.000,00	1.865.700,00	3.720.400,00	58.441.600,00
Sub-totaal RUBRIEK A: Geldleningen						50.162.000,00	12.000.000,00	1.865.700,00	3.720.400,00	58.441.600,00
RUBRIEK B: WAARBORGSMEN										
Waarborgsommen van derden										
		Gebruik gymnastiehallen				300,00	0,00	0,00	0,00	300,00
		Gebruik sportparken				300,00	0,00	0,00	0,00	300,00
		Huurders woningen				300,00	0,00	0,00	100,00	200,00
		Waarborgen voor pasjes parkeerbonnementen				600,00	0,00	0,00	0,00	600,00
		Kermisexploitant				1.500,00	0,00	0,00	0,00	1.500,00
Totaal waarborgsommen derden						3.000,00	0,00	0,00	100,00	2.900,00
Sub-totaal RUBRIEK B: Waarborgsommen						3.000,00	0,00	0,00	100,00	2.900,00
TOTAAL-GENERAAL						50.165.000,00	12.000.000,00	1.865.700,00	3.720.500,00	58.444.500,00

3.2.8. Specificatie vlottende passiva

Waardering vlottende passiva

De vlottende passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Specificatie vlottende passiva

Netto vlottende schuld	Saldo 31-12-2013	Saldo 31-12-2012
Kasgeldleningen	5.000.000	10.000.000
Bank	775.900	0
Overige schulden	7.161.700	7.326.200
Totaal	12.937.600	17.326.200

De kasgeldlening van €5 miljoen liep tot 2-1-2014. Per die datum is de lening afgelost met een herfinanciering van kasgeld ad. €7 miljoen.

De overige schulden betreffen openstaande crediteuren per 31-12-2013. Per 12-2-2014 resteert er nog een saldo van €25.000.

Overlopende passiva	Saldo 31-12-2013	Saldo 31-12-2012
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	3.185.300	3.961.900
De van Europese en Nederlandse overheden vooruit ontvangen bedragen met bestedingsverplichting	785.300	1.123.100
Overige overlopende passiva	635.200	446.000
Totaal	4.605.800	5.531.000

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen kunnen onderverdeeld worden in:

Transitorische rente	€ 964.900
Facturen NTB sociale zaken	€ 815.800
Opgebouwd vakantiegeld	€ 556.600
Diverse advies- en inhuur	€ 208.000
Afrekening dienstverlening Albrandswaard	€ 142.100
Diverse onderwijs ed	€ 110.200
Overige nog te ontvangen facturen	€ 387.700
Totaal	€3.185.300

De overige overlopende passiva kan onderverdeeld worden in:

Ministerie van Sociale Zaken – WSW en inburgering	€ 308.400
Stadsregio –subsidie Noordstraat	€ 220.800
Ministerie van Onderwijs - OAB	€ 41.500
Schenking uit een nalatenschap aan kinderboerderij	€ 23.600
Overige	€ 40.900
Totaal	€ 635.200

3.2.8 Staat van vooruitontvangen geormerkte bijdragen van hogere overheden

				Mutaties 2013		
	Omschrijving	Afdeling	Boekwaarde 01-01-2013	Toevoegingen in 2013	Onttrekkingen in 2013	Boekwaarde 31-12-2013
1	Onderwijsachterstandenbeleid	SB	75.600	472.000	482.800	64.800
2	Investerings Stedelijke Vernieuwing 3	SB	277.700	86.400	0	364.100
3	Inburgering nieuwkomers	DV	600.000	0	600.000	0
4	Stedelijke synergieprojecten water	BU	107.700	209.600	42.300	275.000
5	Actieplan jeugdwerkloosheid	DV	30.200	0	17.600	12.600
6	Werkdeel WWb te behouden	DV	0	1.625.100	1.588.300	36.800
7	Participatiebudget inburgering	DV	0	0	0	0
8	Participatiebudget educatie	DV	31.900	104.100	104.000	32.000
Totaal reserves			1.123.100	2.497.200	2.835.000	785.300

Toelichting vooruitontvangen geormerkte bijdragen van hogere overheden

1 Onderwijsachterstandenbeleid

Doel (aard en reden) van dit vooruit ontvangen bedrag

Het vooruit ontvangen bedrag is gevormd uit de rijksbijdrage Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2014. Het vooruit ontvangen bedrag valt onder programma 1 De burger als Partner.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013

Jaarlijks ontvangt de gemeente Ridderkerk een specifieke doeluitkering voor het onderwijsachterstandenbeleid. De hoogte van dit bedrag bedraagt € 451.500. Daarnaast is een bedrag van € 54.300 toegevoegd in verband met ontvangen bijdragen van scholen en subsidieafrekeningen.

In totaal is een bedrag van € 516.600 uitgegeven. Diverse partijen hebben subsidies ontvangen ter bestrijding van onderwijsachterstanden en er zijn facturen betaald. Aanvulling volgt na afronden subsidieafrekening.

Per saldo is een bedrag van € 64.600 overgeboekt naar de balans. Dit saldo kan tot en met 2015 worden ingezet voor het onderwijsachterstandenbeleid binnen Ridderkerk. Dit bedrag van € 64.600 is inclusief het niet besteedde bedrag van € 75.600 in 2012. In 2016 vindt de financiële eindafrekening plaats in het kader van de SiSa-regeling.

2 Investerings stedelijke vernieuwing 3

Doel (aard en reden) van dit vooruit ontvangen bedrag

Door de provincie Zuid-Holland worden ISV3 middelen beschikbaar gesteld. Deze middelen worden op grond van 2 overeenkomsten verstrekt.

1. In 2011 is de bestuursovereenkomst ISV3 Geluid (2010-2014) getekend met de provincie Zuid-Holland. Met de DCMR en enkele regiogemeenten wordt een plan van aanpak opgesteld voor het onderzoek en de mogelijke sanering van de woningen met een te hoge geluidbelasting. Voor deze opgave wordt in vier termijnen een bedrag van € 271.000 beschikbaar gesteld door de provincie.
2. In 2012 is de bestuursovereenkomst ISV3 Bodem (2010-2014) getekend met de provincie Zuid-Holland. Voor 3 locaties moet een inspanning worden geleverd om meer te weten te komen over de bodemverontreiniging. Indien budgettair mogelijk wordt ook aangevangen met het beheersen of saneren van de locatie. Voor deze opgave wordt in drie termijnen een bedrag van € 351.000 beschikbaar gesteld door de provincie.

De vooruit ontvangen bedragen vallen onder raadsprogramma 1 De burger als Partner.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013

Voor ISV3 Geluid is € 2.300 onttrokken ter dekking van kosten voor adviesuren door DCMR Milieudienst Rijnmond. Voor alle woningen op de A-lijst is inmiddels de geluidbelasting bepaald. De geluidbelasting is bij de woningen buiten de 30 km zones dusdanig laag dat geluidsanering middels gevelmaatregelen niet meer noodzakelijk geacht wordt. Overige woningen zijn inmiddels gelegen in een zone waarbinnen een maximum snelheid van 30 kilometer per uur geldt. In 2013 is een onderzoek gestart naar de minimale gevelwering van de woningen, om te kunnen bepalen wat de geluidbelasting in pandig is.

De toevoeging bedraagt € 40.600 in verband met de 3de termijnbetaling van de provincie Zuid-Holland.

Voor ISV3 Bodem is € 68.700 onttrokken ter dekking van diverse prestaties. Voor de locatie Amaliastraat is het saneringsonderzoek afgerond. Dit onderzoek geeft uitsluitsel over de beste aanpak (zowel technisch als financieel). De volgende stap is het opstellen van een saneringsplan. Op de locaties Jan Steenstraat en Bourgondischelaan is met het ISV-geld een onderzoek uitgevoerd naar verontreiniging in de diepere grondwaterlagen omdat de locaties in een wingebed voor drinkwater liggen. De eigenaar van de locatie Bourgondischelaan heeft op basis van dit onderzoek een saneringsplan opgesteld. Op de locatie Jan Steenstraat zal begin 2014 een aanvullende monitoring worden uitgevoerd.

De toevoeging bedraagt € 117.000 in verband met de 2de termijnbetaling van de provincie Zuid-Holland.

Op grond van de bestuursovereenkomsten heeft de gemeente een inspanningsverplichting om de doelstellingen te bereiken. Dit betekent dat de gemeente Ridderkerk niet financieel afgerekend wordt op basis van de geleverde prestaties. Het restant budget dient wel ingezet te worden voor doelstellingen op het gebied van geluid en bodem.

3 Inburgering nieuwkomers

Doel (aard en reden) van dit vooruit ontvangen bedrag

Het saldo vooruit ontvangen op de balans is bedoeld om fluctuaties in rijksvergoedingen, inkomsten en uitgaven voor nieuwkomers op te vangen. Het vooruit ontvangen bedrag valt onder programma 3 De burger als Klant.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013

In 2013 heeft de afrekening van de oude regeling inburgering 2007-2008 plaatsgevonden. Het bedrag van €600.000 is terugbetaald aan het Rijk.

4 Regeling Stedelijke Synergieprojecten kaderrichtlijn Water

Doel (aard en reden) van dit vooruit ontvangen bedrag

In 2009 is door Senter Novem subsidie verleend voor het project "Maatregelen waterlichaam de Waal". De subsidie bedraagt maximaal 30% van de daadwerkelijk gemaakte kosten die voor subsidie in aanmerking komen. In 2009 is hiervoor een voorschot ontvangen. De restantsubsidie wordt jaarlijks als vooruitontvangen op de balans opgenomen. Het vooruitontvangen bedrag valt onder programma 4 De burger als (Wijk)bewoner.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013

In 2013 zijn werkzaamheden verricht voor het sluiten van riooloverstorten (huisaansluitingen) op de Waal. Van de gemaakte kosten is €141.400 subsidiabel. De subsidie is 30%. Derhalve is het subsidiebedrag €42.400. Dit bedrag is op het restant van de reeds ontvangen voorschotten in mindering gebracht. Het resterende voorschot is als vooruitontvangen naar de balans gebracht.

5 Actieplan jeugdwerkloosheid

Doel (aard en reden) van dit vooruit ontvangen bedrag

Ter bestrijding van de jeugdwerkloosheid heeft de minister budget ter beschikking gesteld voor regionale aanpak jeugdwerkloosheid 2009-2010 (actieplan jeugdwerkloosheid). Het vooruit ontvangen bedrag valt onder programma 3 De burger als Klant.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013

In 2013 is €17.600 uitgegeven aan de inzet van De Jonge Krijger, om jongeren gericht naar een beroepsopleiding te laten uitstromen. Het resterende bedrag van €12.600 wordt ingezet voor re-integratie van jongeren.

6 Participatiebudget re-integratie en inburgering

Doel (aard en reden) van dit vooruit ontvangen bedrag

Het vooruitontvangen bedrag is gevormd uit ontvangen rijksbijdragen. Het vooruit ontvangen bedrag valt onder programma 3 De burger als Klant.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013

De toevoegingen in 2013 bestaan uit de ontvangen rijksbijdrage van ruim €1,2 miljoen, de BTW-teruggave van €369.900 over re-integratie trajecten 2007 t/m 2012 en €10.500 terugvordering en verhaal. De onttrekkingen in 2013 bestaan uit de kosten voor o.a. individuele trajecten, inburgeringscursussen, inzet van medewerkers re-integratie en overige uitvoeringskosten met betrekking tot re-integratie. Het saldo per 31 december 2013 van €36.700 wordt in 2014 besteed aan re-integratie van bijstandsgerechtigden.

7 Participatiebudget Educatie

Doel (aard en reden) van dit vooruit ontvangen bedrag

Het vooruit ontvangen bedrag is gevormd uit ontvangen rijksbijdragen. Het vooruit ontvangen bedrag valt onder programma 1 De burger als Partner.

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen in 2013

De toevoeging van € 104.100 in 2013 betreft de ontvangen rijksbijdrage. In 2013 is € 104.000 uitgegeven aan de inkoop van educatieve activiteiten – zoals cursussen laaggeletterdheid, staatsexamen, taalverhoging en alfabetisering – bij het ROC Albeda College. Alle niet uitgegeven middelen dienen te worden terugbetaald aan het Rijk. Met het nog terug te betalen bedrag over 2012 van € 31.900 blijft nog € 32.000 beschikbaar.

3.2.9 Borgstellingen, garanties en overige niet uit de balans blijvende verplichtingen

Naast de borgstellingen en garanties en risicoverplichtingen (zie paragraaf Weerstandsvermogen/ hoofdstuk 2.3.2.) heeft de gemeente nog overige verplichtingen die niet uit de balans blijken. Te denken valt hierbij aan lopende verplichtingen vanuit huur- en leasecontracten. De informatie over het totaal aan borg- en garantstellingen is afhankelijk van saldi-opgaven van banken en hypotheekinstellingen.

Vanaf 2012 is aan de verplichtingen buiten de balans het risico uit de achtervangovereenkomst met het Waarborgfonds Sociale Woningbouw toegevoegd.

Met de RIB12/8345 van 5 december 2012 is de gemeenteraad geïnformeerd over het risico uit borgstellingen en garanties. Daarbij is ook ingegaan op de indirecte garanties waar de gemeente aan gebonden is via de achtervangovereenkomst met het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Het totaal aan leningen van Woonvisie via deze achtervangovereenkomst bedroeg op dat moment € 125,5 miljoen. Het aandeel van deze leningen waarvoor de gemeente Ridderkerk uiteindelijk kan worden aangesproken bedraagt ongeveer 25%.

Het risico dat dit gebeurt wordt als heel klein ingeschat, omdat in eerste instantie de woningbouwvereniging zelf en het Waarborgfonds Sociale Woningbouw worden aangesproken. Pas daarna het Rijk voor 50%, de gemeente waar de woningbouwvereniging is gevestigd voor 25% en alle gemeenten gezamenlijk voor 25%.

In de rekening is door aflossingen en nieuwe geldleningen de som van de leningen van Woonvisie via de achtervangovereenkomst toegenomen tot € 139,5 miljoen. Het aandeel hierin waarvoor de gemeente garant staat is € 34.599.000.

STAAT VAN GEWAARBORGBE GELDLENINGEN

Nr.	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Doel van de geldlening	Naam van de geldnemer	Nummer raadsbesluit	Rente-perc.	Restant begin 2013	Totaalbedrag van de aflossing	Restant eind 2013 totaal (7-8)	Leningvorm en Einddatum
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	101.080	Bouw clubgebouw	Ridderkerkse Lawn-Tennis club	26-1-1998, nr. 656	6	21.400	5.400	16.000	lineair tot 1-12-2017
2	1.669.525	Nieuwbouw Gemini-college	St. Onderwijsgr.Z-H Waarden	23-06-1997, nr.515a	6,83	1.561.600	11.700	1.549.900	annuïtair tot 11-6-2027
3	18.604.989	Herfinanciering lening bouw 201 won. Fazant/Patrijs	Stichting Woonvisie	27-04-1998 nr. 8	5,26	4.559.500	1.442.600	3.116.900	annuïtair tot 1-5-2015
4	28.905.800	Herfinanciering lening bouw 192 won. Brasem	Stichting Woonvisie	27-04-1998, nr. 8	5,24	4.836.800	2.356.700	2.480.100	annuïtair tot 1-12-2014
5	6.150.587	Herfinanciering lening Bouw 81 woningen in Mauritshoek	Stichting Woonvisie	25-05-1998, nr. 15	5,495	3.709.700	254.500	3.455.200	annuïtair tot 1-7-2023
6	299.495	Bouw Sporthal Reijerpark	Stichting sporthal Reijerpark	24-02-1998, nr. 986	5,2	212.900	8.800	204.100	annuïtair tot 1-5-2028
7	40.000	Renovatie clubgebouw Prinsenstraat 76	Muziekvereniging Harmonie	17-2-2009, nr. 43	7,45	32.500	2.000	30.500	lineair tot 1-4-2029
8	1.725.000	Herfin.lening bouw Riederborgh en 35 bejaardenwoningen	Stichting Woonvisie	b.en w. 27-11-2001	4,715	943.500	99.800	843.700	annuïtair tot 8-1-2020
9	68.067	Renovatie clubgebouw Kievitsweg 153	Sportvereniging Bolnes	b.en w. 26-3-2002	5,0	30.600	3.400	27.200	lineair tot 19-1-2021
10	10.000.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	b.en w. 17-12-2002	5,159	8.121.900	371.900	7.750.000	annuïtair tot 1-11-2027
11	5.000.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	b.en w. 13-5-2003	4,32	5.000.000	5.000.000	0	fixe-lening tot 15-5-2013
12	5.000.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	b.en w. 13-5-2003	4,48	5.000.000	0	5.000.000	fixe-lening tot 15-5-2014
13	5.000.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	b.en w. 13-5-2003	4,57	5.000.000	0	5.000.000	fixe-lening tot 15-5-2015
14	10.000.000	Aankoop woningen, winkels en kantoorpand Vlietplein	Stichting Woonvisie	b.en w. 2-12-2003	4,88	7.109.700	404.400	6.705.300	annuïtair tot 12-3-2025
15	10.000.000	Aankoop woningen, winkels en kantoorpand Vlietplein	Stichting Woonvisie	b.en w. 2-12-2003	5,075	8.356.500	232.000	8.124.500	annuïtair tot 12-9-2033
16	10.000.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	b.en w. 19-4-2004	4,339	10.000.000	0	10.000.000	fixe-lening tot 3-5-2016
17	140.038	Aanleg Oxydatesysteem t.b.v. zwembad "De Fakkell"	Stichting Sport en Welzijn	b.en w. 22-2-2005	3,25	56.800	14.200	42.600	lease tot 10-11-2015
18	10.000.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	b.en w. 10-5-2005	4,29	10.000.000	0	10.000.000	fixe-lening tot 14-6-2030
19	10.000.000	Herfinanciering 3 leningen	Stichting Woonvisie	b.en w. 23-8-2005	3,985	10.000.000	0	10.000.000	fixe-lening tot 2-1-2032
20	7.500.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	b.en w. 25-4-2006	4,364	7.500.000	0	7.500.000	fixe-lening tot 28-4-2026
21	7.500.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	b.en w. 25-4-2006	4,414	7.500.000	0	7.500.000	fixe-lening tot 28-4-2036
						99.553.400	10.207.400	89.346.000	

Nr.	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Doel van de geldlening	Naam van de geldnemer	Nummer raadsbesluit	Rente-perc.	Restant begin 2013	Totaalbedrag van de aflossing	Restant eind 2013 totaal (7-8)	Leningvorm en Einddatum	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	INDIRECTE GARANTSTELLINGEN VIA HET WAARBORGFONDS SOCIALE WONINGBOUW									
Nr.	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Doel van de geldlening	Naam van de geldnemer	Datum ondertekening WSW	Rente-percentage	Restant geldlening begin 2013	Totaalbedrag van gewone en buitengewone aflossing	Restant geldlening eind 2013 totaal (7-8)	Maximaal risico schade gemeente 25%	Leningvorm
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	1.275.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	22-7-1997	4,125	1.275.000	0	1.275.000	318.800	fixe-lening
2	6.155.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	13-11-1997	3,81	4.765.000	175.000	4.590.000	1.147.500	Annuiteit
3	10.797.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	13-11-1997	3,915	8.226.000	300.000	7.926.000	1.981.500	Annuiteit
4	7.504.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	13-11-1997	3,25	5.874.000	213.000	5.661.000	1.415.200	Annuiteit
5	3.170.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	13-11-1997	4,86	2.647.000	49.000	2.598.000	649.500	Annuiteit
6	4.495.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	8-10-2003	4,38	4.030.000	63.000	3.967.000	991.800	Annuiteit
7	5.000.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	19-7-2007	4,724	5.000.000	0	5.000.000	1.250.000	fixe-lening
8	5.000.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	19-7-2007	4,708	5.000.000	0	5.000.000	1.250.000	fixe-lening
9	5.000.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	1-8-2007	4,708	5.000.000	0	5.000.000	1.250.000	fixe-lening
10	5.000.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	1-8-2007	4,724	5.000.000	0	5.000.000	1.250.000	fixe-lening
11	10.000.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	7-8-2007	4,00	10.000.000	0	10.000.000	2.500.000	fixe-lening
12	10.000.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	22-1-2008	4,425	10.000.000	0	10.000.000	2.500.000	fixe-lening
13	10.000.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	22-1-2008	4,77	10.000.000	0	10.000.000	2.500.000	fixe-lening
14	5.000.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	14-5-2009	3,75	5.000.000	0	5.000.000	1.250.000	fixe-lening
15	10.000.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	6-11-2009	3,805	10.000.000	0	10.000.000	2.500.000	fixe-lening
16	10.186.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	18-5-2010	3,77	7.685.000	306.000	7.379.000	1.844.700	Annuiteit
17	10.000.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	29-9-2010	3,34	10.000.000	0	10.000.000	2.500.000	fixe-lening
18	5.000.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	27-12-2010	3,42	5.000.000	0	5.000.000	1.250.000	fixe-lening
19	5.000.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	27-12-2010	3,61	5.000.000	0	5.000.000	1.250.000	fixe-lening
20	5.000.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	1-8-2012	4,00	5.000.000	0	5.000.000	1.250.000	fixe-lening
21	10.000.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	15-8-2012	3,95	10.000.000	0	10.000.000	2.500.000	fixe-lening
22	5.000.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	15-3-2013	3,75	5.000.000	0	5.000.000	1.250.000	fixe-lening
						139.502.000	1.106.000	138.396.000	34.599.000	

Overzicht van hypotheekgaranties inzake eigenwoningbezit

Verstreckte hypotheekgaranties aan particulieren afgesloten tot 1 januari 1995.

GELDGEVER	AANTAL	HOOFDSOMMEN VLGS. GGA+
ABN-AMRO Bank N.V.	36	1.554.589
Coöp. Rabobank "Ridderkerk" B.A.	40	783.547
Verenigde Spaarbank N.V.	20	856.218
Postbank N.V.	89	1.557.127
ING Bank N.V.	38	2.062.867
Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds N.V.	6	322.393
Bouwfonds Hypotheken N.V.	15	609.360
Gemeenschappelijk Administratiekantoor	8	438.800
Delta Lloyd Levensverzekering N.V.	3	208.908
Direct Bank N.V.	2	93.025
AMEV Levensverzekering N.V.	1	43.100
AEGON Levensverzekering N.V.	2	67.800
Westland Utrecht Hypotheekbank N.V.	2	34.689
Centraal Beheer Achmea	2	152.400
Het Hooge Huys Hypotheken	7	453.200
Nationale Nederlanden N.V.	18	1.155.530
Stad Rotterdam Verzekeringen	6	326.000
Woonfonds Holland B.V.	5	283.600
Rabo Hypotheekbank	4	104.500
Mees Pierson N.V.	1	45.400
Amersfoortse Levensverzekering Mij N.V.	1	82.800
Ohra Pensioenverzekeringen	1	82.400
Coöp. Rabobank B.A. gev. in Rotterdam	1	25.898
Reaal Hypotheken B.V.	2	124.000
Interpolis N.V.	1	18.096
TOTAAL:	311	11.486.247

3.3 OVERIGE TOELICHTINGEN

3.3.1 Rechtmatigheid analyse (afwijkingen tussen begroting na wijziging en rekening)

3.3.1 Rechtmatigheid analyse (afwijkingen tussen begroting na wijziging en programma-rekening)

Inleiding

Dit onderdeel van de programmarekening is opgezet om inzicht te geven in de afwijkingen tussen begroting en rekening en de mate waarin de afwijkingen rechtmatig dan wel onrechtmatig zijn. Om de rechtmatigheid te kunnen beoordelen zijn in onderstaande tabel de 6 aspecten van het begrotingscriterium gedefinieerd zoals deze zijn opgenomen in het (meerjarige) controleprotocol.

De aspecten van het begrotingscriterium (1 t/m 6) komen terug in de kolom "criterium". Indien in deze kolom aangegeven wordt "n.v.t." dan gaat het hier om een "voordeel", waarbij de rechtmatigheid geen rol speelt.

Bij een technische afwijking wordt een **(T)** vermeld. **BN** staat voor budgettair neutraal.

De aspecten van het begrotingscriterium worden als volgt in de controle op de rechtmatigheid betrokken:

Nr.	Begrotingscriterium	Niet meenemen in beoordeling	Wel meenemen in beoordeling
1.	Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten	X	
2.	Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid maar die niet tijdig konden worden gesignaleerd	X	
3.	Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd		X
4.	Kostenoverschrijdingen inzake activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend		X
5a 5b	Kostenoverschrijdingen inzake activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt: a. geconstateerd tijdens het verantwoordingsjaar b. geconstateerd na het verantwoordingsjaar	X	X
6a 6b	Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere kapitaallasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren: a. jaar van investeren b. kapitaallasten in latere jaren	X	X

1 Analyse afwijkingen tussen begroting na wijziging en programmarekening

(voordeel + / nadeel -)

Programma	Begroting 2013 na wijziging	Rekening 2013	voordeel + nadeel -	waarvan onrechtmatig
Lasten programma 1	-24.214.900	-21.950.800	2.264.100	
Baten programma 1	10.281.800	8.434.500	-1.847.300	
Saldo progr. 1 Burger als Partner	-13.933.100	-13.516.300	416.800	0
Lasten programma 2	-4.119.000	-3.589.800	529.200	
Baten programma 2	660.000	417.500	-242.500	
Saldo progr. 2 Burger als Kiezer	-3.459.000	-3.172.300	286.700	0
Lasten programma 3	-32.918.900	-31.778.300	1.140.600	
Baten programma 3	27.123.200	27.014.500	-108.700	
Saldo progr. 3 Burger als Klant	-5.795.700	-4.763.800	1.031.900	0
Lasten programma 4	-22.471.400	-21.809.200	662.200	
Baten programma 4	2.576.600	2.413.700	-162.900	
Saldo progr. 4 Burger als (Wijk)Bewoner	-19.894.800	-19.395.500	499.300	0
Lasten programma 5	-2.819.800	-2.745.500	74.300	
Baten programma 5	10.449.700	10.590.200	140.500	
Saldo progr. 5 Burger als Onderdaan	7.629.900	7.844.700	214.800	0
Netto lasten programma 6	-25.787.000	-26.193.200	-406.200	
Waarvan voor investeringen	330.000	297.300	-32.700	
Saldo progr. 6 Bedrijfsvoering	-25.457.000	-25.895.900	-438.900	0

Verklaring op hoofdlijnen van de verschillen

*) De 6 begrotingscriteria zoals opgenomen in het (meerjarige) controleprotocol.

(I = Incidenteel; S = Structureel; + = voordeel; - = nadeel)

Nr.	Omschrijving	I/S	Lasten	Baten	Criterium *)
	Programma 1 Burger als Partner				
1.1	<u>Onderwijsachterstandenbeleid</u> Er is meer subsidie toegekend omdat er meer prestaties op het terrein van het onderwijsachterstandenbeleid zijn gerealiseerd. Ter dekking hiervan is het saldo per 1 januari 2013 van de nog niet bestede rijksbijdrage onderwijsachterstandenbeleid ingezet (BN) .	I	-52.100	52.100	1
1.2	<u>Subsidie stichting Sport en Welzijn</u> In de 2e programmamonitor 2013 is uw raad geïnformeerd dat op grond van een raamovereenkomst subsidie is verstrekt aan de stichting Sport en Welzijn om personeelsrisico's af te dekken. Voor deze subsidiegelden was geen dekking aanwezig in de begroting, omdat het nog onbekend was of er bij de stichting daadwerkelijk onvoorziene personeelslasten zouden ontstaan. Indien dat niet het geval zou zijn, zouden de verstrekte middelen immers weer terugvloeien naar de gemeente. Op basis van verstrekte informatie door stichting Sport en Welzijn blijkt echter dat er in 2013 wel onvoorziene ziekteverzuim is opgetreden. Hierdoor zijn extra lasten ontstaan van € 135.000. Wij zijn in gesprek met SenW om de personeelsrisico's vanaf 2014 op een andere wijze af te dekken. Gepland onderhoud aan een boiler in een sporthal is doorgeschoven naar 2014. Dit geeft een voordeel van € 40.000 dat wordt toegevoegd aan de reserve groot onderhoud sportaccommodaties.	I/S	-95.000	59.200	2

(I = Incidenteel; S = Structureel; + = voordeel; - = nadeel)

Nr.	Omschrijving	I/S	Lasten	Baten	Criterium *)
	Verder kan voor groot onderhoud van sportterreinen de subsidie tot een bedrag van € 59.200 worden teruggevorderd.				
1.3	<u>Decentralisatie AWBZ</u> De middelen voor de invoering van de decentralisatie van de AWBZ zijn spaarzaam ingezet met het oog op de nog te verwachten uitgaven in 2014. Er is daardoor een voordeel ontstaan van € 113.800. Dit voordeel wordt toegevoegd aan de Reserve transitiegeld AWBZ. Zie ook de verschillenverklaring bij het onderdeel Reserves. (BN)	I	113.800		n.v.t.
1.4	<u>Decentralisatie Jeugdzorg</u> De middelen voor de invoering van de decentralisatie van de Jeugdzorg zijn spaarzaam ingezet met het oog op de nog te verwachten uitgaven in 2014. Op grond van informatie van het Rijk moet rekening worden gehouden met een lagere rijksbijdrage dan in 2013. De projectkosten voor de BAR-gemeenten zullen bovendien hoger liggen dan voorzien. Het voordeel van € 149.600 wordt toegevoegd aan de Reserve transitiegelden Jeugdzorg. Zie ook de verschillenverklaring bij het onderdeel Reserves. (BN)	I	149.600		n.v.t.
1.5	<u>Bouwgrondexploitatie</u> A. Budgettair neutrale afwijkingen: – Totaal van de afwijkingen die verband houden met de mutaties boekwaarden (T/BN) – Totaal mutaties boekwaarden (T/BN) Bij het Grondbedrijf worden de voor- en nadelige saldi aan het eind van het jaar overgeboekt naar de balans, waardoor het in de begroting en de rekening budgettair neutraal uitwerkt. Alleen als een complex wordt afgesloten komt het voordeel/nadeel ten gunste/laste van de rekening. <i>De belangrijkste afwijkingen die verband houden met de boekwaarden zijn:</i> De kosten voor <u>complex Cornelisland</u> zijn ruim € 736.000 lager uitgevallen dan geraamd. Door de tegenvallende economie is het bouw- en woonrijp maken van de verschillende uitgiftefasen doorgeschoven naar 2014. De opbrengst grondverkoop is ruim € 2,5 miljoen lager. De in 2013 verwachte verkoop van grond heeft pas op 3 januari 2014 plaats gevonden. De opbrengst wordt daardoor niet in 2013 maar in 2014 verantwoord. Wel is in 2013 boeterente ontvangen van € 52.000 (over de maanden juli t/m december 2013) in verband met de latere afname van de grond. Bij <u>complex Het Zand</u> zijn de werkzaamheden voor het bouwrijp maken gestart, maar deze worden grotendeels pas in 2014 afgerekend. De kosten vallen hierdoor in 2013 ruim € 729.000 lager uit.	I	2.059.900	-2.664.600	n.v.t.
		I	103.500	501.200	n.v.t.

(I = Incidenteel; S = Structureel; + = voordeel; - = nadeel)

Nr.	Omschrijving	I/S	Lasten	Baten	Criterium)
	<p>De uitvoerende werkzaamheden bij <u>complex Park Ringdijk Slikkerveer</u> zijn gestart, maar lopen door in 2014. Een groot deel van de kosten zal pas in 2014 worden afgerekend, waardoor de kosten in 2013 € 318.000 lager uitvallen.</p> <p>Als gevolg van meerdere onverwachte technische problemen bij het bouwrijp maken zijn de kosten (uitvoering, uren en advies) bij <u>complex Piramide/School-meesterswoning</u> bijna € 95.000 hoger dan geraamd.</p> <p>De kosten bij <u>complex Transferium Slikkerveer</u> zijn bijna € 65.000 lager dan geraamd. Enerzijds zijn de kosten voor het bouwrijp maken van de locatie vooralsnog lager uitgevallen, anderzijds zijn nog niet alle werkzaamheden uitgevoerd. In 2014 zal deze wijziging worden meegenomen in de actualisatie van de grondexploitatie.</p> <p>Bij <u>complex Van Riebeekstraat/Park Bolnes</u> zijn er geen kosten gemaakt voor bouw en woonrijp maken. De werkzaamheden worden pas uitgevoerd als er meer duidelijkheid is over de afname van de grond. De ontwikkelaar gaat niet bouwen omdat vanwege de economische crisis nog niet alle woningen in het woningbouwproject zijn verkocht. Daarnaast is het bedrag dat geraamd is voor het uitkeren van planschade niet gebruikt. De totale kosten vallen hierdoor € 154.000 lager uit.</p> <p>Bij <u>complex Graaf van Hoornestraat</u> is in 2013 de geraamde bijdrage van € 80.000 niet ontvangen. Deze wordt in 2014 ontvangen, nadat de overeenkomst met de ontwikkelaar is gesloten.</p> <p><u>Bouwgrondexploitatie</u> B. Budgettaire afwijkingen: <i>Overige afwijkingen (die geen verband houden met de boekwaarde):</i></p> <p><u>Complex Slikkerveer Zuid-Oost</u> is afgesloten met een nadelig saldo van € 47.200.</p> <p>De <u>complexen Oostendam</u> en <u>Zorgwoningen Generaal Smutsstraat</u> zijn afgesloten. Ten opzichte van de raming vallen de saldi € 8.300 voordeliger uit.</p> <p>Bij <u>complex Diverse kosten Centrumplan</u> zijn geen uitgaven geweest in 2013. Hierdoor vallen de kosten € 35.100 lager uit.</p> <p>Bij <u>complex Piramide/Schoolmeesterswoning</u> wordt een groter tekort voorzien dan tot nu toe geraamd. De voor dit complex gevormde verliesvoorziening is verhoogd met € 25.100.</p>				
		I	-47.200		2
		I	8.000	300	n.v.t.
		I	35.100		n.v.t.
		I	-25.100		2

(I = Incidenteel; S = Structureel; + = voordeel; - = nadeel)

Nr.	Omschrijving	I/S	Lasten	Baten	Criterium *)
	De gemeenteraad heeft op 28 november 2013 nieuwe parameters vastgesteld voor grondexploitaties. Als gevolg van deze gewijzigde parameters zijn de verliesvoorzieningen voor de <u>complexen Centrumplan, Transferium Slikkerveen en Park Ringdijk Slikkerveen</u> verlaagd. Dit geeft een voordeel van €89.200.	I		89.200	n.v.t.
	De toeslag stadsuitbreiding die wij ontvangen bij grondverkoop is €98.600 lager uitgevallen dan begroot. Dit wordt vooral veroorzaakt door het feit dat er in 2013 nog geen grond verkocht is in Cornelisland, terwijl dit wel werd verwacht (€77.000). Deze toeslag wordt toegevoegd aan de algemene reserve, die valt nu dus lager uit.	I	2.100	-100.700	n.v.t.
1.6	Diverse kleine verschillen binnen programma 1. Hieronder is begrepen de toerekening van bedrijfsvoeringskosten die met de boekwaarde van de grondexploitaties is verrekend. Deze bedrijfsvoeringskosten maken deel uit van programma 6 Bedrijfsvoering. Zie voor een verklaring van de verschillen daarvan de toelichting bij programma 6.		11.500	216.000	
	Totale afwijking programma 1 Burger als partner		2.264.100	-1.847.500	

(I = Incidenteel; S = Structureel; + = voordeel; - = nadeel)

Nr.	Omschrijving	I/S	Lasten	Baten	Criterium *)
	Programma 2 Burger als Kiezer				
1.1	<u>BAR-samenwerking</u> Voor 2013 is het volledige budget van €100.000 voor de BAR-samenwerking van de drie gemeenten opgenomen in de begroting van Ridderkerk met daartegenover een bijdrage van Barendrecht en Albrandswaard. Op basis van de verdeelsleutel betekende dit voor Barendrecht en Albrandswaard een aandeel van €60.000 dat met €42.500 is overschreden (BN). Het aandeel van Ridderkerk is €40.000 dat met €60.400 is overschreden. De overschrijdingen zijn het gevolg van alle voorbereidingen op de start van de BAR-organisatie. Deze voorbereidingen zijn in één jaar in plaats van twee jaar gerealiseerd.	I	-42.500	42.500	1
		I	-60.400		2
	<u>Fricriebudget BAR-samenwerking</u> Er is in 2013 een raming van €1.000.000 op grond van de BAR-code voor frictiekosten. Afgesproken is dat het volledige budget voor de drie gemeenten werd opgenomen in de begroting van Ridderkerk met daartegenover een vergoeding van Barendrecht en Albrandswaard. Op basis van de verdeelsleutel betekende dit voor Barendrecht en Albrandswaard een aandeel van €600.000, waarvan €345.000 nog niet is besteed (BN).	I	345.000	-345.000	n.v.t.

(I = Incidenteel; S = Structureel; + = voordeel; - = nadeel)

Nr.	Omschrijving	I/S	Lasten	Baten	Criterium *)
	Het aandeel van Ridderkerk is € 400.000. Van het beschikbare budget van Ridderkerk is € 221.500 niet besteed. Dit wordt toegevoegd aan de reserve Friciekosten BAR-samenwerking. Zie ook de verklaring bij het onderdeel reserves. (BN)	I	221.500		n.v.t.
	Diverse kleinere verschillen binnen programma 2	I	65.600	60.000	n.v.t.
	Totale afwijking programma 2 Burger als kiezer		529.000	-242.500	

(I = Incidenteel; S = Structureel; + = voordeel; - = nadeel)

Nr.	Omschrijving	I/S	Lasten	Baten	Criterium *)
	Programma 3 Burger als Klant				
3.1	<u>Leges burgerzaken</u> In 2013 valt de legesopbrengst € 94.100 lager uit. Dit nadeel wordt vooral veroorzaakt door een sterk gedaalde verkoop van rijbewijzen, namelijk van 4.500 naar 3.000 stuks. Verschillende redenen liggen hieraan ten grondslag. Zo is de keuringsleeftijd verhoogd in 2014 (van 70 naar 75 jaar) en is sprake van een sterke daling van het tarief in 2014. Daarnaast zijn de verkoopaantallen de afgelopen jaren onevenredig hoog geweest, over een periode van tien jaar gezien een gemiddelde van 3500 stuks. Door invoering van het nieuwe model rijbewijs (creditcardformaat) is de verkoop de afgelopen jaren hoger geweest dan normaal, namelijk 4.000 à 5.000 stuks per jaar. De begroting was hierop afgestemd. In 2013 is voor het eerst een terugval in de verkoopaantallen te zien. Structureel betekent dit een nadeel voor 2014 en 2015 van € 69.000 en 2016 en 2017 van € 40.200.	I/S		-94.100	n.v.t.
3.2	<u>Sociale werkvoorziening</u> In 2013 hebben wij de taakstelling gehaald en is een voordeel van per saldo € 65.200 ontstaan. Hierbij hebben we rekening gehouden met een voorlopige afrekening over 2013 met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Na de definitieve afrekening zal het eventueel resterende bedrag worden ingezet voor de doelgroep. Onze gemeente heeft historisch gezien te maken met een overrealisatie op de taakstelling. Dit houdt in dat er vanuit het verleden te veel mensen geplaatst zijn op een WSW-plaats in verhouding tot de jaarlijkse rijksbijdrage/ taakstelling. Hiervoor zijn extra eigen middelen beschikbaar gesteld om het budgettaire tekort te dekken. In 2013 is de overrealisatie weggewerkt. Hierdoor zijn deze extra eigen middelen niet meer nodig en zullen deze in 2014 verder worden afgebouwd. Structureel betekent dit dat er vanaf 2014 € 111.600 aan budget kan worden afgehaald.	I/S	224.400	-159.200	n.v.t.
3.3	<u>Participatiebudget – re-integratie</u> In 2013 is streng gemonitord op de uitgaven van het Participatiebudget. Dit budget is in 2012 gehalveerd en er is stevig ingezet op een structureel evenwicht tussen het van het Rijk ontvangen budget en de	I	123.100		n.v.t.

(I = Incidenteel; S = Structureel; + = voordeel; - = nadeel)

Nr.	Omschrijving	I/S	Lasten	Baten	Criterium *)
	<p>uitgaven. In de raadsinformatiebrief van 19 september 2013 (Evaluatie nieuwe werkwijze, managementrapportage en risicoanalyse door Langhenkel/Deloitte, met kenmerk 26859) hebben wij de genomen stappen aangegeven. Door de succesvolle nieuwe werkwijze van het team Werk is beduidend minder uitgegeven aan de inkoop van re-integratietrajecten door meer activiteiten door eigen medewerkers te laten uitvoeren. Per saldo een voordeel van € 123.100 dat voorlopig als incidenteel moet worden beschouwd.</p>				
3.4	<p><u>Afkoopsommen participatie</u> In 2013 is € 58.600 betaald aan afkoopsommen wegens het vervallen van de subsidie voor mensen in een gesubsidieerde baan met een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd. Het gaat hier om twee personen en een afkoopsom voor twee jaar (op basis van de loonwaarde) die in één keer is uitbetaald. Deze lasten zijn gedekt uit de Reserve risico afkoopsommen participatie. Zie ook de verklaring bij het onderdeel reserves. (BN)</p>	I	-58.600		1
3.5	<p><u>Uitkeringen – Bijstands Besluit Zelfstandigen (BBZ)</u> Van deze regelingen kunnen klanten gebruik maken om een eigen bedrijf te beginnen. Doordat er in 2013 nauwelijks aanvragen door het IMK (Instituut voor het Midden- en Kleinbedrijf) zijn toegekend, is er minder aanspraak gemaakt op dit budget. Dit zorgt voor een voordeel van € 212.700. De rijksbijdrage BBZ is € 115.400 lager. Als gevolg van lagere uitgaven BBZ moet een deel van de rijksbijdrage namelijk worden terugbetaald. Per saldo is dit een voordeel van € 97.300. Structureel zullen wij een bedrag van € 50.000 wegens 'scherper ramen' aframen op deze regeling.</p>	I/S	212.700	-115.400	n.v.t.
3.6	<p><u>Minimabeleid</u> De resultaten van de inspanningen die tot nog toe zijn gedaan om de minima te bereiken blijven teleurstellend. De uitgaven zijn daarom niet gestegen en het begrote bedrag niet uitgegeven. Per saldo een voordeel van € 299.600. Voor de besteding van de middelen minimabeleid komen er in 2014 nieuwe beleidsvoorstellen, bijvoorbeeld voor de uitbreiding van het Maatschappelijke Participatiefonds. Structureel zullen wij een bedrag van € 133.500 wegens 'scherper ramen' aframen.</p>	I/S	299.600		n.v.t.
3.7	<p><u>Leerlingenvervoer</u> De invoering van de nieuwe verordening en het nieuwe vervoerscontract hebben een groter voordeel opgeleverd dan geraamd, namelijk € 76.900 meer. Structureel zullen wij een bedrag van € 40.000 wegens 'scherper ramen' aframen.</p>	I/S	76.900		n.v.t.
3.8	<p><u>Voorzieningen gehandicapten</u> In 2013 zijn er geen grote woningaanpassingen gedaan. Ook het aantal middelgrote aanpassingen is beperkt gebleven. We zien een lichte afname van het aantal scootmobielen en rolstoelen. Per saldo een</p>	I	117.700		n.v.t.

(I = Incidenteel; S = Structureel; + = voordeel; - = nadeel)

Nr.	Omschrijving	I/S	Lasten	Baten	criterium *)
	voordeel op voorzieningen voor gehandicapten van € 117.700 dat voorlopig als incidenteel moet worden beschouwd.				
3.9	<p><u>Wmo - huishoudelijke verzorging</u></p> <p>Per saldo is sprake van een voordelig resultaat van € 332.300. Er is een afname van het aantal huishoudelijke hulp (HH) klanten en een afname van het aantal ingezette uren. Dit wordt veroorzaakt door de volgende structurele ontwikkelingen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het aantal uren dat de zorgaanbieders factureren neemt substantieel af; 2. Het aantal 75-plussers dat zelfstandig woont en via de Wmo HH ontvangt, is afgenomen van 93% naar 91%; 3. Bij herindicatie wordt meer dan voorheen de sociale omgeving van de klant betrokken. Herindicaties leiden daarom tot lagere urenindicaties; 4. Eind 2012 werd aangekondigd dat per januari 2013 ook een vermogenstoets plaats vindt bij het vaststellen van de eigen bijdrage door het Centraal Administratie Kantoor. Sinds die landelijke aankondiging zien wij een trendmatige afname van het totale aantal Wmo-aanvragen; 5. T.o.v. 2012 is er percentueel gezien meer HH1 en minder HH2 ingezet. Omdat de uurtarieven van HH1 lager liggen dan van HH2, heeft dit een financieel voordelig effect; 6. Daarnaast is op personele lasten € 78.600 minder uitgegeven omdat nagenoeg alle herindicaties HH worden uitgevoerd in 2014. Bij de 2^e monitor 2012, waarin incidenteel extra middelen voor vervangende inhuur bij ziekte was geraamd, gingen wij er nog van uit dat de werkzaamheden in 2013 zouden plaatsvinden. <p>Structureel zullen wij een bedrag van € 100.000 wegens 'scherper ramen' aframen.</p> <p>Het Rijk heeft met ingang van 2013 een vermogenstoets ingevoerd voor de eigen bijdrage Wmo. Hierdoor is er een hogere opbrengst ondanks de daling van het aantal aanvragen.</p>	I/S	332.200		n.v.t.
				74.800	n.v.t.
3.10	<p><u>Regionale Samenwerking Sociale Zaken Albrandswaard en Ridderkerk</u></p> <p>De uitgaven voor de gemeente Albrandswaard vallen hoger uit. Hiertegenover staat een hogere bijdrage van die gemeente (BN).</p>	I	-202.500	202.500	1
3.11	Diverse kleinere verschillen binnen programma 3.	I	15.100	-17.300	
	Totale afwijking programma 3 Burger als klant		1.140.600	-108.700	

(I = Incidenteel; S = Structureel; + = voordeel; - = nadeel)

Nr.	Omschrijving	I/S	Lasten	Baten	Criterium *)
	Programma 4 Burger als (Wijk)bewoner				
4.1	<u>Wegen straten en pleinen</u> Hier is sprake van een overschrijding aan de lastenkant van € 93.200 die wordt veroorzaakt door: * Uitgaven voor fietsparkeergelegenheid (staat een bijdrage van de stadsregio tegenover), * Een naheffing waterschapslasten, * Het oplossen van knelpunten in het openbaar vervoer aan de Jonkheer de Savornin Lohmanstraat (hier staat een bijdrage van de stadsregio tegenover), * Een kleine overschrijding van het aantal schadegevallen. Aan de batenkant zorgen de bijdragen van de stadsregio voor een meevaller van € 45.000.	I	-93.200	45.000	1 en 2
		I			n.v.t.
4.2	<u>Groot onderhoud verharding</u> <i>Lasten:</i> De belangrijkste oorzaak van de overschrijding is het werk aan de Maaslaan en de Geerlaan. In de slotwijziging 2013 was een deel van de werkzaamheden (€ 182.900) doorgeschoven naar 2014. Maar door het milde weer heeft een deel van die werkzaamheden - het vervangen van een deklaag van de Geerlaan € 85.000 - toch in 2013 plaats kunnen vinden en schuift dus niet door naar 2014. <i>Baten:</i> Er zijn meer vergoedingen van derden ontvangen voor herstelwerkzaamheden aan de bestrating door kabel- en leidingwerkzaamheden. En er is een bijdrage ontvangen van Woonvisie voor werkzaamheden aan het Huygensplantsoen om verzakkingen langs de gevel van het flatgebouw te verhelpen. Deze mutaties voor groot onderhoud worden verrekend met de reserve onderhoud verharding (€ 48.500, zie ook de toelichting bij het onderdeel reserves). Hierdoor werkt het per saldo budgettair neutraal uit voor het rekeningssaldo. (BN)	I	-105.900		2
		I		57.400	n.v.t.
4.3	<u>Rehabilitaties</u> Rehabilitaties zijn ingrijpende reconstructies aan wegen met een levensduur verlengend karakter. Er is jaarlijks € 500.000 beschikbaar. Rehabilitaties maken onderdeel uit van het wegenbeheerplan. Het budget voor 2013 is niet volledig uitgegeven. Er is € 179.800 overgebleven wat doorschuift naar 2014. Het werk aan de Populierenlaan moet voor een deel nog gefactureerd worden en de Benedenrijweg wordt begin 2014 uitgevoerd Uitgaven voor rehabilitaties worden verrekend met de reserve onderhoud verharding (-€ 179.800, zie hierna het onderdeel Analyse reserves). Hierdoor werkt het per saldo budgettair neutraal uit voor het rekeningssaldo. (BN)	I	179.800		n.v.t.
4.4	<u>Noordstraat</u> * Het project voor de reconstructie, het herstraten en de verkeersveiligheid van de Noordstraat schuift grotendeels door naar 2014. De start van de	I	469.000		n.v.t.

(I = Incidenteel; S = Structureel; + = voordeel; - = nadeel)

Nr.	Omschrijving	I/S	Lasten	Baten	Criterium *)
	<p>uitvoering is vertraagd door een langere voorbereidingstijd en beperkte capaciteit. Het project wordt gedekt door een beschikking over de reserve onderhoud verharding en een bijdrage van de Stadsregio. Ook dat schuift door naar 2014:</p> <p>* Bijdrage Stadsregio</p> <p>* Beschikking reserve onderhoud verharding (zie voor de beschikking over de reserve (-€ 167.100) het onderdeel Analyse reserves hierna)</p> <p>Per saldo werkt dit voor het rekeningsaldo budgettair neutraal uit. (BN)</p>	I		-301.900	n.v.t.
4.5	<p><u>Openbare verlichting</u></p> <p>* <u>Terugontvangen bedrag Stedin</u></p> <p>Wij zijn aan Stedin Netbeheerder een vergoeding verschuldigd voor de instandhouding van de ontsteekpunten. Die ontsteekpunten zorgen er voor dat de openbare verlichting wordt in- en uitgeschakeld. Die vergoeding zit vanaf 2004 begrepen in het transporttarief, maar werd ook nog eens apart in rekening gebracht. Dit heeft geleid tot een terugbetaling in 2013, wat een eenmalig voordeel opleverde van € 150.300.</p> <p>* <u>LED-verlichting industrieterrein Donkersloot</u></p> <p>In 2013 was € 65.000 beschikbaar voor het aanbrengen van LED-verlichting op het industrieterrein Donkersloot. Na een proef in september en de selectie van een leverancier worden de werkzaamheden in maart 2014 uitgevoerd. Het budget schuift door naar 2014. De kosten van dit project worden gedekt door de reserve onderhoud openbare verlichting (-€ 65.000, zie hierna het onderdeel Analyse reserves). Hierdoor werkt het per saldo budgettair neutraal uit voor het rekeningsaldo. (BN)</p>	I	150.300		n.v.t.
4.6	<p><u>Afval</u></p> <p>Het product Afval wordt verantwoord op verschillende programma's van de rekening.</p> <p>* Het voordeel op dit programma 4 bedraagt € 97.000, wat voornamelijk wordt veroorzaakt door lagere verwerkingskosten. De hoeveelheid aangeboden grof huishoudelijk afval en de hoeveelheden die wij terugkrijgen van Opnieuw & Co (omdat zij het niet kunnen verkopen) zijn lager dan begroot. Bij de slotwijziging was nog niet bekend wat het uiteindelijke voordeel hiervoor zou worden.</p> <p>* Op programma 1 is een nadeel van € 10.900 door een noodzakelijke bijstorting in de voorziening dubieuze debiteuren.</p> <p>* Op programma 5 is een voordeel van € 18.500 bij kwijschelding en een nadeel van € 17.900 bij de afvalstoffenheffing.</p> <p>Bij elkaar dus een voordeel van € 86.700. Afval is een kostendekkend begrotingsonderdeel. Dit voordeel wordt verrekend met de bestemmingsreserve afvalstoffenheffing. Zie ook de toelichting bij het onderdeel reserves). (BN)</p>	I	97.000		n.v.t.

(I = Incidenteel; S = Structureel; + = voordeel; - = nadeel)

Nr.	Omschrijving	I/S	Lasten	Baten	Criterium *)
4.7	<u>Riolering</u> Het product Riolering wordt verantwoord op twee verschillende programma's van de rekening. * Het nadeel op dit programma 4 bedraagt € 39.300. Dit is het saldo van enerzijds nadelen bij de concernkosten, de storting in de voorziening dubieuze debiteuren en het vervangen van overstortvoorzieningen en anderzijds een voordeel bij het onderhoud aan gemalen. * Op programma 5 is er per saldo een nadeel van € 31.600 wat voornamelijk wordt veroorzaakt door een iets lagere opbrengst uit de rioolheffing. Bij elkaar dus een nadeel van € 70.900. Riolen/Gemalen is een kostendekkend begrotingsonderdeel. Dit nadeel wordt verrekend met de tarief egalisatiereserve rioolheffing. Zie ook de toelichting bij het onderdeel reserves). (BN)	I	-39.300		2
4.8	<u>Beheer Openbaar Groen</u> Het budget is overschreden door: * Stormschade en de verdere uitbreiding van de kastanjeziekte wat het kappen van bomen noodzakelijk maakte. * Meer uitgaven bij het budget voor boomvervanging omdat het aan het eind van het jaar nog mogelijk was om nieuwe werken op te starten door het uitblijven van de winter.	I I	-46.400 -34.300		2 2
4.9	<u>Openbaar groen - Uitbesteed werk</u> Er zijn ontwikkelingen geweest die hebben geleid tot een overschrijding. Dit betreft onder andere het verwijderen van graffiti en extra straatreinigen (€ 21.000), inhuur hoogwerker (€ 15.000) door vertraging aanschaf van de hoogwerker, uitbesteed maaiwerk (€ 33.000) in plaats van maaiwerk door de eigen dienst en een nadeel op brandstofkosten (€ 14.000). Voorheen werd zogenaamde rode diesel getankt, omdat deze diesel een voordeel gaf op wegenbelasting ten opzichte van witte diesel. Maar omdat rode diesel nu ook belast is met wegenbelasting is dit voordeel komen te vervallen. Onze gemeente heeft recht op een bijdrage van € 1,19 per inwoner van het Afvalfonds vanwege de extra inspanningen die zijn gedaan bij het opruimen van zwerfafval. Dit is op basis van een afspraak uit de raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022.	I I	-85.900	53.000	2 n.v.t.
4.10	<u>Groot onderhoud gymnastieklokalen</u> Voor het product 'gymnastieklokalen' ligt de terugvordering van niet bestede subsidiegelden voor het groot onderhoud € 59.000 lager dan het geraamde bedrag. Voor het product 'groene sportvelden en terreinen' is het tegengestelde het geval. Daar ligt de terugvordering juist hoger dan geraamd. Dit betekent een nadeel op programma 4 dat wegvalt tegen het voordeel op programma 1, oftewel een budgettair neutraal effect voor de totale programmarekening. (BN)	I		-59.000	n.v.t.

(I = Incidenteel; S = Structureel; + = voordeel; - = nadeel)

Nr.	Omschrijving	I/S	Lasten	Baten	Criterium *)
4.11	Diverse kleine verschillen programma 4 Hieronder is begrepen de toerekening van bedrijfsvoeringskosten die met de tariefegalisatiereserves lijkbezorgingsrechten, rioolheffing en afvalstoffenheffing zijn verrekend. Deze bedrijfsvoeringskosten maken deel uit van programma 6 Bedrijfsvoering. Zie voor een verklaring van de verschillen daarvan de toelichting bij programma 6.	I	106.200	42.600	
	Totale afwijking programma 4 Burger als (wijk)bewoner		662.200	-162.900	

(I = Incidenteel; S = Structureel; + = voordeel; = nadeel)

Nr.	Omschrijving	I/S	Lasten	Baten	Criterium *)
	Programma 5 Burger als Onderdaan en belastingbetaler				
5.1	<u>Leges omgevingsvergunningen</u> De opbrengst leges omgevingsvergunningen is € 221.500 hoger dan begroot. Dit voordeel is toe te schrijven aan enkele grote aanvragen om een omgevingsvergunning inclusief het project Driehoek Het Zand. Tevens is er een aantal aanvragen ingediend met betrekking tot seriematige woningbouw. Door de verminderde economische omstandigheden was daarmee geen rekening gehouden. Dit voordeel wordt als incidenteel aangemerkt ondanks een verwacht licht herstel in de bouwproductie.	I		221.500	n.v.t.
5.2	Diverse kleinere verschillen programma 5.	I	74.300	-81.000	n.v.t.
	Totale afwijking programma 5 Burger als Onderdaan en belastingbetaler		74.300	140.500	

(I = Incidenteel; S = Structureel; + = voordeel; = nadeel)

Nr.	Omschrijving	I/S	Lasten	Baten	Criterium *)
	Programma 6 Bedrijfsvoering				
6.1	<u>Externe adviezen juridische ondersteuning</u> De overschrijding van € 51.900 is veroorzaakt door incidentele kosten van advocaten die noodzakelijkerwijs ingeschakeld moesten worden. Deze kosten zijn gemaakt voor juridische adviezen in verband met asbest, de boomgaardkwestie, verzoeken i.v.m. de Wet Openbaarheid van Bestuur en een geschil met 3Primair.	I	-51.900		2
6.2	<u>Personeelskosten</u> Op de personeelskosten die via interne kostenplaatsen aan de bedrijfsvoeringskosten worden toegerekend is een overschrijding ontstaan van € 275.000. Dit komt met name door noodzakelijke inhuur voor de voorbereiding van de nieuwe BAR-organisatie.	I	-275.000		2
6.3	Diverse kleinere verschillen binnen programma 6	I	-79.300	-32.700	
	Totale afwijking programma 6 Bedrijfsvoering		-406.200	-32.700	

2 Analyse hoofdstuk 7 financiering en algemene dekkingsmiddelen

Verklaring op hoofdlijnen van de verschillen

Programma	Begroting 2013 na wijziging	Rekening 2013	voordeel + nadeel -	waarvan onrechtmatig
Lasten lokale heffingen	-373.300	-381.300	-8.000	
Baten lokale heffingen	8.159.700	8.172.500	12.800	
Saldo lokale heffingen	7.786.400	7.791.200	4.800	0
Lasten algemene uitkering	-250.000	-250.000	0	
Baten algemene uitkering	41.722.000	42.152.600	430.600	
Saldo algemene uitkering	41.472.000	41.902.600	430.600	0
Lasten dividend	0	0	0	
Baten dividend	3.390.200	3.390.300	100	
Saldo dividend	3.390.200	3.390.300	100	0
Lasten financieringsfunctie	-16.700	-16.900	-200	
Baten financieringsfunctie	3.193.300	3.227.700	34.400	
Saldo financieringsfunctie	3.176.600	3.210.800	34.200	0
Lasten overige alg. dekkingsm.	-200.000	-790.000	-590.000	
Baten overige alg. dekkingsm.	724.200	876.200	152.000	
Saldo overige alg. dekkingsm.	524.200	86.200	-438.000	0
Totaal lasten alg. dekkingsm.	-840.000	-1.438.200	-598.200	
Totaal baten alg. dekkingsm.	57.189.400	57.819.300	629.900	
Saldo alg. dekkingsmiddelen	56.349.400	56.381.100	31.700	0

*) De 6 begrotingscriteria zoals opgenomen in het (meerjarige) controleprotocol.

(I = Incidenteel; S = Structureel; + = voordeel; = nadeel)

Nr.	Omschrijving	I/S	Lasten	Baten	Criterium (*)
	Hoofdstuk 7 Financiering en alg. dekkingsmiddelen				
	<u>Algemene uitkering gemeentefonds</u> Per saldo is er bij de algemene uitkering een voordeel van € 425.000 dat is ontstaan door: <ol style="list-style-type: none"> 1. Een voordeel over de uitkeringsjaren 2011 en 2012 van € 53.000 door gewijzigde aantallen bij de verdeelmaatstaven (WOZ-waarden en hoger aantal lage inkomens) en een verhoging van de uitkeringsfactor. 2. Een voordeel in 2013 van € 372.000. Dat wordt voor € 152.000 verklaard door aangepaste aantallen bij de verdeelmaatstaven: lage inkomens, bijstandsontvangers, woonruimten, WOZ-waarden, omgevingsadressendichtheid en klantenpotentieel lokaal. En het Herfstakkoord leidt tot een voordeel van € 220.000. Door dit akkoord dat het kabinet heeft gesloten met de fracties van D'66, ChristenUnie en SGP vallen de extra bezuinigingen uit de Miljoenennota minder streng uit, wat voornamelijk komt door extra investeringen in het onderwijs. Daarnaast wordt hier verantwoord de omzetbelasting van € 5.600 die van het BTW-compensatiefonds (BCF) wordt terugontvangen in verband met het Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten. Dit is een uitvoeringsorganisatie van de VNG die werkzaamheden uitvoert voor alle gemeenten.	I		430.600	n.v.t.

(I = Incidenteel; S = Structureel; + = voordeel; = nadeel)

Nr.	Omschrijving	I/S	Lasten	Baten	Criterium *)
	<u>Saldo kostenplaatsen</u> Bij de slotwijziging van 2013 zijn nog enkele geraamde resultaten van de bedrijfsvoering ten laste gebracht van het product Saldo kostenplaatsen. In de praktijk worden de kosten van bedrijfsvoering volledig aan programma 6 bedrijfsvoering toegerekend. Per 31 december 2013 is het personeel dat op 1 januari 2014 in dienst van de GR BAR is gekomen collectief ontslagen bij de gemeenten. De opzet was dit met gesloten beurzen te verwerken. De accountant heeft echter aangegeven dat vanwege het collectief ontslag het opgebouwde vakantiegeld (€ 556.600) van het overgedragen personeel als nog te betalen op de balans moet worden opgenomen. In 2014 ontstaat op de GR BAR een vordering voor hetzelfde bedrag. Per saldo is het effect € 0. (T)	I		121.000	n.v.t.
		I	-556.600		n.v.t.
	Diverse kleinere verschillen binnen hoofdstuk 7	I	-41.600	78.300	?
	Totale afwijkingen Fin. en alg. dekkingsmiddelen		-598.200	629.900	

3 Analyse post onvoorzien

Omschrijving	Begroting 2013 na wijziging	Rekening 2013	voordeel + nadeel -	waarvan onrechtmatig
Lasten onvoorzien	-50.000	0	50.000	0
Baten onvoorzien	0	0	0	0
Saldo onvoorzien	-50.000	0	50.000	0

Verklaring op hoofdlijnen van de verschillen

*) De 6 begrotingscriteria zoals opgenomen in het (meerjarige) controleprotocol.

(I = Incidenteel; S = Structureel; + = voordeel; - = nadeel)

Nr.	Omschrijving	I/S	Lasten	Baten	Criterium *)
7.1	<u>Onvoorziene uitgaven</u> Dit betreft dat gedeelte van de raming voor onvoorziene uitgaven waar in 2013 geen beroep op is gedaan en wat aan het einde van het jaar dus overgebleven is.	I	50.000		n.v.t.
	Totale afwijking onvoorzien				

4 Analyse reserves

Omschrijving	Begroting 2013 na wijziging	Rekening 2013	voordeel + nadeel -	waarvan onrechtmatig
Toevoegingen aan reserves	-7.529.800	-5.740.100	1.789.700	
Onttrekkingen aan reserves	12.090.100	10.113.000	-1.977.100	
Saldo mutaties reserves	4.560.300	4.372.900	-187.400	0

(I = Incidenteel; S = Structureel; + = voordeel; - = nadeel)

Nr.	Omschrijving	I/S	Lasten	Baten	Criterium *)
	Reserves				
	<u>Algemene reserve</u>				
	<i>Lasten</i> Er is €21.600 minder bespaarde rente aan de algemene reserve toegevoegd. Door stagnerende grondverkopen is er €98.600 minder toeslag stadsuitbreiding bij grondverkopen aan de algemene reserve afgedragen. Zie ook de verschillenverklaring op programma 1, onderdeel bouwgrondexploitaties.	I	120.200		n.v.t.
	<i>Baten</i> De aanleg van de fietshighway Kievitsweg is doorgeschoven naar 2014, waardoor de aanwending van de algemene reserve voor dit project in 2013 €245.600 lager is. Zie ook de verschillenverklaring bij Kapitaallastenreserve fietshighway Kievitsweg hierna. Ook is het aanbrengen van LED-verlichting in de hal en de parkeergarage van het gemeentehuis doorgeschoven, waardoor er €61.700 minder is aangewend van de algemene reserve. Voor diverse kleine projecten is €38.500 minder aangewend dan geraamd.	I		-345.800	n.v.t.
	(BN)				
	<u>Reserve risico afkoopsommen participatie</u> In 2013 is €58.600 aangewend ter dekking van betaalde afkoopsommen. Het gaat hier om twee personen en een afkoopsom voor twee jaar (op basis van de loonwaarde) die in één keer is uitbetaald. Zie ook de verschillenverklaring op programma 3. (BN)	I		58.600	n.v.t.
	<u>Dekkingsreserve 2011</u> Er is een geraamd overschot 2013 na de Slotwijziging van €1.708.700 - €1.092.600 = €616.100. In de raming is dit overschot verrekend met de Dekkingsreserve 2011. Er is een werkelijk rekeningoverschot van €2.194.700. Omdat de raad hier een bestemming aan moet geven is verrekening van het geraamde rekeningoverschot van €616.100 met de Dekkingsreserve 2011 achterwege gebleven.	I	1.708.700	-1.092.600	n.v.t.
	<u>Kapitaallastenreserve fietshighway Kievitsweg</u> Omdat de aanleg van de fietshighway Kievitsweg is doorgeschoven naar 2014 is de vorming van de kapitaallastenreserve voor deze investering uit de algemene reserve ook doorgeschoven naar 2014. Zie ook de toelichting bij de algemene reserve hiervoor.	I	245.600		n.v.t.
	(BN)				

(I = Incidenteel; S = Structureel; + = voordeel; - = nadeel)

Nr.	Omschrijving	I/S	Lasten	Baten	Criterium*)
	<u>Onderhoudsreserve openbare verlichting</u> Per saldo is er € 65.000 minder aan de reserve onttrokken dan geraamd door het doorschuiven van vervanging van armaturen door LED-armaturen naar 2014. Zie ook de verschillenverklaring bij programma 4 onderdeel Openbare verlichting. (BN)	I	-52.600	-12.400	2
	<u>Onderhoudsreserve verhardingen</u> De onttrekking is per saldo lager dan geraamd. Dit komt enerzijds door voordelen uit minder uitgaven voor onderhoudswerkzaamheden en anderzijds door hogere vergoedingen van derden. Zie ook de verschillenverklaring bij programma 4 onderdelen Groot onderhoud verhardingen, Rehabilitaties en Noordstraat. (BN)	I	32.400	-331.000	n.v.t.
	<u>Reserve frictiekosten BAR-samenwerking</u> Aan frictiekosten is in 2013 € 221.500 minder uitgegeven dan het beschikbare budget. Het restant moet beschikbaar blijven voor frictiekosten in 2014. Zie ook de verschillenverklaring bij programma 2 Besturen. (BN)	I	-221.500		2
	<u>Reserve transitiegelden AWBZ</u> De onttrekking aan de reserve van € 113.800 heeft betrekking op personeelslasten ten behoeve van ondersteuning bij de transitie. De toevoeging van € 32.400 betreft het overschot van gebundelde transitiegelden van de drie BAR-gemeenten in 2013. Het beschikbare budget van 2013 is spaarzaam ingezet gelet op de kosten die in 2014 nog te verwachten zijn. (BN)	I	-113.800		2
	<u>Reserve transitiegelden Jeugdzorg</u> De toevoeging van € 149.600 betreft het overschot van gebundelde transitiegelden van de drie BAR-gemeenten in 2013. Het beschikbare budget van 2013 is terughoudend ingezet gelet op de onzekerheden en kosten die in 2014 nog te verwachten zijn. (BN)	I	-149.600	-4.500	2
	<u>Tarief egaliseringsreserve riolheffing</u> De opbrengst riolheffing valt € 38.700 lager uit dan geraamd, voornamelijk door een lager waterverbruik door grootverbruikers. De lasten op riolen en gemalen zijn per saldo € 32.200 hoger. Daardoor is € 70.900 meer aan de reserve onttrokken dan geraamd. Zie ook de verschillenverklaring bij programma 4 onderdeel riolering. (BN)	I		70.900	n.v.t.
	<u>Bestemmingsreserve afvalstoffenheffing</u> De aanwending van de reserve is € 86.700 lager dan geraamd. Dit wordt vooral veroorzaakt door een voordeel op verwerkingskosten door minder aanbod van grof huishoudelijk afval. Zie ook de verschillenverklaring bij programma 4 onderdeel Afval. (BN)	I		-86.700	n.v.t.

(I = Incidenteel; S = Structureel; + = voordeel; - = nadeel)

Nr.	Omschrijving	I/S	Lasten	Baten	Criterium *)
	<u>Tariefegalisatiereserve lijkbezorging</u> In de begroting na wijziging is een toevoeging van het voordelig exploitatieresultaat aan de reserve geraamd van € 61.600. Het werkelijk exploitatieresultaat is lager, waardoor er minder aan de reserve is toegevoegd. (BN)	I	54.200	-16.500	n.v.t.
	Overige kleine verschillen	I	166.100	-217.100	n.v.t.
	Totaal reservemutaties		1.789.700	-1.977.100	

5 Analyse investeringen

Uit de staat van restantkredieten blijkt dat op het totaal van de investeringen er geen is met een overschrijding groter dan € 50.000. Het totaal van de overschrijdingen is € 104.400. De belangrijkste hiervan betreft de volgende investeringen:

- uitbreiding de Piramide
- wijkontwikkelingsplannen
- aanschaf elektrische voertuigen
- onderzoek kruispunt Rijnsingel-Kievitsweg-Rotterdamseweg
- aanleg rotondes Populierenlaan
- watergemalen M119 Mauritsweg/Geerlaan en M122 Slikkerveer zuid-oost

Dat er geringe overschrijdingen op diverse kredieten gingen optreden is aan de raad gemeld bij de slotwijziging 2013.

Verklaring op hoofdlijnen van de verschillen

*) De 6 begrotingscriteria zoals opgenomen in het (meerjarige) controleprotocol.

(I = Incidenteel; S = Structureel; + = voordeel; - = nadeel)

Nr.	Omschrijving	I/S	Lasten	Baten	Criterium *)
	Investerings				
	Diverse kleinere overschrijdingen	I	-104.400		3)

6 Overzicht normering inkomens topfunctionarissen

Naam en functie	Jaar	duur en omvang dienstverband	beloning	onkostenvergoedingen	sociale verzekeringspremies	voorzieningen
H.J.W. Klaucke, gemeentsecretaris	2013	hele jaar, 36 uur per week	95.783	552	6.957	16.183
J. van Straalen, griffier	2013	hele jaar, 36 uur per week	76.939	9	6.957	13.037

3.3.2 OVERZICHT VERANTWOORDINGSINFORMATIE SPECIFIEKE UITKERINGEN (SISA)

Departement	Nummer	Specifieke Juridische grondslag	Ontvanger	Sisa bijlage verantwoordingsinformatie 2013 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa			
				I N D I C A T O R E N			
OCW	D9	Onderwijsachterstandbeleid 2011-2014 (OAB)	Onderwijsachterstandbeleid 2011-2014 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitsisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voorschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Ongebruikte reserve ultimo (jaar T-1)
		Gemeenten		Aard controle R Indicatornummer: D9 / 01 € 285.676	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 02 € 0	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 03 € 189.815	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04 € 75.535
I&M	E29	Tijdelijke regeling eenmalige uitkering stedelijke synergieprojecten Kaderrichtlijn Water	Tijdelijke regeling eenmalige uitkering stedelijke synergieprojecten Kaderrichtlijn Water	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T)	Eindverantwoording Ja/Nee	Cumulatieve bestedingen tot en met (jaar T)
		Gemeenten		Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E29 / 01 STESY005	Aard controle R Indicatornummer: E29 / 02 € 141.398	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E29 / 03	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E29 / 04 € 481.024
SZW	G1	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)_gemeente 2013	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)	Het totaal aantal geïndiceerde inwoners van uw gemeente dat is dienstbetrekkend heeft op de wachtlijst staat en beschikbaar is om een dienstbetrekkend als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december (jaar T)	Het totaal aantal inwoners dat is uitgestroomd uit het werknemersbestand in (jaar T), uitgedrukt in arbeidsjaren	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie
		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of er in (jaar T) geen, enkele of alle inwoners werkzaam waren bij een Openbaar lichaam o.g.v. de Wgr.		Aard controle R Indicatornummer: G1 / 01 48,50	Aard controle R Indicatornummer: G1 / 02 0,44	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G1 / 03 Ja	

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2013 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa				
					I N D I C A T O R E N				
SZW	G1A	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)_ totaal 2012 Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Alle gemeenten verantwoord hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SISA (jaar T-1) regeling G1B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G1C-1) na controle door de gemeente.	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Het totaal aantal geïndiceerde inwoners per gemeente dat is uitgestroomd uit het werknemersbestand in (jaar T-1), uitgedrukt in arbeidsjaren;	Het totaal aantal geïndiceerde arbeidsplaatsen voor geïndiceerde inwoners in (jaar T-1), uitgedrukt in arbeidsjaren;	Het totaal aantal geïndiceerde werknemers in (jaar T-1), uitgedrukt in arbeidsjaren;	Het totaal aantal werknemers in (jaar T-1), uitgedrukt in arbeidsjaren;	Het totaal aantal inactieve inwoners in (jaar T-1), uitgedrukt in arbeidsjaren;	Het totaal aantal inactieve werknemers in (jaar T-1), uitgedrukt in arbeidsjaren;
					Aard controle R Indicatornummer: G1A / 01	Aard controle R Indicatornummer: G1A / 02	Aard controle R Indicatornummer: G1A / 03	Aard controle R Indicatornummer: G1A / 04	Aard controle R Indicatornummer: G1A / 05
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB_gemeente 2013 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam Opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente 1.1 Wet werk en bijstand (WWB) 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente 1.1 Wet werk en bijstand (WWB)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente 1.1 Wet werk en bijstand (WWB)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente 1.1 Wet werk en bijstand (WWB)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente 1.1 Wet werk en bijstand (WWB)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente 1.1 Wet werk en bijstand (WWB)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente 1.1 Wet werk en bijstand (WWB)
					Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05
					€ 8.619.959	€ 113.748	€ 308.772	€ 1.015	€ 17.682
					Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente 1.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente 1.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee Zie de toelichting in de invulwijzer voor hulp bij het invullen en de mogelijke consequenties van een verkeerde keuze.	
					Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10	
					€ 46.000	€ 10.702	€ 0	Ja	
									€ 0

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Sisa bijlage verantwoordingsinformatie 2013 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa					
					I N D I C A T O R E N					
SZW	G3	Bestuit bijstandverlening (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeente 2013	Bestuit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Alle gemeenten verantwoordt hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob
					Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06
					€ 74.366	€ 45.000	€ 6.926	€ 64.940	€ 45.072	€ 0
					Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee			
					€ 0	€ 0				
					Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09			
					Ja					

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Sisa bijlage verantwoordingsinformatie 2013 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa				
SZW	G5	Wet participatiebudget (WPB), gemeente 2013 Wet participatiebudget (WPB) Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Het aantal in (jaar T) bij een ROC ingekochte contacturen Let op: Dit is de enige gelegenheid om verantwoording af te leggen over deze taakuitvoering Let op: Deze verantwoording kan niet door een gemeenschappelijke regeling worden uitgevoerd, ongeacht de keuze van de gemeente bij indicator G5/02 Aard controle D1 Indicatornummer: G5 / 01		Besteding (jaar T) participatiebudget	Waarvan besteding (jaar T) van educatie bij roc's	Baten (jaar T) (niet-Rijk) participatiebudget	Waarvan baten (jaar T) van educatie bij roc's	Besteding (jaar T) Regelluw van toepassing op gemeenten die in (jaar T-1) duurzame plaatsingen van inactieven naar werk hebben gerealiseerd en verantwoord aan het Rijk
					€ 1.323.912	€ 103.936	€ 10.495	€ 0	€ 0
					Aard controle R Indicatornummer: G5 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G5 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G5 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G5 / 06	Aard controle R Indicatornummer: G5 / 07
					Ja				
					€ 1.323.912	€ 103.936	€ 10.495	€ 0	€ 0

3.3.3 Overzicht eenmalige lasten en baten

3.3.3 Overzicht eenmalige lasten en baten

In dit overzicht staan de lasten en baten die naar hun aard éénmalig zijn en groter zijn dan €50.000. Onderstaand overzicht is gebaseerd op de notitie van de commissie BBV van januari 2012, waarin nieuwe criteria voor het onderscheid in structurele en incidentele mutaties zijn gegeven. Hieronder vallen lasten en baten die over een langere reeks van jaren lopen, maar eindig zijn. Een voorbeeld hiervan is een specifieke rijksbijdrage voor een beperkt aantal jaren. Afwijkingen in structurele budgetten zijn

Omschrijving	Toelichting éénmalige lasten of baten	voordeel + / nadeel -	
		Lasten 2013	Baten 2013
Programma 1 Burger als Partner			
Bijzonder basisonderwijs	Vrijval voorziening exploitatiekosten basisonderwijs ivm afrekening overschrijdingsregeling		203.900
SISA Onderwijsachterstandenbeleid	Dit zijn kosten die gemaakt zijn voor het realiseren van doelstellingen van het onderwijsachterstandenbeleid.	-516.600	
	Een rijksbijdrage voor het realiseren van doelstellingen op het gebied van onderwijsachterstandenbeleid. Daarnaast zijn er subsidies afgerekend uit voorgaande jaren.		516.600
ISV-3 Bodem	Lasten m.b.t. bodem- en saneringsonderzoek.	-68.700	
	Een rijksbijdrage voor het realiseren van doelstellingen op het gebied van bodemverontreiniging ISV-3.		68.700
Subsidie sanering glastuinbouw Deltapoort	Lasten m.b.t. de inzet van een bemiddelingsbureau glassanering	-90.000	
	Projectsubsidie van de provincie voor het saneren van de glastuinbouw Deltapoort		90.000
Sportaccommodaties	Er zijn subsidiegelden teruggevorderd m.b.t. het groot onderhoud van sportaccommodaties en sportvelden en terreinen.		405.400
Decentralisatie Jeugdzorg	Lasten m.b.t. de invoering van de decentralisatie Jeugdzorg voor de 3 BAR-gemeenten. Deze lasten worden gedekt uit de reserve.	-150.300	
	De bijdrage in de algemene uitkering voor de invoering van de decentralisatie Jeugdzorg. Dit zijn de budgetten van de 3 BAR-gemeenten, waarbij gemeenten Barendrecht en Albrandswaard hun middelen hebben overgedragen aan gemeente Ridderkerk.		299.900
BAR pilot decentralisatie Jeugdzorg	Uitgaven voor de BAR pilot decentralisatie Jeugdzorg, het niet bestede deel wordt naar de balans geboekt en later afgerekend met de stadsregio	-108.600	
	Een bijdrage van de stadsregio voor de BAR pilot decentralisatie Jeugdzorg.		108.600
Decentralisatie AWBZ begeleiding	Lasten m.b.t. de invoering van de decentralisatie AWBZ begeleiding voor de 3 BAR-gemeenten. Deze lasten worden gedekt uit de reserve.	-143.600	
	De bijdrage in de algemene uitkering voor de invoering van de decentralisatie Jeugdzorg. Dit zijn de budgetten van de 3 BAR-gemeenten, waarbij gemeenten Barendrecht en Albrandswaard hun middelen hebben overgedragen aan gemeente Ridderkerk.		225.300

Omschrijving	Toelichting éénmalige lasten of baten	voordeel + / nadeel -	
		Lasten 2013	Baten 2013
Bouwgrondexploitatie	In 2013 is de verliesvoorziening voor complex Centrumplan verhoogd met € 111.900 in verband met jaarlijkse rentebijdraging. Voor complex Park Ringdijk Slikkerveer is een voorziening gevormd voor het verwachte verlies van € 24.000. In 2013 zijn drie complexen afgesloten, namelijk Oostendam, Slikkerveer Zuid-Oost en Zorgwoningen Generaal Smutsstraat. Per saldo geeft dit een verlies van € 44.700. Door gewijzigde parameters voor grondexploitaties zijn de verliesvoorzieningen voor een aantal complexen verlaagd. Dit geeft een voordeel van € 89.200.	-180.600	89.200
Totaal Programma 1 Burger als Partner		-1.258.400	2.007.600
Programma 2 Burger als Kiezer			
BAR samenwerking deel Ridderkerk	Dit zijn lasten met betrekking tot de voorbereidingen op de start van de BAR-organisatie.	-100.400	
BAR frictiekosten deel Ridderkerk	Lasten in 2013 door frictiekosten op grond van de BAR-code. Hiertegenover staat een onttrekking uit de reserve.	-178.500	
Totaal Programma 2 Burger als Kiezer		-278.900	0
Programma 3 Burger als Klant			
Sociale werkvoorziening	In 2013 is een verliesvoorziening gevormd voor een mogelijk terug te betalen bedrag rijksbijdrage WSW over het jaar 2010. Hierover loopt een geschil met het ministerie. Vooruitlopend op de afwikkeling van het geschil heeft het ministerie het bedrag al verrekend met de lopende rijksbijdrage 2013.	-422.700	
	Doordat wij het aantal werkplekken voor WSW-cliënten goedkoper hebben weten te realiseren mag de gemeente het voordeel ten opzichte van de ontvangen rijksbijdrage houden (€ 171.100). Bovendien heeft de gemeente een bonus ontvangen (€ 38.500).		209.600
Afkoopsommen participatie	In 2013 is € 58.600 betaald aan afkoopsommen wegens het vervallen van de subsidie voor mensen in een gesubsidieerde baan met een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd. Deze lasten zijn gedekt uit de Reserve risico afkoopsommen participatie.	-58.600	
Re-integratie	In 2013 is een teruggave ontvangen m.b.t. betaalde BTW over ingezette re-integratie trajecten gedurende de periode 2007 tot en met 2012.		369.900
Inburgering (via participatiebudget)	Deze regeling loopt af. Vanaf 2014 ontvangt de gemeente geen rijksbijdrage meer. De lasten van de trajecten die tot en met 2012 zijn gestart blijven voor rekening van de gemeente.	-190.700	190.700
Totaal Programma 3 Burger als Klant		-672.000	770.200

Omschrijving	Toelichting éénmalige lasten of baten	voordeel + / nadeel -	
		Lasten 2013	Baten 2013
Programma 4 Burger als (Wijk)Bewoner			
Wegen, straten en pleinen	In 2013 zijn incidentele uitgaven gedaan voor het aanpassen van bushaltes voor mensen met een beperking. Deze kosten worden gedekt uit de algemene reserve.	-68.800	
Openbare verlichting	Vanaf 2004 t/m 1 januari 2012 heeft Netbeheerder Stedin ten onrechte de zogenaamde ontsteekpuntenvergoeding in rekening gebracht. Ontsteekpunten zorgen ervoor dat de openbare verlichting in- en uit geschakeld wordt. De kosten voor het in stand houden en de werking ervan zijn sinds 2004 inbegrepen bij het transporttarief. Dit levert een éénmalig voordeel op.	150.300	
Civiele kunstwerken	De herstelwerkzaamheden aan de damwand van De Schans zijn in 2013 afgerond. Deze kosten worden gedekt uit de algemene reserve.	-214.000	
Openbaar groen	Ten laste van de exploitatie is een bijdrage verstrekt ten gunste van grondbedrijfcomplex Park Ringdijk, ten behoeve van de groenbufferzone. Deze kosten worden gedekt uit de algemene reserve.	-120.000	
Totaal Programma 4 Burger als (Wijk)Bewoner		-252.500	0
Programma 5 Burger als Belastingbetaler en Onderdaan			
Totaal Programma 5 Burger als Belastingbetaler en Onderdaan		0	0
Programma 6 Bedrijfsvoering			
Faciliteren organisatie	Lasten voor de aanschaf van een E-HRM tool en een eenmalige uitkering aan het personeel waartoe, in overleg met de Ondernemingsraad, is besloten. Daartegenover staat een aanwending van de reserve personeel.	-89.100	
Facilitair	Huisvestingslasten in het kader van de vorming van de BAR-organisatie.	-80.000	
Totaal Programma 6 Bedrijfsvoering		-169.100	0
Hoofdstuk 7 - Financiering en dekkingsmiddelen			
Voorziening garanties verkoop aandelen AVR	De AVR (Afval Verwerking Rijnmond) is aan een derde partij verkocht. Daarom is het risico waarvoor deze voorziening is gevormd vervallen en kan deze vrijvallen en ten gunste van de algemene reserve gebracht worden.		1.826.000
Perceptiekosten lokale heffingen	In 2013 is een extra storting in de voorziening dubieuze debiteuren belastingen gedaan om deze verliesvoorziening op peil te houden.	-107.000	
Vakantiegelden	Door de overgang van het personeel naar de GR BAR is het verplicht om de opgebouwde rechten aan vakantiegelden als nog te betalen op de balans op te nemen. In 2014 ontstaat voor hetzelfde bedrag een vordering op de GR BAR. Tegenover dit eenmalige nadeel in 2013 staat dus een eenmalig voordeel in 2014, zodat dit per saldo budgettair neutraal is.	-556.600	
Totaal hoofdstuk 7 Financiering en algemene dekkingsmiddelen		-663.600	1.826.000

Omschrijving	Toelichting éénmalige lasten of baten	voordeel + / nadeel -	
		Lasten 2013	Baten 2013
Reservemutaties			
Algemene reserve	In 2013 zijn incidentele uitgaven gedaan voor het aanpassen van bushaltes voor mensen met een beperking. Deze kosten worden gedekt uit de algemene reserve.		68.800
	Aanwending algemene reserve voor de vorming van de voorziening algemene uitkering gemeentefonds'.		250.000
	De herstelwerkzaamheden aan de damwand van De Schans zijn in 2013 afgerond. Deze kosten worden gedekt uit de algemene reserve.		214.000
	Ten laste van de exploitatie is een bijdrage verstrekt ten gunste van grondbedrijfcomplex Park Ringdijk, ten behoeve van de groenbufferzone. Deze kosten worden gedekt uit de algemene reserve.		120.000
	Aanwending algemene reserve voor de vorming van de reserve frictiekosten BAR-samenwerking.		400.000
	Toevoeging aan de algemene reserve i.v.m. met de vrijval voorziening garanties verkoop aandelen AVR.	-1.826.000	
Reserve decentralisatie Jeugdzorg	Aanwending reserve ter dekking van invoeringskosten voor de decentralisatie Jeugdzorg ten behoeve van de 3 BAR gemeenten.		150.300
	Toevoeging aan de reserve in verband met de algemene uitkeringen ten behoeve van de invoering van de decentralisatie Jeugdzorg. Dit betreft de budgetten van de 3 BAR-gemeenten.	-299.900	
Reserve invoeringskosten decentralisatie begeleiding	Aanwending reserve ter dekking van invoeringskosten voor de decentralisatie AWBZ begeleiding ten behoeve van de 3 BAR-gemeenten.		143.600
	Toevoeging aan de reserve in verband met de algemene uitkeringen ten behoeve van de invoering van de decentralisatie AWBZ begeleiding. Dit betreft de budgetten van de 3 BAR-gemeenten.	-225.300	
Reserve personeel	Aanwending van de reserve ter dekking van lasten voor de aanschaf van een E-HRM tool en een eenmalige uitkering aan het personeel waartoe, in overleg met de Ondernemingsraad, is besloten.		89.100
Reserve frictiekosten Bar samenwerkingdeel Ridderkerk	Aanwending van de reserve ter dekking van frictiekosten op grond van de BAR-code.		178.500
	Toevoeging aan de bestemmingsreserve Frictiekosten BAR-samenwerking om frictiekosten bij de start van de BAR-organisatie te kunnen dekken. Dit wordt gedekt uit de algemene reserve.	-400.000	
Reserve risico afkoopsommen participatie	In 2013 zijn afkoopsommen betaald die gedekt worden uit deze reserve (€ 58.600). Daarnaast is €100.000 vrijgevallen.		158.600
Totaal reservemutaties		-2.751.200	1.772.900
Totaal alle eenmalige lasten en baten		-6.045.700	6.376.700

BIJLAGEN

Bijlage 1 Doorgeschoven prestaties van 2013 naar 2014

(Het doorschuiven betekent voor het dienstjaar 2013 een voordeel en voor 2014 een nadeel)

Omschrijving	Toelichting op de doorgeschoven prestatie	Lasten	Baten
Erfgoedbeleid	Naar aanleiding van het vastgestelde uitgangspuntennotitie Erfgoedbeleid Ridderkerk 2012 – 2016 is een externe opdracht verstrekt voor het opstellen van erfgoedbeleid. Na vaststelling van het beleid in september 2013 wordt een publieksversie (folder) gemaakt van het beleid. Hiervoor wordt €8.000 doorgeschoven van 2013 naar 2014.	8.000	
Project 'Thuis in de wijk'	In 2013 zijn behalve ambtelijke uren, geen andere kosten gemaakt voor dit project. Het inhuurbudget van €8.700 wordt doorgeschoven naar 2014. Ook de bijbehorende beschikking over de Algemene reserve schuift door. Van het door te schuiven bedrag is €91.300 gemeld in de slotwijziging 2013.	100.000	
Extramurale zorgzwaartepakketten	In het kader van de decentralisatie AWBZ is het experiment steunstructuur in de wijk opgezet. Het ontwikkelen van een steunstructuur neemt meer tijd in beslag dan vooraf werd ingeschat. Het budget schuift door naar 2014. Dit is gemeld in de slotwijziging 2013.	52.000	
Extra luchtschermen A15/A16	Omdat het extra scherm over een aantal kabels en leidingen wordt geplaatst moet een ligger worden vervaardigd om deze kabels en leidingen te beschermen. Dit neemt meer tijd in beslag dan vooraf werd ingeschat. Het plaatsen van het extra scherm schuift door naar 2014. Dit is gemeld in de slotwijziging 2013.	30.000	
Groot onderhoud sportaccommodatie	In 2013 is het geplande onderhoud op de boiler in een sporthal niet uitgevoerd. Dit levert voor 2013 een voordeel op van €40.000. Deze prestatie wordt in 2014 uitgevoerd. Het voordeel wordt verrekend met een mutatie in de reserve groot onderhoud sportaccommodaties SenW.	40.000	
	Totaal programma 1 Burger als Partner	230.000	0
Rekenkamercommissie	Het budget voor de Rekenkamercommissie in de begroting 2013 bedraagt €34.100. De uitgaven bedragen bijna €17.000. Bij de bezuinigingen op het budget voor de Rekenkamer heeft de raad besloten dat overschotten tot €10.000 kunnen worden doorgeschoven naar het volgende jaar.	10.000	
	Totaal programma 2 Burger als Kiezer	10.000	0
Gegevensbeheer	In 2013 is voor de Modernisering GBA (MGBA) eenmalig een budget geraamd. De invoering MGBA loopt door tot 2018. Het restantbudget van €17.600 is nodig voor de verdere invoering en uitwerking MGBA en schuift daarom door naar 2014.	17.600	
Bijzondere bijstand	Voor het computerproject voor kinderen van minima is eind 2013 €33.400 (de hoogte van de aanvullende rijksbijdrage) beschikbaar gesteld. In 2013 is €800 uitgegeven. Dit project loopt door in 2014. De aanvragen stromen binnen. Het restant bedrag van €32.600 (€33.400 minus €800) schuift door naar 2014.	32.600	
	Totaal programma 3 Burger als Klant	50.200	0
Subsidies fietsvoorzieningen	Van de verwachte subsidies van de Stadsregio is €11.600 nog niet ontvangen. Dit betreft het project fietsparkeren (€1.100) en het twee richtingen fietspad aan de Vondellaan (€10.500). De subsidies worden naar verwachting ontvangen in 2014.		-11.600
Groot Onderhoud verharding	In de slotwijziging 2013 zijn de werkzaamheden aan de Maaslaan en Geerlaan voor €182.900 doorgeschoven naar 2014. Door het extreem milde weer voor de tijd van het jaar heeft de vervanging van een deklaag van de Geerlaan toch plaats kunnen vinden. Derhalve behoeft €85.000 minder naar 2014 te worden doorgeschoven.	97.900	
Verkeersveiligheid en herstraten Noordstraat (uitgaven)	Het overgrote deel van de werkzaamheden m.b.t. verkeersveiligheid en herstraten Noordstraat wordt in 2014 uitgevoerd. Het (restant)budget schuift daarom door naar 2014. Hiervan is €167.100 geraamd voor herstraatwerk wat gedekt wordt uit de reserve onderhoud verharding.	185.400	
Verkeersveiligheid en herstraten Noordstraat (inkomsten)	Ook het restant van de verwachte bijdrage van de Stadsregio voor het verbeteren van de verkeersveiligheid van de Noordstraat schuift door naar 2014		-18.300
Herstructurering Noordstraat (uitgaven)	Het overgrote deel van de werkzaamheden m.b.t. de reconstructie van de Noordstraat wordt in 2014 uitgevoerd. Het (restant)budget, minus de raming voor vervanging/planten van bomen, schuift daarom door naar 2014. Voor de vervanging/aanplant van bomen aan de Noordstraat moet in 2014 bij de 1e tussentijdse rapportage een budget van €25.200 worden opgevoerd, wat wordt gedekt uit het reeds voor 2014 geraamde budget voor vervanging van bomen.	283.600	

(Het doorschuiven betekent voor het dienstjaar 2013 een voordeel en voor 2014 een nadeel)

Omschrijving	Toelichting op de doorgeschoven prestatie	Lasten	Baten
Herstructurering Noordstraat (inkomsten)	Ook het restant van de verwachte bijdrage van de Stadsregio voor het verbeteren van de verkeersveiligheid van de Noordstraat schuift door naar 2014		-283.600
Rehabilitaties wegen	Vier projecten rehabilitaties wegen schuiven door naar 2014. Dit is gemeld in de slotwijziging 2013.	300.000	
Rotonde Donkerslootweg-Vlietlaan en Fietshighway Molendijk	De uitvoering van deze projecten vindt in 2014 plaats waardoor het budget doorschuift. Dit is gemeld in de slotwijziging 2013.	210.000	
Vervangen riolering	De uitvoering van twee vervangingsprojecten vindt in 2014 plaats waardoor het budget doorschuift. Dit is gemeld in de slotwijziging 2013.	100.000	
Onderhoud riolering	Een deel van de werkzaamheden van het reinigen van de riolering en het zuigen van kolken schuift door naar 2014. Dit is gemeld in de slotwijziging 2013.	100.000	
Groot onderhoud Openbare Verlichting	Medio september 2013 heeft er een LED proef plaatsgevonden op het Industrierrein Donkersloot. Aan 5 leveranciers is gevraagd LED armaturen te leveren. Uitgangspunt was dat de armaturen lichttechnisch moesten voldoen zoals omschreven volgens het beleidsplan openbare verlichting 2012-2021. De keuze is gemaakt en opdracht is eind november gegeven. De levertijd van de armaturen is 10 weken. Uitvoering van de werkzaamheden zal medio maart 2014 plaatsvinden. Het bedrag van afgerond € 65.000,00 moet dan ook overgeheveld worden naar 2014. In de slotwijziging 2013 is dit niet gemeld. De verwachting was dat opdracht en uitvoering in 2013 plaats zou vinden. Deze kosten worden gedekt uit de reserve onderhoud openbare verlichting.	65.000	
Aanpassen bushaltes voor mindervaliden	De aanpassing van de 4 bushaltes schuift door naar 2014. Dit is gemeld in de slotwijziging 2013.	99.900	
Subsidie Stadsregio aanpassen bushaltes voor mindervaliden	Omdat uitgaven naar 2014 doorschuiven schuift ook de subsidie van de Stadsregio voor de aanpassing van bushaltes voor mindervaliden door naar 2014. Het restant van € 99.900 -/- € 94.000 = € 5.900 wordt verrekend met de Algemene reserve. Dit is gemeld in de slotwijziging 2013.		-94.000
Geluidsreductie Rotterdamseweg	Er loopt een onderzoek om na te gaan of de huidige geluidswal nog voldoet. In afwachting van de uitkomst daarvan schuift het project Geluidsreductie Rotterdamseweg door naar 2014. Dit is gemeld in de slotwijziging 2013.	144.000	
Verkeersplanologie en verkeersveiligheid	De werkzaamheden inzake de verkeersmaatregelen Pruimendijk tussen de Tarwestraat en de Boekweitstraat zijn begin 2014 uitgevoerd. Het budget hiervoor dient derhalve door te schuiven naar 2014. Dit budget wordt gedekt door de algemene reserve.	7.000	
	Totaal programma 4 Burger als (Wijk)Bewoner	1.592.800	-407.500
	Subtotaal programma 5 Burger als Onderdaan en Belastingbetaler	0	0
Opleidingen klantencontactcentrum (KCC)	De opleidingsactiviteiten voor de medewerkers van het KCC zijn gestart in 2013 en lopen door in 2014. De opleidingen hebben een langere doorlooptijd omdat het hier gaat om baliemedewerkers en telefonistes die i.v.m. de continuïteit van de dienstverlening niet gelijktijdig op cursus konden. Het restantbudget van € 8.000 schuift daarom door naar 2014.	8.000	
	Totaal programma 6 Bedrijfsvoering	8.000	0
Frictiebudget bezuinigingen	Een groot deel van het frictiebudget bezuinigingen is nog niet besteed. Omdat in 2014 nog steeds bezuinigingen moeten worden geëffectueerd schuift het restant door naar 2014. Dit is gemeld in de slotwijziging 2013.	426.200	
Servicecontract hardware ICT	Een deel van het budget van het servicecontract hardware ICT wordt gebruikt om de verlenging van het contract tot 31 oktober 2014 te dekken en schuift dus door naar 2014. Dit is gemeld in de slotwijziging 2013.	38.500	
Warmtekrachtinstallatie gemeentehuis	De optimalisering van de warmtekrachtinstallatie van het gemeentehuis schuift door naar 2014. Daardoor schuift ook de extra afschrijving door naar 2014.	36.000	
	Totaal hoofdstuk 7 Financiering & Algemene Dekkingsmiddelen incl. interne producten	500.700	0
	Totaal alle programma's voor bestemming	2.391.700	-407.500

(Het doorschuiven betekent voor het dienstjaar 2013 een voordeel en voor 2014 een nadeel)

Omschrijving	Toelichting op de doorgeschoven prestatie	Lasten	Baten
Reserve groot onderhoud sportaccommodaties SenW	Het voordeel in 2013 doordat het geplande onderhoud op de boiler niet is uitgevoerd wordt verrekend met een mutatie op deze reserve.	-40.000	
Reserve onderhoud verharding	Voor het groot onderhoud aan verhardingen wordt de Reserve onderhoud verharding aangewend. Omdat van het geraamde groot onderhoud een bedrag van € 97.900 doorschuift naar 2014 schuift ook de aanwending van de reserve door naar 2014.		-97.900
Reserve onderhoud verharding	Omdat het budget voor herstraten van de Noordstraat doorschuift naar 2014, schuift ook de beschikking over de reserve verharding door.		-167.100
Reserve onderhoud openbare verlichting	Omdat de levering van LED-armaturen doorschuift naar 2014, schuift ook de aanwending van de reserve onderhoud openbare verlichting hiervoor door.	-52.600	-12.400
Tariefegalisatiereserve rioolheffing	Vervangen riolering en onderhoud riolering. Dit is gemeld in de slotwijziging 2013.		-200.000
Algemene reserve	Extramurale zorgzwaartepakketten. Dit is gemeld in de slotwijziging 2013.		-52.000
	Project 'Thuis in de wijk'. Hiervan is € 91.300 gemeld in de slotwijziging 2013.		-100.000
	Extra luchtscherm A15/A16 ter verbetering van de luchtkwaliteit. Dit is gemeld in de slotwijziging 2013.		-30.000
	Rotonde Donkerslootweg-Vlietlaan en Fietshighway Molendijk. Dit is gemeld in de slotwijziging 2013.		-210.000
	Aanpassen bushaltes voor mindervaliden. Dit is gemeld in de slotwijziging 2013.		-5.900
	Geluidsreductie Rotterdamseweg. Dit is gemeld in de slotwijziging 2013.		-144.000
	Rehabilitaties wegen		-300.000
	Verkeersmaatregelen Pruimendijk, Tarwestraat, Boekweitstraat		-7.000
	Frictiebudget bezuinigingen. Dit is gemeld in de slotwijziging 2013.		-426.200
	Servicecontract hardware ICT. Dit is gemeld in de slotwijziging 2013.		-38.500
	Totaal reserve mutaties	-92.600	-1.791.000
	Totaal alle programma's na bestemming	2.299.100	-2.198.500

Bijlage 2: Stand van zaken investeringen en investeringsvolume

INLEIDING

Het investeringsvolume is een financieel-technisch instrument om de zogeheten boeggolf uit de begroting te krijgen. Die boeggolf doet zich voor als voorgenomen investeringen niet worden uitgevoerd waardoor er bij de rekening een overschot ontstaat bij de kapitaallasten (= rente en afschrijving van investeringen).

Het investeringsvolume, het bedrag dat in de begroting beschikbaar is voor kapitaallasten, werd in eerste instantie uitgerekend door van de vierjarige investeringslijst in de begroting voor ieder jaar de kapitaallasten uit te rekenen, bij elkaar op te tellen en te delen door 4. Hierdoor ontstond er een evenwichtig verloop van de kapitaallasten en werd de piek die doorgaans in het eerste jaar zit eruit gehaald.

In de begrotingen 2012 en 2013 is uit bezuinigingsoverwegingen besloten het investeringsvolume niet opnieuw uit te rekenen maar het te doen met de bestaande bedragen die er al voor in de begroting stonden. De gedachte daarachter was dat het meerjarige investeringsschema moest passen binnen het bestaande investeringsvolume. Wel wordt het investeringsvolume bij het opstellen van een nieuwe begroting geïndexeerd.

Investeringen worden ingedeeld in categorie 1 of 2:

1. De investering is uitvoeringsgereed.
2. De investering is nog niet uitvoeringsgereed omdat de voorbereiding nog niet is afgerond. Bijvoorbeeld als nog niet alle benodigde vergunningen binnen zijn of het inspraaktraject nog niet is afgerond.

Eén jaar nadat de investering in gebruik is genomen start de afschrijving. Dus een investering die wordt afgerond in het jaar 2013 geeft kapitaallasten in 2014, c.q. drukt op het investeringsvolume 2014.

VOORTGANG INVESTERINGSSCHEMA 2013

Onderstaand overzicht geeft de mutaties weer bij de investeringen uit het investeringsschema 2013. Voor deze investeringen geldt het investeringsvolume. Het vertrekpunt bij dit overzicht is het investeringsschema uit de begroting 2013.

De verschillende elementen die van belang zijn voor de berekening van het investeringsvolume zijn onder meer:

- wijzigingen in de bedragen van de investeringen
- verschuivingen van de investeringen in de tijd
- nieuwe investeringen of het vervallen van investeringen

Bestaande investeringen

Pr.	Omschrijving	Raming uitgaven primitieve begroting 2013		Raming uitgaven na wijziging		Mutaties jaarrekening 2013	Werkelijk uitgaven 2013	Door te schuiven		Kapitaal-lasten	
		2012	2013	Cat.	toelichting			2013	Cat.		toelichting
1	Wijkontwikkelingsplanne n 2012(Doncksevelde)		25.000	2	25.000	2	25.000	2	25.000	2	0
1	Grond sporthal c.s. Driehoek Het Zand		590.000	2	0	2	0	2	590.000	2	0
1	Bouw sporthal c.s. Driehoek Het Zand	55.000	40.000	2	10.000	2	43.500	1	0	1	0
1	De Klinker Bouw	10.000		2	0	2	0	2	10.000	2	0
1	De Klinker inrichting	70.000		2	0	2	0	2	70.000	2	0
1	De Klinker installaties	20.000		2	0	2	0	2	20.000	2	0
1	Inv. subsidie scoutinggroepen		180.000	2	143.500	2	0	2	143.500	2	0
	Totaal bestaande investeringen pr. 1	155.000	835.000		178.500		43.500		858.500		0
2	Verkiezingsborden		30.000	1	16.000	1	17.500	1	0	1	2.200
	Totaal bestaande investeringen pr. 2	0	30.000		16.000		17.500		0		2.200
3	Project tapijt rouwcentrum		35.000	2	0	2	0	2	35.000	2	0
	Totaal bestaande investeringen pr. 3	0	35.000		0		0		35.000		0
4	Lokaal maatwerk BBO		68.100	2	0	2	0	2	0	2	0

Pr.	Omschrijving	Raming uitgaven primitieve begroting 2013			Raming uitgaven na wijziging			Mutaties jaarrekening 2013	Werkelijk uitgaven 2013	Door te schuiven	Kapitaal-lasten	
		2012	2013	Cat.	toelichting	2013	Cat.					toelichting
4	Lokaal maatwerk OBO		75.300	2	naar 2014 wordt onderdeel MFA Bolnes	0	2		0	0	2	0
4	Nieuwbouw Reyer buitenruimte					175.800	2		170.800	5.000	1	16.000
4	Uitbreiding Farelcollege bouw		1.635.000	2	1/3 in 2013 rest in 2014	545.000	1	hogere uitgaven in 2013 lager in 2014	842.300	-297.300	1	0
4	Uitbreiding Farelcollege installaties		600.000	2	1/3 in 2013 rest in 2014	200.000	1	geen uitgaven restant naar 2014	0	200.000	1	0
4	Uitbreiding Farelcollege inrichting		360.000	2	naar 2014	0	1		0	360.000	1	0
4	Vervangen inventaris gymlokalen		92.000	2	naar categorie 1	92.000	1	afsluiten	92.000	0	1	13.300
4	Tweede rotonde Populierenlaan		355.400	1		355.400	1	bijramen en afsluiten	359.300	0	1	23.800
4	Fietshighway Lagendijk	243.000		2	cat. 2 afh. van besluitvorming; € 50.000 voor onderz. kruispunt Kievitsweg/ Rijnsingel	193.000	2	naar 2014	0	193.000	2	0
4	Vervangen brug Westerhof 075801		20.000	2	Investering iets lager	19.000	2	aframen en afsluiten	18.600	0	1	1.700
4	VRI Rijnsingel-Rotterdamseweg		95.000	2	naar 2014	0	2		0	95.000	2	0
4	VRI Populierenlaan-Rotterdamseweg		190.000	2	naar 2014	0	2		0	190.000	2	0
4	VRI Havenstraat-Donkerslootweg		150.000	2	naar 2014	0	2		0	150.000	2	0
4	Groenbufferzone Donkersl. Noord Ringdijk		120.000	2	Naar complex Park Ringdijk: uit investeringsvolume	0	1	afsluiten	0	0	1	0

Pr.	Omschrijving	Raming uitgaven primitieve begroting 2013			Raming uitgaven na wijziging			Mutaties jaarrekening 2013	Werkelijk uitgaven 2013	Door te schuiven		Kapitaal-lasten	
		2012	2013	Cat.	toelichting	2013	Cat.			toelichting	2014	Cat.	2014
4	Verv. Speelvoorzieningen uit 2002		40.000	2	naar categorie 1	40.000	1	restant naar 2014	17.300	22.700	1	2.500	
4	Verv. Zitbanken t/m bouwjaar 1990		12.500	2	categorie 2	12.500	2	geen uitgaven restant naar 2014	0	12.500	2	0	
4	Grond jeugdcentrum Drievliet		40.000	2	categorie 2	0	2	naar 2014	0	40.000	2	0	
4	Buurt speelruimten 2013		127.500	2	naar categorie 1, incl. restantkrediet 2012. In slotwijziging € 160.500 bijgeraamd in 2014	163.700	1		160.600	0	1	19.600	
4	Blokspeelruimten 2013		85.000	2	naar categorie 1	85.000	1	restant naar 2014	45.600	39.400	1	5.900	
4	Speelelementen 2012		40.000	2	naar categorie 1, incl. restantkrediet 2012	47.200	2	geen uitgaven restant naar 2014	0	47.200	1	0	
4	Speelelementen 2013		42.000	2	naar categorie 1	42.000	1	geen uitgaven restant naar 2014	0	42.000	1	0	
4	Zoutplosser (01)		14.100	2	naar 2014	0	2		0	14.100	2	0	
4	Kwaliteitsverbetering winkelcentrum		186.700	1	Verlaging investering	175.000	1	restant naar 2014	70.400	104.600	1	6.700	
4	Vernieuwen installatie keuken rouwcentrum	10.000		1	naar 2014	0	1		0	10.000	2	0	
4	Hangbrug Reyerpark		24.300	1		0	1	restant naar 2014	0	24.300	1	0	
4	Houten brug Reyerpark, t.h.v. Eikendreef		10.800	1	naar 2014	500	1	restant naar 2014	500	10.300	1	0	
	Totaal bestaande investeringen pr. 4	253.000	4.383.700			2.146.100			1.777.400	1.262.800		89.500	
6	CV ketel industrieweg plantsoenpost		10.000	2	vervalt	0	2	aframen en afsluiten	0	0	2	0	
6	Veegmachine Phoenix		15.000	2	blijft nog cat. 2	15.000	2	naar 2014	0	15.000	2	0	

Pr.	Omschrijving	Raming uitgaven primitieve begroting 2013		Raming uitgaven na wijziging		Mutaties jaarrekening 2013	Werkelijk uitgaven 2013	Door te schuiven		Kapitaal-lasten	
		2012	2013	Cat.	toelichting			2013	Cat.		2014
6	Bladzuiger Trilo SU 60		10.000	2	naar 2014	0	2	0	10.000	2	0
6	Verv. Netwerk 2011		280.000	2	€ 242.400 naar 2015, cat 2, restant als uitgave cat. 1 voor WIFI	0	2	0	242.400	2	0
6	GPS en veldboek		25.000	2	naar 2014	0	2	0	25.000	2	0
6	AO plotter		12.000	1	vervalt	0	1	0	0	1	0
6	Vervangen Pc's en beeldschermen	386.000		1	Restantkrediet 2012 minus € 20.200 verlaging	13.500	1	aframen en afsluiten	0	1	5.100
6	BAR ICT	120.000		2	vervalt	0		afsluiten	0	1	0
6	Nat. Uitvoeringsprogramma Aut. 2012-2013	206.300	300.000	2	cat. 1 2e kwartaal 2013, hogere investering; Krediet deels ter dekking investering in KCC	284.300	1	restant naar 2014	101.200	1	44.900
6	Uitbreiding Citrix	67.800		1	naar categorie 2, 2014	0	2		67.800	2	0
6	Verv HP san/ server /Ntserver 2013	615.000		1	deel naar 2014, investering € 65.000 voordeliger	155.000	1	restant naar 2014	89.200	1	0
	Totaal bestaande investeringen pr. 6	1.395.100	652.000			467.800			550.600		50.000
	TOTAAL BESTAANDE INVESTERINGEN	1.803.100	5.935.700			2.808.600			2.706.900		141.700

Nieuwe investeringen

Pr.	Omschrijving	Raming uitgaven primitieve begroting 2013		Raming uitgaven na wijziging		Mutaties jaarrekening 2013	Werkelijk uitgaven 2013	Door te schuiven		Kapitaal-lasten
		2012	2013	toelichting	2013			toelichting	2014	
1	Videosysteem raadsvergaderingen		28.500	2	naar categorie 1	1	0	28.500	1	0
	Totaal nieuwe investeringen pr. 1	0	28.500				0	28.500		0
4	Parkeerplaatsen Reyerpark		775.000	2	cat. 1 € 275.000 naar 2014	1	200.000	300.000	1	0
4	MFA Bolnes				Deel van in 1e monitor aangekondigde investering in voorbereiding	1	75.000	25.000	1	0
	Totaal nieuwe investeringen pr. 4	0	775.000				275.000	325.000		0
6	Key-2 Finance		200.000	2	categorie 1, geen geheel nieuw financieel pakket noodzakelijk	1	2.800	19.200	1	0
6	Landrover P93 48-VG-JB				Vervroegde investering als gevolg ARBO-technische wijzigingen in combi aanschaf hoogwerker	1	60.000	80.000	1	0
6	Vervangen koeling serverruimte				Vervanging defecte koeling	1	48.000	48.000	1	0
6	KCC Kennisbank en websites				Uitvoering 50% in 2013 50% 2014	1	22.100	37.900	1	0
6	Fysieke inrichting KCC/ BAR					1	0	32.000	1	0

Pr.	Omschrijving	Raming uitgaven primitieve begroting 2013		Raming uitgaven na wijziging		Mutaties jaarrekening 2013	Werkelijk uitgaven 2013	Door te schuiven		Kapitaal-lasten
		2012	2013	Cat.	toelichting			2013	Cat.	
6	Arbo aanpassingen GSC, balie				Uitvoering 50% in 2013 50% 2014	1	4.500	70.500	1	0
6	NUP Verseon BAR				Inrichting en implementatie uitgaven 216.500 inkomsten 129.900	1	77.500	9.100	1	0
	Totaal nieuwe investeringen pr. 6	0	200.000				106.900	296.700		0
	TOTAAL NIEUWE INVESTERINGEN	0	1.003.500				381.900	650.200		0

Kapitaallasten resterende investeringen categorie 2 in 2013	0
Kapitaallasten investeringen categorie 1 n.a.v. rekening 2013	141.700

STAND INVESTERINGSVOLUME

Hierna volgen 2 overzichten van de stand van het investeringsvolume:

1. Stand uit de primitieve begroting 2013 en
2. Stand in de jaarrekening 2013.

Omdat de jaarrekening 2013 over het dienstjaar 2013 (= investeringsvolume 2014) gaat is alleen dat jaar in de overzichten opgenomen.

Primitieve begroting 2013-2016

Allereerst het overzicht van het investeringsvolume uit de primitieve begroting:

Tijdens het opstellen van de begroting 2013 bleek het investeringsschema niet te passen binnen de ruimte van het bestaande meerjarige investeringsvolume. Daarop werd besloten de algemene reserve in te zetten om extra ruimte te creëren. Een aantal investeringen dat zich daarvoor leende is in één keer afgeschreven ten laste van de algemene reserve. In totaal werd voor € 1.924.500 beschikt over de algemene reserve en dat leverde de volgende structurele besparingen op voor het investeringsvolume:

2014: 182.900
2015: 178.600
2016: 174.200
2017: 169.800

	2014
Beginstand begroting 2013	0
Inzet algemene reserve-minder kapitaallasten categorie 1	33.300
	33.300
Kapitaallasten categorie 2	-966.100
	-932.800
Inzet algemene reserve-minder kapitaallasten categorie 2	149.600
	-783.200

Jaarrekening 2013

Bij de rekening 2013 is de stand van het investeringsvolume:

Beginstand investeringsvolume in de primitieve begroting 2013	0
Inzet algemene reserve - minder kapitaallasten	33.300
	33.300
Voordelen investeringsvolume:	
Rekening 2012 - voordelige mutaties bij categorie 1	17.600
Overschot investeringsvolume vorig jaar overgeheveld naar dit jaar	162.400
Vervallen en uitgestelde investeringen categorie 1 (zoals toegelicht in de 2 ^e monitor)	221.400
	401.400
	434.700
Ten laste gekomen van het investeringsvolume	141.700
Eindstand investeringsvolume bij rekening 2013	293.000

Samenvatting en conclusie bij de stand van het investeringsvolume:

Ten opzichte van de primitieve begroting ziet het investeringsvolume er bij de jaarrekening anders uit. Van een flink tekort in de begroting naar een overschot in de rekening. Aan het begin van het jaar dreigde het investeringsvolume tekort te schieten om de kapitaallasten te dekken maar dat is geen werkelijkheid geworden. Dat heeft verschillende oorzaken.

Het overschot bij het investeringsvolume van vorig jaar ad € 162.400 is overgeheveld naar dit jaar.

Er hebben mutaties plaats gevonden bij enkele automatiseringskredieten, sommige schoven op in tijd en sommige konden vervallen.

In 2013 is het investeringsschema kritisch nagelopen en dat heeft geleid tot aanpassingen. (Dit gebeurde in vervolg op de in de 1^e monitor gedane aankondiging dat het investeringsschema heroverwogen zou worden als het investeringsvolume tekort zou gaan schieten.)

Maar de belangrijkste oorzaak is toch dat de oorspronkelijke planning niet is gehaald: investeringen zijn opgeschoven in tijd en sommige konden vervallen.

Realisatie investeringsvolume 2011-2013

Als aanvullende informatie treft u hieronder nog de realisatie aan van het investeringsvolume gedurende de jaren 2011-2013.

	2011	2012	2013
Beginstand begroting	508.600	516.500	573.700
Mutaties 1 ^e monitor	0	-24.100	-380.700
Mutaties 2 ^e monitor	-434.800	-326.000	-136.000
Mutaties 3 ^e monitor	69.800	-96.200	0
Restant investeringsvolume na begrotingswijzigingen	143.600	70.200	57.000
Mutaties op basis van de realisatie	77.200	118.100	105.400
Investeringsvolume na rekening	220.800	188.300	162.400

OVERZICHT VAN DE INVESTERINGEN DIE NIET ONDER HET INVESTERINGSVOLUME VALLEN

Dit betreft de investeringen bij de begrotingsonderdelen afval, riolering, begraaftplaatsen en enkele overige investeringen. Voor deze investeringen is buiten het investeringsvolume op een andere wijze in de dekking voorzien. Bij afval, riolering en begraaftplaatsen staan er heffingen tegenover. Voor de bij overig genoemde investeringen is in de lopende exploitatie of bij reserves dekking gevonden.

	Omschrijving	Geraamde uitgaven begin 2013		Raming uitgaven na wijziging		Mutaties jaarrekening 2013, toelichting	Werkelijk uitgaven/inkomsten 2013		Door te schuiven	
		uitgaven	inkomsten	uitgaven	inkomsten		uitgaven	inkomsten	uitgaven	inkomsten
Pr.	Riolering									
4	Gemalen 2012, elektronisch	38.500		38.500		Afsluiten	39.100			
4	Gemalen 2012, elektrisch	70.100		70.100		Afsluiten	62.300			
4	Riolering OostMolendijk civiel	245.700	126.600	349.600	126.600		307.400		30.000	94.300
4	Riolering OostMolendijk elektrisch	59.900		104.900	45.000	Afsluiten	84.800			
4	Vervangen gemaal P01 werktuigbouw	392.200		642.300		Bij de 2e monitor was € 250.000,-- voor de P01 bijgeraamd. Dit is op het onderdeel werktuigbouw gedaan i.p.v. het onderdeel civiel. Dit zal in 2014 gecorrigeerd worden.	1.300		391.000	
4	Vervangen repareren gemaal P01, civiel	564.500		200.000		Bij de 2e monitor was € 250.000,-- voor de P01 bijgeraamd. Dit is op het onderdeel werktuigbouw gedaan i.p.v. het onderdeel civiel. Dit zal in 2014 gecorrigeerd worden.	47.100		767.400	
4	Drukrioolgemalen 2013	60.800		39.300		Afsluiten	49.100			
4	Grote gemalen 2013	122.600		66.300		Afsluiten	62.900			
4	Gemalen 2013, elektronisch	214.400		54.100		Afsluiten	52.800	7.100		
4	Gemalen 2013, elektrisch	393.000		181.000		Afsluiten	127.400			
4	Vervangen gemaal P01 elektrisch	30.800		30.800		Afsluiten	7.100			
4	Vervanging gemalen P01/P02 elektrisch	123.100		123.100		Afsluiten	21.700			

Omschrijving	Geraamde uitgaven begin 2013		Raming uitgaven na wijziging		Mutaties jaarrekening 2013 , toelichting		Werkelijk uitgaven/inkomsten 2013		Door te schuiven	
	uitgaven	inkomsten	uitgaven	inkomsten			uitgaven	inkomsten	uitgaven	inkomsten
4 Aanpassen put TV 74	15.000		15.000				1.700		13.300	
4 Verpl. Overstort 252 Rijkstraatweg	17.000		17.000				0		17.000	
4 Maatregelen wateroverlast Kerkweg		124.800		124.800			4.900			124.800
4 Vervangen riolering 2013	700.000		305.500				310.400		389.600	
4 Kleppen overstortdempels	30.000		30.000				17.700		12.300	
4 Afkoppelen langs de Waal deel 1	237.000		200.000				170.700	42.400	66.300	
Totaal riolering	3.314.600	251.400	2.467.500	296.400			1.368.400	49.500	1.686.900	219.100
Pr. Afval										
4 Restafval ondergr. betonbak/milieupark	24.300		24.300		Afsluiten		25.900			
Totaal afval	24.300	0	24.300	0			25.900	0	0	0

Omschrijving	Geraamde uitgaven begin 2013		Geraamde uitgaven na 1e, 2e monitor en slotwijziging		Mutaties jaarrekening 2013 , toelichting		Werkelijk uitgaven/inkomsten 2013		Door te schuiven	
	uitgaven	inkomsten	uitgaven	inkomsten			uitgaven	inkomsten	uitgaven	inkomsten
Pr. Overige investeringen niet vallend onder het investeringsvolume										
4 Ruimen algemene graven '84-'89	5.000		5.000		Afsluiten		2.300			
4 Gratefmachine (Lanz)	100.000		100.000		Naar 2014, wordt hogere investering		0		131.000	
4 Rehabilitatie wegen 2012/2013	1.261.800		961.800				782.000		479.800	
4 Geluidsreductie Rotterdamseweg	144.500		500				0		144.500	
4 Fietshighway Kievitsweg	250.000		250.000				4.400		245.600	
4 Fietshighway West Molendijk	165.000		3.000				0		165.000	
4 Rotonde Donkerslootweg/Vlietlaan	500.000		2.000				0		500.000	

Omschrijving	Geraamde uitgaven begin 2013		Geraamde uitgaven na 1e, 2e monitor en slotwijziging		Mutaties jaarrekening 2013 , toelichting	Werkelijk uitgaven/inkomsten 2013		Door te schuiven	
	uitgaven	inkomsten	uitgaven	inkomsten		uitgaven	inkomsten	uitgaven	inkomsten
4 Rotonde Populieren/Sport/Kastanjelaan	479.800		479.800		Afsluiten	517.500			
6 Aanschaf hoogwerker	50.000		50.000		Naar 2014, wordt hogere investering in combi met vervangen landrover	0		59.500	
6 Vier elektrische voertuigen Peugeot	80.800	26.500	97.600	26.500		112.600	27.300		5.700
6 Twee elektrische voertuigen Renault	41.500	14.300	46.300	14.300		51.000	12.000		2.800
4 LED verlichting parkeergarage	29.200	14.600	29.200	14.600		0	0	29.200	14.600
6 LED verlichting hal gemeentehuis	75.800		75.800			0		75.800	
6 Compressoren warmtekracht	35.400		35.400			0		35.400	
Totaal overig	3.218.800	55.400	2.136.400	55.400		1.469.800	39.300	1.865.800	23.100
Totaal generaal	6.557.700	306.800	4.628.200	351.800		2.864.100	88.800	3.552.700	242.200

Bijlage 3 Monitor Prestatieafspraken Woonvisie – gemeente 2010 – 2015

Tabel 1 Woningvoorraad Woonvisie Ridderkerk

	1 jan 2012	1 jan 2013	1 jan 2014	1 jan 2015	Afspraak 1-1-2015
Sociale voorraad	7.762	7.777	7.740		7.500
Huurwoningen middeninkomens	232	276	319		
Eengezinswoningen	2.994	3.005	3.005		
a. Nultredenwoningen, waarvan	a.	a.	a. 3.200	a.	a. 3.450
b. levensloopbestendig	b.	b.	b.	b.	b. 1.550
Energie-label (percentage voorraad)					gemiddeld
- A	- A en B:	- A	- A	- A	- B 70%
- B	20%	- B	- B	- B	- C 30%
- C	- C t/m G:	- C	- C	- C	
- D	80%	- D	- D	- D	
- E		- E	- E	- E	

Tabel 2 Gerealiseerd

	2011	2012	2013	2014
Nieuwbouw	23	51	Nog niet bekend	
Herontwikkeling			Nog niet bekend	
Renovatie			Nog niet bekend	
Verkoop	8	3	Nog niet bekend	
Slaagkans				
a. starters	a.		a. 23,0 %	
b. doorstromers	b.		b. 24,5 %	

Tabel 3 (Sociale) voorraad Woonvisie per wijk Ridderkerk

	Bolnes	Slikker- veer	Drievliet Het Zand	west	centrum	zuid	Rijsoord/ Oostendam	Totaal
1 jan 2012	1.614	987	1.754	906	1.601	730	218	7.810
1 jan 2013	1.613	981	1.747	880	1.584	754	218	7.777
1 jan 2014	1.609	988	1.737	862	1.472	856	216	7.740
1 jan 2015								7.500 afspraken

Tabel 4 Afspraken algemeen

Afspraak	Stand van zaken	afgerond
Communicatieplan vaststellen.	Opgenomen in startnotitie, die in de raad van 24 januari 2013 is vastgesteld.	Afgerond.
Concrete afspraken in 2012 over toegankelijk maken flatgebouwen.	Afspraak jaarplan 2012: Opplus-project 2012 aan de Rijnsingel, bestaande uit verhogen van galerijen en het aanbrengen van automatische deuren. De galerijen en deuren zijn aangepast. De werkzaamheden zijn afgerond.	Afgerond.
In 2012 definiëring van doelgroep Wmo-beleid en afspraken over primaat verhuizen / labeling voor deze doelgroep.	Het overleg daarover is eind 2012 gestart en nog gaande. Overleg over de nieuwe regionale huisvestingsverordening roept vragen op over de inzet, die nog mogelijk is.	
Onderzoeken in 2012 in welke gevallen lokaal maatwerk en labeling ingezet kunnen worden.	Het overleg daarover is eind 2012 gestart en nog gaande. Overleg over de nieuwe regionale huisvestingsverordening roept vragen op over de inzet, die nog mogelijk is.	
Woonvisie: - biedt jaarlijks voor 1 mei rapportage woonruimteverdeling over afgelopen jaar aan; - monitort slaagkansen van starters en doorstromers; - stelt zonodig bij om evenwicht te behouden.	- Monitor over 2011 is aangeboden. - Monitor over 2012 is 6 mei 2013 aangeboden. - resultaat in monitor na te lezen: in 2012 hadden starters een grotere slaagkans dan doorstromers - conclusie is in monitor na te lezen: bijstelling is niet nodig om evenwicht te behouden in de wetenschap dat een grotere slaagkans voor starters geen probleem zal zijn gelet op de inzet van de raad	Afgerond.
Woonkeur toepassen bij nieuwbouw.	Bij ieder nieuwbouwproject wordt een toets gedaan en gerapporteerd.	Afgerond.
Middeninkomens: - Onderzoek naar huisvesting middeninkomens volgen. - Ontwikkelingen in Ridderkerk monitoren in 2012 . - Zo nodig zoeken naar oplossingen.	- Er is in 2012 een regionaal onderzoek gedaan. - Uitgaande van de gegevens van het gehouden onderzoek is er een gunstige vraag-aanbodverhouding voor de verhuis geneigde lagere middeninkomens in Ridderkerk. - Een deel van de voorraad (2 à 5 woningen per maand) wordt exclusief aangeboden voor deze doelgroep. - Er is geen aanleiding om verdere acties te ondernemen voor de doelgroep 'middeninkomens'. In de aanbieding van de Jaarrapportage woonruimteverdeling 2012 van Woonvisie wordt vermeld, dat de middeninkomens, die actief reageren op het woningaanbod evenveel kans hebben op toewijzing van een woning als vóór de EU-regelgeving.	- Afgerond. - Afgerond - Afgerond

Afspraak	Stand van zaken	afgerond
Woonvisie neemt deel aan overleg- en samenwerkingsverbanden rond: - overlast - zorg - welzijn	Woonvisie neemt deel aan overleg- en samenwerkingsverbanden.	Afgerond.
Woonvisie en gemeente betrekken elkaar bij inrichting en beheer openbare ruimte / groengebieden.	Het overleg is gestart en heeft tot concrete afspraken voor samenwerking geleid.	Afgerond.
In 2012 concrete afspraken over communicatie groenbeheer en het kappen van bomen in het bijzonder.	Inmiddels is structureel overleg en afstemming afgesproken.	Afgerond.
In 2012 concreet plan voor: - speelterreinen Woonvisie; - juridisch kader ervan; - beheer ervan.	Inmiddels zijn er concrete afspraken gemaakt over het openbaar toegankelijk maken van speelterreinen van Woonvisie. Ook over spreiding en aanpassing van speelterreinen vindt afstemming plaats.	Afgerond.
Gemeente en Woonvisie informeren elkaar over initiatieven op het gebied van maatschappelijk vastgoed voor derden	Dit onderwerp is minder relevant geworden. Wonen en zorg worden op termijn geheel gescheiden. Het nemen van initiatieven op het gebied van maatschappelijk vastgoed (voor gebruik door zorgleveranciers) is daarmee (bijna) geheel verdwenen. De consequenties daarvan worden besproken.	Afgerond.
Gemeente wordt betrokken bij de afweging handhaven, dan wel afstoten commercieel vastgoed.	Dit is een doorlopend proces. Zo is eind 2012 door Woonvisie aan gegeven, dat de detailhandelsruimte van de Lidl in centrum Drievliet wordt verkocht.	Afgerond.
Apart convenant m.b.t. screening potentiële huurders.	Het overleg is afgerond. Het convenant tussen Woonvisie, politie en gemeente is getekend en aan de screening wordt uitvoering gegeven.	Afgerond.
In 2012 andere manieren bedenken voor beperking CO2-uitstoot dan via maatregelen aan woningen.	Dit is opgepakt in regionaal verband en teug te vinden in de duurzaamheidsagenda Stadsregio	Afgerond.
Subsidiebronnen aanboren of gemeentelijke middelen inzetten om energiedoelstellingen te realiseren.	Voor bedrijfsterrein Cornelisland wordt gebruik gemaakt van <i>Kansen voor verkassen</i> . Stimular brengt advies uit aan bedrijven hoe ze slim met hun energievraag om kunnen gaan. Voor de bedrijven die daadwerkelijk grond kopen van de gemeente worden de advieskosten vergoed vanuit de grondexploitatie.	
In 2014 de kwaliteit achterpaden bezien in verband met onderzoek enge plekken.	Dit wordt pas relevant in 2014.	

Bijlage 4 Nog te leveren prestaties ISV oud vóór 31 december 2014

Brief Stadsregio d.d. 6 juli 2011

	Prestatie	Stand van zaken bij de rekening 2013	Bijzonderheden
1	De realisatie van een resterend aantal van 300 nultredenwoningen.	<p><u>Opgeleverd:</u> 2010: 42 Prima Bolnes 13 Pr. Marijkestraat 2011: 47 Het Bordes 23 Pr. Margrietstraat 2012: 79 Riedertoren 7 Nassastraat <u>totaal 211</u></p> <p><u>Nog op te leveren:</u> - Tourmalijn (± 100)</p> <p>- Scheepswerflocatie (50)</p> <p>- Riederbol (23)</p> <p>- Van Hoornestraat (24) - Driehoek het Zand (± 100) - Centrum (36) <u>totaal 333</u></p>	<p>- <i>Fresiastraat (12) is vervallen.</i></p> <p>- <i>Tourmalijn is in verkoop, maar er is te weinig verkocht / verhuurd tot op heden.</i> - <i>Appartementen Scheepswerflocatie komen niet meer in de verkoop vóór 2015</i> - <i>Riederbol is vervallen.</i></p>
2	De realisatie van het groengebied Donckse Velden West (fase 2b).	Project Landinrichting. Er is november 2013 een overeenkomst tussen provincie en betrokken gemeenten gesloten over inrichting van alle resterende Landinrichtingsprojecten. Nu de overeenkomst is getekend wordt de aanbesteding voorbereid.	
3	De realisatie van de 4 resterende koppelingen tussen recreatiegebieden.	Uitvoering in voorbereiding.	Relatie met prestatie 2.
4	De realisatie van de resterende 800 m recreatieve wandelroute.	Uitvoering in voorbereiding.	Relatie met prestatie 2 1200 m wandelroute.
5	De realisatie van de resterende 5 verblijfsgebieden in recreatiegebieden.	<p>Afgerond</p> <ul style="list-style-type: none"> - St. Jorisplein - Colijnplein - Dillenburgplein - Vlietplein - Prima Bolnes - Prinses Margrietstraat 	<ul style="list-style-type: none"> - gerealiseerd 2011 - gerealiseerd 2010 - gerealiseerd 2010 - gerealiseerd 2011 - gerealiseerd 2011 - gerealiseerd 2011
6	Goedgekeurd evaluatierapport sanering Hak-terrein.	Oriënterend bodemonderzoek is gestart. Er is nader bodemonderzoek noodzakelijk in 2014 voordat met de sanering kan worden gestart.	

	Prestatie	Stand van zaken bij de rekening 2013	Bijzonderheden
7	De realisatie van een multifunctioneel transferiumgebouw De Schans.	De damwand is hersteld. Er is een principeaanvraag gedaan voor de bouw van het transferiumgebouw.	
8	De realisatie van de resterende verbeterde aansluiting tussen woon- en recreatiegebieden.	Afgerond Onderdeel fietshighway kruising St. Jorisstraat / Molensteeg is in 2010 gereed gekomen.	
9	De besluitvorming en uitvoering van de parkeermodule in het gemeentelijk verkeersplan.	Afgerond (raadsbesluit 20 april 2011)	1 maart 2011 eindrapport Module Parkeren.
10	De formele afronding van de sanering van de locatie de Drie Rivieren.	Verkoop gestart.	Samenhang tussen start bouw / bouwrijp maken. Verkoop woningen stagneert en daarmee ook het bouwrijp maken.
11	De realisatie van de derde Jongerenontmoetingsplek.	Afgerond JOP Huygensplantsoen 31 juni 2011 officieel geopend.	

Bijlage 5 Monitor Verloop voorraadontwikkeling Ridderkerk

1 januari	convenant 2010	werkelijk 2010	2011	2012* ¹	2013* ²	2014* ³	convenant 2015	convenant 2020
Woningvoorraad	20.255	20.344	20.368	20.432	20.504	20.687	21.095	21.355
Voorraad sociaal ¹	41%	± 45%	± 45%	± 45%	± 45%		38%	34,5%

Toevoeging (nieuwbouw) naar woonmilieu en onttrekking (sloop)							
jaar	2010	2011	2012	2013	2014	convenant 2015	convenant 2020
Totaal				+ 24 - 17			
Suburbaan grondgebonden	+ 101 - 122	+ 35 - 23	+ 63 0	Onderverdeling naar woonmilieu is nog niet bekend.		+ 460 - 230 ²	+ 440 - 480 ²
Suburbaan compact	+ 42		+ 79			+ 280	
Suburbaan exclusief		+ 47				+ 240	+ 300
Dorps	+ 3	+ 4				+ 90	
Saldo toename	+ 24	+ 63	+ 142		+7		

¹ Sociaal is inclusief sociale koop (< € 140.000)

² daaronder begrepen (portiek)flats t/m 4 bouwlagen

*¹ Gegevens WOZ administratie Ridderkerk

*² Gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek (hierna CBS) op basis van de BAG tot en met oktober 2013.

*³ Sinds 2013 gebruikt het CBS de BAG als bron voor hun gegevens. Dit heeft geleid tot een correctie van de woningvoorraad in 2013 met +173. Onder andere omdat kamers in zorgcomplexen allemaal afzonderlijk meetellen in de woningvoorraad.

Bijlage 6 Planning actualisering bestemmingsplannen 2013-2014

Naam <i>nieuw</i>	Ter vervanging van een oud bestemmingsplan:	In voorbereiding vanaf	Ter vaststelling naar de raad in	Acties / stand van zaken
Bestemmingsplan Cornelisland	Bedrijvenpark Cornelisland (22-02-1999)	2012	2013	Het bestemmingsplan is door de gemeenteraad vastgesteld in zijn vergadering van 30 mei 2013. Er zijn twee beroepschriften ingediend bij de Raad van State. Het bestemmingsplan is nog niet onherroepelijk.
Bestemmingsplan Bolnes Maasoever Oost	Bolnes Ringdijk (23-04-2001)	2009	2013	Het bestemmingsplan is door de gemeenteraad vastgesteld in zijn vergadering van 27 juni 2013. Er zijn twee beroepschriften ingediend bij de Raad van State. Het bestemmingsplan is nog niet onherroepelijk.
Inpassingsplan Bedrijvenpark Nieuw-Reijerwaard (provincie Zuid-Holland)	dee/Landelijk Gebied 1972 (08-09-1972)	nvt	nvt	Provinciale Staten hebben op 26 juni 2013 het inpassingsplan vastgesteld. Het inpassingsplan is nog niet onherroepelijk.
Bestemmingsplan Oostendam (zonder woningbouwlocatie Oostendam)	dee/Landelijk Gebied Oost (17-11-1986) Oostendam (05-01-1976)	2010	2013	Het bestemmingsplan is door de gemeenteraad vastgesteld in zijn vergadering van 28 november 2013. Het bestemmingsplan treedt naar verwachting in januari 2014 in werking.
Bestemmingsplan Het Zand en de Gorzen	dee/Oosterpark en Gorzen (29-05-1995) Het Zand (26-03-1990) Midden Molendijk (11-07-1983)	2011	2013	Het bestemmingsplan is door de gemeenteraad vastgesteld in zijn vergadering van 28 november 2013. Het bestemmingsplan treedt naar verwachting in januari 2014 in werking.

Naam nieuw	Ter vervanging van een oud bestemmingsplan:	In voorbereiding vanaf	Ter vaststelling naar de raad in	Acties / stand van zaken
Beheersverordening Oosterpark + sneelwegen	dee/Oosterpark en Gorzen (29-05-1995) dee/Landelijk Gebied Oost (17-11-1986) dee/Landelijk Gebied 1972 (08-09-1972)	2013	2013	Raadsvoorstel tot vaststelling van de beheersverordening is geagendeerd voor de gemeenteraadsvergadering op 12 december 2013.
Beheersverordening Ringdijk - Woude	Woude (15-07-1996) Ringdijk - De Woude (27-08-1984)	2013	2014	Raadsvoorstel tot vaststelling van de beheersverordening is in voorbereiding.
Bestemmingsplan of Beheersverordening Centrum-Zuid	Havenstraat-zuid / Gieterijstraat (21-01-2010) De Gieterij (28-01-2001) Noordenweg-Westmolendijk (18-11-1991) Bedrijventerrein Ridderkerk zuid (05-03-1984)	2014	2014	Gebiedsinventarisatie is in voorbereiding. Begin 2014 bezien of voor dit gebied een beheersverordening kan worden vastgesteld.
Bestemmingsplan Buitengebied	Landelijk Gebied Oost (17-11-1986) dee/Landelijk Gebied 1972 (08-09-1972)	2012	2014	De voorontwerpbestemmingsplan ligt tot en met 2 januari 2014 ter inzage. Een ontwerpbestemmingsplan met reacties op inspraakreacties wordt daarna voorbereid.
Bestemmingsplan of Beheersverordening Veren Ambacht	Veren Ambacht (19-10-1998)	2014	2014	Nog niet in voorbereiding. In 2014 bezien of voor dit gebied een beheersverordening kan worden vastgesteld.
	Donkersloot (20 februari 2006)	2014	2015	
	Ridderkerk West (5 juli 2007)	2015	2016	
	Slikkerveer (5 juni 2008)	2016	2017	
	Waalbos (26 juni 2008)	2016	2017	
	Slikkerveer Rivieroevers (9 oktober 2008)	2017	2018	
	Crezéeepolder (27 november 2008)	2017	2018	
	Donckse Velden (24 maart 2011)	2019	2020	
	Bolnes (24 januari 2013)	2021	2022	
	Beheersverordening Ridderkerk-Zuid (12 september 2013)	2022	2023	

Naam <i>nieuw</i>	Ter vervanging van een oud bestemmingsplan:	In voorbereiding vanaf	Ter vaststelling naar de raad in	Acties / stand van zaken
	Beheersverordening Rijsoord (12 september 2013)	2022	2023	Afhankelijk van de resultaten WOP Rijsoord (2014) bezien of eerder een nieuw bestemmingsplan in voorbereiding moet worden genomen.
	Beheersverordening Centrum (17 oktober 2013)	2022	2023	Afhankelijk van de resultaten WOP Centrum (2014) bezien of eerder een nieuw bestemmingsplan in voorbereiding moet worden genomen.

NB!

- Gemeenten hebben de plicht om bestemmingsplannen binnen een periode van 10 jaar opnieuw vast te stellen. Daarbij wordt gerekend vanaf de datum dat de gemeenteraad het bestemmingsplan heeft vastgesteld. Bestemmingsplannen, die op 1 juli 2008 vijf jaar of ouder zijn moeten uiterlijk 1 juli 2013 zijn herzien.
Wordt niet binnen deze periode van 10 jaar voldaan aan de actualiseringsplicht? Dan vervalt de bevoegdheid tot het invorderen van legeskosten (legessanctie). Het bestemmingsplan behoudt wel rechtskracht.
In tweede kolom is met (datum) aangeduid: de datum, waarop de gemeenteraad het bestemmingsplan heeft vastgesteld.
Bestemmingsplannen waarop vanaf 1 juli 2013 een legessanctie rust zijn blauw gemarkeerd.
- Artikel 3.38 van de Wet op de ruimtelijke ordening biedt de raad de mogelijkheid om in plaats van een bestemmingsplan een beheersverordening vast te stellen. Dit kan voor gebieden, waarin geen ruimtelijke ontwikkeling wordt voorzien. In een beheersverordening wordt het beheer van het gebied geregeld in overeenstemming met het bestaande gebruik.

Bijlage 7: Overzicht vanaf 2013 te realiseren bezuinigingen uit de begrotingen 2011, 2012 en 2013

Oorsprong	Afdeling	Onderwerp (maatregel)	Taakstelling + = voordeel en - = nadeel		Restant taakstelling nog te realiseren 2014	2015	2016		2017	Toelichting op de bezuiniging - realisatie 2013	Afvoeren/ handhaven
			Begr 2013	Rek 2013			2016	2017			
										Legenda bij stoplichtmodel - jaar 2013:	
										Groen = gerealiseerd	
										Oranje = nog niet gerealiseerd	
										Rood = niet gerealiseerd	
2c punt 2	blz. 41	KN 2011	Griffie	Uitkering aftredende raadsleden (Afschaffen)	0	0	0	0	0	Op 1 januari 2011 is in werking getreden de Verordening rechtspositie (burger-)raadsleden 2011. In deze verordening is niet meer opgenomen het recht op een uitkering bij aftreden. Dit recht is vervallen als gevolg van de besluitvorming tot bezuiniging. Met ingang van 1 juli 2013 is het ook wettelijk niet meer mogelijk dit recht bij verordening toe te kennen. De bezuiniging is gerealiseerd per 1 januari 2011. Voor 2014 e.v. worden hiervoor geen uitgaven gedaan, dus deze bezuiniging is gerealiseerd.	Afvoeren
1e punt 1	blz. 34	KN 2011	SB	Maatschappelijke begeleiding	22.000	22.500	22.000	22.000	22.000	Bezuinigen op maatschappelijke begeleiding door schrappen van 1 fte. Dit geeft een besparing van €89.500. T/m 2013 is hiervan al €67.500 gerealiseerd door een verlaging van de subsidie voor Vivenz. De restant taakstelling is verwerkt in de subsidiebeschikking 2014. Eind 2014 zal deze bezuiniging dan volledig gerealiseerd zijn.	Handhaven
1e punt 4	blz. 36	KN 2011	SB	Vluchtelingenwerk Ridderkerk	3.400	3.400	3.600	3.600	3.600	T/m 2014 is er €19.300 structureel in onze begroting en in de subsidiebeschikking t/m 2014 verwerkt waarmee deze bezuiniging aan het einde van 2014 volledig gerealiseerd zal zijn.	Handhaven
Bijlage 9 nr 5 33		Begroting 2013	SB	Vluchtelingenwerk	25.000	25.000	0	0	0	Met de Stichting Vluchtelingenwerk is in 2013 een structurele bezuiniging overeengekomen van €25.000 en daarmee is deze bezuiniging volledig doorgevoerd.	Afvoeren
1e punt 2	blz. 35	KN 2011	SB	Bibliotheek van A tot Z	42.800	0	85.600	85.600	85.600	Op het subsidie wordt 12 % bezuinigd = €171.300. Daarbij valt te denken aan efficiencywinst en aan vermindering van taken/beëindigen van taken als Podium voor ontmoeting en debat en Centrum voor ontmoeting en educatie. T/m 2012 is €85.700 gerealiseerd. I.v.m. lopende onderhandelingen over de huisvesting van de bibliotheek is besloten om de resterende en lopende taakstelling met twee jaar op te schuiven (2013 naar 2015 en 2014 naar 2016). Resteert dus een structurele inspanning van €85.600 per 2016. Er is reeds 12% gekort op de subsidie aan Hofpleintheater. Het is ook mogelijk de gehele subsidie (€25.900) gefaseerd te beëindigen. Een afbouwregeling in b.v. 4 jaar vanaf 2015 zal nog met de directie van het Jeugdtheater worden besproken. Er maken nu ongeveer 100 leerlingen gebruik van het Ridderkerks aanbod.	Handhaven

Bijlage 7: Overzicht vanaf 2013 te realiseren bezuinigingen uit de begrotingen 2011, 2012 en 2013

Oorsprong	Afdeling	Onderwerp (maatregel)	Taakstelling + = voordeel en - = nadeel				Restant taakstelling nog te realiseren			Toelichting op de bezuiniging - realisatie 2013	Afvoeren/ handhaven
			Begr 2013	Rek 2013	2014	2015	2016	2017			
										Legenda bij stoplichtmodel - jaar 2013:	
										Groen = gerealiseerd	
										Oranje = nog niet gerealiseerd	
										Rood = niet gerealiseerd	
1e punt 5	KN 2011	Radio Ridderkerk	800	800	700	700	700	700	700	Er wordt 12 % bezuinigd op het subsidie van € 25.500 = € 3.100 door versobering. Het verlaagde subsidie blijft nog boven het oorspronkelijke niveau van het VNG-advies over subsidiëring van lokale omroepen. T/m 2014 is er € 3.100 structureel in onze begroting en in de subsidiebeschikking t/m 2014 verwerkt waarmee deze bezuiniging aan het einde van 2014 volledig gerealiseerd zal zijn.	Handhaven
1e punt 7	KN 2011	ToBe	30.800	30.800	30.800	30.800	30.800	30.800	30.800	Er wordt 12% op het subsidie van ToBe bespaard bovenop de verlaging van in het verleden niet uitgegeven en terugbetaalde subsidie. De totale taakstelling is dan € 172.400. T/m 2014 is er € 172.400 structureel in onze begroting en in de subsidiebeschikking t/m 2014 verwerkt waarmee deze bezuiniging aan het einde van 2014 volledig gerealiseerd zal zijn.	Handhaven
1e punt 9	KN 2011	Stichting Evenementen Ridderkerk (SER)	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	Er wordt 12% bezuinigd = € 6.700. Te denken valt aan versoberen evenementen en (hogere) eigen bijdrage deelnemers. T/m 2014 is er € 6.100 structureel in onze begroting en in de subsidiebeschikking t/m 2014 verwerkt waarmee deze bezuiniging aan het einde van 2014 volledig gerealiseerd zal zijn.	Handhaven
2c punt 4	KN 2011	Onderwijssubsidies op basis van Verordening 'Fingel'	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000	Betreeft een verlaging van de exploitatiebijdrage aan het Maximacollege met 25% in 4 jaar tijd (totale bezuiniging € 48.000, zijnde € 12.000 p.j.). T/m 2013 is hiervan al € 36.000 gerealiseerd. De restant taakstelling is een structurele besparing van € 12.000 in 2014.	Handhaven
Bijlage 9 nr 12	Begroting 2013	Safe2 School	30.000	30.000	0	0	0	0	0	In verband met de verhuizing van het Albedacollege naar Rotterdam is het subsidie die het project Safe2School ontving gestopt met ingang van de 2e helft van 2012. Hierdoor is voor 2012 € 15.000 aan subsidie uitgekeerd. Vanaf 2013 wordt er structureel geen subsidie meer voor dit project uitgetrokken waarmee deze bezuiniging volledig gerealiseerd is.	Afvoeren
Bijlage 9 nr 52a	Begroting 2013	Beëindiging convenant bewegingsonderwijs en subsidie vakleraren gymonderwijs	0	0	0	96.000	229.000	229.000	229.000	Bij beëindiging van het convenant bewegingsonderwijs en de subsidiëring vakleraren moet rekening worden gehouden met de benodigde tijd voor overleg, aanpassing van de verordening en opzegtermijnen. De bezuiniging van € 229.000 kan pas ingeboekt worden in 2015 (5/12) en 2016 (7/12).	Handhaven
Bijlage 9 nr 52c	Begroting 2013	Afbouwen of stopzetten bijdrage in kosten overleg lokaal onderwijsbeleid	25.000	25.000	0	0	0	0	0	Elk schoolbestuur ontving hiervoor € 2.500. De totale besparing van 10x € 2.500 = € 25.000 is vanaf 2013 doorgevoerd. Hiermee is deze bezuiniging gerealiseerd.	Afvoeren

Bijlage 7: Overzicht vanaf 2013 te realiseren bezuinigingen uit de begrotingen 2011, 2012 en 2013

Oorsprong	Afdeling	Onderwerp (maatregel)	Taakstelling + = voordeel en - = nadeel			Restant taakstelling nog te realiseren			Toelichting op de bezuiniging - realisatie 2013	Afvoeren/ handhaven		
			Begr 2013	Rek 2013	2014	2015	2016	2017				
									Legenda bij stoplichtmodel - jaar 2013:			
									Groen = gerealiseerd			
									Oranje = nog niet gerealiseerd			
									Rood = niet gerealiseerd			
2c punt 5	blz. 42	KN 2011	SB	Emancipatie (Afschaffen waarderingssubsidie)	2.800	5.600	0	0	0	0	Met dit budget worden zelforganisaties gesteund bij hun activiteiten. Dit heeft een relatie met participatie. Er wordt € 20.100 bezuinigd, uitgesloten de stichting Wereldwerk. In 2012 en 2013 zijn verschillende waarderingssubsidies stopgezet. Daarmee is deze bezuiniging volledig doorgevoerd.	Afvoeren
bijlage 9 nr 28	blz. 10	Begroting 2013	SB	Actieve opsporing jongeren	65.000	65.000	0	0	0	0	Voor het project Actieve opsporing jongeren was € 115.000 structureel beschikbaar gesteld. Vanaf 2012 wordt volstaan met 0,5 fte klantmanager (€ 30.000) en € 20.000 (jeugdvolgsysteem). De totale structurele kosten bedragen daarmee € 50.000. Vanaf de begroting 2013 is het budget dus met € 65.000 structureel verlaagd en wordt er geen gebruik meer van gemaakt. Daarmee is deze bezuiniging volledig gerealiseerd.	Afvoeren
1e punt 8	blz. 37	KN 2011	SB	Context	800	800	0	0	0	0	Er wordt 12 % bezuinigd op het Context-subsidie van het C/JG door versobering = € 3.200. In 2012 is bezien of de subsidie die bedoeld is voor geestelijke gezondheidszorg voor een andere doelgroep kan worden ingezet inclusief de taakstelling. Context wordt nu deels nog ingezet voor jeugd. De bezuiniging is daarmee geheel gerealiseerd.	Afvoeren
Bijlage 9 nr 53	blz. 15	Begroting 2013	SB	Actieplan Volksgezondheid	10.000	10.000	0	0	0	0	Voor het actieplan Volksgezondheid is besloten het jaarlijkse budget te verminderen (tot een bedrag van € 50.000) en de ambities te beperken. Via het nieuwe coalitieakkoord en besluit van de raad (2e monitor 2013) is voor het meerjarige perspectief 2014-2017 de hoogte van deze bezuiniging gefixeerd op het niveau van 2013. Daarmee is deze bezuiniging structureel gerealiseerd.	Afvoeren
Bijlage 9 nr 57	blz. 9a	Begroting 2013	SB	Voor het jaar 2013 wordt Stichting Sport en Welzijn een taakstellende bezuiniging opgelegd van € 36.000, qua inhoud door het college te bepalen in overleg met Sport en Welzijn.	36.000	36.000	0	0	0	0	De raad heeft besloten conform amendement 79 niet in te stemmen met de voorgestelde bezuiniging op het Peuterspeelzaalwerk (nr. 9). Deze mogelijke bezuiniging is naar de reservelijst gegaan. Voor het jaar 2013 wordt Stichting Sport en Welzijn een taakstellende bezuiniging opgelegd van € 36.000. In overleg met Sport en Welzijn is besloten deze te realiseren op het beheer van buitensportaccommodaties.	Afvoeren
Bijlage 9 nr 16	blz. 39a	Begroting 2013	SB	Algemeen Maatschappelijk Werk	87.000	87.000	0	0	0	0	Betref: slechts een gedeelte van de totale bezuinigingsmogelijkheid op het Algemeen Maatschappelijk Werk. Deze bezuiniging is in de subsidiebeschikking 2013 structureel verwerkt en daarmee volledig doorgevoerd.	Afvoeren

Bijlage 7: Overzicht vanaf 2013 te realiseren bezuinigingen uit de begrotingen 2011, 2012 en 2013

Oorsprong	Afdeling	Onderwerp (maatregel)	Taakstelling + = voordeel en - = nadeel				Restant taakstelling nog te realiseren			Toelichting op de bezuiniging - realisatie 2013	Afvoeren/ handhaven
			Begr 2013	Rek 2013	2014	2015	2016	2017			
										Legenda bij stoplichtmodel - jaar 2013:	
										Groen = gerealiseerd	
										Oranje = nog niet gerealiseerd	
										Rood = niet gerealiseerd	
Bijlage 9 nr 22 29	Begroting 2013	Jongerenwerk	80.000	80.000	0	0	0	0	0	In 2013 is Sport en Welzijn een taakstelling van €65.000 opgeleegd voor jongerenwerk. In overleg met Sport en Welzijn is besloten om deze taakstelling voor 2013 te verhogen tot €80.000 en de taakstelling voor vrijwilligerswerk met €15.000 te verlagen. Deze taakstelling is structureel gerealiseerd en verwerkt in de subsidiebeschikking 2014. Via het nieuwe coalitieakkoord en besluit van de raad is voor het meerjarige perspectief 2014-2017 de hoogte van deze bezuiniging gefixeerd op het niveau van 2013.	Afvoeren
Bijlage 9 nr 16 30	Begroting 2013	Steunpunt Vrijwilligerswerk	9.000	9.000	0	0	0	0	0	In 2013 is Sport en Welzijn een taakstelling van €24.000 opgeleegd voor vrijwilligers. In overleg met Sport en Welzijn is besloten om deze taakstelling voor 2013 te verlagen tot €9.000 en de taakstelling voor jongerenwerk met €15.000 te verhogen. Deze taakstelling is structureel gerealiseerd en in de subsidiebeschikking 2014 verwerkt. Via het nieuwe coalitieakkoord en besluit van de raad is voor het meerjarige perspectief 2014-2017 de hoogte van deze bezuiniging gefixeerd op het niveau van 2013.	Afvoeren
3a punt 3.2 blz. 44	KN 2011	Onderhoud sportaccommodaties (ov. Accommodaties) (Niveau van onderhoud verlagen)	180.000	180.000	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000	Bij eerdere bezuinigingen werd verondersteld dat het niveau van onderhoud voor de sportaccommodaties kon worden verlaagd met 40% zonder hiermee het niveau van onderhoud aan te tasten. Dit zou €180.000 opleveren. Op basis van de nieuwe door Sport en Welzijn en de gemeente gezamenlijk opgestelde beheersplannen blijkt de veronderstelde bezuiniging niet volledig te realiseren zonder het niveau van onderhoud aan te tasten. Op basis van de nieuwe beheersplannen en de daadwerkelijke uitvoering in 2013 is de taakstelling voor 2013 wel volledig gerealiseerd. In hoeverre de taakstelling in 2014 gerealiseerd kan worden is nog afhankelijk van de resultaten van nog te voeren bestuurlijk overleg. Vooralsnog lijkt vanaf 2014 een bedrag van €60.000 structureel niet te realiseren.	Handhaven
3a punt 23 blz. 47	KN 2011	Sportpark Bolnes (Investeren niet uitvoeren) onderdeel rente	18.300	18.300	17.600	17.000	17.000	17.000	17.000	In 2009 zijn investeringen gepland op de sportvelden Bolnes. Het restantkrediet op deze velden (Veld A, B Veld 7/10) bedraagt €139.200. Besluitvorming over de toekomst van het sportcomplex vindt in 2014 plaats. Daarmee is deze bezuiniging nog niet gerealiseerd.	Handhaven
B.2012 punt 13 277	Bgrt 2012	Beleidsadviesing Ruimtelijke Ordening (RO)	30.400	30.400	0	0	0	0	0	Op externe adviezen RO kan het budget verlaagd worden naar €100.000. Dit is een besparing van €40.400. T/m 2013 is binnen de verlaagde raming gebleven waarmee deze bezuiniging is gerealiseerd.	Afvoeren

Bijlage 7: Overzicht vanaf 2013 te realiseren bezuinigingen uit de begrotingen 2011, 2012 en 2013

Oorsprong	Afdeling	Onderwerp (maatregel)	Taakstelling + = voordeel en - = nadeel				Restant taakstelling nog te realiseren			Toelichting op de bezuiniging - realisatie 2013	Afvoeren/ handhaven
			Begr 2013	Rek 2013	2014	2015	2016	2017			
										Legenda bij stoplichtmodel - jaar 2013:	
										Groen = gerealiseerd	
										Oranje = nog niet gerealiseerd	
										Rood = niet gerealiseerd	
2a punt 1	blz. 39	KN 2011	SB	Doorberekenen kosten Ruimtelijke Ordening	25.000	7.600	17.400	17.400	17.400	17.400	Handhaven
Bijlage 9 nr 12		Begroting 2013	SB	Versoberen rapportage luchtkwaliteit	7.000	7.000	0	0	0	0	Afvoeren
1c punt 4	blz. 31	KN 2011	BU	Verkoop 2 panden in 2014 Verlagen kapitaallasten onderdeel rente ivm extra afschrijving boekwaarde per 1-1-2014	0	0	414.600	19.100	19.100	19.100	Handhaven
B.2012 punt 7	161	Bgrt 2012	BU	Onderhoud buitenruimte (zie verschillenanalyse rekening 2011 en 2012)	100.100	100.100	0	0	0	0	Afvoeren
2c punt 10	blz. 43	KN 2011	BU	Volkstuinen (Onderbrengen bij verenigingen)	10.000	0	8.000	6.000	6.000	6.000	Handhaven
Bijlage 9 nr 3		Begroting 2013	BU	Tariefsverhoging parkeergeelden met 10% (van €1 naar €1,10)	40.000	40.000	0	0	0	0	Afvoeren
Bijlage 9 nr 4		Begroting 2013	DV	Collectief vervoer WMO en leerlingen	0	62.800	0	0	0	0	Afvoeren

Bijlage 7: Overzicht vanaf 2013 te realiseren bezuinigingen uit de begrotingen 2011, 2012 en 2013

Oorsprong	Afdeling	Onderwerp (maatregel)	Taakstelling				Restant taakstelling nog te realiseren	Toelichting op de bezuiniging - realisatie 2013	Afvoeren/ handhaven
			+ = voordeel Begr 2013	= = nadeel Rek 2013	2014	2015			
							Legenda bij stoplichtmodel - jaar 2013:		
							Groen = gerealiseerd		
							Oranje = nog niet gerealiseerd		
							Rood = niet gerealiseerd		
BAR 1c punt 3	KN 2011 blz. 55	DV Eén uitvoerings-organisatie voor de BAR-gemeenten (voor verstrekingen Hulp bij Huishouden en Hulpmiddelen en voorzieningen)	0	0	0	75.000	75.000	75.000	Afvoeren
Bedr. 1c punt 4	KN 2011 56	OS FC F&C (investeren in geautomatiseerde processen leidt tot efficiencyvoordelen)	12.400	0	-36.200	5.800	12.400	12.400	Afvoeren
Bedr. 1c punt 8	KN 2011 56	OS ITC Automatisering (applicatiebeheer in BAR verband)	29.500	0	59.000	59.000	59.000	59.000	Afvoeren
Bedr. 1c punt 9	KN 2011 56	OS ITC Automatisering (1 telefooncentrale samen met BAR)	13.500	0	13.500	13.500	13.500	13.500	Afvoeren
Bedr. 1a punt 7	KN 2011 55	OS DOCU Archief en Post (Opzeggen huur externe opslag)	11.100	0	11.100	11.100	11.100	11.100	Afvoeren
Bedr. 1c punt 10	KN 2011 57	OS DOCU Archief en Post (invoering DODO leidt tot minder benodigde bezetting)	37.625	0	75.250	75.250	75.250	75.250	Afvoeren
Bedr. 1c punt 11	KN 2011 57	OS FAC Inkoop (inkoop in BAR-verband levert een helfte FTE besparing op in Ridderkerk)	35.000	0	35.000	35.000	35.000	35.000	Afvoeren
	Begroting 2012 161	OS FAC Abonnementen	40.000	0	40.000	40.000	40.000	40.000	Afvoeren
Bedr. 1c punt 12	KN 2011 57	OS FAC Facilitair bedrijf (anders omgaan met procesondersteuning; uitbreiding op de informatievoorziening met een informatieadviseur/analist)	50.000	58.600	5.800	5.800	5.800	5.800	Afvoeren
Bedr. 1c punt 13	KN 2011 57	OS FAC Facilitair bedrijf (minder poststrondes door DODO)	15.000	15.000	0	0	0	0	Afvoeren
Bijlage 9 nr 24 2017	Begroting 2013	OS FAC Facilitair bedrijf (Gewijzigde openstelling gemeentehuis)	12.000	0	0	0	0	0	Afvoeren

Bijlage 7: Overzicht vanaf 2013 te realiseren bezuinigingen uit de begrotingen 2011, 2012 en 2013

Oorsprong	Afdeling	Onderwerp (maatregel)	Taakstelling + = voordeel en - = nadeel		Restant taakstelling nog te realiseren			Toelichting op de bezuiniging - realisatie 2013	Afvoeren/ handhaven
			Begr 2013	Rek 2013	2014	2015	2016		
								Legenda bij stoplichtmodel - jaar 2013:	
								Groen = gerealiseerd	
								Oranje = nog niet gerealiseerd	
								Rood = niet gerealiseerd	
Bedr. 1c punt 5	KN 2011	P&O (Investeren in geautomatiseerde processen leidt tot efficiencyvoordelen)	P.M.	0	0	0	0	Deze bezuiniging is financieel gerealiseerd en kan van deze lijst worden afgevoerd. De begroting 2014-2017 van Ridderkerk is verlaagd met het hiernaast genoemde bedrag.	Afvoeren
Bedr. 1c punt 6	KN 2011	P&O (Andere leverancier juridische adviezen)	18.000	0	18.000	18.000	18.000	Deze bezuiniging is financieel gerealiseerd en kan van deze lijst worden afgevoerd. De begroting 2014-2017 van Ridderkerk is verlaagd met het hiernaast genoemde bedrag.	Afvoeren
Bedr. 1c punt 19	KN 2011	Opleidingsbudget (Budget verlagen)	50.000	0	50.000	50.000	50.000	Deze bezuiniging is financieel gerealiseerd en kan van deze lijst worden afgevoerd. De begroting 2014-2017 van Ridderkerk is verlaagd met het hiernaast genoemde bedrag.	Afvoeren
		Taakstelling bedrijfsvoering	386.225	65.700	356.050	648.050	654.650		

Bijlage 8 Specificatie bespaarde rente

In de rekening 2013 is de bespaarde rente over het saldo van de reserves en voorzieningen berekend conform de uitgangspunten van de Nota reserves 2011. Het volgende overzicht geeft een beeld van de bestemming van de bespaarde rente.

Omschrijving	2012	2013
Ten gunste van de exploitatie	1.565.000	1.764.000
Rente kapitaallastenreserves	365.200	351.000
Rente dekkingsreserve 2004 en BTW oude kapitaallasten en overige reserves	355.100	306.000
Inflatiecorrectie bestemmingsreserves en voorzieningen	320.100	393.300
Ten gunste van de algemene reserve	624.100	361.600
Totaal bespaarde rente	3.229.500	3.175.900

Bijlage 9. Voortgang prestatie-informatie programma's

Prestatie-informatie P&C				
Programma 1 Burger als Partner				
Bedrijfsvestigingen en arbeidsplaatsen	Jaar	Aantal	Aantal dienst-verlenend	Percentage
	2007	2.010	18.596	
	2008	2.022	19.105	
	2009	-	-	
	2010	2.040	19.140	
	2011	1.992	19.508	
	2012	2.064	19.292	
	2013	2.090	18.896	
Logopedie: screening aantal leerlingen	Jaar	Aantal	Screening	Percentage
	2006	510	510	100
	2007	490	490	100
	2008	450	450	100
	2009	430	430	100
	2010	410	410	100
	2011	364	364	100
	2012	459	459	100
2013	430	430	100	
Aantal leerlingen basisschool en voortgezet onderwijs	Jaar	Aantal BS	Aantal VO	
	2007	3.905	3.161	
	2008	3.815	3.122	
	2009	3.800	3.102	
	2010	3.750	3.214	
	2011	3.590	3.195	
	2012	3.578	3.056	
	2013	3.601	2.932	
Aantal bezoekers van de bibliotheekvestigingen Centrum, Bolnes en Slikkerveer (vanaf 2013) en aantal bezoekers website in werkgebied Bibliotheek A tot Z. <i>Raming</i>	Jaar	Aantal bezoekers Ridderkerkse vestigingen	Aantal bezoekers website	
	2007	176.476	10.940	
	2008	170.000	15.550	
	2009	151.630	15.004	
	2010	150.378	20.000	
	2011	153.540	311.109	
	2012	127.975	354.993	
	2013	235.000	355.000	resultaat 2013 medio 2014 bekend
Programma 2 Burger als Kiezer				
Aanrijtijden van de ambulances binnen normtijd	Jaar	% behalen normtijd		
	2006	63,5	* Zoals toegelicht in de voorgaande kwartaalrapportage hanteert AZRR als enige regio in Nederland de techniek van automatisch statussen, waarbij rittijden menonafhankelijk worden geregistreerd. Hieraan gerelateerd is er sprake van een verschil in methode om de prestaties te berekenen tussen het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en AZRR. Om dit verschil te elimineren en ervoor zorg te dragen dat cijfers uniform zijn, heeft AZRR de methode aangepast. Vanaf 1 januari 2012 worden de cijfers op identieke wijze berekend als het RIVM. Dit leidt tot een trendbreuk in de prestaties. In eerste aanleg zullen de prestaties in de kwartaalrapportage volgens beide methoden getoond blijven worden om de impact van de trendbreuk inzichtelijk te maken. In de toekomst zullen uitsluitend nog de prestaties volgens de RIVM-criteria worden getoond.	
	2007	62,9		
	2008	75,7		
	2009	81,1		
	2010	79,0		
	2011	87,5		
	2012	85,7		
2013	90,9			

Prestatie-informatie P&C				
Programma 2 Burger als Kiezer				
	Jaar	Aantal	% gegrond	
	2007	geen info		
	2008	193	5,2	
	2009	136	4,0	
	2010	133	9,8	
	2011	155	2,5	
	2012	142	1,0	
	2013	24	0	
		2011	2012	2013
Specificatie Bezwaarschriften	gegrond	2	1	6
Bezwaarschriften Wwb, Wmo, WIJ,WI	ongegrond	35	26	15
	niet- ontvklk	11	15	15
	ingetrokken	22	19	11
	(on)gegrond	6	1	0
Bezwaarschriften personeel	nog besluiten	36	34	76
	gegrond	0	0	0
	ongegrond	1	2	2
	niet- ontvklk	0	0	0
	ingetrokken	1	0	0
	nog besluiten	2	0	0
Overige bezwaarschriften	gegrond	2	0	1
	ongegrond	8	21	2
	niet- ontvklk	0	0	0
	ingetrokken	16	10	5
	direct beroep	1	1	0
	nog besluiten	12	12	16
		155	142	149
	Jaar	Aantal	Tevreden afgehandeld	% tevredenheid
Klachten	2008	18	*	100
	2009	29		71
	2010	14		100
	2011	21	5	24
	2012	16	4	25
	2013	3	2	66
Programma 3 Burger als Klant				
	Jaar	% van het totaal van de 34 EGEM producten		
Elektronisch gemeente (EGEM) producten via digitaal loket aangevraagd	2007	68,9		
	2008	61,2		
	2009	63,0		
	2010	72,7		
	2011	* Geen meting mogelijk omdat overheidsmonitor.nl niet meer bestaat.		
	2012	Op dit moment onvoldoende gegevens beschikbaar voor een eigen meting.		
	2013			
Gemeentelijke producten via digitaal loket aangevraagd	2008	38,5		
	2009	36,7		
	2010	56,9		
	2011	*		
	2012	*		
	2013	*		
	Jaar	Aantal	HH1	HH2
Inwoners van Ridderkerk met Zorg in natura (ZIN) huishoudelijke hulp	2008	849		
	2009	1.157		
	2010	1.151		
	2011	1.358	1.117	241
	2012	1.423	1.173	228
	2013	1.331	1.139	192
	Jaar	Aantal	HH1	HH2
Inwoners van Ridderkerk met PGB voor huishoudelijke hulp	2008	298		
	2009	292		
	2010	278		
	2011	285		
	2012	251	199	52
	2013	169	138	31

Prestatie-informatie P&C				
Programma 3 Burger als Klant				
WMO-aanvragen	Jaar	Aantal	Afhandeling binnen 8 weken	
	2008	-		
	2009	1.627	95%	
	2010	1.821	95%	
	2011	2.100	95%	
	2012	1.614	90%	
Geregistreerde mantelzorgers	Jaar	Aantal	% afwijking t.o.v. vorig jaar	
	2006	64		
	2007	161		
	2008	195		
	2009	225		
	2010	400		
	2011	416		
	2012	461		
Bereik van de maatregelen in het kader van het minimabeleid	Jaar	Aantal	% afwijking t.o.v. vorig jaar	
	2007	830		
	2008	921	10,9	
	2009	1.220	32,5	
	2010	1.455	19,3	
	2011	1.502	3,2	
	2012	1.310	-12,7	
	2013	1.331	1,6	
Schuldhelpverlening (streefcijfers): Aantal deelnemers preventieve activiteiten	Jaar	Aantal (werkelijk)	% gewenst afwijking t.o.v. 2011	% werkelijk
	2011	<i>wordt gevuld na de evaluatie</i>	-	<i>wordt gevuld na de evaluatie</i>
	2012		+ 10%	
	2013		+ 15%	
	2014		+ 20%	
Aantal mensen dat beroep doet op schuldhulpverlening	Jaar	Aantal (werkelijk)	% gewenst afwijking t.o.v. 2011	% werkelijk
	2011	<i>wordt gevuld bij 1e monitor 2014</i>	-	<i>wordt gevuld bij 1e monitor 2014</i>
	2012		- 4%	
	2013		- 6%	
	2014		- 10%	
Treffen van een minnelijke regeling	Jaar	Aantal (werkelijk)	% gewenst resultaat (landelijk 38%)	% werkelijk
	2012	<i>wordt gevuld bij 1e monitor 2014</i>	40%	<i>wordt gevuld bij 1e monitor 2014</i>
	2013		40%	
	2014		40%	
Geslaagde trajecten	Jaar	Aantal (werkelijk)	% gewenst resultaat (landelijk 70%)	% werkelijk
	2012	<i>wordt gevuld bij 1e monitor 2014</i>	80%	<i>wordt gevuld bij 1e monitor 2014</i>
	2013		80%	
	2014		80%	
Gezamenlijke en bekende klanten	Jaar	Aantal (werkelijk)	% gewenst afwijking t.o.v. 2012	% werkelijk
	2012	<i>wordt gevuld bij 1e monitor 2014</i>	+ 5%	<i>wordt gevuld</i>
	2013		+ 7%	
	2014		+ 10%	

stand nov. 2013

stand 28 nov 2013

Prestatie-informatie P&C					
Programma 3 Burger als Klant					
Bijstandsgerechtigden	Jaar	Aantal	Indexcijfer		
	2006	576	100		
	2007	518	90		
	2008	478	83		
	2009	473	82		
	2010	583	101		
	2011	597	104		
	2012	586	102		
	2013	614	107		
Aanvragen - instroomuitkeringen	Jaar	Aanvragen	Instroom- uitkeringen	% voorkomen	
	2007	191	152	20	
	2008	189	154	18	
	2009	273	187	32	
	2010	294	198	33	
	2011	380	205	46	
	2012	299	140	53	
	2013	493	196	60	
Werkloosheidspercentage Ridderkerk t.o.v. Regio	Jaar	Regio	Ridderkerk	afwijking in %	
	2008	4,3	2,6	-40	
	2009	6,9	4,6	-30	
	2010	8,7	4,6	-51	
	2011	8,8	4,9	-51	
	2012	10,7	7,1	-34	
	2013	14,7	9,4	-36	
Jongeren van 18 tot 27 jaar in Ridderkerk en het aantal verstrekte uitkeringen binnen deze groep (WWB).	Jaar	Jongeren van 18 tot 27 jaar	Aantal verstrekte uitkeringen	Percentage	
	2009				
	2010	4.558	103	2,6%	
	2011	4.623	72	1,6%	
	2012	4.638	58	1,3%	
	2013	5146	24	0,5%	
Aantal inburgeringsplichtigen - aanbod	Jaar	Aantal plichtigen	Aantal aanbod	Geslaagden (traject 2 jaar)	
	2007			13	
	2008			42	
	2009			63	
	2010	609		112	
	2011	690		326	
	2012	762		394	
	2013	784		436	
Poststukken	Aantal geregistreerd 2012	Aantal geregi- streerd 2013	Waarvan afgedaan		Nog in
			Aantal	% binnen termijn	Aantal
Norm				95%	
Totaal	4.042	13.769	10.632	*	3.137

per 26-11-13

*geregistreerde waarden in het systeem corresponderen niet met de praktijk omdat zaken niet worden gesloten terwijl deze wel zijn afgehandeld. Dit komt door de veranderde werkwijze.

Prestatie-informatie P&C								
	Wachttijden balie, zonder afspraak.			Wachttijden balie, met afspraak.			Telefonie	
	Aantal klanten	Geholpen binnen norm	Antwoord binnen norm	Aantal klanten	Geholpen binnen norm	Antwoord binnen norm	Tussen 8 - 17u	Bereikbaar
Norm		15 min.	5 min.		10 min.	5 min.		100%
1-12-2010	3.135	97%	89%	15	100%	70%	14.862	85%
1-1-2011	3.960	94%	63%	32	100%	62%	*	0%
1-2-2011	4.257	87%	55%	40	88%	62%	*	0%
1-3-2011	4.996	86%	55%	106	92%	77%	*	0%
1-4-2011	3.936	91%	58%	93	92%	76%	*	0%
1-5-2011	4.714	73%	45%	150	83%	57%	7.061	79%
1-6-2011	4.500	76%	46%	200	87%	66%	4.078	79%
1-7-2011	4.026	83%	52%	141	91%	77%	5.440	74%
1-8-2011	3.932	96%	69%	68	99%	90%	6.456	78%
1-9-2011	3.462	92%	67%	371	89%	69%	7.457	79%
1-10-2011	3.283	97%	76%	50	100%	74%	5.810	83%
1-11-2011	3.358	99%	78%	38	100%	85%	5.227	87%
1-12-2011	3.749	82%	59%	215	80%	59%	4.563	87%
1-1-2012	4.240	86%	59%	84	86%	56%	4.392	86%
1-2-2012	3.980	87%	60%	88	96%	79%	4.917	86%
1-3-2012	4.572	80%	49%	131	86%	61%	4.318	85%
1-4-2012	4.143	68%	39%	570	83%	63%	3.277	88%
1-5-2012	4.320	76%	47%	382	85%	57%	3.374	89%
1-6-2012	3.782	89%	57%	261	85%	56%	4.025	90%
1-7-2012	3.169	86%	57%	210	88%	70%	2.403	92%
1-8-2012	2.792	91%	64%	171	91%	70%	3.818	84%
1-9-2012	1.930	83%	51%	525	91%	70%	3.155	86%
1-10-2012	2.274	80%	51%	718	88%	68%	4.286	87%
1-11-2012	2.351	84%	54%	634	87%	66%	5.037	81%
1-12-2012	1.828	85%	56%	479	90%	70%	3.245	86%
1-1-2013	2.690	83%	47%	839	98%	99%	5.625	86%
1-2-2013	2.544	84%	54%	853	99%	95%	6.631	82%
1-3-2013	2.550	85%	54%	692	99%	96%	5.073	87%
1-4-2013	2.414	78%	49%	773	99%	96%	5.411	77%
1-5-2013	2.700	69%	39%	701	99%	95%	7.042	89%
1-6-2013	2.688	72%	41%	860	78%	50%	4.319	87%
1-7-2013	2.922	72%	42%	883	81%	57%	4.842	84%
1-8-2013	2.065	74%	44%	641	82%	59%	3.605	87%
1-9-2013	1.926	89%	56%	703	88%	66%	4.057	93%
1-10-2013	1.854	88%	58%	643	88%	65%	4.299	83%
1-11-2013	1.798	91%	58%	614	85%	60%	4.102	93%
1-12-2013	1.739	90%	61%	475	88%	68%	4.015	89%
Totaal	118.579	84%	56%	14.449	90%	71%	166.222	85%

Prestatie-informatie P&C				
Programma 4 Burger als (Wijk)bewoner				
	Jaar	M ² buitenruimte	M ² speelruimte	Percentage tov woongebied
M ² buitenruimte - M ² speelruimte	2010			2,35%
Op 28 november 2013 is de gemeenteraad per raadsinformatiebrief geïnformeerd over de 3% norm en de definitie van deze norm. De 3% norm is niet het doel dat nagestreefd wordt. Het doel is kwaliteit en niet de kwantiteit van de speelvoorzieningen in de gemeente. Het % zal niet meer als prestatie-informatie worden opgenomen.	2011			2,36%
	2012			2,40%
	2013			2,42%
				(begrotingscijfer)
Programma 5 Burger als Onderdaan en Belastingbetaler				
	Jaar	Aantal	% toe/afname meldingen vorig jaar	
Het aantal meldingen huiselijk geweld	2006	69		* Geen meting
	2007	*		
	2008	105		
	2009	148	41	
	2010	164	11	
	2011	176	7	
	2012	179	2	
	2013	174	-3	

Bijlage 10. Staat van de Gemeente Ridderkerk

Onderdeel jaarrekening 2013

Financiën	TOEZICHTREGIME	TOELICHTING
De begroting is materieel in evenwicht	Groen	Bij brief van 19 december 2013 hebben Gedeputeerde Staten de begroting 2014 beoordeeld als structureel en reëel in evenwicht.
De meerjarenbegroting is materieel in evenwicht	Groen	Er worden geen bijzondere veranderingen voorzien.
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>		Nee. Bij brief van 19 december 2013 wijzen Gedeputeerde Staten nog op de volgende zaken die voor de begroting 2014-2017 bijzondere aandacht behoeven. <i>De bezuinigingstaakstelling van 10% op de bedrijfsvoeringskosten van de GR BAR worden als harde taakstelling beschouwd en de realisatie daarvan dient nauwlettend te worden bewaakt en indien nodig bijgestuurd.</i> <i>De monitor lopende bezuinigingen dient te worden voortgezet. Voor het geval zich nieuwe financiële tegenvallers voordoen dienen alternatieve bezuinigingsmogelijkheden achter de hand te worden gehouden.</i>
Ruimtelijke ordening	TOEZICHTREGIME	TOELICHTING
De provinciale ruimtelijke belangen zijn opgenomen in de gemeentelijke ruimtelijke plannen	Groen	In alle in 2012 en 2013 vastgestelde bestemmingsplannen zijn de provinciale ruimtelijke belangen opgenomen. De bestemmingsplannen zijn niet strijdig met de provinciale belangen. 1. Er zijn twee voorontwerpbestemmingsplannen in 2013 aan de provincie voorgelegd. 2. Bij geen van deze plannen heeft de provincie aangegeven dat ze niet geheel overeenkomen met het provinciaal ruimtelijk beleid. 3. Er zijn acht ontwerpbestemmingsplannen aan de provincie voorgelegd. 4. Bij één van deze plannen heeft de provincie aangegeven dat ze niet geheel overeenkomen met het provinciaal ruimtelijk beleid. 5. Er zijn tien vastgestelde plannen aan de provincie voorgelegd. 6. Bij geen van deze plannen heeft de provincie aangegeven dat ze niet geheel overeenkomen met het provinciaal ruimtelijk beleid. Zie ook bijlage 8 bij deze jaarrekening met nadere informatie m.b.t. planning actualiseren bestemmingsplannen.
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>		Nee. De Wabo en Wro zullen op termijn worden vervangen door een overkoepelende Omgevingswet. Het kabinet heeft recentelijk hiermee ingestemd en aangeboden aan de Staten-Generaal. Ook wordt advies gevraagd van de RvS. Invoering van de wet wordt voorzien vanaf 2017/2018.
Omgevingsrecht (Toezicht, handhaving en vergunningverlening milieu, bouwen en wonen)	TOEZICHTREGIME	TOELICHTING
Er is een door de gemeenteraad vastgestelde zelfevaluatie.	Rood	De zelfevaluatie is in de zomer van 2013 uitgevoerd, maar nog niet door de gemeenteraad vastgesteld.
Er is een door de gemeenteraad vastgesteld verbeterplan.	Rood	Op basis van de zelfevaluatie is een verbeterplan opgesteld, dat nog niet door de gemeenteraad is vastgesteld. Een onderdeel van het verbeterplan betreft het voldoen aan opleidingseisen van de medewerkers. De hieraan verbonden opleidingskosten zijn fors. Vertraging komt voort vanuit het onderzoek dat nodig is geweest om te bepalen of binnen de opleidingsbudgetten deze kosten kunnen worden gedekt. Dit is slechts ten dele het geval. Daarnaast zal naar verwachting vanaf 2015 de optie private toetsing van (en toezicht op) omgevingsvergunningen worden geïntroduceerd. Dit heeft invloed op hoe het verbeterplan uiteindelijk zal worden ingericht. De BAR-gemeenten hebben het afgelopen half jaar regelmatig contact gehad met de provincie over de voortgang (en de dilemma's) van het verbeterplan. We lopen overigens procedureel niet achter t.o.v. de regiogemeenten. In april 2014 zal aan de raad een advies worden uitgebracht.
Vanaf 1-1-2015: er is een door de gemeenteraad vastgestelde eindmeting.	Rood	Er is nog geen door de gemeenteraad vastgestelde eindmeting.
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>		De nieuwe wet VTH (in werking per 1-1-2015) vergt extra investeringen t.a.v. wettelijk verplichte opleidingen van medewerkers, die nu nog niet zijn opgenomen in de meerjarenbegroting.
Externe veiligheid	TOEZICHTREGIME	TOELICHTING
De gemeente levert actuele en volledige informatie voor de provinciale risicokaart	Groen	Gemeenten zijn verplicht om burgers te informeren over de risico's in hun woon/leefomgeving. Dit doen gemeenten met een risicokaart. Deze kaart geeft aan of er risicovolle bedrijven in de gemeenten gevestigd zijn of er transportroutes voor gevaarlijke stoffen door de woonomgeving lopen etc. De door de gemeente Ridderkerk aangeleverde informatie tbv de provinciale risicokaart is geautoriseerd en actueel (2013).
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	Nee	

Archief- en informatiebeheer	TOEZICHTREGIME	TOELICHTING
Het archief- en informatiebeheer zijn op orde	Oranje	<p>In februari 2013 is een inspectie door het stadsarchief Rotterdam uitgevoerd. De conclusie van de inspectie was dat het archief op orde is om het samenwerkingsverband met de drie BAR gemeenten aan te kunnen gaan. Er zijn enkele aanbevelingen gedaan. De aanbevelingen worden de komende jaren opgepakt. Het verslag van deze inspectie, inclusief de aanbevelingen, wordt begin 2014 aangeboden, via het college, aan de gemeenteraad. Daarna zal het verslag van de inspectie zal ook worden toegezonden aan de Provincie. De eerstvolgende inspectie door het Gemeentearchief Rotterdam staat gepland voor eind 2014.</p> <p>De volgende vier aanbevelingen, zijn naar aanleiding van de inspectie gedaan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Actualiseer het huidige en kom tot een gezamenlijk informatiebeleidsplan voor de BAR-gemeenten (vanuit de invalshoeken organisatie, informatiebeheer en techniek); 2. Voer kwaliteitsrichtlijnen voor informatie per bedrijfsproces in. Voor het bepalen van kwaliteitsniveaus op maat kan gebruik gemaakt worden van de risicotool die beschikbaar is via http://www.gemeentearchief.rotterdam.nl/informatiebeheer/instrumenten; 3. Ga over naar een volledig digitaal informatiebeheer. Daartoe moeten de volgende stappen gezet worden: <ol style="list-style-type: none"> a. Vervanging b. Koppelingen met procesapplicaties c. Metadatamodel ontwerpen; 4. Tref voorbereidingen op aansluiting op het e-depot van het Stadsarchief, zoals het vergelijken (mappen) van de metadata.
Is er reden voor extra aandacht?	Ja, het uitvoeren van de aanbevelingen zodat van oranje naar groen kan worden gegaan.	

Huisvesting Verblijfsgerechtigden	TOEZICHTREGIME	TOELICHTING																				
Er is volledig voldaan aan de halfjaartaakstelling en er is geen achterstand	Groen	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Bijbehorende informatie</th> <th>Stand van zaken</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Voorsprong/achterstand per 1 januari van het verantwoordingsjaar</td> <td>voorsprong van 2</td> </tr> <tr> <td>Fase interventieladder</td> <td>taakstelling gerealiseerd</td> </tr> <tr> <td>Taakstelling eerste halfjaar van het verantwoordingsjaar</td> <td>12</td> </tr> <tr> <td>In het eerste halfjaar gehuisveste verblijfsgerechtigden/vergunninghouders</td> <td>6</td> </tr> <tr> <td>Voorsprong/achterstand per 1 juli van het verantwoordingsjaar</td> <td>achterstand van 4</td> </tr> <tr> <td>Fase interventieladder</td> <td>signaleren</td> </tr> <tr> <td>Taakstelling tweede halfjaar van het verantwoordingsjaar</td> <td>18</td> </tr> <tr> <td>In het tweede halfjaar gehuisveste verblijfsgerechtigden/vergunninghouders</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Voorsprong/achterstand per 31 december van het verantwoordingsjaar</td> <td>achterstand van 2</td> </tr> </tbody> </table>	Bijbehorende informatie	Stand van zaken	Voorsprong/achterstand per 1 januari van het verantwoordingsjaar	voorsprong van 2	Fase interventieladder	taakstelling gerealiseerd	Taakstelling eerste halfjaar van het verantwoordingsjaar	12	In het eerste halfjaar gehuisveste verblijfsgerechtigden/vergunninghouders	6	Voorsprong/achterstand per 1 juli van het verantwoordingsjaar	achterstand van 4	Fase interventieladder	signaleren	Taakstelling tweede halfjaar van het verantwoordingsjaar	18	In het tweede halfjaar gehuisveste verblijfsgerechtigden/vergunninghouders	20	Voorsprong/achterstand per 31 december van het verantwoordingsjaar	achterstand van 2
Bijbehorende informatie	Stand van zaken																					
Voorsprong/achterstand per 1 januari van het verantwoordingsjaar	voorsprong van 2																					
Fase interventieladder	taakstelling gerealiseerd																					
Taakstelling eerste halfjaar van het verantwoordingsjaar	12																					
In het eerste halfjaar gehuisveste verblijfsgerechtigden/vergunninghouders	6																					
Voorsprong/achterstand per 1 juli van het verantwoordingsjaar	achterstand van 4																					
Fase interventieladder	signaleren																					
Taakstelling tweede halfjaar van het verantwoordingsjaar	18																					
In het tweede halfjaar gehuisveste verblijfsgerechtigden/vergunninghouders	20																					
Voorsprong/achterstand per 31 december van het verantwoordingsjaar	achterstand van 2																					
Er is tijdig voldaan aan de halfjaartaakstelling en er is geen achterstand	Groen	De door het COA aangedragen verblijfsgerechtigden worden binnen de gestelde termijn van huisvesting (12 weken) voorzien in Ridderkerk.																				
Is er reden voor extra aandacht?	Nee.																					

Bijlage 11 Over te dragen boekwaarden materiële vaste activa van Ridderkerk aan de GR BAR

Activa code	Activasoort omschrijving	Cat	Omschrijving activum	Boekwaarde eind 2013
55035001	Vervoermiddelen, ec.nut	26	08-BB-PG Peugot vh Renault Express 1.2	16.259,98
55045021	Vervoermiddelen, ec.nut	26	Traktor Renault (2000) P111	28.585,95
55045022	Vervoermiddelen, ec.nut	26	Transporter P48 48-VF-XR	26.576,27
55045036	Vervoermiddelen, ec.nut	26	Mini graver	32.448,33
55045049	Vervoermiddelen, ec.nut	26	Transporter Toyota Dyna P07-vf-lf	21.224,84
55045050	Vervoermiddelen, ec.nut	26	Transporter Toyota Dyna P09 09-VF-LF	21.224,84
55045052	Vervoermiddelen, ec.nut	26	Peugeot partner P142 07-BB-PG	28.185,31
55045053	Vervoermiddelen, ec.nut	26	Transporter Toyota Dyna P10-VF-LF	21.224,84
55045054	Vervoermiddelen, ec.nut	26	Traktor 'Steyr' P15	31.557,55
55045055	Vervoermiddelen, ec.nut	26	Peugeot Partner 02 41-BF-VB	30.843,47
55045057	Vervoermiddelen, ec.nut	26	Transporter, Toyota Dyna 29-BB-BG	25.342,59
55045058	Vervoermiddelen, ec.nut	26	Peugeot Partner veegauto 02 90-BF-VL	30.441,11
55045061	Vervoermiddelen, ec.nut	26	Verv Toyota Dyna 30-BB-KB	25.342,59
55045063	Vervoermiddelen, ec.nut	26	Serviceauto (Ger Wald)	17.322,30
55070003	Vervoermiddelen, ec.nut	26	VJ-RF-93 (BG) 2006/60-VNL-2	14.847,56
55070004	Vervoermiddelen, ec.nut	26	46-VB-FV (was VL-34-GX) 2007	14.975,27
55075006	Vervoermiddelen, ec.nut	26	Meetbus 31-bb-xt tvv vd-zl-66 2008	26.162,86
55155003	Vervoermiddelen, ec.nut	26	91-vp-hn reinigingspolitie 2007	6.602,72
55164004	Vervoermiddelen, ec.nut	26	80-VB-TT Volkswagen (v d Spek)	23.143,92
55164005	Vervoermiddelen, ec.nut	26	BT-ZF-13 IVECO (was BF-RT-17 MAN)	87.735,32
55164006	Vervoermiddelen, ec.nut	26	VR-VL-82 Toyota (Stok)	22.080,48
55164007	Vervoermiddelen, ec.nut	26	Mazda 77-vb-zd	26.576,27
55304001	Vervoermiddelen, ec.nut	26	Elektrische auto Peugeot ION-1	21.321,53
55304002	Vervoermiddelen, ec.nut	26	Elektrische auto Peugeot ION-2	21.321,53
55304003	Vervoermiddelen, ec.nut	26	Elektrische auto Peugeot ION-3	21.321,54
55304004	Vervoermiddelen, ec.nut	26	Elektrische auto Peugeot ION-4	21.321,55
55304005	Vervoermiddelen, ec.nut	26	Elektrische auto Renault Kangoo-1	19.519,06
55304006	Vervoermiddelen, ec.nut	26	Elektrische auto Renault Kangoo-2	19.519,06
60522025	Vervoermiddelen, ec.nut	26	Verv transporter Leiber P-134	27.541,13
60522026	Vervoermiddelen, ec.nut	26	Verv transporter Leiber P-136	30.600,00
55045025	Machines,apparaten, installaties, ec.nut	27	Snoeihoutversnipperaar 327 Z -gesplitst	22.167,97
55045030	Machines,apparaten, installaties, ec.nut	27	Snoeihoutversnipperaar kadernota 1	13.583,21
55045031	Machines,apparaten, installaties, ec.nut	27	Snoeihoutversnipperaar kadernota 2	12.056,90
55045034	Machines,apparaten, installaties, ec.nut	27	Vervangen vorkheftruc door shovel	21.038,55
55135005	Machines,apparaten, installaties, ec.nut	27	Vervangen paternosterkasten	7.480,27
55135009	Machines,apparaten, installaties, ec.nut	27	Verrijdbare stellingen	7.448,52
55136041	Machines,apparaten, installaties, ec.nut	27	Verv netwerk 2011 (WIFI)	78.888,86
55136045	Machines,apparaten, installaties, ec.nut	27	Verv HP san/server/Ntserver 2013	65.792,57
55136047	Machines,apparaten, installaties, ec.nut	27	vervanging PC's en beeldschermen 2012	275.047,05
60503013	Machines,apparaten, installaties, ec.nut	27	Zoutstrooier Nido 90 40-36WALN G5	26.745,60
60503014	Machines,apparaten, installaties, ec.nut	27	Zoutstrooier Nido 90 40-36 WALN G6	28.545,60
60503015	Machines,apparaten, installaties, ec.nut	27	Zoutstrooier Nido 50 15-24 WALN G7	23.997,72
60522031	Machines,apparaten, installaties, ec.nut	27	Verv Transporter Leiber en aanhangw	6.803,86
55030001	Overig materieel	28	Digitaal groen- en Wegbeheersysteem	65.499,87
55040006	Overig materieel	28	Digitaal groenbeheersysteem	8.937,64
55134004	Overig materieel	28	Glasvezelkabel plantsoenpost	4.298,93
55136038	Overig materieel	28	Invoering en koppeling basisregistratie	145.464,38
55136039	Overig materieel	28	Ontsl.gegev.door dig.kennissyst.en GIS	63.762,75
55136044	Overig materieel	28	Upgrade Oracle licenties 2013	3.107,29
55136050	Overig materieel	28	Glasnetwerk BARICT	107.835,62
55136054	Overig materieel	28	Ontsl.gegev.door dig.kennissyst.GIS 2011	147.148,32
55136060	Overig materieel	28	Nat. Uitvoeringsprog automatisering 2011	119.037,35
55136061	Overig materieel	28	Nat. Uitvoeringsprog automatisering 2012	119.421,74
55136066	Overig materieel	28	Nat. Uitvoeringsprog automatisering 2013	183.118,37
55136070	Overig materieel	28	KCC, kennisbank en websites	22.069,32
55136074	Overig materieel	28	NUP Verseon	77.465,94
55136138	Overig materieel	28	Invoer/koppeling basisregistratie 2010	173.322,26
55136139	Overig materieel	28	Ontsl.gegev.door dig.kennissyst.GIS 09	36.135,45
55145002	Overig materieel	28	Software werving&selectie en verzuim	11.993,56
55151002	Overig materieel	28	Key2finance	2.759,48
55184012	Overig materieel	28	Meubilair 2005 gemeentehuis	103.759,36
55184022	Overig materieel	28	2002 Huisvest. Ambt. Org Meubilair	53.136,10
55045064	Machines,apparaten, install, maatsch.nut	37	Multifunctioneel voertuig	40.457,95
55075005	Machines,apparaten, install, maatsch.nut	37	Theodoliet 2009	5.561,88
60501027	Machines,apparaten, install, maatsch.nut	37	aanschaf snelheidsinformatiedisplays	4.728,99
60509005	Machines,apparaten, install, maatsch.nut	37	Aanschaf verkeersdisplays 2009	8.239,73
totaal over te dragen boekwaarden				2.858.028,73

Bijlage 12 Restantkredieten per 31 december 2013 van Ridderkerk over te dragen aan de GR BAR

Activa code	Omschrijving krediet	geraamd krediet na wijziging t/m 2013	totaal geraamd t/m 2012	gereealde uitgaven in 2013	inkomsten 2013	totaal mutaties t/m 2013	restant krediet 31 dec 2013	nog te verwachten uitgaven	nog te ontvangen	bij te ramen in 2014		programma
										1	2	
60503012	Zoutplosser (01)	14.100	0	0	0	0	14.100	14.100	0	0	0	4
60503016	Laadkraan gladheidsbestrijding	11.000	0	0	0	0	11.000	11.000	0	0	0	4
60522062	Grafdelfmachine(Lanz)	100.000	0	0	0	0	100.000	131.048	0	31.048	0	4
55045903	Bladzuiger Trilo SU60	10.000	0	0	0	0	10.000	10.000	0	0	0	6
55045902	Veegmachine Phoenix	15.000	0	0	0	0	15.000	15.000	0	0	0	6
55045051	Landrover P93 48-VG-JB	60.000	0	0	0	0	60.000	80.000	0	20.000	0	4
55045035	Aanschaf hoogwerker	50.000	0	0	0	0	50.000	59.500	0	9.500	0	4
55136041	Vervangen netwerk (WIFI)	87.600	83.495	4.089	0	87.584	16	0	0	0	0	6
55136047	Vervanging PC's en beeldschermen 2012	365.800	352.259	13.464	0	365.723	77	0	0	0	0	6
55136055	Uitbreiding Citrix	67.800	0	0	0	0	67.800	67.800	0	0	0	6
55136043	Netwerkkomponenten 2013	55.000	0	0	0	0	55.000	55.000	0	0	0	6
55136044	Upgrade Oracle licenties 2013	100.000	0	3.107	0	3.107	96.893	96.893	0	0	0	6
55136045	Verv HP san/server/Ntserver 2013	550.000	0	65.793	0	65.793	484.207	484.207	0	0	0	6
55136066	Nat. Uitvoeringsprog automatisering 2013	284.300	0	183.118	0	183.118	101.182	101.182	0	0	0	6
55136070	KCC, kennisbank en websites	120.000	0	22.069	0	22.069	97.931	97.931	0	0	0	6
55136074	NUP Verseon BAR	86.600	0	77.466	0	77.466	9.134	139.034	129.900	0	0	6
55138007	AO plotter GeoWeb 2012	22.100	0	0	0	0	22.100	22.100	0	0	0	6
55151002	Key2Finance	22.000	0	2.759	0	2.759	19.241	19.241	0	0	0	6
55304001	Elektrische auto Peugeot ION-1	17.800	0	28.145	6.823	21.322	-3.522	0	1.415	2.107	0	4
55304002	Elektrische auto Peugeot ION-2	17.800	0	28.145	6.823	21.322	-3.522	0	1.415	2.107	0	4
55304003	Elektrische auto Peugeot ION-3	17.800	0	28.145	6.823	21.322	-3.522	0	1.415	2.107	0	4
55304004	Elektrische auto Peugeot ION-4	17.700	0	28.145	6.823	21.322	-3.622	0	1.415	2.207	0	4
55304005	Elektrische auto Renault Kangoo-1	16.000	0	25.519	6.000	19.519	-3.519	0	1.415	2.104	0	4
55304006	Elektrische auto Renault Kangoo-2	16.000	0	25.519	6.000	19.519	-3.519	0	1.415	2.104	0	4
							1.192.456					